VI American Zion

I. J. Schwartz

Kentucky

Israel Jacob Schwartz was born in the little Lithuanian town of Petrushani in the province of Kovno.[6] Zalman Reisin's *Leksikon fun der yidisher literatur* (1929) gives his birthdate according to the Jewish calendar: Sukkoth, 1885. In the YIVO library copy of the *Leksikon*, the date of his death has been added in ink, 9/19/71. The difference between the dates—the Jewish calendar date to mark the beginning and the Roman to mark the ending—tells, in microcosm, Schwartz's story. Born into an orthodox religious home in Lithuania, he died areligious—if not agnostic—in New York. Yet, the influence of his childhood religious education and training never really left him and his poetry is full of biblical allusions from his early reading.

Schwartz was the second son of an orthodox rabbi, Yitzkhok Schwartz, from whom he received a scrupulous religious education at home. At a young age, he was sent to a Yeshiva in Kovno to continue his religious studies. Here, he came under the influence of the Haskalah, the Jewish Enlightenment,[7] and became familiar with secular Russian, Polish, and Hebrew literature. Upon his arrival in America in 1906, he enrolled in a high school and mastered the language well enough to read and translate English and American writers.

Like many immigrants, Schwartz emigrated for a combination of reasons. Political and economic pressures played a large part in his painful decision to leave his home. He himself said he came three years after a terrible pogrom: "A Christian rock thrown at a Jewish head drove me here."[8] In addition, he had relatives in America—a married sister and a brother, Abraham S. Schwartz, a poet also and studying to become a doctor.

However, like that of most of the émigrés, Schwartz's parting from his European home and from his parents to whom he was devoted was extremely painful for him, and he carried that pain with him to the end of his days. In an autobiographical poem, "Parting," published in 1951, he described his departure (see Appendix). It begins: "The picture of my final parting from home / Rises up before me with all its anguish / And excruciating pain." For Schwartz, writing was the way to quiet his longing for his old home, and to identify with his new one.

The new country stretched the young poet's imagination. It was an adventure, a quest, a discovery, a place of infinite possibility. He told the Yiddish writer Jacob Pat: "The world here, in America, was young, unknown, frightening, like the first seven days of creation. We came into the new land and fires were lit in our veins with the first few steps."[9]

America, for I. J. Schwartz, was the start of a journey, the excitement of which continued throughout his life. It originated in Lithuania, took him across Europe, across the ocean, and deposited him in New York, which he thought of as a new beginning. His poem "Blue Grass" tells of his initial reaction to the city he grew to love.

From New York, he, his wife, Mary, and daughter, Sylvia, moved in 1918 to Lexington, Kentucky, at the suggestion of his married sister, Lena Krasne, who settled there with her husband, Samuel, in 1904. Once settled, Schwartz and his wife opened the New York Wholesale Millinery which also sold ready-to-wear clothing for women and children. His wife managed the store; Schwartz worked with her, and spent his evenings writing. He made regular buying trips to New York, then the garment center of the world, to order stock. The trips also were important for the opportunity they afforded him to visit with the Yiddish literati and to share his writing with them. Evidently, the business succeeded enough for the Schwartzes to have a summer cottage at the river beach near Boonesboro, a few miles from Lexington.[10] After twelve years, the family left Kentucky and moved to Florida, to New Mexico, and to points even farther West. When he sensed that his journey was drawing to a close, Schwartz came back to New York, the place where it started. "It was here that the journey began," he said, "and it is here where it must end."[11]

The movement and journeying which characterized *Kentucky* is a reflection of its author's life. Joshua, of "New Earth," moves both horizontally and vertically. Literally, he has come after a long hard journey across sea and land—from East to West, from North to South—before settling in one place. Metaphorically, he begins moving up the ladder of success, moving with his aspirations higher and higher, outdistancing the neighbors who had been rooted in the area for generations. It is, in effect, Schwartz's story.

Like the narrator of the opening poem in *Kentucky*, Schwartz felt himself to be a bridge between two worlds: that of his past, his and his parents' world; and that of the future, his own child's. He contained the two within himself, but he was, at the same time, somehow apart from both. He was destined to be essentially rootless, continually on the move, continually observing and being enlarged by the life around him. From his peculiar and isolated position of wanderer and observer, he could appreciate the contrast between the naive simplicity of provincials and the complexity of one who has walked alone on the country roads and city streets of America.

Although Schwartz felt himself to be on the margin of American society, he was, nevertheless, involved with contemporaries. They provide a picture of the poet as a quiet, gentle man who loved to laugh and yet was serious, a man who participated in various adventures with gusto, and still had a core of serenity. Tall and handsome with dark curly hair and an imposing physique, Schwartz delighted especially in the company of women. As a young man, he was constantly joking, quipping, and punning. One writer describes him as follows: "He loved life, and like a youth released from school, he gamboled freely. And yet, he would not foolishly waste his time. He knew the world's great thinkers; he could still join a congregation in a synagogue; his soft eyes were always dreaming."[12]

Associated with the *Yunge* from the beginning of his arrival in New York, Schwartz enjoyed their friendship, but did not get enmeshed in the bitterness of the literary battle inspired by their aesthetic revolt. He saw how the battle drained the creative energy from the contenders. The writer Reuben Eisland points out that "in contrast to most of the *Yunge* who are cheerless and bad humored, [Schwartz] is almost always happy and full of *joie de vivre*."[13] Another critic, A. Mukdoni, also contrasts Schwartz to the *Yunge*: "He was the quietest poet among the *Yunge*. He made no revolutions, which was the rule for the Yiddish poets in the early part of the century. He organized no poetic circles of fighters or agitators, founded no new poetic creeds, theories, or

schools. He had a Sabbath peace around himself which is found in his poetry."[14]

Quiet though he might have been, Schwartz, absorbed and experimented with new poetic ideas which excited his friends. The *Yunge* generally tried to capture the sense impressions of a scene, and their poetry is full of sensuous imagery. Schwartz found in nature the perfect object to engage all his senses. Thus, it becomes a real presence in his poetry. Years later, shortly before he died, the poet, reflecting on his work, expressed concern that he might have "overdone with smells and with . . . giving nature such a say."[15] Yet, his rhapsodic response is genuine. Of all the *Yunge,* he is reputed to be the only one "who possesses a real feeling for nature,"[16] devoid of any pretentions or posturing.

Schwartz's poetic debut occurred before his arrival in America. His translation of Chaim Nachman Bialik's "*In Feld,*" and an original lyrical poem by Schwartz, "*Blumen,*" appeared in an anthology published in Vilna in 1906.[17] Subsequently, he translated almost all of Bialik's Hebrew poetry into Yiddish and his fame depends almost as much on his abilities as a translator as on his original poetry.

In addition, Schwartz translated into Yiddish the Spanish Sephardic poetry of the Middle Ages. From English literature, he translated parts of Milton's "Paradise Lost," Shakespearean sonnets, and two plays, "Hamlet" and "Julius Caesar." From American literature, Schwartz translated from his favorite poet and the one who, by his admission, had the greatest influence on him—Walt Whitman.[18] His translation of Whitman's "Salud au Monde" appears in *Shriften,* a 1912 publication of the *Yunge.*

To Schwartz, Whitman was *the* American poet, epitomizing what was best in American writing, and his influence is apparent in almost every section of *Kentucky.* Schwartz's sensuous responses to nature, his ability to observe a whole landscape and to evoke a personal response to the scene is Whitman's. In an interview, Schwartz says, "I read Walt Whitman very much. I translated some poems of Whitman's . . . He is a great poet . . . Whitman is writing nothing but the American scene. But to me, it would have been the same thing if he had written about the English scene or the European one . . . He is open. And you feel that he says what he wants to say. Open. Free. Generous. That's Walt Whitman."[19] Perhaps Schwartz intended a compliment to Whitman by the opening words of "New Earth": "Wide, open, free lay the land."

According to the Yiddish poet and critic, Aaron Glants-Leyeliss, *Kentucky* was Schwartz's way of making Whitman's land his own: "An earth, a soil, especially when one starts to step on it in the years of comparative ripeness—then it becomes one's own, when one sees the landscape and one starts to paint it. Until that happens, one is relatively a stranger, an immigrant with the whole package of immigrant psychology on his

shoulders and in his soul. Even citizen papers do not help. Sensing the landscape, seeing her colors, catching her aromas, this is what making the land one's own means—making it a new home."[20]

If Schwartz did not quite succeed in making the land his own, he did "paint" the scene and "catch the aromas." Somehow, the poet from Lithuania was able to absorb the South he viewed: its landscape, its undercurrents of change, its divisive tensions, its whole bloody history. "He went to Lexington to seek a living," comments Mukdani, "and instead wrote the first important work in Yiddish literature in America."[21]

III

Kentucky is a book of nine poems which gives both an immigrant's impression of the South "after the Civil War," and the reaction of a poet to a new life experience for Jewish immigrants in America. They are written in blank verse; Schwartz's metric system depends on a decasyllabic line. The poems can be placed into four groups as follows:

Group I.	Dedication
	Blue Grass
Group II.	New Earth
Group III.	John
	Joe
	George Washington
	The Silk Shirt
Group IV.	Kentucky
	The End of Thomas

The dedicatory poem and "Blue Grass" are personal poems related to the poet's life and feelings. They serve as a frame for the collection and establish a point of reference for the narrative.

"New Earth" is the heart of the book, comprising two thirds of the entire text in the original Yiddish. In the figure of its protagonist, Joshua, we get an extended picture of a New World personality. The poet traces Joshua's migration from Europe to New York, and from New York to Lexington where he moved up the ladder from peddler to an economic power known throughout the South. The story is taken through three generations; the history of the single family is a microcosm of Jewish immigrants in rural America and their ultimate Americanization and acculturation.

The other poems are related Southern sketches and introduce characters new to Schwartz—feuding mountaineers and moonshiners, proud Anglo-Saxons, rural Christians, oppressed and hounded blacks—

as well as a young Jew who marries a Christian and is destroyed by his new relatives. This group represents the new America, "the forging of a new culture on the plains of Kentucky, from European and African elements."[22]

Finally, in the last two poems, "Kentucky" and "The End of Thomas," the poet focusses on what is wrong in the new Garden of Eden he has encountered, the evil that must be contained lest we are all doomed.

Wanting to present all facets of the Southern experience fairly, Schwartz consciously tries to achieve a balance in his collection. The portrayal of a Jewish family is balanced by that of a Black family. We have a story, "Joe," about a young Jewish immigrant, and another, "John," a young Christian hillbilly, both of whom die violently. We then have two stories about young blacks, "George Washington" and "Thomas." Finally, the first two poems, the untitled "Dedication" and "Blue Grass," which envision the dream of the new land, the new home, are structurally balanced by the lyric "Kentucky" and "The End of Thomas," which reveal the contradictions in the dream.

In many ways, *Kentucky* is a collection of morality tales deriving from a tradition of Hebrew and Yiddish literature. Behind it is the language and the melody of the Old Testament. Joshua, of "New Earth," settles in what the poet calls "the new land Canaan" after years of wandering, just as the biblical prototype does. Schwartz lifts whole passages out of the Bible: Joshua begs his Christian neighbors for a burial place for his child in almost the same words with which Abraham begs the foreign Hittites for a burial place for Sarah, his wife; Joshua's dream in the Christian's barn is Jacob's dream, given an ironic twist.

In addition to the biblical source, *Kentucky* also draws from European and American writers. The epic form of "New Earth" grows out of an old European tradition of epic poetry used by such Yiddish writers as Peretz, Kulback, Shteynberg, Boraisha, and others, and such American writers as Henry Wadsworth Longfellow and Walt Whitman.

In its broadest sense, the epic deals with society, nature, philosophy, and history. It was considered an important vehicle for passing on values of a particular group. Traditionally, the epic hero represents the group at its best and helps society understand the distance between normal humanity and humanity at its most heroic. But Schwartz's hero grows smaller rather than larger during the course of his epic as the poet pictures failure, rather than success, on a large scale: the Civil War failed to free people; America failed to provide a secure home for Judaism; and Joshua, assuming the wrong values of his new country, fails himself, his family, and his faith. Schwartz's epic hero ends materially wealthy, but considerably diminished spiritually.

Yet, the epic sweep gives "New Earth" a dignity, as the poet traces a

family through three generations and records its growth, like a set of nesting blocks: the family grows; the Jewish community develops around it; the city expands and flourishes. It is the first Yiddish epic to attempt so comprehensive a view.

Schwartz acknowledged Longfellow as one of the American influences on *Kentucky.*[23] In depicting the lives of ethnic, religious, or regional groups, Longfellow reverts to the older European epic tradition. "Evangeline" is the story of exiled Canadian villagers; "Hiawatha" concerns the American Indian; "The Courtship of Miles Standish" is about a New England community. Like Longfellow, Schwartz writes about specific ethnic communities: Jewish immigrants (German and Lithuanian), mountain people, Blacks. His poem "The End of Thomas" comes directly from Longfellow's "The Slave in the Dismal Swamp."

According to Schwartz's own testimony, his greatest American influence was Walt Whitman, whose *Leaves of Grass* has been called the national epic of America.[24] Structurally, *Kentucky* is similar to *Leaves of Grass.* As Whitman explores the American landscape and himself in the midst of it, trying to make sense of both, so, too, does Schwartz explore the Southern landscape of Kentucky and himself in relationship to his new home. Where Whitman establishes the identity of the self as the modern man in "Song of Myself," Schwartz establishes the identity of the narrator—the participant-observer—in his "Dedication" and "Blue Grass." Whitman elaborates on the New World man who is both unique and typical, a person alone yet in society with others. In "New Earth," Schwartz introduces his New World personality, Joshua, who exemplifies the Whitman hero. Joshua experiences his personal anxieties, joys, and sorrows; but, at the same time, he typifies the thousands of immigrants who landed in New York and were not able to adjust to the city. With peddler's packs, they started out across America in search of a better life. "New Earth" provides an extended picture of the life and death of this new American. John, Joe, George Washington, and Tom are other Southern personalities with whom the New World man must live.

The black section of *Kentucky* contains the story of Thomas and reveals the national crisis as Schwartz perceived it. Whitman's epic hero, searching for spiritual fulfillment, engages in the Civil War, a struggle on which the national destiny depends. In Kentucky, Thomas fights a losing battle against a lynch mob. Not only is his personal fate involved, but the national destiny symbolically depends on the outcome. Thomas, looking for spiritual answers, realizes that his fate is inextricably tied to his black skin. His quest for spiritual fulfillment is suspended as Schwartz asks the ethical question to which there is no rational answer: "How can one man condemn another to death?"

Schwartz writes about the same paradox Whitman expresses in his poem, "This Compost," which pictures the earth as a huge mixture of fertility and decay and "grows such sweet things out of such corruptions." Joshua's first impression of his new home contains the same sense of growth and death as he sees "free stretches of land . . . and humid wild woods" from which comes an "unknown tropical essence of blossoming and decay."

The two major themes linking the separate poems of *Kentucky* are the uncertain future of Jewish immigrants settling in America, and the oppression and victimization of the Black in the South. The themes are developed within the context of the antithesis suggested by the phrase "blossoming and decay," while the phrase itself provides a key to the poet's dual view of the New World and his reaction to its mixed blessings. On the one hand, he glories in the expansiveness, fruitfulness, and opulence of the land he sees in front of him, stretching like a Garden of Eden. On the other hand, he understands some of the tragedy on which the glory rests.

The primary images of *Kentucky* are trees and blood. Trees are associated with growth, productivity, and stability. Blood is associated with injustice, persecution, oppression, and death. It is also ironically associated with fertility and productivity. Through the poems, Schwartz conveys a sense that the flowers of the South have been rooted in blood. Their blossoming becomes both seductive and threatening.

The state, Kentucky, gets its name from an old Indian word whose exact meaning is not known. At one time the region was called The Dark and Bloody Ground because of the fierce battles between the whites and the Indians. Schwartz's original title for "New Earth" was "*Oyfn Blutikn Grunt*"[25] (On the Bloody Ground). In the opening and closing scenes of "New Earth" the Blacks and the Jew are seen together in a red landscape associated with twilight. The color is repeated so often that it is impossible to miss the symbolic significance. It is not only the evening landscape tinted red by rays of the setting sun, but it is a world which has assumed this coloration. Schwartz writes of the bloody Civil War, he touches upon the life and death struggle with the Redman, the blood-feuds which go on for generations and, most sinister of all, the blood extracted from the Blacks.

The ideas of persecution and growth, "blossoming and decay," blood and trees, come together in the figure of the Jew who comes with his own blood-drenched history into the blood-drenched South. Explicitly compared to a transplanted tree engaged in a battle with an inhospitable soil, Joshua takes root and, blossoming, prospers. But his prosperity literally rests on blood. Not only does he deal with bloody hides to earn

his living, but the death of his child is a kind of blood sacrifice for his business.

Schwartz understands that the confrontation of the Old World with the New often results in the sacrifice of the specific character of Jewish life. At the same time, the oppression of the Blacks is a constant reminder that whatever else America offers, ultimate security and freedom cannot be assumed. He knows that the Blacks and the Jews have had a similar history of persecution and suffering.

Schwartz, empathizing with the Blacks, identifies so strongly with them that he tends to see them as Jews. Arguments between George Washington and his wife Maggie are embellished with ironic Yiddish curses and sayings; the Black church is like a synagogue where spirituals are sung in Yiddish; a special dinner at a Black home is like the Sabbath meal in a Jewish home.

But, sympathetic as he is, Schwartz offends contemporary sensibilities by his use of stock images to characterize Blacks. Like minstrel caricatures, black bodies and faces glisten and gleam, they grin from ear to ear, their red lips outline their strong white teeth, they roll their eyes so that only the whites show, and so on. Yet, despite this, in 1918, he was among the very few writers in America to use blacks as fully realizable literary figures with whom readers could empathize. In concentrating on their universal human emotions, he created believable characters and sympathetically portrayed their tragicomic lives on earth.[26]

Schwartz had more difficulty describing white Christians who appear as flat, two-dimensional personae. Joseph Jones, in his discussion of Schwartz in Lexington, writes, "The poem about John, the mountaineer in conflict with urban society and the law, is a sort of benevolent tourist's view of the backwoodsman, distorted, if sympathetic, and as parodic as today's television world of the rural South."[27] Schwartz's Christians seem to have no memories of a past to inform their lives; their behavior is determined by primitive passions. He tries to get at the Christian experience; his poem "John" concerns only Christians. But his inability to identify with them makes the piece unconvincing.

Schwartz's restraint in picturing the white Southern Christians and his misgivings about them is directly related to the irrational hatred and injustice he must have observed, and to his own sense of "otherness." He knows that the hostility of the bigot might as easily be directed against the Jew as the Black, and shows as much in the poem "Joe."

In 1915, three years before Schwartz moved to Kentucky, Leo Frank of Georgia was the first Jew ever murdered by a lynch mob in the United States. The case, and the vicious anti-Semitic campaign carried on around

—Frank was repeatedly referred to as "the filthy perverted Jew from lew York"[28]—presented dramatic evidence to Schwartz and other Jews ıat they were not necessarily safe in their new home. Indeed, the antiemitism generated by the trial reportedly gave the final impetus to the stablishment of the Anti-Defamation League.[29]

Schwartz was certainly not indifferent to the overt signs of oppression nd injustice in his new country. Yet, he sees an even greater threat in he destruction of traditional Jewish life through Americanization. In ichwartz's words, the immigrants anticipating their departure knew in lurope what was required of them in America: "In Columbus's country, t is not a sin to work on the Sabbath." They knew that the new country roke a centuries-old pattern in Jewish life, and they made promises to hemselves and their relatives that they would keep the traditions alive ınd meaningful.[30] But the promises started to evaporate with the salt ir of the ocean trip.

The story of Joshua shows how the Americanization process often was ıccompanied by the breakdown of values and lifestyles. As business success assumes an increasingly important place in Joshua's life, religious practices become more and more burdensome until they are otally abandoned. Joshua discards both his peddler's pack and prayer books in the corner of an attic, and no longer observes the Sabbath. His family is irrevocably affected by the substitution of the American dream of success for traditional practices and values. Joshua's wife tries to maintain a Jewish home and becomes an anomaly to her children.

Schwartz sees the Jewish woman as having little control over the lifestyle or destiny of her family. In fact, she has no voice. Only Joshua makes the crucial decisions without consulting his wife. He alone decides on the place where his family will settle, and when he has set down his stakes, he sends for his wife and children to join him. It is he who decides that business obligations supersede Jewish ones. It is at this point that the family starts a spiritual decline.

When Joshua, more and more preoccupied with business, gives up the Sabbath observance and significantly changes a pattern within the family, the wife can only sigh. Not able to argue with her husband, she merely continues to prepare the meal as before, and feels herself growing distant from her husband, her children, and her new home. Silent throughout most of the poem, the wife cries out only at the grave of her young daughter. Lamenting the bitter life she is forced to lead, she voices her fear that the remaining children will be lost to Judaism.

The woman dies as she lived, silent. Her last act is to fix her husband with a gloomy look he finds hard to forget. Even for her funeral, her wishes are ignored. She is dressed in elegant silk, the room in which she is 'laid out' is overflowing with flowers, the service is conducted by a

hatless Reform Rabbi, the service and the burial more Christian than Jewish and not at all as she would have wished it.

From the beginning of "New Earth," the poet prepares for the inevitable end of Joshua's family. Yankele and Pearl, the children born elsewhere, are brought to the new land, the new home, and must also face its challenges. Yankele adapts without any difficulty. He soon becomes Jake, a healthy obstreperous youngster who almost immediately starts to "jabber in a strange tongue." And as he studies the "Christian" subjects in school, he abandons completely the Jewish subjects at home. The other child, Pearl, is weak, pale, and ailing. She sits quietly, and observing everything, she sees nothing. Quietly she dies. Like the transplanted Jewish tradition which she may symbolize, she could not withstand the inhospitable pressures of the new home.

"God Takes, God Gives" is how Schwartz titles the chapter following Pearl's death. Here he reverses a biblical phrase. The reversal is significant, for in the context of the whole poem the title of the chapter expresses what Schwartz sees as a bitter cosmic joke. Pearl is replaced by Lionel (dull and fat), Willard (pompous prig), Edwin (incorrigible gambler), Diana (the cliché of the vulgar middle class), Dorothy and Ethel (enigmatic, repressed shadows of women). These American children with their new American names no longer have ties with their past.

Adapting eagerly the current fashions of their Christian friends, the American children grow estranged from the old roots. Southern attitudes solidify, rooted and strengthened in the secular schools which the children attend. "A nigger is a nigger, and that's that!" says the young Jacob to his stupefied parents. Together with his friends, he plays tricks designed to terrify Black children. Among those born in the South, "none needed to be Americanized," notes Schwartz, somewhat sardonically.

It takes a third generation, in the form of David, to be comfortable enough with the family's affluence so that he could be "independent, not avaricious." With the third generation, there is hope for a return to the old values.

pp. 5–15

-97-

7b

Y.Y. Schwartz
KENTUCKY

י. י. שוואַרץ

קענטאַקי

פּאָעמעס און אידיליעס

To Mary and Tselia
With great love

I love the earth on which I tread,
Fresh is the earth and fruitful and rich.
Virgin earth, so yielding, so mild,
She kisses and cools my steps with her grass.
The flavor of apples exudes from within,
The breezes fan and caress my cheek.
I know this earth is not sanctified by blood—
My father rests in peace somewhere else.
But my child belongs to this land,
Made radiant by its glow, made happy by its bounty.

Blue Grass

The broad fields of Kentucky—
Even now I feel the tender breezes;
The same sun casts its light on me,
And the trees shelter me.
And I, child of the wandering Jew,
Who first sensed God's world in Lithuania
With its lonesome forests
And blue, delightful rivers,
Found myself, on the threshold of my youth,
In the maelstrom of New York,
On the shore of the yellow Hudson
Where streams converge
From the whole wide world.
And I learned to love
The great, wild restlessness.
I was a spray from its waves,
A flash among lightning flashes,
Until the city became dear to me
With its victors and vanquished,
Its fortunes and misfortunes,
Its wealth and poverty,
Its surpressed groans and gaiety.
I love the ruddy autumn,
Parks poured from copper and bronze,
And the warm-blue sky.
I love the sea shore of New Jersey

Where the waves pound forever,
Spilling over from green
Into light blue and dark blue,
Edged with white lace.
Now, as my hair starts to gray,
I stand here in Kentucky
Seeing the soft blue sky
And broad, unbounded expanse.
Fresh, bright mornings,
Green tobacco fields,
And meadows of blue-green grass.
In the night, with stars close overhead,
Sounds reach me, here on my porch:
Horses whinnying, and
The soft tender rhythm of mandolins
Which are interrupted
By the resounding laughter of black children.

BLUE GRASS

די ברייטע פֿלאַכן פֿון קענטאַקי —
שוין פֿיל איך ווייער צאַרטן אָטעם;
שוין האָט מיך ווייער זון באַלויכטן,
און ס'האָט מיך ווייער בוים באַשירעמט.
און איך, אַן אייניקל פֿון וואַנדערער,
וואָס האָט גאָטס וועלט דערשפּירט אין ליטע
מיט אירע אומעטיקע וועלדער
און בלויע וואונדיקע טייכן —
איך האָב זיך אויף מיין שוועל פֿון יוגנט
אין מאַלשטראָם פֿון ניו יאָרק געפֿונען,
ביים גרויסן ברעג פֿון געלן האָדסאָן,
וואו ס'גיסן זיך צונויף די שטראָמען
פֿון גאַר דער גרויסער וועלט דער ברייטער.
און כ'האָב זיך אויסגעלערנט ליבן
דעם גרויסן אייביק ווילדן אומרו;
געווען אַ שפּריץ פֿון זיינע וואַלן,
אַ בליץ צווישן זיינע בליצן.
ביז טייער איז ער מיר געוואָרן
מיט זיינע זיגער און באַזיגטע,
מיט זיינע אומגליקן און גליקן.
מיט זיינע רייכטימער און דלות.
מיט זיין פֿאַרשטיקן קרעכץ און יובל.
איך ליב זיין ראָטן הערבסט אין פּאַרקן
פֿון קופּער און פֿון בראָנז געגאָסן,
מיט זיינע וואַרעם־בלויע הימלען.
איך ליב דעם ים־ברעג פֿון ניו־דזשוירזי
וואו אייביק שלאָגן אָן די וואַלן

און גיסן זיך פֿון גרין איבער
אין העל־בלוי און אין טונקל־בלויען
באַזוימט מיט פּערלדיקע שפּיצן.
און איצטער, ווען מיין קאָפּ נעמט גרויען,
שטיי איך אויף די קענטאַקער פֿלאַכן
מיט ווייער ווייכן בלויען הימל
און ברייטער, נישט געצוימטער וויטקייט,
מיט פֿרישע ליכטיקע פֿרימאָרגנס,
מיט גרינע ברייטע טאַבאַק־פֿעלדער
און לאָנקעס בלוילעך־גרינע גראָזן.
און אין די נעכט, פֿאַרשטערנט־נאָענט,
דערגייט צו מיר דאָ אויף מיין גאַניק
פֿון פֿערד דאָס הירזשען, און די קלאַנגען
פֿון מאַנדאָלינען, ווייכע, צאַרטע,
וואָס ווערן אונטערבראָכן לוסטיק
מיט אייביקע הילכיק לאַכן
פֿון גרויסע שוואַרצע נעגער־קינדער.

New Earth

One

A. After the Civil War

Wide, open, free lay the land,
Extending to far horizons.
The sandy red tract stretches
Far and strange and lonely,
Bordered by low wild plants
And unknown herbs
With broad leaves. Free stretches of land
Not yet turned by the plow,
Untended thick succulent grass,
And humid woods here and there,
One tree grows into the next,
And root entwines with root.
From all this throbs, hot and strange,
An unknown tropical essence,
Of blossoming and decay.
Overhead, arched the sky, undulating and pink,
The evening sky of the south.
The whole landscape appears
Illuminated, bound
By red trees and rose colored plains.
From the blue eastern horizon,
Facing the burning west,
Across the red tract, the wanderer
Came with the pack on his shoulders.

Tramp, tramp, tramp, tramp, in the soft red sand.
Baked in flour-white dust
The tall bony figure bent
From head to foot—from the old bowler hat
To the hard, dried up boots.
The red, pointed beard bleached by the sun,
The eyes strained and bloodshot,
A world of worry in their red depths.
Tramp, tramp, tramp, tramp, in the soft red sand.

So came the Jew from afar into the unfamiliar,
His feet sore, his heart heavy,
A pack on his back, a stick in his hand,
Into the new, the free and enormous land.

The night set in—blue, wondrous.
At first colors merged,
Violet with blue and red.
Finally, one color engulfed the world:
A deep thick blue. Only in the west,
On distant black hills,
One dark red strip burned. And first stars,
Near and red, winked to one another.
With the onset of the Southern night
A great freshness arose:
The earth's luscious moisture
And warm odors
Filled the blue, cool air.
It was like water for the thirsty,
Like strong wine for the weary.

He kept going and going and going.
Suddenly at the bend in the road
The village appeared before him.
From the blue quiet darkness of the wood and field
Sound, song, and red fires
Burst forth suddenly, unexpectedly.
People spilled out from all the low huts,
Kith and kin, around the fires
In the middle of the street:
Clapping on brass and tin, and whistling,
Strumming on banjoes and singing,

Dancing strange wild dances,
Every muscle of half-naked bodies shaking.
Wild, in the red glow of the fires,
The black faces gleamed
With eyes red and heavy.

נײַ־ערד

ערשטער קאַפּיטל

א

נאָכן בירגער־קריג

ברייט, אָפֿן, פֿרײַ, געלעגן איז דאָס לאַנד,
געצויגן זיך צו ווײַטע האָריזאָנטן.
דער זאַמדיק־רויטער טראַקט האָט זיך געשטרעקט
אַ ווײַטער און אַ פֿרעמדער און אַן איינזאַמער
באַזוימט מיט נידעריקע ווילדע פֿלאַנצן,
פֿון אומבאַקאַנטע ווילדע קרײַטעכער
מיט ברייטע בלעטער. פֿרײַע שטרעקעס לאַנד
וואָס ס'איז דער אַקער נאָך ניט דורכגעפֿאָרן,
פֿאַרלאָזן, רוי, מיט זאַפֿטיקן געדיכטן גראָז.
מיט דעמפּע ווילדע וועלדלעך דאָ און דאָרט.
וואָס איין בוים וואַקסט אַרײַן אין צווייטן בוים.
און וואָרצל פֿלאָנטערט זיך אין צווייטנס וואָרצל.
און פֿון דעם אַלץ האָט הייס און פֿרעמד געשלאָגן
אַן אומבאַקאַנטער טראָפּישער געשמאַק
פֿון בליאונג און צעפֿוילטקייט. איבער דעם
האָט זיך געבויגן כוואַליעוודיק און רויז
דער הימל דער פֿאַרנאַכטיקער פֿון דרום־לאַנד.
און ס'איז די גאַנצע לאַנדשאַפֿט אויסגעוואַקסן
אַ ליכטיקע, אין זיך אַליין פֿאַרשלאָסענע
מיט רויטע ביימער און מיט ראָזע פֿלאַכן.

און פֿון דעם בלויען מזרח־האָריזאָנט
און מיטן פּנים צו דעם ברענענדיקן מערב —
איז מיטן רויטן טראַקט, דער וואַנדערער
געקומען מיטן פּאַק אויף זײַנע פּלייצעס.
די הויכע ביינערנע פֿיגור געבויגן —

טראַמפּ־טראַמפּ, טראַמפּ־טראַמפּ, אין ווייכן רויטן זאַמד.
פֿון קאָפּ ביז צו די פֿיס, פֿון אַלטן קעסלהוט
און ביז די האַרטע אײַנגעדאַרטע שטיוול —
פֿאַרבאַקן אין דעם מעליק־ווײַסן שטויב.
דאָס געל און שפּיציק בערדל אָפּגעברענט פֿון זון,
די אויגן אָנגעשטרענגט, מיט בלוט פֿאַרלאָפֿן,
מיט גאָר דעם צער אין זייער רויטער טיפֿקייט, —
טראַמפּ־טראַמפּ, טראַמפּ־טראַמפּ, אין ווייכן רויטן זאַמד.

איז געקומען דער ייִד פֿון דער ווײַט אין דער פֿרעמד,
מיט די וואונדיקע פֿיס, מיטן האַרצן וואָס קלעמט,
מיטן פּאַק אויפֿן פּלייצע, מיטן שטעקן אין האַנט,
אין דעם נײַעם און פֿרײַען און ריזיקן לאַנד.

בלוי, וואונדערלעך, האָט זיך געזעצט די נאַכט —
צוערשט האָבן די פֿאַרבן זיך געלאָשן,
פֿיאָלעט האָט זיך געמישט מיט בלוי און רויט —
צולעצט, האָט איין קאָליר אַרומגעכאַפּט די וועלט:
אַ טיפֿער און געדיכטער בלוי. אין מערב בלויז
האָט לאַנג געברענט אויף ווײַטע שוואַרצע בערג
אַ רויטער טיפֿער שטרייף. און ערשטע שטערן
זיי האָבן נאָענט און רויט זיך דורכגעוואונקען.
און מיטן אָנקומען פֿון דרומדיקער נאַכט
האָט זיך די גרויסע פֿרישקייט אויפֿגעהויבן:
עס האָט די ערד, געהויכט פֿון זיך מיט זאַפֿט,
געשטראָמט מיט ערדיקע צעהיצטע ריחות
און זיך אין בלויער קילער לופֿט צעפֿלאָסן,
און ס'איז געווען ווי וואַסער פֿאַרן דורשטיקן,
ווי שטאַרקער ווײַן פֿאַר דעם פֿאַרמאַטערטן.

איז ער געגאַנגען, און געגאַנגען, און געגאַנגען —
ביז עס האָט פּלוצים בײַ דעם אויסבייג פֿונעם וועג
דער ישוב פֿאַר די אויגן אויפֿגעפּראַלט:
פֿון בלויער שטילער פֿינצטערניש פֿון וואַלד און פֿעלד
האָט פּלוצים, אומגעריכט, אַ שלאַג געטאָן

מיט קלאַנג, געזאַנג און רויטע פֿײַערן.
דאָס פֿאָלק פֿון אַלע נידעריקע הײַזלעך
געווען איז אויסגעשאָטן, קינד און קייט,
אינמיטן גאַס אַרום די פֿײַערן:
עס האָט געפֿײַפֿט, געקלאַפּט אין מעש און בלעך,
געצימבלט אויף באַנדזשאָס און געזונגען:
געטאַנצט משונהדיקע ווילדע טענץ
מיט יעדן גליד פֿון קערפּערס פֿון האַלב־נאַקעטע.
ווילד, רויט, בײַם רויטן שײַן פֿון פֿײַערן,
האָבן געגלאַנצט די שוואַרצע פּנימער,
מיט רויט־פֿאַרצויגענע און שווערע אויגן.

Went the hot rounds from mouth to mouth.
Heavy Negro women with red earrings,
Rolling and swaying, hoarse and hot,
Slapped themselves on their hips, laughing.
Naked children, with heads of black wool,
Jumped over fires
Like wild, young forest monkeys,
And kicked clouds of dust—
Up to the black and reddened sky.
Big black dogs barked,
And fat cats ran around in circles.

Through the reddish-black haze, the Jew
Passed with his heavy pack.
It seemed strangely familiar to him,
Known from old times:
As if he, himself, many years before,
Lived through the same.
So he went through the red dust.
Strange dogs barked,
Black children called,
Heavy women laughed,
And red eyes followed him—
Until the red wild camp was behind.
He was on the black field where
The old low farm houses stretched.
Letting down the pack from his shoulders,
He knocked on the nearest door.

From the house came a commotion.
The heavy bolt was loosened,
The door opened carefully,
And in the black void of the door
A tall, white, masculine figure
Appeared, with the black barrel of a gun
Extended in front of him, and a voice,
A hoarse sleepy voice, hissed:
"Who are you?"
"A Jew, who seeks a place to rest his head.
I am worn out and weary from my journey."
"How do you happen to be here?"
"I carry my business on my back. Night fell.
I am tired. My feet are sore. Let me in.
I'll give your wife a gift from my pack."
The barrel of the gun lowered,
The voice spoke out more softly: "Wait."
Then a figure in white came out,
A burning lantern in his hand.
Raising the light up to the Jew's eyes, he looked him over
From top to bottom and barked: "Come."
He led him into the barn,
Pointed out a pile of hay,
And said with feeling: "Don't smoke.
You may send the barn up in flames
Together with your pack and with the cows.
Take care." He slipped out of the barn.
And locked the door after him.

B. A Night of Dreams

The stall was fragrant:
It smelled of dry warm hay
And the sweaty odor of horses and cows.
The cow sleepily chewed its cud,
And the horse snorted, switching its tail.
Crickets chirped into the night—
Long drawn out monotones—stopped,
Listened a moment to the stillness,
And again chirped into the night.
From far was heard another song,
The sleepy beat of a banjo.
A luminous late moon ascended,
And through the open windows near the roof
The moonlight settled into small white boxes:
Wherever a box of moonlight fell
Onto the hay where the Jew was lying,

Each stalk of hay shone in relief
And looked like a strip of silver.

איז אומגעגאַנגען הייס פֿון מויל צו מויל.
און שווערע נעגערטעס מיט רויטע אויריננגען
ווי האָבן הייזעריק און הייס געקוואַטשעט זיך,
געפּאַטשט זיך אין די היפֿטן פֿאַר געלעכטער.
און קינדער נאַקעטע, מיט קעפּ פֿון שוואַרצן וואָל,
זיי זיינען איבער פֿייערן געשפּרונגען,
ווי יונגע וואַלדיקע און ווילדע מאַלפּן,
און אויפֿגעהויבן וואָלקנס שטויב, אַרויף
צו דעם פֿאַררויטלטן און שוואַרצן הימל.
עס האָבן גרויסע שוואַרצע הינט געבולן,
און פֿעטע קעץ געדרייט זיך אין געווימל.

און דורך דעם רויטלעך־שוואַרצן נעבל איז דער איד
אַדורכגעגאַנגען מיטן שווערן פּאַק —
און מאָדנע נאָנט, באַקאַנט פֿון אַלטער צייט,
איז אים דאָס פֿאָרגעקומען: ס'איז געווען
ווי ער וואָלט דאָס מיט יאָרן פֿיל צוריק
אַליין עס דורכגעלעבט. און דורכגעמאַכט.
איז ער געגאַנגען דורכן רויטן שטויב
און ס'האָבן פֿרעמדע הינט אים נאָכגעבולן,
און שוואַרצע קינדער האָבן נאָכגערופֿן,
און שווערע ווייבער האָבן נאָכגעלאַכט,
און רויטע אויגן האָבן נאָכגעגלאָצט — .

ביז ער איז דורך דעם רויטן ווילדלאַגער
אַרויס צום שוואַרצן פֿעלד, וואו ס'ציען זיך
די אַלטע נידעריקע פֿאַרמהייזער,
אַראָפּגעלאָזט דעם פּאַק פֿון זיינע פּלייצעס,
און אָנגעקלאַפּט אין ערשטער בעסטער טיר.

האָט זיך פֿון הויז דערטראָגן אַ גערודער:
דער שווערער ריגל האָט זיך לױז געמאַכט,
די טיר האָט זיך געעפֿנט פֿאָרזיכטיק,
און אין דעם שוואַרצן הלל פֿון דער טיר
האָט זיך אַ הויכע ווייסע מענערשע פֿיגור
באַוויזן, מיט דער שוואַרצער רער פֿון ביקס
פֿאָראויס אַרויסגעשטעלט. און ס'האָט אַ קול,
אַ הייזעריק, פֿאַרשלאָפֿן קול געשיפּעט:
דער ביסטו? — האָט דער מאַן פֿון פּאַק געענטפֿערט:
אַ איד, וואָס זוכט וואו צושפּאַרן דעם קאָפּ.
בין אויסגעמאַטערט פֿון דעם שווערן וועג.
— ווי קומסטו דאָ? — איך טראָג מיין האַנדל מיט,
י נאַכט איז צוגעפֿאַלן, איך בין מיד,
י פֿיס זיינען אין וואונדן, לאָז אַריין,
זעל מאַכן אַ געשאַנק דיין ווייב פֿון פּאַק. —
האָט זיך די רער פֿון ביקס אַראָפּגעלאָזט.
ס קול האָט ווייכער אויסגעקלונגען: וואַרט.
רערנאָך איז די פֿיגור אין ווייס אַרויסגעקומען,
אין האַנט אַן אָנגעצונדענע לאַמטערן,
האָט ביז צום אידנס אויגן צוגעטראָגן
די ברענענדע לאַמטערן, אים באַקוקט,
פֿון אויבן בידראָפּ. און צוגעוואָרפֿן: קום.
האָט ער אים אין דער שטאַל אַריינגעפֿירט,
אים אָנגעוויזן אויף אַ באַרג מיט היי,
אַ זאָג געטאָן מיט האַרץ: „דו זאָלסט ניט רייכערן,
וועסט נאָך אָנצינדן די שטאַל מיט פֿייער
צוזאַמען מיטן פּאַק און מיט די בהמות.
גיב אַכטונג". — זיך אַרויסגעשליכט פֿון שטאַל,
פֿאַרשליסנדיק דעם טויער הינטער זיך.

ב

אַ נאַכט פֿון חלומות

אין שטאַל איז וואַרעמלעך געווען און שמעקעדיק:
עס האָט געשמעקט מיט טרוקן וואַרעם היי
און שווייסיקן געשמאַק פֿון פֿערד און קו.
די קו האָט שלעפֿעריק געמעלה־גרה'ט,
און ס'האָט דאָס פֿערד געשנאָרכט, געשמיסן מיטן עק.
עס האָבן גרילן אין דער נאַכט געקלאַפּט,
געצויגן מאָנאָטאָן און לאַנג, זיך אָפּגעהאַקט,
זיך איינגעהערט אַ רגע צו דער שטילקייט,
און ווידער אין דער נאַכט אַריינגעגרילצט.
פֿון ווייט האָט זיך דערטראָגן נאָך אַ ניגון,
אַ שלעפֿעריקער קלאַנג פֿון אַ באַנדזשע.
ס'איז אויפֿגעקומען העל אַ שפּעטיקע לבנה,
און דורך די פֿענצטערלעך די אָפֿענע ביים דאַך
האָט זיך געלייגט די שיין אין ווייסע קעסטלעך;
און וואו אַ קעסטל שיין איז אויסגעפֿאַלן,
און אויפֿן היי וואו ס'איז דער איד געלעגן
האָט איטלעך שטענגל היי רעליעף געלויכטן
און אויסגעקוקט אַ פּאַסיקל פֿון זילבער.

Blew in the Jew's face and on his hands and feet.
As if his body were submerged
In fresh, cool waters,
His limbs relaxed,
Stretched out slumbering, oblivious,
And fell into a deep sleep.
The night stretched to eternity,
With pieces of broken suns,
With shreds of red, blue, and green stars
Floating in a chaotic sky
Of blue liquid.
From the bluish pale liquid
Thick greenish-red beams
Converged, forming
Rainbow rungs of a ladder
Whose top hung on nothing.
On the ladder were small black demons
With red, flashing, sharp eyes;
Up—down, up—down, they clambered.
Their bending, airy, thin limbs
Radiated from the black and blue liquid.
Reeling, turning quickly on the ladder,
Sticking out their long red tongues,
In a fit of loud wild screaming,
They badgered him and pulled his coat.
And then it dissipated.
A darkness settled on the world:
Thick, heavy, distinct, like black glass,
With red stars fitted into the blackness.
Suddenly out of the darkness
A forest appears,
A cold forest of gleaming guns
Advancing on him from every side
Blocking his path.
All his muscles strain,
The heart in his breast stops.
Suddenly, light and free and floating,
He lifts himself, swimming in the air.
His body dissolves—just a wave of his hand.

A movement of his foot, he swims, he swims,
And with his hand touches red stars
And pieces of pale cooled suns.
Through the long confusion of the night,
In the background of his weary mind,
His grief did not leave him for a moment,
His yearning homeward for his wife and child.
Every muscle craved sleep
As a thirsty man craves water.
Muted roars clamored to escape
From his constricted and anguished heart.
As a child complains to his father,
He complained to the Lord
Of all the worlds; he cried his heart out.
He recited Psalms with heart and soul,
With every bone, with his very marrow;
And he heard the melody,
The old solemn melody of Psalms.
Quietly, his tears flowed,
Escaping from tightly shut eyes.
Stubborn, fervent, the prayer struggled out,
The old prayer of Father Jacob
When he came to the alien land:
"Give us bread to eat, and a garment to put on,"
For him, for her, for his pale children.
As the blue morning approached,
And birds began to call,
His pained heart quieted.
He saw himself in a green field
Bathed in a tremendous light
It sprouts, it greens, it blossoms, it pours forth bread
With the powers of the first seven days.
And see! He has taken hold in the soil,
In the blackish, rich, wild earth.
He feels as if he drives roots into the earth.
And the roots suckle the earth.
A tree, an oak, spreads wide
Its fresh young branches, covered with green,
Soft, fragrant leaves.
Birds twittering and nesting.
Fresh breezes blow on him.
Over him hangs a cool round sun
Which strokes and caresses him with thin rays.

געהייט אין אידנס פּנים, אויף די פיס און הענט.
און ווי עס וואָלט זיין גוף אַריינגעזונקען
אין פרישע קילע ווייכע וואַסערן —
אַזוי האָט זיך זיין יעדעס גליד באַרואיקט,
זיך אויסגעצויגן שלומערדיק, פאַרגעסן זיך,
אַריינגעפאַלן אין אַ טיפן שלאָף.

האָט זיך אַ נאַכט געצויגן אין דער אייביקייט
מיט שטיקלעך זונען אָפּגעבראָכענע,
מיט פיצלעך רויטע, בלויע, גרינע שטערן
וואָס ציינען אין אַ כאַאָסדיקן הימל
פון בלויער פליסיקייט אַרומגעשוואומען.

און אין דער בלוילעך־בלאַסער פליסיקייט
דאָ האָבן גרינלעך־רויטע דיקע שטראַלן
צונויפגעשוואומען זיך, און זיך באַהעפט
אין רעגנבויגן שטאַפּלען פון אַ לייטער
וואָס איז געהאָנגען מיטן שפּיץ אויף גאָרנישט.
און אויפן לייטער האָבן שוואַרצע שדימלעך
מיט רויטע בליצנדיקע שאַרפע אויגן
אַרויף — אַראָפּ, אַרויף — אַראָפּ, געדראַפּעט זיך;
די לופטיק־בייגעוודיקע דינע גלידער
געשטראַלט מיט שוואַרץ און בלויער פליסיקייט;
געדרייט זיך דרייענדיק און שנעל אין לייטער
אַרויסגעשטעקט די רויטע לאַנגע צינגער,
פאַרגאַנגען אין אַ הילכיק ווילדיק קוויטשען,
און אים געטאַרעט און געצופּט ביים בגד.
דערנאָכדעם איז דאָס אַלץ צעפלאָסן זיך;
ס'איז אָנגעשטאַנען אויף דער וועלט אַ פינצטערניש,
געדיכט און שווער און בולט, ווי פון שוואַרצן גלאָז,
מיט רויטע שטערן איינגעפאַסט אין שוואַרצס.
און פּלוצים, זע, פון פינצטערניש אַרויס
האָט אָנגעהויבן אויסוואַקסן אַ וואַלד,
אַ קאַלטער וואַלד פון גלאַנצענדיקע ביקסן
וואָס האָבן זיך אויף אים גערוקט פון יעדער זייט
און אָפּגעשלאָסן יעדן וועג פאַר אים.
האָט זיך זיין יעדער אָבער אָנגעשטרענגט,
זיין האַרץ האָט אין זיין ברוסט זיך אָפּגעשטעלט.
און פּלוצים האָט ער לייכט און פריי און פליסנדיק
זיך אויפגעהויבן שווימענדיק אין לופט.
זיין קערפּער לייזט זיך אויף, אַ מאַך נאָר מיטן האַנט.
אַ רודער מיטן פוס, ער שווימט, ער שווימט
און רירט אָן רויטע שטערן מיטן האַנט
און שטיקלעך בלאַסע אָפּגעקילטע זונען.
און דורך די לאַנגע פּלאָנטערנישן פון דער נאַכט
איז אין דעם הינטערגרונט פון מידן מוח
ניט אָפּגעשטאַנען אויף אַ וויל זיין קלעמעניש,
זיין בייַנקעניש אַהיים נאָך ווייב און קינד.

און איטלעך גליד זיינס האָט אין שלאָף געלעכצט,
ווי ס'לעכצט דער דורשטיקער נאָך פרישן וואַסער,
און אינם האַרצן האָט געפּרעסט, געקלעמט,
געריסן זיך מיט שטומען ברומעניש.
און ווי אַ קינד וואָס קלאָגט זיך פאַר זיין טאַטן
אַזוי האָט ער געקלאָגט זיך פאַרן האַר
פון אַלע וועלטן, אויסגעוויינט זיין האַרץ.
געזאָגט קאַפּיטלעך תהלים מיטן האַרץ,
מיט יעדן גליד, מיט יעדן טראָפּן מאַרך,
און זאָגנדיק, האָט ער געהערט דעם נגון,
דעם אַלטן פייערלעכן תהלים־נגון,
און טרערן זיינען שטום און שטיל געפלאָסן
געקוועלט פון די צעגויפגעפּרעסטע אויגן.
פאַרעקשנ'ט הייס האָט זיך געריסן דאָס געבעט,
די אַלטע תפילה פון דעם פאָטער יעקב
ווען ער איז אין דעם פרעמדן לאַנד געקומען:
„גיב ברויט צום עסן, און אַ קלייד צום אָנטאָן" —
פאַר אים, פאַר איר, פאַר זיינע בלאַסע קינדער.
נאָר אַז דער בלויער מאָרגן האָט דערנענטערט זיך,
און פייגל האָבן זיך גענומען איבעררופן —
האָט זיך זיין אָנגעווייטאָגט האַרץ באַרואיקט,
האָט ער דערזען זיך אין אַ פעלד אַ גרינס,
באַגאָסן מיט אַן אומגעהייער ליכטיקייט:
עס שפּראָצט, עס גרינט, עס בליט, עס פליסט מיט ברויט,
מיט קרעפטן פון די ערשטע זיבן טעג.
און זע, ער האָט זיך אָנגענומען אין דעם גרונט,
אין שוואַרצלעכן, אין פעטן ווילדן גרונט.
ער שפּירט, ווי ער שלאָגט וואָרצלען אין דער ערד
און ס'זויגן זיך די וואָרצלען אין דער ערד.
אַ בוים, אַ דעמבנבוים, צעוואַקסט זיך ברייט
מיט פרישע יונגע צווייגן, גרין באַדעקט
מיט ווייכע שמעקנדיקע יונגע בלעטער.
און פרישע ווינטלעך גייען איבער אים
און פייגלען צווישערן און נעסטלען אויף זיין קאָפּ.
ס'הענגט איבער אים אַ קילע רונדע זון
און גלעט און צערטלט אים מיט דינע שטראַלן — — —

Greenish-blue in the morning light,
He remains quietly in the hay.
He opens his eyes wide,
His heart beating loud with excitement.
From his heart a song comes out,
A prayer to the Lord:
"God of Abraham,
Of Isaac and of Jacob,
Who hast led Your servant
Here, and will lead me further,
It is probably Your will and Your wish,
To plant me in the wilderness,
To make known Your name among the nations.
Do not hide Your face from Your servant,
Lead me through danger and suffering and darkness
As long ago You led
Your chosen people for all of forty years
To the wished for and promised land. Amen."

C. Morning

The farmer* threw open the door of the barn
And into the cool stall burst
The reddish light of the rising sun.
Into the stranger's eyes flashed
The new, unfamiliar, fresh world:
Blue skies and thick grass,
Distant woods under a green leafy crown,
Nearby fruit trees covered with dew,
White-washed walls of the house
Bathed in green up to its windows.
Quietly the woman of the house approached
In a yellow straw hat with a wide brim;
From her open tanned face and gentle eyes
She glanced at him.
Wearing a white cotton house dress

She sat down to milk the cow.
The white frothy streams
Sang and danced as they squirted
Against the bottom of the shining pail.
The air smelled of warmth and abundance.
The farmer led him to the well;
And when the stranger washed
In the cold, clear water, the daughter
Approached him with a
Coarse white homespun towel.
The little ones, fingers in their mouths,
Their blond hair uncombed,
Timidly followed him with their blue eyes.
They shifted positions like geese on little brown legs,
Pinched one another, pushed each other,
Until the farmer chased them away
And invited the stranger to his table.
Thanking him, the Jew explained
That first he must pray, he must praise God.

He wrapped himself in his prayer shawl,
A large one with black stripes,
Put on the little four-cornered boxes
With hanging black straps.
Man and wife and child stood motionless,
Astonished and amazed. The strange man
Turned his face to the wall,
Closed his eyes, and with fervor
Rocked, rocked his bony body.
Afterwards he washed his hands again,
Intoned a short prayer—
And only then began to break his bread.
He didn't touch the meat.
He sat with his hat on,
And dipped black bread into the milk.
The farmer found his tongue.
He marveled at all the amazing things
Which he had seen for the first time.
He had, he said, traveled the world over
And had never seen and never heard such things.
The garment with the stripes he could understand,
But what are those boxes with the straps for?
And do all Jews pray exactly as he does?

*Schwartz uses the word goy which means a gentile or non-Jew. The word has acquired pejorative connotations in English and thus would not be appropriate to the meaning. My original translation for *goy* was "Christian," but Schwartz himself suggested that the word was too awkward and that I substitute "farmer."

איז ער געבליבן ליגן שטיל אין היי;
באַלויכטן גרינלעך־בלוי אין מאָרגנליכט.
האָט ער צעעפֿנט ווייט און ברייט די אויגן —
דאָס האַרץ האָט הויך אין אויפֿרעגונג געקלאַפּט.
און פֿונעם האַרץ אַרויס האָט אים. געזונגען
אַ תּפֿילה צו זיין האַר, אַזוי:
„גאָט פֿון אַבֿרהם,
„פֿון יצחק און פֿון יעקבֿ. האָסט דו האָסט דיין קנעכט
„געפֿירט אַהער, און וועסט מיך ווייטער פֿירן —
„מסתּמא איז דיין רצון און דיין חשק.
„מיך אין דער ווילדערניש אַהער פֿאַרזייען,
„באַקאַנט מאַכן דיין נאָמען צווישן פֿעלקער.
זאָלסט דיין פּנים ניט פֿאַרשטעלן פֿון דיין קנעכט,
„מיך פֿירן דורך געפֿאַר און לייד און פֿינצטערניש
„אַזוי ווי דו האָסט לאַנג צוריק געפֿירט
„דורך גאַנצע פֿערציק יאָר, דיין פֿאָלק דיין אויסדערוויילטס
„צו דעם געווינטשטן און פֿאַרשפּראָכן לאַנד. אָמן.

ג

פֿרימאָרגן

דער גוי האָט אויפֿגעפּראַלט די טויערן פֿון שטאַל,
און ס'האָט אַ שפּריץ געטאָן אין קילער שטאַל
מיט רויטן ליכט פֿון אויפֿגייענדער זון.
עס האָט אַ בליץ געטאָן אין פֿרעמדן אויג
די נייע אומבאַקאַנטע פֿרישע וועלט
מיט בלויע הימלען און געדיכטן גראָז,
מיט וויטן וואַלד מיט גרינער בלעטער־קרוין,
מיט נאָענטע פֿרוכט־ביימער באַדעקט מיט טוי,
מיט ווייסע אָפּגעקאַלכטע ווענט פֿון הויז
וואָס באָדט זיך ביז די פֿענצטער טיף אין גרינס.

איז צוגעקומען שטיל די בעל־הביתטע,
אין געלן שטרוי־הוט מיט די ברייטע ראַנדן,
אַ בליץ געטאָן אויף אים מיט גוטע אויגן,
מיט אָפֿענעם און זון־פֿאַרברענטן פּנים.
מיט ווייסן לייוונט פֿון דעם שטובּיקן קלייד —
און זיך אַראָפּגעזעצט די קו צו מעלקן.
די ווייסע שוימענדיקע שטראַמלעך מילך
זיי האָבן זינגענדיק און פֿלינק געקלאַפּט,
געטאַנצלט אָן דעם דעק פֿון גלאַנצנדיקן בלעך,
און ס'האָט פֿאַרשמעקט מיט וואַרעמקייט און זאַט.
דער גוי האָט אים אַרויסגעפֿירט צום ברונעם,
און אַז דער פֿרעמדער האָט זיך אָפּגעפֿרישט
מיט קאַלטן קלאָרן וואַסער — איז די טאָכטער
אַנטקעגן שוין געקומען מיט דעם האַנטוך,
פֿון היימיש גראָבן ווייסן לײַן געשפּונען.
דאָס קליינוואַרג מיט די פֿינגער אינעם מויל,
מיט שטעכיק־ווייסע האָר און בלויע אייגלעך —
זיי האָבן שרעקעדיק דעם פֿרעמדן נאָכגעקוקט,
געביטן זיך, ווי גענדז, אויף ברוינע פֿיסלעך,
געקניפּן איינס דאָס אַנדערע, געשטופּט זיך,
ביז ס'האָט דער בעל־הבית זיי אָפּגעיאָגט,
און איינגעלאַדן דעם פֿרעמדן צום טיש.
האָט זיך דער ייִד באַדאַנקט, דערקלערט דעם גוי,
אַז פֿריער מוז ער דאַוונען, לויבן גאָט.

האָט ער זיך איינגעוויקלט אין דעם טלית,
אין גרויסן טלית מיט די שוואַרצע פּאַסן,
זיך אָנגעטאָן אין די פֿירעקנדיקע קעסטלעך
מיט הענגענדיקע שוואַרצע רימענדלעך —
איז מאַן און ווייב און קינד געבליבן שטיין
פֿאַרוואונדערט און פֿאַרגאַפֿט. דער מאָדנער מענטש
האָט אומגעקערט זיך מיטן פּנים צו דער וואַנט,
פֿאַרמאַכט די אויגן זיינע, און מיט ברען
געוויגט, געוויגט דעם ביינערדיקן גוף.
דערנאָך האָט ער פֿון ס'ניי די הענט געוואַשן,

האָט ווידער אָפּגעזאָגט אַ קורצע תּפֿילה —
ערשט דאַן גענומען איינברעכן דאָס ברויט.
צום פֿלייש אַפֿילו זיך נישט צוגערירט.
געזעסן מיטן היטל אויפֿן קאָפּ.
און האָט געטונקט דאָס שוואַרצע ברויט אין מילך.
האָט זיך דער בעל־הבית מיט אים צערעדט,
געוווּנדערט זיך אויף אַלע וואונדערלעכע זאַכן
וואָס ער האָט דאָ צום ערשטן מאָל דערזען.
ער איז, זאָגט ער, שוין אויסגעוואָרן אַ וועלט —
און נישט געזען, און נישט געהערט אַזוינס.
דעם בגד מיטן פּאַס פֿאַרשטייט ער נאָך,
נאָר וואָס אָבער די קעסטעלעך מיט די רימענס?
און דאַוונען אַלע ייִדן פּונקט ווי ער?

At that the Jew smiled quietly.
A pious Jew, he explained, ought to do
As is written in the Old Testament,
As God commanded Moses, His servant.
The farmer, still marveling,
Insisted that he had never,
Until that day, heard of such things.
After the meal was over,
When the Jew closed his eyes
And again began to murmur quietly,
The farmer gave his wife a wink:
A pious man, he keeps on praying.

After the initial surprise had passed,
Everyone felt more at ease.
The farmer expansive, cheerful, lit
His short black pipe, and the Jew
Beginning to talk, unburdened himself.
He came, he said, from hell, from a city
Where people do not live, but fall under the yoke.
He suffered in that big, wild city.
He was a tailor fifteen hours a day,
Confined in a narrow hole
Without a drop of air, without a bit of sunshine.
His flesh started to shrivel
And every bone in his body sensed death.
His heart began to grieve
For himself, for the years of his youth.
And he, living, grieved
For his orphans
Whom he had not seen for years
While wandering in search of bread.
So, with a pack, he set out on the road.
Here, at least, he has the open sky,
The world is wide, and people good;
A Jew does not get lost, as they can see.
Quietly, sedately, the farmer kept on puffing,
Covering himself with curtains of smoke,
Putting a word in here and there,
While his wife wiped her eyes.

"That's all," said the stranger, "A Jew lives with trust."
He believes that God will not abandon him either.

And what does he desire: riches? money?
He wants only to reach the shore
And know that this is the place of refuge
God has destined for him. He is tired.
His every limb craves rest,
A roof of his own, a corner of his own.
He yearns to work in the sweat of his brow.
Does he look for more than a piece of bread?
He has wandered the length and breadth
Of the great new world. The land is rich,
It is fresh and young. The people are rough
But beneath their shells beat
Good hearts with compassion for strangers.
He saw how Jews,
Settling among Christian neighbors,
Engaged in selling products of the land.
They buy a skin, a bundle of wool, furs
Metals—plentiful here—they trade.
They work diligently and make a living.
The farmer sat quietly and thought,
Looked into the Jew's weary face,
Slowly stood up from his seat,
Knocked the gray ash from his pipe,
And patted him upon the back:
"Don't leave now, Jew.
I am going to meet with neighbors today;
We'll talk things over, then we'll see."
From the threshold the farmer called to his wife:
"Do not let the Jew budge from this place."

אויף דעם האָט זיך דער ייִד צעשמייכלט שטיל:
אַ פֿרומער ייִד, האָט ער דערקלערט, באַדאַרף
צו טאָן ווי ס'שטייט אין אַלטן טעסטאַמענט,
ווי גאָט האָט מאָשען זיין קנעכט באַפֿוילן.
האָט זיך דער גוי נישט אויפֿגעהערט צו חידושן,
געהאַלטן אין איין זאָגן, אַז ער האָט
ביז היינט צו טאָג אַזעלכעס נישט געהערט.
און ווען עס איז געקומען נאָך דער סעודה,
און ס'האָט דער ייִד געשלאָסן זיינע אויגן,
געמורמלט ווידער שעפּטשען שטילערהייט —
דאָ האָט דער גוי צום ווייב זיינעם געוואונקען:
אַ פֿרומער מאַן, ער האַלט נאָר אין איין דאַוונען.

נאָר, אַז דער ערשטער וואונדער איז פֿאַרביי —
דאַן האָבן זיך די מענטשן היימישער דערפֿילט.
דער גוי האָט ברייטלעך, אויפֿגעלייגט, פֿאַרדריכט
די קורצע שוואַרצע ליולקע, און דער ייִד
האָט זיך צערעדט, אַראָפּגערעדט פֿון האַרצן.
ער קומט, זאָגט ער, פֿון גיהנום, פֿון אַ שטאָט
וואו מענטשן לעבן ניט, נאָר פֿאַלן אינם יאָך.
ער האָט געפּלאָגט זיך אין דעם ווילדן כרך,
געשניידערט פֿופֿצן לאַנגע שעה אין טאָג.

זיך אויסגעהאָלבערט אין אַן ענגער לאָך —
קיין טראָפּן לופֿט, קיין פּיצל שיין געווען.
האָט אָנגעהויבן טריקענען זיין לייב
און איטלעך ביין זיינס האָט דערשפּירט דעם טויט.
האָט אין זיין האַרצן אָנגעהויבן וויינען
אויף זיך אַליין, אויף זיינע יונגע יאָר,
און זיין דערבאַרעמונג האָט זיך געוועקט
צו די יתומים זיינע לעבעדיקע
וואָס ער האָט יאָרן לאַנג שוין נישט געזען
אין וואַגלעניש צו זוכן ס'שטיקל ברויט.
האָט ער זיך מיטן פּאַק געלאָזט אין וועג —
דאָ האָט ער כאָטש אַ הימל איבער זיך.
די וועלט איז ברייט, און מענטשן זיינען גוט,
אַ ייִד ווערט ניט פֿאַרפֿאַלן, ווי זיי זען.

דער גוי האָט שטיל, געלאַסן, אַלץ געפּיפּקעט,
זיך צוגעדעקט מיט פֿאָרהאַנגען פֿון רויך,
אַריינגעשטעלט אַ ווערטל דאָ און דאָרט —
און ס'האָט די גויה זיך געווישט די אויגן.

וואָס דען, זאָגט ער, אַ ייִד לעבט מיט בטחון,
ער גלייבט, אַז אים וועט אויך ניט גאָט פֿאַרלאָזן —
און וואָס פֿאַרלאַנגט ער דען: עשירות? געלט?
ער וויל זיך בלויז דערשלאָגן צו אַ ברעג
און וויסן, אַז דאָס איז דער פּלאַץ פֿון רו
וואָס גאָט האָט אים באַשערט: ער איז שוין מיד,
אַז יעדעס גליד זיינס שרייט און לעכצט נאָך רו,
נאָך אייגן דאַך, נאָך אייגן ווינקל זיינס.
ער גאַרט נאָך אַרבעט מיטן שווייס פֿון פּנים.
ער זוכט דען מער ווי דאָס שטיקל ברויט?
ער האָט, זאָגט ער, געוואַנדערט אין דער לענג און ברייט
פֿון גרויסער נייער וועלט. דאָס לאַנד איז רייך,
איז פֿריש און יונג. די מענטשן זיינען רוי,
דערפֿאַר באַהאַלט זיך אונטער זייער שאָלעכץ
אַ האַרץ אַ גוטס מיט מיטגעפֿיל צום פֿרעמדן.

ער האָט געזען, זאָגט ער, די ערשטע ייִדן
באַזעצן זיך צווישן קריסטן־שכנים —
פֿאַרנעמען זיך מיט האַנדל פֿונעם לאַנד.
מען קויפֿט אַ פֿעל, אַ בינטל וואָל, און פֿוטערוואַרג
מעטאַלן זיינען דאָ לרוב — מען האַנדלט.
מען אַרבעט פֿלייסיק און מען האָט חיונה.

דער גוי איז שטיל געזעסן און געטראַכט,
אַריינגעקוקט אין ייִדנס מידן פּנים,
געלאַסן אויפֿגעשטאַנען פֿון זיין זיץ,
אַרויסגעקלאַפּט די גרויע אַש פֿון ליולקע,
און אָנגעקלאַפּט דעם ייִדן אויף דער פּלייצע:
זאָלסט היינט פֿון דאַנען ניט אַוועקגיין, ייִד.
איך וועל זיך היינט צונויפֿטרעפֿן מיט שכנים.
מען וועט זיך דורכרעדן מיט זיי, מ'וועט זען.
און צוגעשריגן פֿונעם שוועל צום ווייב:
ניט לאָז דעם ייִדן רירן זיך פֿון פּלאַץ.

D. The End of the Pack

As the day drew to a close
And the slanted red rays fell,
The neighbors gathered.
Stout farmers arrived
With coarse calloused hands,
Ruddy faces and necks.
All wore baggy white pants,
Shirts unbuttoned, open on the chest,
Wide, straw hats on their heads.
The only one who was distinctive

Was the tall thin pastor
Dressed in black, every button
Fastened up to his neck. Behind the men
Came the quiet devout women
With thin drawn lips;
Reserved and hushed, only their eyes
Spoke eagerly and quickly,
Sliding from one face to the next.
They sat down on the porch,
The men separate and the women separate.
Immediately there rose,
From each man a puff of smoke.
(But no smoke came from the thin pastor.)
The hostess brought from the cellar
A heavy crock of cold apple cider
Bubbling up to the black rim.
She went around with eyes averted
Serving the smoking guests.

The Jew, stranger that he was, sat quietly.
Alien, he sat among the unfamiliar crowd.
Shyly, from the corner of his eyes, he looked
At the heavy bodies and necks,
As oaks rooted in the soil,
He felt helpless and weak
He sat forlorn, preoccupied,
His head down, his neck bent,
Not daring to raise his eyes.
Softly, the host started
To speak: "Neighbors"
"I told all of you about the Jew.
Here he sits, a stranger among us.
What can we do for him?" At this the pastor,
Quiet and sedate, spoke out:
"First, let's hear from the Jew,
And then we'll see." They agreed
And they all grunted "Right, right."
So the Jew told his story anew.
Above all else, they were touched by the sorrow
Crying out from his eyes,
By the frequent sigh which accompanied
The foreign pronunciation, the strange intonation
Of familiar words. The sorrow

Of the lonely, homeless man was
In every tone, in each unintelligible word.
And when the Jew stopped talking
Everyone sat quietly a while, their heads
Bent in the red evening light,
Heart talking mutely to heart.
Although they appeared hard as iron,
Their hearts still responded to suffering
For they, themselves, in early childhood,
Had known the taste of loneliness and sorrow.
They heard from fathers and from old grandfathers,
The first pioneers, of the life and death
Battle with the red man,
Of sleeping with a gun in hand for fear
Of sudden fires and tomahawks.
The sorrow of the lonely stranger
Touched the brave, silent hearts.

ד

דער סוף פֿון פּאַק

אַז ס'האָט דער טאָג דערנענטערט זיך צום סוף
און שטראַלן זײַנען רויט און קרום געפֿאַלן —
דאַן זײַנען זיך צונויפֿגעקומען שכנים.
עס זײַנען אָנגעקומען שווערע בעלי־בתּים,
מיט די פּראָסטע־מגושמדיקע הענט,
מיט רויט־פֿאַרפֿלאַמטע פּנימער און קאַרקן
און אַלע אין די ברייטע ווײַסע פּלודערן,
מיט העמדער ברייט־צעקנעפּלטע בײַם האַרצן,
מיט ברייטע הויכע שטרוי־היט אויף די קעפּ.
דער איינציקער וואָס האָט זיך אויסגעטיילט,
געווען איז דער הויכער דינער פּאַסטאָר'

געקליידט אין שוואַרץ, פֿאַרשפּיליעט ביז צום האַלדז
אויף אַלע קנעפּ. און נאָך די מענער, זײַנען
די פֿרומע, שטילע ווײַבער נאָכגעקומען
מיט דינע און פֿאַרשניטע ליפּן,
צוריקגעצויגענע און שטילע, נאָר די אויגן
זיי האָבן נײַגעריק און פֿלינק גערעדט,
געגלישט זיך פֿון איין פּנים אויפֿן צווייטן.
מען האָט זיך אויפֿן גאַניק אויסגעזעצט,
די מאַנסלײַט פֿאַר זיך, און די ווײַבער פֿאַר זיך,
און באַלד האָט אָנגעהויבן גיין אַ רויך,
פֿון וויפֿיל מענער פּונקט אַזוי פֿיל רייכלעך,
(ס'האָט נאָר פֿון דינעם פּאַסטאָר נישט גערייכערט)
די בעל־הביתטע האָט געבראַכט פֿון קעלער
דעם שווערן קרוג מיט קאַלטן עפּלטרונק
וואָס האָט געבלעזלט ביז די שוואַרצע ראַנדן;
איז אומגעגאַנגען מיט אַראָפּגעלאָזטע אויגן
באַדינענדיק די רויכנדיקע געסט.

דער ייִד, דער פֿרעמדער וואָס ער איז, איז שטיל
און פֿרעמד געזעסן צווישן פֿרעמדן עולם,
האָט שעמעוודיק, פֿון ווינקל־אויג, באַטראַכט
די דעמבענע און אײַנגעוואָרצלטע אין גרונט,
די שווערע בעלי־גופֿים מיט די קאַרקן —
האָט אים שוין באַנג געטאָן דער גאַנצער עסק,
האָט ער זיך אומבאַהאָלפֿן, שוואַך, דערשפּירט,
איז ער געזעסן אומעטיק, פֿאַרקלערט,
דעם קאָפּ אַראָפּגעלאָזט, דעם קאַרק געבויגן
און ניט געוואַגט די אויגן אויפֿצוהייבן.

האָט אָנגעהויבן שטיל דער בעל־הבית
צו ריידן: שכנים — האָט ער אָנגעהויבן —
איך האָב אײַך אַלעמען דערציילט פֿון ייִדן,
אָט זיצט ער דאָ אַ פֿרעמדער צווישן אונדז, —
וואָס קאָן מען פֿאַר אים טאָן? דאָ האָט דער פּאַסטאָר,
אַ שטילער, אַ געלאַסענער זיך אָנגערופֿן:

צוערשט לאָמיר דעם ייִדן אויסהערן,
און נאָכדעם וועט מען זען. — איז דאָס געפֿעלן
און אַלע האָבן צוגעברומט: גערעכט, גערעכט.
האָט זיך דער ייִד דערציילט זײַן מעשה פֿון דאָס נײַ.
נאָר מער פֿון אַלץ האָט זיי גערירט דער צער
וואָס האָט אַרויסגעוויינט פֿון זײַנע אויגן,
דער שטומער אָפֿטער זיפֿץ וואָס האָט באַגלייט
די באַקאַנטע ווערטער מיט דער פֿרעמדער אויסשפּראַך,
און מיט דעם פֿרעמדן ניגון. נאָר דער צער
פֿון עלנטן און היימלאָזן האָט זיך געשפּירט
אין יעדן טאָן, אין איטלעך אומפֿאַרשטענדלעך־וואָרט.
און אַז דער ייִד האָט אויפֿגעהערט צו ריידן,
איז מען אַ ווײַל געזעסן שטיל: די קעפּ
געבויגן אין דעם רויטן אָוונטשײַן,
און האַרץ האָט שטום גערעדט צו האַרץ; פֿאַרהאַרטעוועט
פֿאַראײַזנט ווי זיי האָבן אויסגעקוקט
האָט דאָך געענטפֿערט ווייער האַרץ אויף לייד,
ווײַל זיי אַליין האָבן אין פֿריער קינדהייט
געוואוסט דעם טעם פֿון עלנט און פֿון לייד,
געהערט פֿון פֿאָטערס און פֿון אַלטע זיידעס,
די ערשטע פּיאָנערן פֿון דעם קאַמף
אויף טויט און לעבן מיט דעם רויטן מאַן,
פֿון שלאָפֿן מיט דער ביקס אין האַנט, פֿון מורא
פֿאַר פּלוצימדיקע פֿײַערן און טאָמאַהאָק.
און ס'האָט דער צער פֿון עלנטן און פֿרעמדן
דאָ אָנגערירט די בראַווע שטומע הערצער.

Now the thin pastor stood up,
Stroked his pale, high forehead,
And clearly, slowly, started to talk.
He began with the patriarchs:
With Abraham, Isaac, and Jacob,*
He told of Joseph in the alien country,
Of the prophet Moses with the Ten Commandments,
Of old King David with the Psalms,
Until he came to the son of God,
The lord, Jesus Christ. "Because of that,"
He concluded,
"Open your door to the stranger who knocks."

One of the neighbors began,
Old Tompkins, with the face of a lion,
Hair, brow, and beard gray:
"My old barn and the house by the pond
Are standing empty, neglected. Let the Jew
Move in there and do business.
I won't charge him any money for it.
Later, if he can, let him buy it.

I'll sell it cheap."
"Good, that's good,"
The host thanked him kindly.
"But what do we do about the old place
That is in danger of collapsing?
We'll kill our Jew yet,"
He quipped.
"I'll give lumber,
As much as is needed to fix up the house,"
The lumber merchant said.
"We'll fix the house and the barn,"
They spoke up from every corner.
"But we need money to carry on a business,"
The host persisted.
"If I sell the merchandise in my pack,
I'll have enough," put in the Jew.
"Fine, Fine, a good idea, no need for a better one.
Hey, mother, let's have the pack over here."
And in reply, the pack appeared at once
And was unpacked.
Onto the white world crept
Blue, red, pink, green
Knitted jackets for women,
Dresses of the most flaming silk,
Tablecloths with blue and red squares
And heavy, thick golden fringes,
Striped colored shirts for the men,
Pipes of golden amber,
And heavy silver watches like onions,
Long strings of glass beads
In gaudy rainbow colors,
White silvery pocket knives
With green tinged steel blades,
Sea-shells, mother-of-pearl, bone,
Green and pink playthings for the children,
All kinds of beads and eyeglasses.
And over this, as if suddenly on fire
A large, red, sun flamed.
The people squinted
And protected their eyes from the flames.
They looked at each other astonished,
Dazzled by the scream of colors.
Later they smiled into their whiskers.
Their wives continued to sit quietly,

Like geese, they craned their necks from afar,
Their eyes blazed.
"Hey, women, now it's your turn. Come
Show your stuff." So the women,
Sedate and quiet, came over,
At first with restrained movements,
But soon, as if they were at a fair,
They became more animated and cheerful,
Their eyes bright, as if on fire,
Their voices lively,
Their hands working deftly
As each one made a pile for herself.
The hostess was flushed,
Bustling, running among the customers,
Coming often over to the Jew
To ask the price of an article:
"Tell me only what the thing cost you,
And I'll set the price for them, myself."

האָט אויפֿגעשטעלט זיך דאָ דער דינער פּאַסטאָר,
אַ גלעט געטאָן דעם הויכן בלאַסן שטערן,
און קלאָר, געלאַסן, זיך גענומען ריידן.
האָט אָנגעהויבן פֿון די פּאַטריאַרכן:
פֿון אייבראַהאַם, פֿון אײַזיק און פֿון דזשייקאָב,
דערציילט פֿון דזשאָזעף אין פֿרעמדן לאַנד,
פֿון פּראָפֿעט מאָזעס מיט די צען געבאָט,
פֿון אַלטן קעניג דייוויד מיט די פּסאַלמען —

ביז ער איז צוגעקומען צו דעם זון פֿון גאָט,
דעם האַרן דזשיזוס קרײַסט. דעריבער —
האָט ער פֿאַרענדיקט — זאָלסטו עפֿענען
דײַן טויער פֿאַרן פֿרעמדן וועלכער קלאַפּט.

האָט אָנגעהויבן איינער פֿון די שכנים,
דער אַלטער טאַמפּקינס מיטן פּנים פֿון אַ לייב
מיט גרויע האָר און גרויע ברעם און באָרד:
„מײַן אַלטער שײַער און דאָס הויז בײַם וואַסער
„שטייט ליידיק, אָפּגעלאָזט — זאָל זיך דער ייד
„אַרײַנציִען אַהין און טאָן געשעפֿט.
„וועל אים דערפֿאַר ניט רעכענען קיין געלט —
„אויב ער וועט שפּעטער קענען זאָל ער אָפּקויפֿן.
„איך וועל פֿאַרקויפֿן ביליק".
„וואויל, ס'איז וואויל — "
האָט זיך דער בעל־הבית באַדאַנקט מיט האַרץ —
„וואָס טוט מען אָבער וואָס דער פּלאַץ איז אַלט,
„און שטייט אין איין סכּנה אײַנצופֿאַלן?
„מיר וועלן דאָך דערהרגענען אונדזער ייד — "
האָט ער געוויצלט.
„איך וועל געבן האָלץ
„וויפֿיל נאָר מען באַדאַרף צו אויפֿריכטן דאָס הויז — "
האָט אָנגערופֿן זיך דער סוחר פֿון געהילץ.
„— און מיר וועלן דאָס הויז און שטאַל פֿאַרריכטן —"
האָט אָפּגערופֿן זיך פֿון יעדער זײַט.
„מען דאַרף דאָך אָבער געלט צו פֿירן האַנדל"
האָט אַלץ דער בעל־הבית נישט נאָכגעלאָזט.
„וועל אויספֿאַרקויפֿן סחורה פֿונעם פּאַק,
וועט זײַן גענוג" — האָט אײַנגעשטעלט דער ייד.
„פֿײַן, פֿײַן, אַ גוטער פּלאַן, מען דאַרף נישט בעסער,
„העי, מוטער, גיב אַקאָרשט אַהער דעם פּאַק".
און באַלד דערויף האָט זיך דער פּאַק באַוויזן
און זיך גענומען אויספּעקלען. עס זײַנען
אַרויסגעקראָכן אויף דער ווײַסער וועלט
געשטריקטע יאַקן וואַלענע פֿאַר ווײַבער,

פֿון בלויען, רויטן, ראָזן, גרינעם וואָל
מיט קליידער פֿון דעם פֿלאַמענדיקסטן זײַד,
און טישטוכער מיט בלויע, רויטע קאַסטנס
מיט שווערע גאָלדיקע געדיכטע פֿראַנדזן,
קאָלירט־געשטרייפֿטע העמדער פֿאַר די מענער,
מיט ליולקעס פֿונעם גאָלדענעם בורשטין
און שווערע זילבער זייגערס ווי די ציבעלעס
מיט לאַנגע ביישן גלעזערנע קאָרעלן
מיט בונטע פֿאַרבן ווי פֿון רעגנבויגן.
מיט ווײַסע זילבערדיקע טאַשנמעסער
מיט שטאָלענע, מיט גרין־באַהויכטע קלינגען,
מיט מייער־קעפּלעך, מוטערפּערל, ביין,
מיט גרינע, ראָזע שפּילצייג פֿאַר די קינדער,
מיט כּל המינים פּאַטשערקעס און ברילן.
און איבער דעם האָט צונטערדיק געברענט
אַ גרויסע רויטע פֿלאַמענדיקע זון.
אַז ס'האָבן זיך די מענטשן אַזש פֿאַרחושמורעט
זיך צוגעדעקט די אויגן פֿון די פֿלאַמען.
דער עולם האָט עס אָנגעקוקט פֿאַרגאַפֿט
פֿאַרבלענדט אַזש פֿון געשריי פֿון די קאָלירן —
ערשט שפּעטער זיך צעשמייכלט אין די וואָנצן.
די ווײַבער זײַנען אַלץ געזעסן שטיל,
ווי גענדז געדרייט די העלדזער פֿון דער ווײַט,
און ס'האָבן זיך די אויגן ווי געצונדן.
„העי, ווײַבער איצט איז אײַער צײַט. אַהער —
באַווײַזט נאָר וואָס איר קאָנט". — זײַנען די ווײַבער
געלאַסענע און שטילע צוגעקומען,
צוערשט מיט אײַנגעהאַלטענע באַוועגונגען —
נאָר באַלד האָט זיך צעפֿלאַקערט דער יריד:
געוואָרן מערער אויפֿגעלייגט און היימיש,
די אויגן האָבן זיך צעברענט מיט פֿײַער,
די שטימען האָבן אויפֿגעלעבט געקלונגען,
די הענט האָבן געשיקט און שנעל געאַרבעט,
און איטלעכע געמאַכט פֿאַר זיך איר פּעקל.
די בעלי־הביתטע איז געווען פֿאַרדרייטלט.
פֿאַרהאָוועט אומגעלאָפֿן צווישן קונים,
איז יעדע וויל צום יידן צוגעקומען
צו אויספֿרעגן דעם מקח פֿון אַ זאַך:
„דו זאָג נאָר וואָס די זאַך קאָסט דיך אַליין,
„דעם פּרײַז וועל איך זיי שוין אַליין שטעלן."

*The Jew, in his night of dreams, also calls upon these patriarchs. Schwartz distinguishes the Jewish patriarchs by giving the Hebrew spelling of their names, while the names in the mouth of the Pastor are transliterated from the English into Yiddish.

The Jew sat ashamed
Among the smoking, joking men.

It got darker.
The excitement and merriment
Set with the sun.
The women, quiet once more,
Retired again to their corner.
The faces became earnest,
They got up, began to yawn,
And quietly prepared to leave,
The men led the way, smoking their pipes,
The women walked behind with their new linens.
The men slapped the Jew on the back:
"What is your name?"
"Joshua."
"Fine name.
From now on we'll call you Josh."
And they withdrew into the night.

E. In the New Land of Canaan

On a fresh, clear, summer day
The loud banging of iron reverberated.

The spacious yard was full of scrap:
Pieces of old, rusty iron,
Thousands of dusty old bottles
Which sparkled silver and green
In the glare of the hot summer sun.
A dozen hens pecked in the yard,
And the aristocratic rooster with spurs
Proudly ordered them around.
The old barn was strewn
With rags, with paper, with horse bones.
The sharp smell of wet, bloody, salted
Hides assaulted the nose.
And a cloud of flies buzzed.
At the entrance to the yard, the old shack,
Propped up by slanting railroad ties,
Looked young with its sparkling windows,
And smoke blowing from its new chimney.
In the shadow of the old barn
Were two bent figures:
A big black man knelt,
Half naked, his body glistening, his red tongue
Clenched between his teeth.
He gripped a piece of iron in his hands;
The Jew hit the iron,
Swung the heavy hammer and banged,
And ever time the hammer fell
And struck the gray iron,
The Negro jumped back
Without taking his heavy red eyes
From the hammer flying in the air.
The Jew's face was tanned
His tapered bronze beard blackened
By dust. For all that, his eyes
Had acquired a new radiance.
His tall, pale, silent wife,
Wearing her dark wig,* often
Ran out of the house to look for
Little Yankele. Now he is perched
On the high pile of iron,

Not knowing how to climb down,
And now he takes a walk on the narrow beams
Of the high, old barn; he jumps into the wool
Turning somersaults. He could break his neck.
And often she finds him, of all places, on the neck
Of the tall, stout, glistening Negro.
He sits on the Negro's shoulders, and drives him on,
He kicks him with his small brown feet,
And jabbers in a strange tongue.
The Negro dances and runs around the yard,
And jumps, his black feet like iron,
On glass bottles and sharp metal.
The mother's heart sinks, she trembles,
Lest that wild black man, forgive the thought, should,
God forbid, hurt her child.
Her husband watches this scene
But remembering another time in the barn,
He stands and looks in wonder and amazement
And sees in everything the hand of God.

*Traditional Jewish women keep their heads covered. They usually wear scarves but on special occasions, a wig.

און ס'איז דער ייד געזעסן אַ פֿאַרשעמטער
צווישן רייכנדיקע וויצלדיקע מענער.

ס'איז טונקעלער געוואָרן. מיט דער זון,
האָט אויך דער ברען און פֿריילעכקייט געזעצט זיך.
די ווייבער זיינען אָפּגעקילט געוואָרן,
צוריק זיך אָפּגעטיילט אין זייער ווינקל.
די פּנימער זיינען געוואָרן ערנסט.
מען האָט זיך אויפֿגעהויבן, זיך צעגענעצט,
און שווייגנדיק גענומען זיך צעקריכן.
די מאַנסלייט פֿאָרויס מיט די ליולקעס רויך
און הינטער זיי די ווייבער מיטן ווייסצייג.
מען האָט געקלאַפּט דעם יידן אויפֿן פּלייצע:
„ווי רופֿט מען דיך?"
„דזשאָשוע."
„פֿיינער נאָמען,
מיר וועלן פֿון היינט אָן דיך רופֿן: דזשאָש."
און מען איז זיך צעקראָכן אין דער נאַכט.

ה

אין נייעם לאַנד כנען

אין פֿרישן קלאָרן זומערדיקן טאָג
האָט הויך געקלונגען דאָס געבראַזג פֿון אייזנס.
דער ברייטער הויף איז פֿול געווען מיט ברוכוואַרג
מיט שטיקער אַלטע שימלדיקע אייזנס,
מיט טויזנטער פֿאַרשטויבטע אַלטע פֿלעשער
וואָס האָבן זילבערן און גרין געגלאַנצט

אין שיין פֿון הייסער דרומדיקער זון.
אַ טוצן הינער האָבן אומגעפּיקט אין הויף,
און סיהאָט דער גאַלאַנטער האָן מיט שפּאָרן
געשפּירט זיך יחסנדיק, און זיי מושטירט.
דער אַלטער שייער איז געווען פֿאַרוואָלגערט
מיט שמאַטעס, מיט פּאַפּיר, מיט פֿערדנביין.
עס האָט געזעצט אין נאָז דער שאַרפֿער ריח
פֿון נאַס־פֿאַרבלוטיקטע געזאַלצטע פֿעלן,
און פֿליגן האָבן וואָלקנווייז געזשומעט.
די אַלטע חורבה ביים אַריינגאַנג הויף,
אַרומגעשפּאַרט מיט שפּאָלן אין דעם קרום,
האָט יונג געגלאַנצט מיט אירע בלאַנקע שויבן,
דעם רויך געבלאָזן פֿון איר נייעם קוימען.
און אין דעם שאָטן פֿון דעם אַלטן שייער
געשטאַנען זיינען צוויי געבויגענע פֿיגורן:
אַ גרויסער שוואַרצער נעגער אויף די קני,
האַלב־נאַקעט, גלאַנצנדיק, די רויטע צונג
פֿאַרביסן אין די שטשירענדיקע ציינער,
פֿעסט האַלטנדיק אַן אייזן אין די הענט.
און ס'האָט דער ייד געבראַזגעט אויפֿן אייזן,
געשווינגט דעם שווערן האַמער און געשלאָגן,
און איטלעך מאָל, ווען ס'איז דער האַמער אויסגעפֿאַלן
און אָנגעשלאָגן זיך אָן גרויען אייזן —
האָט זיך דער נעגער אויף צוריק געכאַפּט,
ניט אָפּגעלאָזט די רויטע שווערע אויגן
פֿון פֿליענדיקן האַמער אין דער לופֿט.
דעם יידנס פּנים איז געווען פֿאַרברענט,
דאָס געל און שפּיציק בערדל איז פֿון שטויב
געווען פֿאַרשוואַרצט. דערפֿאַר האָבן די אויגן
באַקומען נאָר אַן אַנדער פֿרייען ליכט.

די הויכע בלאַסע שווייגנדיקע יידענע
אין שוואַרצן שייטל אויפֿן קאָפּ, פֿלעגט אָפֿט
אַרויסלויפֿן פֿון שטוב צו אויפֿזוכן
דעם קליינעם יאַנקעלע. דאָ טוט ער זיך

פֿאַרקלייבן אויף דער הויכער קופּע אייזן,
ניט וויסנדיק ווי קלייבט מען זיך אַראָפּ.
און דאָ שפּאַצירט ער אויף די שמאָלע באַלקנס
פֿון הויכן אַלטן שייער, שפּרינגט אין וואָל,
און מאַכט דאָרט קאָזעלקעס, דעם קאָפּ צו ברעכן.
און אָפֿט מאָל טרעפֿט זי אים גאָר אויפֿן קאַרק
פֿון הויכן גראָבן גלאַנצנדיקן נעגער.
דאָס זיצט אים אויפֿן קאַרק, און טרייבט אים אָן
און דריגעט אין אים מיט די ברוינע פֿיסלעך,
און פּלוידערט אַ משונהדיקן לשון.
דער נעגער טאַנצט און לויפֿט איבערן הויף,
און שפּרינגט מיט אייזערנע און שוואַרצע פֿיס
אויף פֿלעשער גלאָז און שטעכעדיקע אייזנס.
און איר, דער מאַמען, פֿאַלט דאָס האַרץ אַוועק, ציטערט
דער ווילדער שוואַרצער מענטש, זאָל באָט ניט שטראָפֿן,
זאָל נאָך דאָס קינד חלילה ניט צעשעדיקן.
נאָר ווען דער מאַן דערזעט דאָס בילד פֿאַר זיך,
דערמאָנט ער זיך אָן יענער נאַכט אין שייער —
ער שטייט און קוקט פֿאַרוואונדערט און פֿאַרגאַפֿט,
און זעט אין דעם אַ פֿינגער דאָ פֿון גאָט.

Two

A. New Life

A small tree stands on hard rocky ground.
The winds beat, breaking its branches,
A yellow sun burns mercilessly
And peels and splits its sick bark;
Here a piece has fallen off completely,
The place dries, scarred, and smarts.
It shrivels, turns brown, black,
And the few yellow leaves of the tree
Wither from the sun and tremble in the wind.
And yet, the roots keep digging deeper
And have a life and death struggle with the rock.
They stretch their thirsty mouths,
And burrow under dead stones
Through dry sands, seeking sustenance
Until they reach the watery ground.
And suddenly, behold: the sapling has become a tree.
The branches, like swollen veins,
Are dark; they've turned blackish green,
Fresh shoots sprout from
Thin withered branches.
Now the bark is smooth, supple, shiny,
Fresh and moist. And the leaves
Multiply, and turn dark green.
They become thick and heavy.

You watch and a shadow appears on the earth,
Green strips of grass appear on the yellow sand,
Green branches sway in the yellow heat,
And the green is alive with the sound of birds.

The old house has come to life again,
With new people from an old tribe:
The small window-panes have begun to sparkle,
And on the door frames shine
White tin *Mezuzah*. Inside, on a crooked wall,
Cool and freshened with whitewash,
Hangs a red and green *mizrekh*
Embroidered with shining silken thread—
A distant memento from the bridal years.
Around the *mizrekh*, pictures of rabbis,
Of stern Jews with high foreheads,
Black satin caftans, fur brimmed hats,
Faces of transparent parchment,
With hooked noses and long beards.
And somewhat removed from them, the faces
Of virtuous mothers, great-grandmothers,
With soft eyes and tightly drawn lips,
With fancy kerchiefs on their heads
And pale pearls on pale necks.
Whenever the crooked wall shakes
From the banging of the iron outside,
The mothers bounce away from the wall
Looking at each other in surprise.
In the corner, on the whitewashed shelf,
Together with the brass Sabbath candlesticks,
The old holy books brought from home*
Stand sleepily absorbed in themselves.
Old *Reb Bekhaye* in yellow bindings,
The set of *Mishna* and the leather-bound *Eyn yankev*,†
With pointed letters from the Amsterdam press:
And close by, nestled lovingly,
Is the tear-stained women's Bible

With pointed, crooked letters,
And black decorations on the white and yellowed text.
The house now smells of potatoes,
And the savory warm odor of chicken.
Through the window often wafts
The salty and bloody smell of a hide.
From a corner, from the old chest,
Comes the thin, pale smell
Of old silk from the mother's home, yellowed linens,
Heavy cool linen tablecloths
Which still carry from the old country
The rich smell of yellow citrons,
Green myrtle leaves from the *lulev** branch,
Bay leaves, and sweet black cloves
From the old and blackened spice-box.†

*The European birthplace was called "home" by many immigrants.
†The text reads *vayberisher taytsh-khumesh* which literally means a women's *Pentateuch*. This is a Yiddish version of the first five books of the Old Testament, traditionally read mostly by women who have not studied Hebrew as men have.

*Schwartz makes reference here to a traditional ceremony which takes place during the *Sukkoth* holiday. A palm branch and a citron, symbols of the festival, are carried and waved in the synagogue and benedictions are said over them. Traditional homes have a *lulav* (palm branch) and *esrog* (citron) for *Sukkoth*.
†A perforated container to hold spices used in the *bardalah* ceremony, the ceremony performed at the close of Sabbath to distinguish between its holiness and the profaneness of the ensuing weekdays.

א

ניי לעבן

אַ ביימל שטייט אויף פֿעלדיקן, אויף האַרטן גרונט —
די ווינטן שלאָגן, ברעכן זיינע צווייגן,
עס שרפֿעט אומדערבאַרעמדיק אַ געלע זון
און שיילט, און פּיצלט אים זיין קראַנקע קאָרע;
אָט איז אַ שטיק אין גאַנצן אָפּגעפֿאַלן,
עס טריקנט וואונדיק יעגער פֿלאַץ און שמאַרצט
און ווערט פֿאַרדאַרט, און ווערט פֿאַרברוינט, פֿאַרשוואַרצט
און די געציילטע געלע בלעטלעך פֿונם בוים
זיי חלשן פֿון זון און צאַפּלען פֿונם ווינט.
נאָר ס'גראָבן זיך די וואָרצלען אין דער טיף,
און קעמפֿן מיטן פֿעלז אויף טויט און לעבן;
זיי שטרעקן זיך מיט דורשטנדיקע מײַלכלעך,
און גראָבן זיך אַרונטער טויטע שטיינער
דורך זאַמדן טרוקענע, צו זוכן חיות —
ביז זיי דערשלאָגן זיך צום וואַסערדיקן גרונט.
און פּלוצים, זע: פֿון ביימל איז געוואָרן בוים;
די צווייגן, אָדערן, ווי אָנגעדראָלן,
זיי זיינען טונקל, שוואַרצלעך־גרין געוואָרן,
די דאַרע אָפּגעלעבטע צווייגן ווערן
פֿון נייע זאַפֿטיקע צווייגן אָפּגעשאָסן,
די קאָרע גלעט זיך אויס, ווערט ווייך און גלאַנציק
און פֿריש און זאַפֿטיק. און די בלעטער
זיי מערן זיך, און ווערן טונקל־גרין
זיי ווערן דיק און שווער און אָנגעגאָסן.

דו קוקסט און ס'לייגט זיך אויף דער ערד אַ שאָטן,
עס גרינען פּאַסן גראָז אין געלן זאַמד,
עס וויגן זיך די צווייגן גרין אין געלער היץ,
און ס'לעבט דאָס גרין מיט פֿויגל און מיט קלאַנג.

די אַלטע שטוב האָט אויפֿגעלעבט פֿון ס'ניי,
מיט נייע מענטשן פֿון אַן אַלטן שטאַם;
די קליינע שויבן האָבן זיך צעגלאַנצט,
און אויף די טירן האָבן בלעכערדיק געשיינט
די ווייסע מזוזות. אויף דער קרומער וואַנט
וואָס האָט געבלאָזט מיט פֿרישן קילן קאַלך
האָט זיך געוויזט און געגרינט אַ „מזרח"
פֿון גלאַנצנדיקן פֿאַדימווייד געשטאָכן —
אַ ווייטער זכר פֿון די כלה־מיידל יאָרן.
אַרום דעם מזרח — בילדער פֿון רבנים,
פֿון שטרענגע יידן מיט די הויכע שטערנס,
און שוואַרצע אַטלאַסנע קאַפּאָטעס, שטריימלעך,
מיט פּנימער פֿון דורכזיכטיקן פּאַרמעט,
מיט הויקערדיקע נעז און לאַנגע בערד.
און עטוואָס אָפּגערוקט פֿון זיי — די פּנימער
פֿון צניעותדיקע מאַמעס, עלטער־באָבעס,
מיט שטילע אויגן און פֿאַרשנירטע ליפּן,
מיט שטערנטיכער אויף די שמאָלע קעפּ
און בלאַסע פּערל אויף די בלאַסע העלדזער.
און אַז די קרומע וואַנט פֿלעגט זיך אַ טרייסל טאָן,
פֿון דרויסנדיקן בראַזגען מיט די אייזנס,
דאַן פֿלעגן זיי זיך אָפּציען פֿון וואַנט,
זיך איבערקוקן אויפֿגעלעבט, פֿאַרחידושט.
אין ווינקל, אויף דער ווייס־געקאַלכטער פּאָליצע
צוזאַמען מיט די מעשן בענטשלייכטער
געשטאַנען זיינען שלעפֿעריק, אין זיך פֿאַרטיפֿט
די אַלטע ספֿרים פֿון דער היים געבראַכט;
דער אַלטער רב בחיי אין די געלע ראַנדן,
דער גאַנג משניותן און פֿעלענער עין־יעקבֿ,
מיט אותיות שפּיציקע פֿון אַמסטערדאַמער דרוק;
און באַלד דערנעבן, צוגעטוליעט ליב,

דער דורכגעוויינטער ווייבערישער טייטש־חומש
מיט שפּילקעקעפֿלדיקע הויקערדיקע אותיות,
מיט צאַצקעס שוואַרצן אויף ווייס אין געלן טעקסט.
אין הויז האָט שוין געשמעקט מיט ערדיק־בולבעס,
מיט לעבעדיקער וואַרעמקייט פֿון הון;
און דורך די פֿענצטער פֿלעגט זיך אָפֿט דערטראָגן
דער ריח, זאַלץ־פֿאַרבלוטיקט, פֿון אַ פֿעל.
נאָר פֿון אַ ווינקל, פֿון דער אַלטער שאַפֿע,
האָט זיך געשפּרייט דער דינער בלאַסער ריח
פֿון אַלטן זייד פֿון מאַמעס היים, מיט געלבן וועש,
מיט שווערע קילע ליוונט־טישטוכער
וואָס האָבן נאָך פֿון אַלטער היים פֿאַרהאַלטן
דעם רייכן געלן ריח פֿון אתרוגים,
מיט גרינע הדס־בלעטער פֿונם לולבֿ,
מיט לאָרבער־בלעטער, זיסע שוואַרצע נעגעלעך,
פֿון אַלטער און פֿאַרשוואַרצטער בשׂמים־ביקס.

For six days there is banging in the yard
From early morning until late at night.
A hint of day, and he is gone from the house.
Wagons arrive, whips snap,
Donkeys stamp stubbornly, horses snort
The tumult is continuous:
The weighing, measuring, haggling over weight,
Arguing, jangling of money.
It is like a thick dust.
There is barely time during the hot lunch hour
To grab a bite of potatoes and sour milk.
He keeps one eye on the yard, where the chickens scratch,
And the Negro lies stretched out in the sun
Covered with a swarm of bloodthirsty flies.
The woman is in harness all day long
Silently trudging in the yoke:
Little Pearl, weak and pale,
Sits in the sun, quiet, preoccupied,
Her big eyes see everything

And see nothing; she dreams.
If you don't remind her, she will forget about eating.
The little boy is a devil, he must be watched:
He jumps on wagons, climbs on the donkeys,
Mocks and imitates white and black.
The farmers chase him with whips,
Now the woman of the house comes running
And saves him from Esau's hands.*
She takes care of the chickens and the cow,
And if she has a free moment,
She washes, irons, and mends.
And when her husband comes home at nightfall,
He falls asleep right after eating,
His weary head dumb on the table.
Thus the whole hard week races by
Until beloved Friday comes to the world.
As Friday starts to fade
And shadows grow tenuous and pink,
The banging of iron stops.
The last loud bang vibrates
In the cool blue air and dissipates.
The Black man slips lazily away,
The wide gate is locked,
And from the distant blue horizon
To the nearest water of the river
The deep blue air of holy Sabbath†
Settles over the alien world.
The house begins to feel like the old home:‡
The children are scrubbed, their hair washed,
The crude table assumes a holiday face:
The ironed tablecloth sparkles,
While from under a stitched scarf,
One side of the browned, braided *hallahs*
Peeks out modestly.
The candles, blessed, proudly gleam
Reflecting in the grandmother's kind eyes.
The women's beloved Bible lies

Spread open to show the treasured decorations.
The odor of the spicy fish,
Peppered and salted, fills the house.
The last coals still glowing in the stove
Make the black pots gray with ash.

When the sun rises on the day of rest
And the yard discloses its iron and bottles
To the pure and soft Sabbath light—
Then the Jew takes account of his world.
He looks around at his children,
And singing aloud the weekly portion*
A great pity seizes him for the child
Dying quietly in the house.
He pats her little head with his blackened hands.
His wife now has the leisure to rest—
She consults the fine print of her Yiddish prayer book.
The father studies God's word with his son,
And in a soft wistful sing-song, interprets
The text for the week. He is sad
To see how the child grows estranged.
He doesn't want to say the Benedictions, he forgets
The little bit of Hebrew which he brought with him.
His wife complains about the eternal "nine days."†
Without a bit of meat one dries up and shrivels.
It's painful to look at the baby.

זעקס טעג אין וואָך האָט עס געבראַזגעט אויפֿן הויף
פֿון פֿרי ביז שפּעט אין שוואַרצער נאַכט אַרײַן.
אַ שפּראַץ אויף טאָג איז ער שוין אויסן הויז;
עס פֿאָרן אָן די פֿורן, בײַטשן קנאַקן,
די אייזלען טאַפּטשען אײַנגעשפּאַרט, עס הירזשען פֿערד,
מען וועגט, מען מעסט, מען דינגט זיך אויפֿן וואָג,
מען אַמפּערט זיך, מען קלינגלט מיטן געלט.
עס שטייט אַ טומל, אַ געדיכטער שטויב. —
ס'געניגט קוים צײַט אין הייסער מיטאָג־שעה
אַרײַנכאַפּן די בולבע מיטן זויער מילך;
מיט איין אויג אויפֿן הויף, וואו הינער רירן זיך,
און ס'ליגט דער נעגער אויסגעלייגט אין זון
באַקלעפּט מיט מתנות בלוטדורשטיקע פֿליגן.
די ייִדענע איז אײַנגעשפּאַנט דעם גאַנצן טאָג
און גייט אַ שווײַגנדיקע אין דעם יאָך;
די קליינע פּערעלע איז שוואַך און בלאַס,
דאָס זיצט אַ שטילע, אַ פֿאַרטראַכטע, אויף דער זון
מיט גרויסע אויגן אָפֿענע, וואָס זעען אַלץ

און זעען גאָר נישט, און זי חלומט.
דערמאָנסט איר ניט — פֿאַרגעסט זי זיך אָן עסן.
דאָס ייִנגל איז אַ מזיק — מוז מען אָפּפּאַסן;
דאָס שפּרינגט אויף פֿורן, דראַפּעט זיך אויף אייזלען־
קרימט נאָך און חוזקט אָפּ פֿון ווײַס און שוואַרץ —
די גויים יאָגן זיך נאָך אים מיט בײַטשן
דאָ קומט די ייִדענע פֿון הויז צולויפֿן
און איז אים מציל פֿון דעם עשׂוס הענט.
זי עסקט זיך אַרום די הינער און דער קו,
און בלײַבט איר נאָך אַ רגע פֿרײַע צײַט —
איז דאָ צו וואַשן און צו פּרעסן און פֿאַרריכטן;
און אַז דער מאַן קומט מיט דער נאַכט אין שטוב,
איז פֿאַלט ער ווי אַ שטיין באַלד נאָכן עסן,
דער מידער קאָפּ אַ שטומער אויפֿן טיש.
אַזוי אַ לויפֿט די שווערע פֿולע וואָך
ביז ס'קומט דער ליבער פֿרײַטיק אויף דער וועלט.

נאָר אַז דער פֿרײַטיקדיקער טאָג נעמט שווינדן,
און שאָטנס ווערן לאַנג און ראָז און לופֿטיק —
ווערט אָפּגעשטעלט דאָס בראַזגען פֿונעם אײַזן.
דער לעצטער הילכער קלאַנג צעציטערט זיך
אין קילער בלויער לופֿט און ווערט צעגאַנגען.
דער שוואַרצער נעגער שלײַכט זיך פֿויל אַוועק.
דער ברייט־געשפּאַנטער טויער ווערט געשלאָסן
און פֿון דעם ווײַטסטן בלויסטן האָריזאָנט
און ביז דעם נאָענסטן וואַסער פֿונעם טײַך
הייבט אָן צו שוועבן אין דער פֿרעמדער וועלט
די טיפֿע בלויע לופֿט פֿון שבת־קודש.
אין הויז הייבט אָן צו הויכן מיט דער היים;
די קינדער ווערן היימיש אויסגעצוואָגן
דער גראָבער טיש באַקומט אַ יום־טובדיקע צורה;
פֿער שטראַלט אַראָפּ מיט דעם געפּרעסטן טישטוך.
קוים אונטער דער געשטריקטער חנודיקער שאַל
קוקט צנועהדיק אַרויס אַ זײַט, אַ שפּיץ
די געפֿלאָכטענע פֿאַרברוינטע חלות.

די לײַכטער גלאַנצן האָפֿערדיק, געבענטשט,
און לײַכטן אין די באָבעס גוטע אויגן.
דאָס טײַטש־חומש ליגט האַרציק אויסגעלייגט
צעעפֿנט שפּילעוודיק אויף אַלע צאַצקעס,
און ס'שמעקט דער ריח פֿון די שאַרפֿע פֿיש
געפֿעפֿערט און געווירצט אין גאַנצן הויז.
און ס'גליִען נאָך די לעצטע קוילן אויף דער קיך
און דעקן גרוי מיט אַש די שוואַרצע טעפּלעך.

און אַז די זון שטראַלט אויף אין טאָג פֿון רו
און ס'רוט דער הויף אויף זײַנע אײַזנס, פֿלעשער
אין לויטערן און שטילן שבת־שײַן —
דאַן מאַכט דער ייִד דעם חשבון פֿון זײַן וועלט.
ער קוקט זיך דאַן אַרום אויף זײַנע קינדער,
און זינגענדיק די סדרה אויפֿן קול
באַפֿאַלט אים גרויס רחמנות אויפֿן קינד
וואָס צאַנקט אַ שטילס און אַ פֿאַרחלומט אינעם הויז
און גלעט איר קעפּל מיט פֿאַרשוואַרצטע הענט.
די ייִדענע האָט צײַט צו טאָן אַ שמײַכל —
און קוקט אַרײַן אין דראָבנעם עברי־טײַטש.
דער פֿאָטער לערנט מיטן זון גאָטס וואָרט,
פֿאַרטײַטשט אים מיטן שטילן באַגן ניגון
די סדרה פֿון דער וואָך. און האָט יסורים
צו זען ווי ס'ווערט דאָס ייִנגל אַנגעפֿרעמדט.
דאָס וויל ניט זאָגן ברכות, דאָס פֿאַרגעסט
דאָס ביסל עברי וואָס ער האָט געבראַכט.
די ווײַב האָט טענות צו די אייביקע „ניין טעג״
אָן ביסל פֿליישיקס טריקנט מען און דאַרט.
אַ צער צו קוקן אויף דער עופֿעלע.

*"Esau's hands," a common designation for Gentiles. (See Genesis 25: 24–27.)
†*Shabes Koydesh* which begins on Friday evening.
‡In Yiddish, the words *in der beym* (at home) convey often the home left in the old country.

*The entire Old Testament, read by observant Jews over the course of the year, is divided into weekly portions for readings which are specified and arbitrary.
†Nine days in Hebrew month of *Ab* when traditional Jews do not eat meat.

What does she have to raise chickens for
When the eggs are coming out of her ears?
Who can call this a life?
A stone cast on a desert island—
We'll forget how to talk to people.
But when his glance falls on the yard outside
Where iron and bottles are multiplying in number
And the Sabbath breeze carries
The smell of hides and raw wool,
His courage and assurance and comfort return.
He appeases her with soft quiet words,
With his clumsy calloused hand

He strokes her head with its stiff wig.
She blushes as in her youth.
Don't worry. With God's help, it'll be all right.

B. Jake

A young duckling pipped out of the egg
Barely can stand on its thin little legs,
But presently, somewhere,
It discovers an expanse of flowing blue.
Suddenly—splash—it jumps in the water.
The red membranes of the little stalk-feet
Spread apart, free; they paddle in the water,
The red bill on the white thin neck
Dives, gags on the freshness
Of God's blessed streaming gift.
Waves glide over the little body,
Rinsing, stroking, rocking it.
The little body swims with its wet feathers
And is carried by the gray-blue stream;
The little duck takes to water.
Just so did little Yankele
Take to, and engage with, the new earth.
And not so much the earth, as the air:
The new, fresh, contagious air.
His Yiddish tongue suddenly turned heavy,
Moving clumsily in his mouth,
As if it were full of pebbles.
His pale, thin, and pinched face
Tanned by the sun and the wind.
The arms and legs thin as whips
Filled out, hardened, bronzed.
And in his sad dark eyes
A young flame started to dance.

He moves like wild fire. No matter how long God's day,
It's still too short for him: the yard is his,
The river is his, the distant woods are his,
The black man in the yard is his.
He is seemingly quiet—but when the Negro
Moves toward the dark barn,
Suddenly, a white sheepskin jumps up

Dashing impetuously, dancing on top of him.
The Negro drops everything,
Eyes frozen with mock fear,
Hands jerked up to his wooly head.
Shrieking wildly
He scampers out into the bright yard on all fours,
And behind him a sheep runs bleating.
A farmer drives up with his merchandise
And sheds his overcoat
With the large, shining, bone buttons.
He bargains and argues, smokes and spits.
Carefully, distrustfully, he counts the money
For the first, the second, and the third time.
When, at last, with God's help, the figures match,
He takes his whip and is ready to go.
He puts on his coat again
And starts to fasten the buttons.
He talks cheerfully, and buttons, buttons,
And—what the devil is the matter today?
It won't button. He bends down,
Considers the garment with wonder and fear:
It seems as if it's his, yet not his. In place
Of the glistening bone buttons
Is desolation and a void—the flesh torn out.

נאָך וואָס באַדאַרף זי האָדעווען די הינער,
עס קריכן דאָך די אייער שוין פֿון האַלדז ?
הײַנט סתּם מישטײַנס געזאָגט, אַלץ הייסט אַ לעבן,
אַ שטיין פֿאַרוואָרפֿן אויף אַ וויסטן אינדזל,
מען וועט פֿאַרגעסן ריידן צו אַ מענטשן.
נאָר אַז עס פֿאַלט זײַן בליק צום הויף אַרויס

וואו ס'מערן זיך די אײַזנס מיט די פֿלעשער,
און אַז דאָס שבת־ווינטל טוט אַ הויך
מיט ריחות פֿון די פֿעל און רויען וואָל, —
באַקומט ער מוט און זיכערקייט און טרייסט.
ער נעמט זי אײַן מיט גוטע שטילע ווערטער,
ער גלעט איר אויפֿן פּרעמדן שטײַפֿן שייטל
מיט אומבאַהאָלפֿענער פֿאַרגראָבטע הענט ;
זי רויטלט זיך ווי אין די יונגע יאָרן —
נישקשה, מיט גאָטס הילף, ס'וועט ווערן רעכט.

ב

דזשייק

אַ יונגע קאַטשקע אויסגעפּיקט פֿון איי —
דאָס האַלט זיך קוים אויף אירע דינע פּיסלעך,
נאָר אָט אַנטפּלעקט זיך וואו אַן אויסשפּרייטונג
פֿון פֿליסנדיקן תּמיד־רידעודיקן בלוי —
און פּלוצים — פּלוסק — אַ שפּרונג אַרײַן אין וואַסער.
די רויטע הײַטלעך פֿון די שטענגלעך־פֿיס
צעשפּרייט, צעלאָזט, ווי רודערן אין וואַסער,
דאָס רויטע שנעבל אויפֿן ווײַסן דינעם האַלדז
טונקט אונטער זיך, פֿאַרכלינעט זיך פֿון פֿרישקייט,
פֿון גאָטס געבענטשטער פֿליסנדיקער גאָב.
עס גייען כוואַליעס איבערן קליינעם גוף,
און שווענקען אים, און גלעטן אים און וויגן.
עס שווימט דער קליינער גוף מיט נאַסע פֿעדערלעך
און טראָגט זיך מיטן גרויען בלויען שטראָם.

און ווי דער קליינער קאַטשקע נעמט צום וואַסער
אַזוי האָט אויך דעם קליינעם יאַנקעלען
גענומען און פֿאַרנומען מיט דער נײַער ערד.
און ניט אַזוי מיט ערד — ווי מיט דער לופֿט,
דער נײַער, פֿרישער אַנשטעקנדיקער לופֿט.

זײַן יידיש צונג איז פּלוצים שווער געוואָרן,
געדרייט זיך אומבאַהאָלפֿערט אין זײַן מויל,
ווי אָנגענומען אַ פֿול מויל מיט שטיינדלעך.
דאָס בלאַס, פֿאַרדאַרט און אויסגעטריקנט פּנים —
געוואָרן ברוין, פֿאַרברענט פֿון זון און ווינטן.
די ווייכע דינע הענט און פֿיס ווי בייטשן,
געוואָרן אויסגעפֿילט, פֿאַרהאַרטעוועט, פֿאַרבראָנזט.
און אין די שוואַרצע אומעטיקע אויגן
האָט אָנגעהויבן טאַנצן אַ יונג פֿלעמל.

דאָס ברענט אַ וועלט. ווי גרויס אַ טאָג פֿון גאָט,
איז אים אַלץ ווינציק צײַט : דער הויף איז זײַנס,
דער טײַך איז זײַנס, דער ווײַטער וואַלד איז זײַנס,
דער שוואַרצער נעגער אויפֿן הויף איז זײַנער.
ס'איז דאַכט זיך, שטיל פֿון אים — נאָר, אַז דער נעגער
דאַרף עפּעס האָבן אין דעם טונקעלן שייער
שפּרינגט פּלוצים אויף אַ ווײַסע שעפּסנפֿעל,
און לאָזט זיך אימפּעטיק און טאַנצנדיק אויף אים.
דער נעגער וואַרפֿט אַוועק אַלץ פֿון די הענט,
די אויגן טויט־פֿאַרגליווערטע פֿון שרעק,
די הענט פֿאַרדרייסן אויפֿן קאָפּ פֿון וואָל,
מיט ווילד־באַנומענע משוגעדיקע קולות —
ער פֿליט אַרויס אין העלן הויף אויף אַלע פֿיר,
און הינטער אים לויפֿט מעקנדיק אַ שעפּס.
אַ פֿאַרמער, אַז ער ברענגט צופֿירן סחורה,
און וואַרפֿט פֿון זיך אַראָפּ דעם איבעררעק
מיט בלישטשענדיקע גרויסע קנעפּ פֿון ביין —
איז דינגט ער זיך און אַמפּערט זיך, און רייכערט און שפּײַט,
ציילט פֿאַרזיכטיק, אומצוטרויליך, דאָס געלט,
צום ערשטן און צום צווייטן און צום דריטן מאָל.
און אַז דער חשבון שטימט שוין מיט גאָטס הילף,
ער מאַכט זיך פֿאַרטיק מיטן בייטש צו גיין,
באַקליידט ער זיך צוריק אין בגד זײַנעם.
און הייבט זיך אָן פֿאַרשפּילן אויף די קנעפּ.
ער שמועסט אויפֿגעלייגט, און שפּיליעט, שפּיליעט.

און — וואָס צום טיוול איז דאָ ווײַנט דער מער ?
סע קנעפּלט ניט. איז בייגט ער זיך אַרונטער,
באַטראַכט דעם בגד מיט פֿאַרוואונדערונג און שרעק :
סאיז דאַכט זיך זײַנס, און ניט זײַנס. אויף דעם פּלאַץ
וואו ס'האָבן בייניקע געבליצט די קנעפּ
איז וויסט און ווינד אַרויסגעריסן מיטן פֿלייש.

.. .. starts in the yard,
They look for the boy: the Negro is convulsed
With laughter, and slaps his knees.
The father is worried and looks around,
The mother comes running, smelling danger,
The Gentile, in the coat with broken windows,
Runs after the crowd, snapping his whip in the air,
The chickens fly around in a frenzy.
The youngster secures himself at the top
Of the high pile of rusty iron
And does not allow anyone near him.
The Gentile stands below, waves one fist
And shakes the whip in his other.
His father commands the boy to give back the buttons,
His mother implores the child
Until, finally, the booty is returned.
It falls in shimmering disks
From the high pile of iron to the ground.
His mother brings a needle and thread,
The farmer standing with feet spread apart
Holds the whip tightly, in wait for the boy—
Until the coat is somehow put together.

When the boy started school
His Yiddish tongue stiffened completely.
He was too entranced by friends:
White, freckled, gentile boys,
Getting lost for whole days in the woods,
Wherever God put a swamp, a nest, a berry tree.
They played Indian with old guns,
Paddling canoes in the blue river,
Coloring their cheeks brown and red,
And, sticking turkey wings on their heads,
They're ready to scalp the enemy.
The Negro children spot them from afar,
And all the little black legs run.
Their eyes stare over fences,
A little wooly head bounces up
And jumps back quickly—a rubber ball.
The little ones, frightened, cling quietly
To their mothers' aprons. And heavy Negro women
Peer cautiously out of doors,
Lit pipes in their mouths,
Red kerchiefs on their heads—and they gape.
Clouds of dust arise, heavy steps tramp,
The resounding cry of battle grates,
Inspires and frightens.

And when the boy
Returns home after battle—
He is flushed, blackened, smeared and red.
And hungry—as Esau in his time.
He has no patience to cut the bread:
He tears chunks from the loaf and stuffs his mouth—
What good is it now to remind him to say the Benediction!*

Nonetheless he is sharp at learning:
Gentile studies fare better.
He knows, he understands, he absorbs.
His eyes light up and shine,

His little voice rings with the love and the flame
Of the broad prairie and of young America.
Somehow, the South takes root,
Now he even complains about the cold north,
And is not pleased with "Old Abe."
Why did he free the black slaves?
His father tries to argue,
He tells him stories from the Bible,*
About Noah with his sons: about Shem,
About Ham and Japeth, that Ham
Is not responsible for his black skin.
But Jakey keeps insisting:
A Nigger is a Nigger—and that's that.
His father, listening, can only shrug his shoulders,
And the mother keeps silent, hears and does not speak.

C. Neighbors

The people were raw, strong, and hard
With the instincts of the bear and wolf
That still lived in the forests.
They had the speed and cunning of the red man
Whom their fathers overpowered
When they pitted their strength against him.

*Traditional Jews say a blessing before eating.

*In the original, *Khumesh* or the *Pentateuch*.

עס ווערט אַן איבערקערעניש אין הויף,
מען זוכט דעם יונג; דער נעגער קאַטשעט זיך,
און פּאַטשט זיך אין די קניען פֿאַר התפּעלות.
דער טאַטע ערגערט זיך און זוכט אַרום.
די מאַמע קומט צולויפֿן שמעקנדיק געפֿאַר.
דער גוי אין ראָק פֿון לעכערדיקע פֿענצטער,
לויפֿט נאָך דעם עולם, קנאַקט די בייטש אין לופֿט.
די הינער פֿליען אום אין גרויסע אַנגסטן.
דער יונג האָט זיך פֿאַרקליבן אויפֿן שפּיץ
פֿון הויכער קופּע זשאַווערדיקן אייזן
און לאָזט ניט צו אַ מענטשן אין דער נאָענט.
דער גוי שטייט אונטן, פֿאָכט מיט איין קולאַק,
און טרייסלט מיט דער בייטש אין צווייטער האַנט.
דער טאַטע הייסט אָפּצוגעבן די קנעפּ,
די מאַמע בעט זיך רחמים ביי דעם ייִנגל —
ביז סוף כל סוף ווערט אומגעקערט דאָס רויב.
דאָס פֿאַלט אין זוניק־בלישטשעדיקע רעדלעך
פֿון הויכער קופּע אייזן צו דער ערד.
די מאַמע ברענגט די נאָדל מיטן פֿאָדים.
דער גוי שטייט מיט צעשפּאַרטע מיט שווערע פֿיס
האַלט פֿעסט די בייטש און לויערט אויפֿן יונג —
ביז מען פֿאַרשטשאָבעט ווי עס איז דעם בגד.

און אַז דער יונג האָט אָנגעהויבן גיין אין שול
האָט זיך זיין יידיש צונג אינגאַנצן אָפּגעשטעלט.
דאָס איז פֿאַרקאַכט געוואָרן מיט חברים.
מיט ווייסע שקצים מיט די זומער שפּרענקלעך,
דאָס ווערט פֿאַרפֿאַלן גאַנצע טעג אין וואַלד,
וואו גאָט האָט נאָר אַ זומפּ, אַ נעסט, אַ יאַגדע־בוים.
מען שפּילט אינדיאַנער מיט די אַלטע ביקסן,
מען לאָזט קענו־שיפֿן אין בלויען טייך,
מען פֿאַרבט זיך אָן די באַקן ברוין און רויט,
מען שטעקט אַרום דעם קאָפּ מיט אינדיק־פֿליגל,
און פֿאַרטיק פֿאַר דעם שונא צו סקאַלפּירן.
דערזעען זיי די נעגער־קינדער פֿון דער ווייט,
צעלויפֿט מען זיך אויף אַלע שוואַרצע פֿיסלעך,
מען גלאָצט איבער פּאַרקאַנעס מיט אויגן,
אַ שוואַרץ און וואָליק קעפּל הייבט זיך אויף
און שפּרינגט צוריק אַ פֿלינקס — אַ גומי־קנויל.
דאָס קליינוואַרג טוליעט זיך דערשראָקן, שטיל
צו מאַמעס שירץ. און שווערע נעגערטעס
זיי שטעקן פֿאָרזיכטיק די קעפּ פֿון טירן
מיט רויכנדיקע ליולקעס אין די מיילער,
מיט רויטע טיכער אויף די קעפּ — און גאַפֿן.
עס שטייען וואָלקנס שטויב, עס טראָמפּלט שווער,
עס גרילצט דער הילכיקער געשריי פֿון קריג,
באַגייסטערט און דערשרעקט.
און אַז דער יונג
קערט אום זיך נאָכן קריג אין שטוב אַריין —
איז ער צעפֿלאַמט, פֿאַרשוואַרצט, פֿאַרשמירט און רויט,
און הונגעריק — ווי עשו אין זיין צייט.
דאָס האָט ניט קיין געדולד דאָס ברויט צו שניידן;
דאָס קנייפּט פֿון גאַנצן ברויט און שטופּט אין מויל —
הייבט ביי, דערמאָן אים דאָ פֿון זאָגן ברכה.

דערפֿאַר איז אים דאָס קעפּל שאַרף צום לערנען;
דאָס גויִיש לימוד האָט אַן אַנדער מזל.
דאָס ווייס און דאָס פֿאַרשטייט און דאָס באַנעמט.
די אויגן צינדן זיך ביי אים פֿונאַנדער,
דאָס קולכל קלינגט מיט ליבע און מיט פֿלאַם
פֿון ברייטער פּרערי און פֿון יונג אַמעריקע.
פֿון וואַנען, וואָס — עס וואָרצלט זיך דער דרום.
ער האָט שוין טענות צו דעם אַלטן צפֿון,
איז ניט צופֿרידן מיטן „אַלטן אייב"
למאַי ער האָט באַפֿרייט די שוואַרצע שקלאַפֿן.
דער טאַטע פּרובֿט אַריינטענהן אין אים.
דערציילט די פֿיינע מעשה פֿונם חומש,
פֿון פֿאָטער נח מיט די זין; פֿון שם,
פֿון חם און יפֿת, אַז דער ברודער חם
איז דאָך נישט שולדיק פֿאַר זיין שוואַרצער הויט.
נאָר דזשייקי האַלט זיך ביי דאָס זייניקע;
אַ נעגער איז אַ נעגער — און דאָס גאַנץ.
דער טאַטע קוועטשט נאָר, הערנדיק, די פּלייצעס,
און זי, די מאַמע, שווייגט און הערט און רעדט ניט.

ג

שכנים

רוי, שטאַרק און האַרט זיינען געווען די מענטשן,
מיט דעם אינסטינקט פֿון ווילדן בער און וואָלף
וואָס האָבן זיך נאָך אויפֿגעהאַלטן אין די וועלדער.
און מיט דער פֿלינקייט, שלויקייט פֿונם רויטן מאַן
מיט וועלכן זייערע פֿאָטערס האָבן זיך
געמאָסטן כּוחות, און אים ביינעקומען.

It was a young fresh world
With the same primary ebullient passions
Of giants right after creation,
When one force fought the other
And one power swallowed the other.
It fermented, boiled, foamed, brewed,
As a new barrel of fermenting wine—
If you move it carelessly, it bursts.
Just so the young fresh earth
Upon which they trod
Fermented, brewed with covered streams;
Should anyone drive a pole too deep—
Thick greenish streams
Of crude and smelly oil
Would shoot high up.

Hot, fearful, in turbulent hatred,
And savage, unpitying in a wrath
Quenched and extinguished
Only by the enemies' blood. There were
No plaintiffs and no judges: each one
Carried his court in his own hands:
When one infringed on another's rights,
Each man stood up to the other
With knife, gun, and fire.
Right or not—his brother and his friend
Immediately enlisted on his side;
Whole families, old and young, wives and children
Fought for generations,
The cause of the original battle
Long forgotten by the battlers:
Was it an old broken axle,
Or a girl, hotly desired by two,
Or because of a drunken word over a glass of whiskey
Or a dirty look in the tavern,
Or over a strip of boundary land.
Blood spilled hot and red,
And in the hot black Southern nights,
The sky often burned fire red,
And red murderous fear
Exposed a patch of black night.
Guns cracked thunderously,
And wildly excited horses galloped
With black riders on their sweating backs.
And Sundays, when they came to town
From miles and miles
To hear the word of God from pastors,
The broad market place in front of the church
Was transformed into a battlefield
Of big-boned, tanned men,
With iron hands, bronze faces,
With strong black, brown, or copper beards,
Fire in their angry eyes,
And hot colored bandanas around their necks,
Astride wild, whinnying horses.
The black barrels of their polished guns
Were fastened to their gleaming saddles.

At the beginning the Jew was a mystery:
It was hard to understand his ways,
His strange attire and speech.
His every movement made him alien
And conspicuous to unaccustomed eyes.
But when they were used to one another
And the initial distrust disappeared,
They began to talk.
Miraculously, the Jew understands everything,
Knows everything that goes on around him,
Has for each occasion a good-natured, appropriate saying,
At the same time, both foreign and familiar.
A man like all men, he works day and night,
Collects old iron, bone, and rags,
And he gives others a chance to earn.
Yet, it was puzzling to them:
Why does a man work on Sunday?
Once, on a fine lovely day,
The pastor arrived in the yard smiling,
His hands folded on his backside,
Said a friendly word to the Jew, asked
About his business, patted the children on the head,
Bowed to the quiet woman.
A little later there arrived
Two or three neighbors; they sat down,
Lit up black pipes, as usual,
And then the pastor spoke quietly,

עס איז געווען אַ יונגע פֿרישע וועלט
מיט ערשטע שפּרודלדיקע לײדנשאַפֿטן
פֿון ריזן־מענטשן באַלד נאָך וועלט־באַשאַף,
ווען איין קראַפֿט האָט געקעמפֿט מיט צווייטער קראַפֿט.
און איין קראַפֿט האָט די צווייטע קראַפֿט פֿאַרשלונגען.
עס האָט געיוירט, געקאָכט, געשוימט, געברויזט,
ווי אין אַ נייער פֿאַס מיט היוזנדיקן ווײַן;
רירסט אָן ניט פֿאָרזיכטיק — און ס'פּלאַצט אַרויס.
אַזוי ווי ס'האָט די יונגע פֿרישע ערד
אויף וועלכע ס'האָבן זייערע פֿיס געטראָטן
געיוירט, געברויזט מיט צוגעדעקטע שטראָמען;
האָט ווער צו טיף אַרײַנגעקלאַפּט אַ פּלאָקן —
האָט עס געגאָסן שיסן קלאַפֿטערהויך
מיט גראָבע גרינלעכע גדיכטע שטראָמען
פֿון שמוציקן און שטינקענדיקן אייל.
הייס, פֿירכטערלעך, אין ברויזנדיקער שנאה,
און גרויזאַם, אומדערבאַרעמדיק אין צאָרן
וואָס האָט זיך בלויז געלאָשן און געשטילט
מיט זייער שונאים בלוט. עס זײַנען ניט געווען
קיין קלעגער און קיין ריכטער; איטלעכער
האָט זײַן געריכט געטראָגן אין די הענט;
און פֿאַרן אָנטרעטן פֿון צווייטנס רעכט
האָט איין מאַן זיך געשטעלט אַנטקעגן צווייטן
מיט מעסער, ביקס, מיט פֿײַער און מיט רויך.
גערעכט צי ניט — זײַן ברודער און זײַן פֿרײַנט
האָט זיך באַלד אָנגעשלאָסן אויף זײַן זײַט;
פֿאַמיליענווײַז, מיט אַלט און יונג, מיט ווײַב און קינד
געפֿאָכטן דורות־לאַנג אָן אָלטן קאַמף.
די סיבה פֿון דער אורשפּרינגלעכער קריג
איז לאַנג געווען פֿאַרגעסן פֿון די קריגער;
צי אידס געווען אַן אַלט צעבראָכן אַקס,
צי גאָר אַ מיידל הייס־באַגערט פֿון צווייען,
צי פֿאַר אַ וואָרט, אַקרומען קוק, אין שענק
ביים גלעזל משקה, שכּורדיקערהייט,
צי פֿאַר אַ פּאַס פֿון גרענעצדיקן לאַנד —
נאָר בלוט האָט זיך געגאָסן הייס און רויט,
און אין די שוואַרצע הייסע דרום־נעכט,
פֿלעגט אָפֿט דער הימל ברענען רויט־געצונדן,
און אויפֿדעקן אַ שוואַרצן שטח נאַכט
מיט רויטער און רציחהדיקער מורא.
און ביקסן פֿלעגן קנאַלן דונערדיק,
און ס'פֿלעגן טראַמפּלען ווילד צערײַצטע פֿערד
מיט שוואַרצע רײַטער אויף צעהיצטע רוקנס.
און זונטיק, אַז מען פֿלעגט אַראָפּקומען אין שטאָט
פֿון מײַלן און פֿון מײַלן ווײַט אַרום
צו הערן ס'וואָרט פֿון גאָט פֿון בלאַסע פּאַסטאָרס —
האָט זיך דער גרויסער מאַרק־פּלאַץ פֿאַר דער קירך
פֿאַרוואַנדלט אין אַ קריגערישן לאַגער
פֿון גרויסע, ברייטע און פֿאַרברױנטע מענער,
מיט הענט פֿון אײַזן, פּנימער פֿון בראָנז,
מיט שוואַרצע, ברוינע, געלבע, שטאַרקע בערד,
מיט בייזע פֿײַערן און שטרענגע אויגן,
מיט הייס־קאָלירטע טיכער אַרום האַלדזער,
מיט ווילדע, הייסע הירזשענדיקע פֿערד,
מיט שוואַרצע רערן פֿון פּאָלירטע ביקסן
באַפֿעסטיקט צו די גלאַנצנדיקע זאָטלען.

אין אָנהויב איז דער ייד געווען אַ וואונדער;
ס'איז שווער געווען באַגרײַפֿן זײַנע דרכים,
זײַן פֿרעמדן הלוך און זײַן פֿרעמדן לשון,
פֿון יעדן ריר זײַנס האָט אַראָפּגעשריִען פֿרעמדס
און זיך געוואָרפֿן אין די פֿרעמדע אויגן.
און אַז מען האָט זיך צוגעוואוינט אַביסל,
און ס'איז אַוועק די ערשטע ניט־פֿאַרטרויִלעכקייט
איז מען געוואָרן ריידעוודיקער, נעענטער.
און זע אַ וואונדער: ער פֿאַרשטייט דאָך אַלץ,
און ווייס פֿון אַלעס וואָס קומט פֿאָר אַרום,
און האָט אויף אַלץ אַ גוטמוטיק און פּאַסיק ווערטל
וואָס איז צו גלײַכער צײַט אי פֿרעמד אי אייגן.
אַ מענטש ווי אַלע מענטשן, אַרבעט טאָג ווי נאַכט
און זאַמלט אַלטע אײַזנס, ביין און קאָדער,
פֿאַרקערט, ער גיט נאָך מענטשן צו פֿאַרדינען.
וואָס דען, ס'איז ווי געווען קשיאדיק:
ווי אַרבעט דאָס אַ מענטש אין זונטיקדיקן טאָג?
און איינמאָל אין אַ פֿײַנעם שיינעם טאָג
איז אָנגעקומען אײַלן אויפֿן הויף דער פּאַסטאָר
די הענט פֿאַרלייגט אויף הינטן, שמייכלענדיק,
בעזאָגט דעם יידן אַ גוט־וואָרט, זיך נאָכגעפֿרעגט
ווי גייט עס אים, געגלעט די קינדער אויפֿן קאָפּ,
פֿאַרבויגט זיך פֿאַר דער שטילער יידענע.
אַביסל שפּעטער זײַנען צוגעקומען
אַ צוויי־דריי שכנים; מען האָט זיך צעזעצט,
פֿאַררייכערט שוואַרצע ליולקעס, ווי דער שטייגער.
דערנאָך האָט זיך דער פּאַסטאָר שטיל צערעדט,

With a melodious drawl, as if in church,
Showing his mastery of the Old Testament,
Mixing in passages from Luke and Paul,
And from the other Apostles,
And finished with a quiet question:
How does he come to work on the day of rest?
The Jew countered gracefully:
He is a Jew and observes the old faith,
As the Old Testament directs:
Six days a week you should do your work,
But the seventh, is the Sabbath,
You should rest and keep it holy,
You and your child, your ox, and your donkey.
At this the pastor was surprised,
Pityingly, he shook his head:
Does he not know that Jesus Christ, the Son,
Had abolished rest on Saturday:
And in its place appointed Sunday.
Now the Jew answere[illegible]fully:

He is unlearned, unschooled,
And not equipped to engage in a dispute
With one so fortified with knowledge.
He only follows in the path of his fathers,
And does as they did.
This pleased the thin pastor very much,
He rose and shook his hand,
Bowed again to the woman,
And quietly withdrew.
The neighbors stood up,
Patted him on the back: "Well said."
The next day the Jew received
A heavy, thick, flexible book:*
The Old and the New Testament,
A gift from the thin pastor.

D. Dixie Land

The powerful skilled hunters from the hills
Began to appear in the yard
In high boots and short pelts.
These were youths—ruddy and robust,
With young curly beards and hair,
Broad-boned, strong and tall,
Tanned winter and summer
Except for deep, white, puckered scars
In the thick hair of their cheeks, or on their foreheads,
Their ears split in half and grown together.
They came with the first light frost,
When dead grass shines silvery,
And the sun hangs low
Half silver, half copper, half crooked,
In a milky-white sky.
Single file, man after man, silent,
Thick fur hats on their heads,
Sharp knives in their belts:
Their mouths breathe
Small white clouds in the brisk air;
Heavy, white, unpolished boots
Beat out a measured rhythm
On the hard ice
Like soldiers marching to battle,
To the beating of a drum and the rapid sounds of buckshot.
Bundles hung down from shoulders,
And golden-red fox skins
Heavy with soft hair,
Flashed in the fresh morning light.
Brown shining mink,
Blue-black rats and skunks
With small round glitter-glass eyes—
Still smelling of blood, of snow, of woods,
Intertwine, and mingle as if alive.
The colored tails dangling as if alive.

They all made themselves famous
In the difficult bloody Civil War
With their steady hands and sharp eyes.
They were close to celebrating a victory
Around the fortresses of Washington;
They bled in the march of the armies
When Lee started to withdraw;

*Seyfer, the word Schwartz uses, means a Jewish holy book. Its use is ironical.

געצויגן מיט אַ ניגון ווי אין קירך,
געוויזן בקיאות אין דעם אַלטן טעסטאַמענט,
געמישט פֿון לוקאַס און פֿון פּאַול מיט פּסוקים,
און פֿון די אַנדערע אַפּאָסטאָלן פֿון קירך,
און אויסגעלאָזן מיט אַ שטילע פֿראַגע:
ווי קומט עס האָט ער אַרבעט אין דעם טאָג פֿון רו?
דאָ האָט דער ייִד בנעימותדיק געענטפֿערט:
ער איז אַ ייִד, און האַלט פֿון אַלטן גלויבן,
ווי ס'שטייט פֿאַרזאָגט אין אַלטן טעסטאַמענט:
זעקס טעג אין וואָך זאָלסטו דיין אַרבעט טאָן,
און אינם זיבעטן, אין טאָג פֿון שבת,
דאַן זאָלסטו רוען און אים הייליקן,
צוזאַמען מיט דיין קינד, דיין אָקס און אייזל.
אויף דעם האָט זיך דער פּאַסטאָר שוין פֿאַרחידושט,
רחמנותדיק געשאָקלט מיטן קאָפּ:
צי ווייסט ער ניט, אַז דושיזוס קרייסט, דער זון,
האָט שוין דעם שבת אָפּגעשאַפֿט די רו,
און אויף זיין פּלאַץ געשטעלט דעם זונטיקדיקן טאָג?
דאָ האָט רחמנותדיק דער ייִד געענטפֿערט:
איז ניט געלערנט, ניט שטודירט אין שולן,
איז ניט בכּח צו פֿאַרפֿירן אַ דיספּוט
מיט איינעם וואָס איז שטאַרק און גרויס אין וויסן.
ער גייט בלויז אין דעם וועג פֿון זיינע פֿאָטערס,
און טוט ווי זיי האָבן געטאָן. — איז דאָס
דעם דינעם פּאַסטאָר שטאַרק געווען געפֿעלן,
זיך אויפֿגעהויבן און געדריקט זיין האַנט,
פֿאַרבויגט זיך ווידער פֿאַר דער ייִדענע,
און זיך אַוועקגעשליכט מיט שטילע טריט.
עס האָבן זיך די שכנים אויפֿגעשטעלט,
געקלאַפּט אים אויף דער פּלייצע: גוט געזאָגט.
אויף מאָרגן האָט דער ייִד באַקומען צוגעשיקט
אַ שווערן דיקן בייגעוודיקן ספֿר:
דעם אַלטן מיטן נייעם טעסטאַמענט —
געשיקט פֿון דינעם פּאַסטאָר אַ געשאַנק.

ד

דיקסי־לאַנד

עס האָבן זיך גענומען ווייזן אינם הויף
די מעכטיקע געשיקטע יעגער פֿון די בערג
אין הויכע שטיוול און די קורצע פּעלצן.
דאָס זיינען געווען יונגען — גלוט און בלוט,
מיט יונגע קרייזלדיקע בערד און לאָקן,
ברייטביינערדיק און הויך און שטאַרק געוואַקסן,
אין ווינטער ווי אין זומער ברוין פֿון זון
מיט ווייסע טיפֿע איינגעקאָרבטע שראַמען
אין וואָלדיק האָר פֿון באַק, אויף בלאַסע שטערנס,
מיט אויערן צעשפּאָלטענע אין העלפֿט,
און ווידער שטיק אויף שטיק צונויפֿגעוואַקסן.
די פֿלעגן קומען מיט די ערשטע פֿרעסטלעך,
ווען טויטע גראָז גלאַנצן זילבערדיק,
און ס'הענגט אַראָפּ אַ נידעריקע זון
האַלב זילבערן, האַלב קופּערן, האַלב קרום,
פֿון ניט קיין הויכן מילכיק־ווייסן הימל.
שורענגעטווייז, מאַן הינטער מאַן, אַנטשוויגענע,
מיט שווערע פֿוטערהיטלען אויף די קעפּ,
מיט אונגעשטעקטע מעסערס אין די גאַרטלען;
און פֿון די מיילער האָט געהויכט מיט וואָלקנדלעך
פֿון דינעם ווייסן פֿראָסט אין שטייפֿער לופֿט;
די גראָבע ווייסע שטיוול ניט געשמירט,
די האָבן אין דעם קערנדיקן אייז
געשלאָגן ריטמיש, אויסגעקלונגען טאַקט,
ווי עס מאַרשירן זעלנער צו אַ קריג,
מיט קלאַפּן פֿונם פּויק אין דראַבנעם שראָט.
פֿון אַקסלען האָבן בונט אַראָפּגעהאַנגען,
געבליצט אין מאָרגנדיקן פֿרישן ליכט
די גאָלדיק־רויטע שווערע פֿוקסן פֿעל
מיט ווייכע האָר; דער גלאַנצנדיקער מינק
פֿון פֿליסנדיקן ברוין האָט גיסט זיך איבער.
די בלויע שוואַרצקייט פֿונם ראַץ און טכויר
מיט פֿינקלגלעזערדיקע קיילעכדיקע אייגלען —
וואָס שמעקן נאָך מיט בלוט, מיט שניי, מיט וואַלד,
און באַמבלען זיך מיט די קאָלירטע עקן
און פֿלעכטן זיך, און מישן זיך ווי לעבעדיק.

די אַלע האָבן זיך געמאַכט באַרימט
אין בלוטיקן, אין שווערן, ברודער קריג
מיט זייער פֿעסטער האַנט און שאַרפֿן אויג.
געהאַלטן נאָנט ביים פֿייערן אַ זיג
אַרום די פֿעסטונגען פֿון וואַשינגטאָן;
געבלוטיקט אין דעם מאַרש פֿון די אַרמייען
ווען לי האָט אָנגעהויבן גיין צוריק;

Many lived through the destruction
Of New Orleans, Atlanta, and Columbia,
Which still smouldered in their hearts
As a fire smoulders under gray ashes.
They still remembered the Battle of Richmond,
And the gray head of the chivalrous Lee.
The crying of old gray-bearded veterans
Wearing battle-torn uniforms
Still echoed in their ears.
But young life stirred in their veins—
And when their work was finished
They gathered in a corner of the barn,
Where the old glowing stove
Sputtered with red crackling heat.
They draw from their boots flasks
Of strong, white, burning whiskey.
Their eyes flash and grow big,
They gauge their strength, wrestle.
Their long hair falls unruly,
The laughter sounds hot and thunderous,
They gossip about the neighbors:

Who beats his wife, and who slaps her husband,
And whose horse is good, and whose better,
And who took whose bride away,
Led her away from the church on the wedding night
With guns in hand, and what the groom
Intends to do about it; they joke
About the families of bride and groom; there is
Red merriment in the corner of the barn,
Which spreads to the far, cold wall,
Over heaps of salted hides,
Horse bones, and old rags.

Sometimes they recall the war:
They list the names of friends
Who died in their arms
In cold, wet holes.
They drink "*lekhayim*"* to their memory,
And force the Jew to take a sip;
Hearts are laid open,
Vehement, excited words pour out
With fire, with spice, with heart and soul.
How that tall thin Lincoln
With the unscrewed limbs, long arms
And pale drawn out face
In his tall, shining top hat,
Came unexpectedly, unanticipated,
Into Richmond on a fine day:
No bell resounded, no gun cracked,
But suddenly, like wild fire,
The tidings spread: It is he, it is he.
And town and street were flooded
By a wild sea
Of crying, laughing black faces.
Their eyes gleamed, white and flashing,
Hands stretched out to him.
Small children were held over heads;
And from the bosom of the black sea
The roar of Africa struggled out.
Tearing and pulling at their clothes,

They broke into a mad, fiery dance.
Turning, convulsing towards the earth,
They cry in wildest ecstasy:
"My Jesus!" "My Saviour!" "Hallelujah!"
The pale face of Abe
Distorted with pain and woe.

The brave hunters drink excitedly.
Their eyes bloodshot,
Their white scars shining,
And from hot bullnecked throats
A passionate song erupts
Of proud, bold, brave Dixie Land.
The song, loud and fervent,
Fills the dim old barn
And bounces off the blackened ceiling:
A zealous outcry hot with pride:
"Hooray, hooray, for Dixie, Hooray!"

נאָר פֿילע האָבן דורכגעמאַכט דעם חורבן
פֿון ניו־אָרלינס, אַטלאַנטאַ און קאָלאָמביאַ,
וואָס האָט זיך נאָך געטליעט אינם האַרצן
ווי ס'טליעט פֿייער אונטער גרויען אַש.
זיי האָבן נאָך געדענקט דעם טאָג פֿון ריטשמאָנד,
דעם גרויען קאָפּ פֿון ריטערלעכן לי,
און דאָס געוויין פֿון אַלטע וועטעראַנען
מיט גרויע בערד, צעשאָסענע מונדירן,
האָט נאָך געקלונגען אין די אויערן.

נאָר ס'יונגע לעבן האָט געקאָכט אין בלוט —
און אַז געשעפֿט פֿלעגט ווערן אָפּגעטאָן
פֿלעגט מען פֿאַרקלייבן זיך אין ווינקל שייער,
וואו ס'האָט דער אַלטער אָנגעגליטער אויוון
געשפּריצט מיט רויטער שיפּערדיקער היץ.
מען פֿלעגט אַרויסציען פֿון ברייטע כאָליוועס
דעם ווייסן שטאַרקן ברענענדיקן בראָנפֿן.
די .אויגן ווערן אויפֿגעבליצט און גרויס,
מען מעסט די כּוחות, און מען ראַנגלט זיך,
די לאַנגע לאָקן פֿלאַטערן צעיאָגט,
עס קלינגט אַ הייס און דונערדיק געלעכטער.
מען נעמט אַרויף די שכנים אויפֿן צימבל:
ווער ס'שלאָגט זיין ווייב, און ווער עס פּאַטשט איר מאַן,
און וועמעס פֿערד איז גוט, און וועמעס בעסער,
און ווער .ס'האָט וועמעס כּלה צוגענומען,
אַוועקגעפֿירט פֿון קירך אין חופּה־נאַכט
מיט ביקסן אין די הענט, און וואָס דער חתן
מיינט וועגן דעם צו טאָן; מען וויצלט זיך
אויף חתן און אויף כּלהס צד; עס שפּייט
אַ גרויסע רויטע פֿרייד אין ווינקל שייער,
צעגיסט זיך ביז דער קאַלטער ווייטער וואַנט,
אַריבער בערג מיט איינגעזאַלצטע פֿעלן,
מיט פֿערדישן געביין און אַלטער שמאַטע.

אַמאָל דערמאָנט מען זיך אָן בייזן קריג:
מען רעכנט אויס די נעמען פֿון חברים
וואָס זיינען אויף די הענט ביי זיי געשטאָרבן
אין נאַסע קאַלטע גריבער פֿונם פֿעלד.
מען טרינקט „לחיים" זייער אָנדענקען,
מען מאַכט דעם ייִדן נעמען צו די ליפּן;
עס עפֿענען זיך הערצער גרויס און ברייט,
און ס'גיסט זיך ברויזנדיק אַ הייס געשפּרעך
מיט פֿייער, מיט געווירץ, מיט האַרץ און זעל.
און ווי אַזוי דער הויכער דאַרער לינקאָלן
מיט די צעשרויפֿטע גלידער, דאַרע הענט,
און מיט דעם בלאַס און אויסגעצויגן פּנים
אין הויכן גלאַנציקן צילינדערהוט,
איז אומגעריכטערהייט, פֿון קיינעם ניט דערוואַרט,
אַריין אין ריטשמאָנד אין אַ פֿיינעם טאָג:
קיין גלאָק האָט ניט געהילכט, קיין ביקס געקנאַלט
נאָר פּלוצים האָט זיך ווי דאָס ווילד־פֿייער צעשפּרייט
די שטילע בשורה: דאָס איז ער, ס'איז ער.
און שטאָט און גאַס זיינען פֿאַרפֿלייצט געוואָרן
זיך אויסגעגאָסן אין אַ ווילדן ים
פֿון שוואַרצע וויינענדיקע לאַכנדיקע קעפּ.
די אויגן האָבן ווייס און בליצנדיק געבלאַנקט,
און שוואַרצע הענט האָבן צו אים געשטרעקט זיך
מיט קליינע נעגער־קינדער איבער קעפּ;
און פֿון דער ברוסט פֿון שוואַרצן ים אַרויס
האָט זיך געריסן דאָס געברום פֿון אַפֿריקע,
געריסן און געצופּט פֿון זיך די קליידער,
געבראָכן זיך אין ווילדע פֿייערדיקע טענץ,
געדרייט זיך, קאָנוואַלסירט ביז צו דער ערד,
געשריען אין דעם ווילדסטן עקסטאַז:
„מיין דזשיזוס!" „מיין רעדיימער!" „הללויה!"
און ווי דאָס פּנים פֿון דעם בלאַסן אייב
האָט זיך פֿאַרצויגן ווייטיקלעך מיט פּיין.

די בראַווע יעגער טרינקען אויפֿגערעגט:
די אויגן נעמען זיך פֿאַרגיסן רויט
די ווייסע שראַמען גליען זיך פֿונאַנדער
און פֿון די ברייטע פֿלאַמענדיקע העלדזער
הייבט אָן צו פֿליסן מעכטיק דאָס געזאַנג
פֿון שטאָלצן מוטיק־בראַוון דיקסי לאַנד.
דאָס ליד פֿליסט שטראָמענדיק און, הויך און רויט,
פֿילט אָן דעם טונקעלן דעם אַלטן שייער
און קלאַפּט זיך אָן ביז צום פֿאַרשוואַרצטן באַלקן,
מיט ברענענדן געשריי און פֿלאַם און שטאָלץ:
„הוראַ, הוראַ, פֿאַר דיקסי, הוראַ!"

*Schwartz puts the word in quotations in the text to point out the irony of the drunken Confederate soldiers making a toast "to life" to their dead compatriots.

Three

A. Winter

That year saw a winter
Glittering with frost and heavy snows:
Alaska blew into the country,
And birds, victims of the dry piercing wind,
Fell onto the hard greenish-sparkling snow.
The rivers were ice-bound,
And blue-green squares of heavy ice
Were chopped from the wells
And melted in kettles for drinking.
The community was cut off,
As if with a white, flashing knife
From the surrounding world. The drifts of snow
Covered every road and path,
And all the train tracks.
Twilight played its game
In the cold, rose-colored evening.
The distant hills appeared
Locked in white woods.
Green blue shadows looked coldly
Down upon the valley and the small settlement
Frozen in ice to the midriff.
Thick rose-colored hats of snow on the roofs,
Straight, slender columns of gray smoke
Rising from the hats
To the deep star-studded sky.
Later, the Alaskan breath abated,
And another wind blew in.
The gray sky descended,
And when the smoke from the chimneys tried
To rise into the air, the eye
Could not distinguish the smoke
From the sky. As if from a fine sieve,
Something sifted continuously,
Day and night. Neither water, nor ice,
It made the snow heavy, and the ice dismal.
When the ice-rain stopped
A pale sun shone.
Each tree was covered with glass,
Each branch of the linden, the chestnut,
And the small evergreen
Was covered with thick glass.
And from under the frozen prism
The black-green parts of the branches
Looked out in fantastic patterns.
At the slightest wind
The long, heavy, glassy branches
Rang in the air.
Tree and sapling bent to the ground,
Roofs sagged under the burden
Of heavy, sparkling, ice-glass.
Work in the junkyard came to a halt,
Iron frozen in the ice
Smelled of rust
And its driving cold kept all away.
In the house the oven burned day and night
But the old house was cold and cheerless.
Thick heavy shields of ice
Appeared on the walls
Like infected blisters on a sick body.
In the pale light of day
They spread a dark gloom.
The gray bearded elders on the walls
Froze and grew paler,
The thin-lipped old grandmothers
Grimaced, blue from cold.
When the thaw began outdoors
Cloudy drops, slowly creeping,
Began dripping from the walls.

Little Pearl, skin and bones,
Lay sad and quiet
In the big bed, her feet stiff.
The quiet, bundled-up woman
Poured boiling water into bottles
To keep her baby warm.

א

ווינטער

אין יענעם יאָר האָט זיך געשטעלט אַ ווינטער
מיט גלימצערדיקע פֿרעסט און שווערע שנייען;
אַלאַסקאַ האָט אַ בלאָז געטאָן אין לאַנד,
און פֿייגל האָבן אָנגעהויבן פֿאַלן
פֿון טרוקענעם און שאַרפֿן אָטעם פֿון דער לופֿט
אין האַרטן גרינלעך־פֿינקלדיקן שניי.
די טייכן האָבן זיך פֿאַרקאַוועט שווער,
און פֿון די ברונימער האָט מען געהאַקט
די גרינלעך־בלויע סקווערן שווערן אייז
און זיי צעלאָזט אין קעסלען אויף צו טרינקען.
דער ישוב איז געוואָרן אָפּגעשניטן
ווי מיט אַ ווייסן פֿלאַמיק־שאַרפֿן בעסער
פֿון גרויסער וועלט אַרום. — די הורבעס שניי
האָבן פֿאַרשאָטן יעדן וועג און טראַקט,
פֿאַרשאָטן אַלע רעלסן פֿון די באַנען.
און אַז דער קורצער, שאַרפֿער, ראָזיקער פֿאַרנאַכט
פֿלעגט זיך צעשפּילן מיט קאָליר און פֿאַרב —
דאַן פֿלעגן זיך אַנטפּלעקן ווייטע בערג
מיט ווייסע וועלדער ענג צונויפֿגעשלאָסן,
וואָס קוקן קאַלט מיט גרינעם און מיט בלויען שנייִ
אַראָפּ צום קליינעם ישוב אינעם טאָל,
וואָס ליגט אין אייז פֿאַרגליווערט ביז צום גאַרטל
מיט גראָבע ראָזע היטלען שנייִ אויף דעכער;
און פֿון די היטלען ציען גרויע רויכן
אין גראָדע שלאַנקע פֿליסנדיקע זיילן
צום טיפֿן הימל אָנגעוועבט מיט שטערן.

דערנאָך האָט דער אַלאַסקער אָטעם נאָכגעלאָזט,
און ס'האָט אַ ציִ געטאָן אַן אַנדער ווינטל;
דער הימל איז געוואָרן נידעריק און גרוי,
און אַז דער רויך פֿון קוימענס האָט געפּרוּווט
זיך אויפֿהייבן אין לופֿטן, האָט דאָס אויג
שוין ניט געקענט דערקענען, וואו איז רויך
און וואו איז הימל. ווי פֿון דינער זיפּ
האָט טאָג מיט נאַכט געשאָטן גאָר אָן אויפֿהער
מיט עפּעס ניט קיין וואַסער, ניט קיין אייז,
און שווער געמאַכט דעם שנייִ, און טריב — דעם אייז.
און אַז דער אייז־רעגן האָט אויפֿגעהערט צום סוף
און עס האָט אויפֿגעלויכט אַ בלאַסע זון —
האָט איטלעך בוים זיך איינגעדעקט אין גלאָז,
און איטלעך צווייַג פֿון ליפּע און פֿון קאַשטאַן,
און פֿון די קליינע נאָדלדיקע ביימלעך,
זיי האָבן זיך באַדעקט מיט גראָבן גלאָז;
און פֿון דעם גלאָז האָבן אַרויסגעקוקט
די שוואַרצלעך־גרינע טיילן פֿון די צווייגן
ווי אויסגעשוואָלן, אין פֿאַנטאַסטישע אורנאַמענטן.
און אַז דאָס מינדסטע ווינטל איז געקומען
האָט אָנגעהויבן קלינגען אין דער לופֿט
מיט לאַנגע שווערע גלעזערדיקע צווייַגן;
עס האָבן ביים און ביימל זיך געבראָכן,
עס האָבן דעכער זיך געוועצט פֿון משא
פֿון שווערן גלימצערדיקן אייזיק־גלאָז.

דער הויף מיט ברוכוואַרג האָט זיך אײַנגעוועצט,
איינגעפֿרוירן מיט די אייזנס אינעם אייז,
און פֿון די אייזנס האָט געשמעקט מיט ראָסט,
געיאָגט פֿון זיך מיט ברענענדיקער קעלט.
אין שטוב האָט טאָג ווי נאַכט געברענט דער אויוון
נאָר ס'הויז איז אַלט געווען און קאַלט און אומעטיק.
און ס'זיינען אויף די ווענט אַרויסגעוואַקסן
געדיכטע שווערע פּאַנצערן פֿון אייז,
ווי אייטער־פּענכערס אויף אַ קראַנקן גוף,
וואָס האָבן אין דעם בלאַסן שיין פֿון טאָג
אַ בייזע מרה־שחורה אָנגעוואָרפֿן.
די זיידעס אויף די ווענט האָבן געפֿרירט
געוואָרן בלאַסער מיט די גרויע בערד;
די אַלטע באָבעס מיט די דינע ליפּן
זיי האָבן זיך געקרימט אין בלוי פֿון קעלט.
און אַז אין דרויסן האָט געגומען אָפּגיין —
האָט אָנגעהויבן רינען פֿון די ווענט
מיט לאַנגזאַם־קריכנדיקע מוטנע טראָפּנס.

די קליינע פּערעלע אין גרויסן בעט
איז שוין געלעגן אומעטיק און שטיל
אין נאַקעט הויט און ביין, די פֿיס פֿאַרשטאַרט,
און ס'פֿלעגט די שטילע אײַנגעפּעלצטע ייִדענע
דאָס זודיק וואַסער גיסן אין די פֿלעשער
כּדי דאָס עופֿהלע צו וואַרעם האַלטן.

Sometimes she sat by the stove
For hours on end,
Lost in thought,
Warming her thin bluish-red hands,
Looking into the fire,
And staring, staring, staring. Suddenly,
As if waking from a bad dream,
She spit into the flame three times
And began murmuring to herself.

Pearl was not destined
To rise from her mother's bed.
Her thin chest rasped like a saw,
And her little face flamed like tinder,
Her blue eyes burned hot,
With a flickering light,
Her blond hair looked
Like stalks on a scorched field.
Under the pale cold sheets
Her poor little fragile body
Burned, burned, burned
Like a quiet setting sun seems to burn under
White snow on a winter field.
When the light grew dim
As if covered by a glass shade,
And her limbs stretched,
Stiff and hard, to their full length,
The tired breast of the poor child
Gave its last gasp
Like the gasp of a bird before quiet sleep.
The heat was still coming from the bed,
Red heat in the gray morning light.

The father put on his best garment,
Washed his contorted face,
And slowly let himself out the door.
He came back later
With two or three old respected neighbors.
The little body had already been washed
And wrapped in white sheets.
Burning candles were at its head.
The mother stood silently,
In a fit of mute sorrow,
Clutching at her swollen belly,
Her whole body trembling.
Overnight, the little devil Jake
Became the old Yankele again,
The poor little boy from the small Jewish town,
His face pale, pinched, and drawn.
He recited the Psalms through choking tears.
His little voice trembled, shook
In a heart-breaking lament and prayer.
When the neighbors came
Into the stifling air of the house of death,
Heavy dread engulfed them.
Looking down threateningly
From the moist winter wall
Were the gray beards and strange stern eyes.
The silent, stiff, pain contorted body
And Jakey's small voice in the strange song
Caused great fear
Among the guests. The tall Jew
Suddenly became foreign and distant.
He was not at all the same man who dealt in scrap.
He was stern, like the pictures on the wall,
With fixed, dry, red eyes.
Unconsciously the neighbors' hands lifted
To make the sign of the cross.*

The Jew began to speak quietly,
In a voice hoarse with sorrow,
His pale lips scarcely moving,
His eyes pained and despairing.
His black chapped fingers
Pointed in the air and
Towards the corner where the pale child
Was lying, laid out on white benches.
The yellow light made a circle
Around the small head.
"My dead child lies before you. I look for a place
To bury my baby, my little one.
I am a stranger here among you.
May God help you as you have till now
Been of help to me in my need.

*Schwartz here emphasizes the distance between the alien Jewish immigrants and the Christian farmers by using a Christian image to which his readers will react emotionally. Although the sign of the cross is a typical Catholic ritual, it is not unusual for Southern Baptists or Methodists to also cross themselves. (Interview, Pastor Richard Blackwell, Fellowship Baptist Church, West Windsor, N.J.)

אַמאָל פֿלעגט זי פֿאַר גאַנצע שעהן לאַנג
זיך אומקערן צום פֿייער אויף דער קיך,
זיך וואַרעמען די בלוילעך־רויטע דאַרע הענט,
פֿאַרטראַכטן זיך, אַריינקוקן אין פֿייער,
און קוקן, קוקן, קוקן, — פּלוצימדיק
זיך אויפֿכאַפּן ווי פֿון אַ בייזן חלום,
און דריי מאָל אינם פֿייער אויסשפּייען,
און נעמען האַסטיק שעפּטשען מיט די ליפּן.

אַרויסקריכן אָבער פֿון מאַמעס בעט
איז פּערעלען שוין ניט געווען באַשערט;
דאָס הערצל האָט געכריפּעט ווי אַ זעג,
און ס'האָט דאָס פּנימל געפֿלאַמט אין צונטער;
די בלויע אויגן האָבן הייס געברענט,
געבאָסן זיך אין וואַנדערנדן ליכט,
די בלאָנדע הערלעך האָבן אויסגעזען
ווי וואַגעס אויף אַן אָפּגעברענטן פֿעלד.
דאָס אָרעם גופֿל מיט די כרופּקע ביינדלעך
האָט פֿלאַמענדיק געברענט, געברענט, געברענט,

אַרויסגעברענט פֿון־בלאַסע קאַלטע ליילעכער
ווי ס'ברענט אַרויס די זון אין ווינטער־פֿעלד
אויף ווייסן שניי אין שטילן אונטערגאַנג.
און אַז דאָס ליכט האָט אָנגעהויבן אויסגיין
פֿאַרציען זיך ווי מיט אַ הייטל גלאָז;
און אַז די גלידער האָבן שטייף און האַרט
זיך אויסגעצויגן אין דער פֿולער לענג;
און אַז די מידע ברוסט פֿון אָרעם קינד
האָט שוין צום לעצטן מאָל אַ שלוכץ געטאָן,
ווי ס'שלוכצט אַ פֿייגל פֿאַרן שטילן שלאָף —
האָט אַלץ נאָך פֿון דעם בעט מיט היץ געשלאָגן,
מיט רויטער היץ אין גרויען מאָרגן־ליכט.

האָט זיך דער טאַטע אָנגעטאָן אין בעסטן בגד,
זיך אָפּגעוואַשן דאָס צעקרימטע פּנים,
פּאַמעלעך זיך אַרויסגעשלייכט פֿון טיר,
און אַז ער איז צוריקגעקומען שפּעטער
מיט צוויי־דריי אַלטע אָנגעזעענע שכנים —
איז שוין דער קליינער גוף געווען געוואַשן,
פֿאַרוויקלט אין די ווייסע ליילאַכער,
מיט ברענענדיקע ליכט אַרום צוקאָפּנס.
די מאַמע איז געשטאַנען שווייגנדיקערהייט,
די הענט פֿאַרקראַמפּטע אויפֿן הויכן בויך,
אָן ווערטער זיך געטרייסלט מיטן גאַנצן גוף.
און זיך פֿאַרגאַנגען אין איר שטומען צער.
פֿון קליינעם שטיפֿער דזשייק — איז איבער נאַכט
צוריק דער אַלטער יאַנקעלע געוואָרן,
דאָס אָרעם יינגל פֿונם ייִדיש שטעטל;
דאָס פּנים בלייך, פֿאַרשפּיצט און אויסגעצויגן
געזאָגט דעם תּהלים דורך פֿאַרשטיקטע טרערן,
און ס'קולי'כל האָט געציטערט, זיך געוויגט
אין דעם געבראָכן־יאָמערלעכן נגון;
און אַז די שכנים זיינען אָנגעקומען
אין דער געפּרעסטער לופֿט פֿון הויז פֿון טויט —
האָט זיי אַרומגעכאַפּט די שווערע אימה.
עס האָבן דראָענדיק אויף זיי אַראָפּגעקוקט
די גרויע בערד און פֿרעמדע שטרענגע אויגן
פֿון פֿייכטער ווינטערדיקער וואַנט אַרונטער.
דאָס שווייגנדיק־פֿאַרגליווערט ווײ־געשטאַלט,
און דזשייקיס קולי'כל מיטן פֿרעמדן נגון
ווי האָבן אָנגעוואָרפֿן אויף די געסט
אַ גרויסע אימה; און דער הויכער ייִד
איז מיט אַמאָל געוואָרן פֿרעמד און ווייט —
ס'איז גאָר ניט דער וואָס האַנדלט מיטן ברוכוואַרג —
אַ שטרענגער, ווי די בילדער אויף דער וואַנט,
מיט שטאַרע, טרוקענע און רויטע אויגן.
און ס'האָבן זיך די הענט פֿון זיך אַליין געשטרעקט
צו אויסמאַכן דעם צייכן פֿונם צלם.

און אַז דער ייִד האָט אָנגעהויבן ריידן —
האָט מיט אַ שטילן יאָמערלעכן צער
געטריפֿט פֿון האַרטן הייזעריקן קול,
פֿון די צעשפּאָלטענע און בלאַסע ליפּן,
פֿון די צעווייטאָקטע און יאושדיקע אויגן,
און פֿון די שוואַרצע און פֿאַרשטײַפֿטע פֿינגער
מיט וועלכע ער האָט אין דער לופֿט געשטאָכן
צום ווינקל צו, וואו ס'איז דאָס ווייסע קינד
געלעגן אויסגעלייגט אויף ווייסע בענקלעך,
און ס'האָט דער געלער שיין געמאַכט אַ קרייז
אַרום דעם קליינעם דורכזיכטיקן קעפּל;
„מיין טויטער ליגט פֿאַר אייך. איך זוך אַ פּלאַץ
„מיין עופֿהלע מיין קליינס מיט ערד באַשיטן,
„איך בין אַ פֿרעמדער דאָ צווישן אייך,
„זאָל גאָט אייך העלפֿן ווי איר האָט ביז ווײַנט
„מיר בייגעשטאַנען אין מיין טאָג פֿון נויט —

Show your mercy to my dead one, too.
Grant me a grave for my child."
And his words with their
Trembling sounds touched all hearts;
Someone wiped a fresh tear,
And another kept groping
In his tobacco pouch
With thick heavy fingers,
Searching, searching for what he could not find,
His eyes buried deep in the pouch.
For a while all was quiet and dead.
They heard the flickering of the death-candles,
The Jew with his hands spread in the air,
His head raised, his eyes red.
The neighbors, their white heads bare,
Bowed in the face of death.
And then the eldest of the neighbors
Stepped forward, stopped,
And in a quiet voice answered softly:
"The cemetery is open to you.
Choose a place there among the rows,
And dig a grave for your dead child."
The Jew bowed humbly,
His face expressed thankfulness,
And quietly, he spoke again:
"Yet, one last wish. Like draws to like.
When my last hour strikes
I would like my body to rest

Among my own, my flesh and blood;
Our faiths are different.
Yet, all are dust from the same dust,
And we all serve the same God.
And God will reward you for the favor.
I ask a separate piece of ground
To start my own cemetery;
And if I am destined to live
I will repay this enormous debt."
Tears streamed from his pained eyes,
Running into the creases of his lips,
Losing themselves in the deep hair of his beard.
After he had chopped the little grave
Through heavy ice and frozen earth
In a remote rise of the field,
The well of tears dried up.
His eyes took on
Again the dry, sharp lustre.
When he lowered the child
Into the yellow pit,
And the first hard clods
Fell on the white boards,
A frozen, muffled sound
In the cold white stillness,
Only then did his wife find a voice.
Bent over the grave, she shook
With every new shovel of dirt.
Her fountain of tears opened
And her frozen voice broke through,
Forcing itself tearfully into the grave.
She begged the child's forgiveness*
And struck herself on the chest.
The words poured from her heart,
"Run, my child, run,
And intercede in our behalf before the Holy Matriarchs.
Tell them of our hard bitter life,
And beg them to intercede for us:
That Yankele should grow up to be a good Jew,
That your father and your mother should
Not know sorrow and misfortune anymore."
The grave kept filling up,
It was filled to the white edge.
The alien field stretched
White and quiet, bedded in snow:
Small white hills here and there,
Glassy crosses for headstones,*
And fir trees that reflect
Coldness with their deep green and snow.
Over white hills and blue valleys,
Over green frozen lakes,
Near yet far, a winter sky
Hung quietly, trustfully.
A cold evening sun
Cast pink signs upon the snow
From blue strips between white clouds.

*Traditional Jews ask that the dead forgive the living for any injustices they might have suffered while alive. They also implore the dead to intercede on their behalf. The plea is accompanied by a ritualistic striking of the chest over the heart.

*Southern Baptists and Methodists, as well as Catholics, place crosses on graves. Schwartz described a Jewish section in the Lexington General Cemetery.

„באַווייזט אויך צו מיין טויטן אייער גנאָד,
„באַווויליקט מיר אַ קבר פֿאַר מיין קינד".
און זיינע ווערטער האָבן אָנגעשלאָגן
מיט ציטערדיקן קלאַנג אין אַלע הערצער;
און איינער האָט אַ יונגע טרער פֿאַרווישט,
און איינער האָט מיט גראָבע שווערע פֿינגער
געניששטערט לאַנג אין ביישל פֿונם טאַבאַק,
געזוכט, געזוכט, און נישט געקענט דערזוכן,
מיט אויגן טיף פֿאַרגראָבענע אין ביישל.
אַ רגע איז געווען שטיל און טויט,
מען האָט געהערט דאָס פֿאָכן פֿון נשמה־ליכט;
דער ייד מיט די צעשפּרייטע הענט אין לופֿט,
דער קאָפּ מיט רויטע אויגן אויפֿגעהויבן —
די שכנים מיט די בלויזע ווייסע קעפּ
געבויגן אין דעם אָנגעזיכט פֿון טויט. —
דערנאָך האָט זיך דער עלטסטער פֿון די שכנים
אַרויסגערוקט פֿאָראויס, געבליבן שטיין,
און אויף אַ שטילן קול געענטפֿערט ווייך:
„דאָס בית־הקברות פֿעלד איז פֿאַר דיר אָפֿן,
„קלייב אויס אַ פּלאַץ דאָרט אין די שענסטע רייען,
„און גראָב אַ קבר פֿאַר דיין טויטן קינד".
האָט זיך דער ייד ענווות'דיק פֿאַרבויגן,
זיין פּנים האָט פֿון דאַנקבאַרקייט צעלויכטן זיך,
און שטיל און צעטרייסלטער געהערט פֿון ס'ניי:
„איין לעצט געבעט נאָך: אייגנס ציט צו אייגנס;
„און ווען מיין לעצטע שעה וועט אויסשלאָגן
„וואָלט איך געוואָלט, אַז מיין געביין זאָל רוען
„צווישן מיינע אייגענע, מיין פֿלייש און בלוט;
„די גלויבנס אונדזערע זיינען פֿאַרשידן
„דאָך אַלע זיינען שטויב פֿון זעלבן שטויב,
„און אַלע דינען מיר צום זעלבן גאָט,
„און גאָט וועט אייך באַלוינען פֿאַר דעם חסד.
„איך בעט אַן אָפּגעזונדערט שטיקל פּלאַץ
„מיין אייגענעם בית־עולם צו באַגייען;
„און אויב ס'איז מיר באַשערט נאָך יאָרן דאָ
„וועל איך אייך אָפּצאָלן דעם גרויסן חוב".
און הייסע טרערן האָבן זיך צעלאָזט,
געפֿלאָסן פֿון די ווייטאָקלעכע אויגן,
פֿאַרקראָכן אין די קנייטשן פֿון די ליפּן,
פֿאַרלוירן זיך אין טיפֿן האָר פֿון באָרד.
און אַז ער האָט געהאַקט דעם קליינעם קבר
דורך שווערן אייז און ווינטערדיקער ערד
אין אָפּגעלייגענעם בערגל פֿונעם פֿעלד —
האָט זיך דער קוואַל פֿון טרערן אָפּגעשטעלט,
און ס'האָבן זיינע אויגן אָנגענומען
צוריק דעם טרוקענעם און שאַרפֿן גלאַנץ.
און אַז ער האָט דאָס קינד אַראָפּגעלאָזט
אין דער געפֿרוירענער און געלער גרוב,
און ערשטע געלע האַרטע גרודעס האָבן
געטומפּן פֿאַלן אויף די ווייסע ברעטלעך
מיט אַ געפֿרוירענעם און דומפּן קלאַנג
אין ווייסער קאַלטער שטילקייט האָט אַרום —
ערשט דעמלט איז די פֿרוי צו זיך געקומען;
מיט יעדן נייעם שאָט פֿון ערד, האָט זי
געטרייסלט זיך פֿאַרויס אַריבער גרוב.
איר קוואַל פֿון טרערן האָט זיך אויפֿגעעפֿנט
און דאָס פֿאַרפֿרוירן קול האָט אויפֿגעלעבט,
געריסן זיך אין גרוב אַריין מיט טרערן.
זי האָט מחילה ביי איר קינד געבעטן
און זיך געשלאָגן אויפֿן פֿלאַכן האַרצן.
„לויף, קינד מיינס, לויף" — האָט זי איר האַרץ געגאָסן —
„און מי זיך פֿאַר די הייליקע אמהות.
„דערציייל זיי פֿון דעם ביטערן און שווערן לעבן,
„און בעט, זיי זאָלן מיען זיך פֿאַר אונדז;
„אַז יאַנקעלע זאָל אויסוואַקסן און זיין אַ ייד,
„אַז ס'זאָלן מער דיין טאַטע און דיין מאַמע
„נים וויסן שוין פֿון צער און ביין און אומגליק".
און ס'האָט די גרוב אַלץ מער זיך אָנגעפֿילט,
זיך אָנגעשאָטן ביז די ווייסע ראַנדן —
און ס'האָט אַרום געשפּרייט זיך ווייס און שטיל
דאָס פֿרעמדע פֿעלד אין אויסגעבעטן שניי
מיט קליינע ווייסע בערגלעך דאָ און דאָרט,
מיט אָנגעגלאָזטע צלמים ביי צוקאָפּנס,
מיט גרינע נאָדלדיקע יעגלער־ביימלעך
וואָס לייכטן קאַלט מיט טיפֿן גרין און שניי.
און איבער ווייסע בערג און בלויע טאָלן,
און איבער גרינע אָזיערעס מיט אייז —
איז שטיל און צוטרוילעך געווען צעהאַנגען
אַ נאָענטער און אַ ווייטער ווינטער הימל
מיט בלויע פּאַסן צווישן ווייסע וואָלקנס,
מיט ראָזיקע סמנים אויפֿן שניי
פֿון קאַלטער ווינטערדיקער אָוונט־זון.

B. God Has Taken, God Has Given

The cold let up. A blue
Sunny-bright winter's end arrived
With cold nights, frosty mornings,
And white crackling ice.
Each day the sun was warmer,
Kinder, brighter, larger.
The blue of the sky deepened,
And birds began to sing
From every crack of the old black roof.
Fresh breezes began to blow,
Dispersing a new scent.
And the trees came alive suddenly,
The black branches
Throbbed and swelled,
Into greenish-black buds
Smelling of luscious bitterness
And the ground sprouted
Fine young green grass.

The frozen house began to warm up.
When the noonday sun beat down,
The logs dripped
Heavy, golden drops of sap
Whose seductive forest smell
Crept into the nose and throat.
The windows opened wide again.
In the yard, early spring sounds
Vibrated cheerfully in the air:
The loud sound of iron,
The noise of wheels cutting into the soft ground,
The whinnying of horses and loud laughter.
The cow softly mooed in the grass,
And the young, newborn calf
With moist, big bluish eyes
Played with its mother's pink udders,
Kicking its thin legs.
The cow glided her flabby neck
Over the rounded back
Of the nursing calf, and the calf
Danced and nuzzled with pleasure.

Early one morning
Something awakened Jake from sleep.
It was thus: in the sharp blue
Of daybreak,
Something new was in the air,
Thin, shrill, stubborn squeals
Kept on annoying his ears,
Tenacious, as an angry buzzing gnat.
Jake pulled the quilt over his head,
He twisted himself into a round ball.
And good riddance. But there was hardly time
To find sweet rest
Before the thin watery squealing crawled
Under the cover and the quilt,
Creeping into his ear, pestering him.
Jake, straining with all his might,
Remained quietly huddled under the covers,
His eyes opened wide under the quilt,
His ears on the alert, his body tense.
Clearly, it's not a cat, it's not a swallow,
But something different. Quietly, slowly, he
Pulled down the quilt from his head
And saw his mother lying pale in her bed.
Trembling on the pillow was a little,
Red, wrinkled, doll's head,
Wet hair pasted to its forehead,
The small face all mouth. And it screams,
A thin shrill, long cry.
Jake lay with bated breath,
Until he felt driven out of bed,
His white shirt hiked to the knee,
His face flushed, lightning in his eyes.
He stormed through the house,
Screaming the Indian battle cry
At the top of his lungs.
Like the Black in his father's yard,
He quivered with wild excitement,
Every young limb vibrating.
Jumping all over the place,
He broke into a wild dance.

ב

גאָט האָט גענומען, גאָט האָט געגעבן

די קעלט האָט נאָכגעלאָזט. ס'האָט זיך געשטעלט
אַ בלויער זוניק־ליכטיקער סוף־ווינטער,
מיט קילע נעכט און פֿרעסטלדיקע מאָרגנס
מיט ווײַסן קילן שאַרכנדיקן אײַז.
מיט יעדן טאָג האָט זיך די זון צעוואַרעמט,
געוואָרן ליבער, פֿלאַמענדיקער, גרעסער;
עס האָט דער בלוי פֿון הימל זיך פֿאַרטיפֿט,
און פֿייגל האָבן אָנגעהויבן זינגען
פֿון יעדן שפּאַלט פֿון אַלטן שוואַרצן שייער;
און נײַע ווינטלעך האָבן אָנגעהויבן גיין,
געטראָגן ווייען מיט אַ נײַעם ריח;
און פּלוצים האָבן ביימער זיך צעפֿאַנגט,
און אויף די שוואַרצע און צעיאָירטע צווײַגן
פֿאַרנומען האָבן זיך און זיך פֿאַרשוואָלן,
זיך אָנגעזאַפּט גרינלעך־שוואַרצע קנאָספּן
וואָס האָבן מיט אַ זאַפֿטיק־ביטערקייט געשמעקט;
און ס'האָט גענומען אויסשיסן פֿון גרונט
מיט דינעם גרינעם קינדערישן גראָז.

ס'פֿאַרפֿרוירן הויז האָט זיך גענומען וואַרעמען,
און אַז די זון פֿלעגט זיך אין מיטאָג־שעה צעהיצן,
האָט פֿון די קלעצער אָנגעהויבן טריפֿן
מיט פֿעטע גאָלדיקע און שווערע טראָפּנס
וואָס האָבן זיך אין נאָז און האַלדז פֿאַרקליבן
מיט זייער רייצנדיקן וואַלדיק ריח.
די פֿענצטער האָבןווידער זיך צעעפֿנט,
אין הויף איז אויסגעצויגן הויך געשטאַנען
אַן אָנהייב־פֿרילינגדיקער קלאַנג פֿון אײַזנס
וואָס האָט געציטערט מונטער אין דער לופֿט,
מיט ווייכע אײַנשניטן פֿון רעדער אין דער ערד,
מיט הירזשן פֿון די פֿערד, און הויך געלעכטער.
די קו האָט ווייך געמוקעט אינם גראָז,
און ס'האָט דאָס יונג דאָס נײַגעבוירן קעלבל
מיט בלויליכע און פֿײַכטע גרויסע אויגן
געשפּילט זיך מיט דער מאַמעס ראָזן אײַטער,
געבריקעוועט אויף אַלע דינע פֿיסלעך;
און ס'האָט די קו מיט דעם געפֿאַלדעוועטן האַלדז
געפֿירט אַריבער דעם קײַלעכדיקן רוקן,
פֿון זייגעדיקער קאַלב. און ס'האָט די קאַלב
געטאַנצט און זיך געקושמערט פֿאַר הנאה.

אין אײן פֿרימאָרגן פֿון אַ יונגן טאָג
האָט דזשייקן עפּעס אויפֿגעוועקט פֿון שלאָף;
געווען איז דאָס אַזוי: אין שאַרפֿן בלוי
פֿון יונגן זיך פֿאַרטאָגנדיקן טאָג,
האָט עפּעס נײַס גענומען ציען אין דער לופֿט
מיט דין מיט שאַרף מיט אײַנגעשפּאַרט געפּישטש,
וואָס איז ניט אָפּגעטראָטן פֿון די אויערן —
ווי ס'פֿרעסט זיך אײַן אַ בייזער זשומנדיקער מוק.
האָט דזשייק די קאָלדרע איבער קאָפּ פֿאַרצויגן
זיך אײַנגעדרייט אין קײַלעכדיקן קנויל —
און פּטור. נאָר ס'איז נאָך קיין צײַט געווען
זיך אָפּצוגעבן צו דער זיסער רו —
ווי ס'איז דאָס וואַסערדיק געפּישטש פֿאַרקראָכן,
פֿאַרקליבן זיך אַרונטער דעק און קאָלדרע,
און קריכט אין אויער, און דערגייט די יאָרן.
האָט דזשייק זיך אָנגעשטרענגט מיט אַלע כּוחות,
געבליבן שטיל פֿאַרטוליעט אין דעם דעק,
די אויגן אויס צעעפֿנט אין דער קאָלדרע,
און אָנגעשפּיצט די אויערן, צום פּלאַצן;
ס'איז קלאָר: ס'איז ניט קיין קאַץ, ס'איז ניט קיין שוואַלב,
נאָר עפּעס אַנדערש. האָט ער שטיל, פּאַמעלעך,
אַראָפּגערוקט די קאָלדרע פֿונם קאָפּ —
ער זעט: די מאַמע ליגט אַ בלאַסע אין דעם בעט,
און אויף איר קישן ליגט אַ צאַפּלדיקס, אַ קליינס,
אַ רויטס, און אַ צעקנייטשטס, אַ ליאַלקע־קעפּל,
מיט נאַסע האָרלעך צוגעקלעפּט צום שטערן,
דאָס גאַנצע פּנימל איז לויטער מויל — און שרײַט
אַ דין, אַ קוויטשעדיק, אַ לאַנג געשריי.
איז דזשייק געלעגן מיט פֿאַרכאַפּטן אָטעם,
ביז ס'האָט אים אויסגעריסן פֿון געלעגער,
דאָס ווײַסע העמדל אויף די קני פֿאַרריסן,
דאָס פּנים — פֿלאַם, מיט בליצן אין די אויגן,
לויפֿט אַ שטורעמדיקער איבער הויז —
געשריען דעם אינדיאַנער קריגס־געשריי
אויף אַלע אויסגעדרוסטע פֿרישע לונגען;
און ווי דער נעגער אין דעם טאַטנס הויף,
געצאַפּלט זיך אין פֿײַערדיקן ברען,
געבראָכן זיך אויף אַלע גלידער
לויפֿט אין ווילדן דזשיג אויף טיש און בענק.

His father hired a horse and wagon
From a neighbor, leaving in charge
An old black woman in a red knotted kerchief
And smoking a black burnt-out pipe.
He warned Jake to take care,
And set off for the far city.
For three days the house was quiet;
The black woman sat around
Puffing out gray smoke from the black pipe,
And did nothing else. But when Jake, the devil,
Appeared in the house with his hue and cry,
She'd shake off the dream-smoke
And run after him with brooms,
Old boots, irons, black pots—
Anything that came into her hands.
The mother in bed motioned with her hands,
While the child suckled and panted,
Screamed and slept. On the fourth day
The wagon came back into the yard.
The father arrived splattered
With gray dust from head to foot.
After him, barely alive, came creeping
A Jew on short legs, his belly round,
Dusty glasses on his mild eyes,
Thick shawls around his bearded neck,
And long black boxes in his arms.
They dragged sides of beef,
Dark lungs and livers, spleens,
Smelly ox intestines and thick oxen feet.
The black woman then got busy
Singeing the oxen feet over the fires,
Chopping the heavy bones into small pieces.
Soon the whole yard smelled
Of a true Sabbath eve fragrance.
Clouds of flies swarmed,
And, buzzing, settled down to sniff.

The beloved Sabbath came
And the house was filled with luscious odors.
When the household sat at the table,
They found it laden with all sorts of good things:
First, the chicken livers and giblets
Chopped with onions, chicken fat, and eggs,
Browned cinnamon cookies
And little glasses of good kimmel brandy,
Cold jellied calves feet,
Salted, peppered, and garlicked,
Soft yet firm, easily cut
Into greenish-white, transparent pieces,
Greasy browned potatoes
Swimming around in large circles of fat,
The *kugel*, weeping, sputtering,
The sectioned *kishka*
Crying greasy yellow tears.
After that came browned meat,
Over which the knife had no power
Because the meat peeled off into strips.
Fingers dipped it into sharp red horseradish.
The father was covered with sweat,
The guest was covered with sweat,
Jake was covered with sweat.
The grandfathers on the wall perspired,
The grandmothers haughtily pressed their lips:
A fine feast, a really fine feast.
And the woman smiled from the bed
As if it were a holiday.
Between one course and the next,
They sang Sabbath songs aloud;
The Sabbath guest joked with Jake,
And threw him such questions whose answers
Either Jakey had long forgotten,
Or he had never known. The thought came up
As to whether Jakey could be counted for the blessing*
Since he was not yet Bar Mitzvah.
It was settled: they would take a chance.
But when it came to the prayer
It was hard for the tongues to move.
Tired eyes closed,
Heads nodded. Satiated, sluggish, the men
Dozed off into a sweet helpless sleep.

*Post-meal prayer. The Hebrew word Schwartz uses is *Mezumen* which means a company of three to nine men, for whom the form of the after meal Benediction is slightly different from that prescribed for fewer, or more.

דער טאַטע האָט געדונגען ביי אַ שכן
אַ פֿערד און וועגל, נאָכגעלאָזט אין הויז
אַן אַלטע נעגערטע אין רויטן קנופּ
און מיט אַ שוואַרצע דורכגעברענטע ליולקע;
געוואָרנט דזשייקן ער זאָל געמען אַכט,
און איז אַוועק אין ווייטער שטאָט אַריין.
דריי טעג איז עס געווען שטיל אין הויז;
די נעגערטע האָט זיך געפּוילט, געזעסן שווער,
געלאָזט דעם גרויען רויך פֿון שוואַרצער ליולקע —
און ווייטער גאָרנישט. נאָר אַז מזיק דזשייק
פֿלעגט אָנקומען אין שטוב מיט די געוואַלטן,
פֿלעגט זי זיך אויסטשוכן פֿון חלום־רויך,
און לאָזן זיך אויף אים מיט בעזימער,
מיט אַלטע שטיוול, אייזנס, שוואַרצע טעפּלעך,
מיט וואָס נאָר ס'פֿלעגט זיך מאַכן ביי דער האַנט.
די מאַמע אין דער בעט, פֿלעגט ריידן מיט די הענט,
און ס'האָט דאָס קינד געזויגן און געפּרייכט
געשריען און געשלאָפֿן. אויפֿן פֿערטן טאָג
איז אָנגעפֿאָרן אויפֿן הויף דאָס וועגל;
דער טאַטע איז געקומען אַ פֿאַרשפּריצטער,
אין בלעכן שטויב פֿון קאָפּ ביז צו די פֿיס;
נאָך אים איז קוים ביים לעבן נאָכגעקראָכן
אַ ייד מיט קורצע פֿיס און קיילעכדיקן בייכל,
מיט ברילן שטויביקע אויף ווייכע אויגן,
מיט דיקע שאַלן אַרום באָרדיק האַלדז,
מיט לאַנגע שוואַרצע קעסטעלעך ביים אָרעם.
מען האָט געשלעפּט פֿון וואָגן ווײַסלעך פֿלייש,
מיט שוואַרצע לונג־און־לעבערס, און מיט מילצן,
מיט שמעקעדיקע אָקסן־מאַגנס, גראָבע פֿיס.
דער נעגער איז געוואָרן באַלד פֿאַרנומען;
געזענגט די אָקסן־פֿיס אויף פֿייערן,
געפּיצלט און געהאַקט די שווערע קנאָכן.
און באַלד האָט אָנגעהויבן שמעקן איבער הויף
מיט עכטן ערב־שבת'דיקן ריח;
און וואָלקנס פֿליגן זיינען אָנגעקומען
און מיט גערויש זיך אָפּגעזעצט צו שמעקן.

און אַז דער ליבער שבת איז געקומען
האָט ער פֿאַרשמעקט אין הויז מיט אַלע טעמ'ען.
און אַז מען איז געגאַנגען צו'ן טיש
איז דאָס געווען באַשיינט מיט אַלדאָס גוטס;
צום אַלער ערשט, די לעבערקעס און פּופּקעס
געהאַקט מיט ציבעלעס, מיט שמאַלץ און אייער,
מיט צוגעברויטנע קיכלעך מיטן צימערינג,
מיט גוטע ביסלעך קימלדיקן בראָנפֿן;
דערנאָך דאָס קאַלט־פֿאַרגליווערטע פּעטשאַ,
געזאַלצן און געפֿעפֿערט און געקנאָבלט,
האָט לאָזט זיך שניידן ווייך און קערנדיק
אין גרינלעך־ווייסע דורכזיכטיקע שטיק;
דערנאָך די פֿעטע צוגעברוינטע בולבעס
האָט שווימען אום אין גרויסע רעדער פֿעטס;
דערנאָך האָט שרייענדיק געוויינט דער קוגל,
דער מאָגן־קוגל מיט די ברייטע גראָטעס,
געוויינט מיט שמאַלציקע מיט געלע טרערן;
דערנאָך איז דאָס פֿאַרברוינטע פֿלייש געקומען,
אויף וועלכן ס'האָט דאָס מעסער ניט קיין שליטה,
ווייל ס'האָט דאָס פֿלייש געשיילט זיך פֿאַסנווייז
געטונקט אין רויטן שאַרפֿן כריין מיט פֿינגער.
פֿון טאַטן האָט גערונען מיטן שווייס,
פֿון אורח האָט גערונען מיטן שווייס,
פֿון דזשייקן האָט גערונען מיטן שווייס.
די זיידעס אויף די ווענט האָבן געשוויצט,
די באָבעס האָבן גאווה'דיק געשנירט די ליפּן;
אַ פֿיינע סעודה, גאָר אַ פֿיינע סעודה.
און ס'האָט די יידענע פֿון בעט אַרויס
געשמייכלט שבת'דיק און אויפֿגעלייגט.
און צווישן איין געריכט און ביז דעם צווייטן
האָט מען געזונגען זמירות אויפֿן קול;
דער אורח האָט מיט דזשייקן זיך געוויצלט,
אין אים אַריינגעבראָקט אַזעלכע שאלות
וואָס דזשייקי האָט שוין לאַנג געהאַט פֿאַרגעסן,
צי קיינמאָל נישט געוואוסט. עס איז אַוועק אַ קלער,
צי מעג מען דזשייקין רעכנען צום מזומן,
אַזוי ווי ער איז נאָך נישט קיין בר מצוה —
און ס'איז געבליבן; מען וועט איינשטעלן.
און אַז עס איז געקומען צו'ן בענטשן
איז שווער געווען צו קערן מיט דער צונג.
עס האָבן זיך די אויגן מיד געקלעפּט,
און קעפּ געוויגט. עס האָט געשלעפּט מיט שטריק
דער זיסער וואָסער אָמעכטיקער שלאָף.

For a few days the Jew went around
Making a mess in the yard.
Quiet, small, a pitiful sight,
Feeling the iron and smelling the wool
But unable to see a chick standing there.
He sharpens the broad knife on his stone,
Tests it on his thick white fingernail,
And walks very slowly into the yard.
By now, the Negro understands; he jumps,
Making a racket among the chickens.
Feather fly, fear settles,
But the *shoykhet* performs the task unhurriedly.
He cooly takes the chicken by the wings,
Bending back its head, exposing its neck,
Compassionately plucks two or three feathers,
And slash—a spurt of blood, then a thrust to the ground,
And the chicken thrashes around in the yard.
The bloody knife clenched in his teeth,
He is instantly ready for another.
That man will cut up all the chickens.
If it were not for his little brother and the circumcision,†
He, Jake, would even the score.

When the time for the circumcision arrived,
They took the child away
From the pale weeping mother's breast.
Fed and nursed, he was sleeping.
The child suddenly started
To scream and shriek
As if just burned by fire.
Jakey could no longer endure it,
And ran out of the house.
He wandered in the woods a day,
His heart grieved, without relief.
When he came back in the evening,
There was no trace of the *shoykhet*
Or of his long narrow boxes.
Jakey was relieved,
But he was not destined to be happy for long.
He saw the cow straying aimlessly,
Not chasing the flies with her tail,
Not eating the grass, or smelling the air,
But grumbling with a sad roar.
His little heart began to beat faster,
And, out-of-breath, he ran into the barn.
Without searching, he found
The red, glistening, hairy little hide,
Still smoking in its warm blood.

The man with the beard
And the pot belly left behind another remembrance:
The Negro learned from him
How to slaughter like a "Rabbi."
Instead of twisting off the head as before,
He first prepares for the job:
Taking the chicken by the wings,
Plucking feathers from its thin neck,
Then rolling up his eyes,
He cuts into the neck with a dull knife.

C. *Sholem Aleykhem*—A Jew

Who knows from where and how
Destiny brought that character there.
The thin long nose was alert,
The wide nostrils, fluttering and quivering,
Stood guard, and inhaled
The least breeze. On his thin face
Long mustaches moved,
Pointed ends turned up.
They had a life of their own:
Now they sit contentedly saddled,
Now they ride on blue razored cheeks,
Now they climb into the ear
And whisper something so funny
He has to laugh. The eyes,
So cold and secretive,
Not gray, not blue, but lively and quick, laugh also.
Tanned. Behold God's wonder.
The cheap garment on his skinny torso,
Narrow trousers on his spindly legs,
The yellow laced square-toed shoes,
Look hardly worn, as if they had seen
Neither sun nor dust during their long journey.

†The circumcision is a religious ceremony for Jews signifying the Covenant between God and Abraham.

דער ייד איז אומגעגאַנגען אַ פּאָר טעג
און אָנגעמאַכט אַ חורבן אינעם הויף:
אַ שטילס, אַ קליינס, אַ צער אים אָנצוקוקן,
באַטאַפּט דאָס אייזן און באַשמעקט די וואָל —
נאָר ס'קען ניט זען אַ הינדל אויף די פֿיס.
דאָס שאַרפֿט דעם ברייטן חלף אויף זיין שטיינדל,
און פֿירט אים איבערן גראָבן ווייסן נאָגל,
און גייט פּאַוואָליקע אַרויס אין הויף.
דער נעגער ווייסט שוין וואָס דאָס מיינט, און שפּרינגט
און מאַכט אַן אַ געפּילדער ביי די הינער,
עס פֿליען פֿעדערן, עס שטייט אַ מורא —
און ער, ער מאַכט דאָס עסק נישט געאיילט.
ער נעמט זיך קאַלט דאָס הינדל פֿאַר די פֿליגל,
פֿאַרדרייט דאָס קעפּל מיטן האַלדז אַרויף,
פֿליקט אָפּ רחמנותדיק אַ צוויי־דריי פֿעדערלעך,
און כיק — אַ שפּריץ מיט בלוט, אַ וואָרף אַן דר'ערד,
און ס'פֿליט אַוועק דאָס הינדל איבערן הויף.
פֿאַרקוועטשט דאָס בלוטיק מעסער אין די ציין —
און פֿאַרטיק איבערן שטעל באַלד פֿאַר דער צווייטער.
דער מאַן וועט אים צעשניידן אַלע הינער —
ווען ניט זיין קליינער ברודער מיטן ברית,
וואָלט ער זיך, דזשייק, מיט אים גערעכנט אַנדערש.

און אַז די צייט פֿון ברית איז אָנגעקומען
און אַז מען האָט דאָס קינד אַוועקגענומען
אַ וואַרעם, אָן אָנגעזעטיקט, און אַ שלאָפֿנדיקס,
פֿון וויינענדיקער בלאַסער מאַמעס ברוסט —
און אַז דאָס קינד האָט פּלוצים אָנגעהויבן
צו שרייען מיט באַנומענעם געשריי
ווי אָפּגעבריט מיט פּלוצימדיקן פֿייער —
האָט דזשייקי נישט געקענט מער אויסהאַלטן,
און איז אַנטלאָפֿן פֿונעם הויז אַרויס.
ער האָט זיך אומגעדרייט אַ טאָג אין וואַלד
און ס'הערצל האָט געקלעמט, זיך ניט געשטילט.
און אַז ער איז צוריקגעקומען מיט פֿאַרנאַכט —
און ס'איז פֿון שוחט ניט געווען קיין שפּור
צוזאַמען מיט די לאַנגע שמאָלע קעסטלעך —
איז דזשייקן אָפּגעגאַנגען פֿונעם האַרצן.
נאָר לאַנג זיך פֿרייען איז אים ניט געווען באַשערט:
ער זעט: די קו זי בלאָנקעט זיך אַרום,
און טרייבט ניט אָפּ די פֿליגן מיטן ווידל,
און שטשיפּעט ניט דאָס גראָז, און שמעקט אין לופֿט,
און מרוקעט מיט אַ טרויעריקן געברום.
האָט אים דאָס הערצל אָנגעהויבן קלאַפּן
און אַז אָן אָטעם זיך געלאָזט צום שייער
וואו ער האָט לאַנג נישט זוכנדיק דערטאַפּט
דאָס רויטע גלאַנציק־האָריקע פֿעלכל,
וואָס האָט זיך נאָך געריכט אין וואַרעם בלוט.

און נאָך אַ זכר האָט דער מאַן פֿון 'באָרד
און פּוכקן בייכל נאָכגעלאָזט נאָך זיך:
דער נעגער האָט געטאָן ביי אים אַ פּעולה,
זיך אויסגעלערנט שחטן ווי דער "ראַביי".
אַנשטאָט דאָס קעפּל אָפּדרייען ווי פֿריער,
איז ער זיך קודם מכין צו דער אַרבעט:
ער נעמט דאָס הינדל פֿאַר די פֿליגל אָן,
און פֿליקט די פֿעדערן פֿון דינעם העלדזל,
פֿאַרגלאָצט די ווייסע אויגן אין דער הויך,
און פֿירט אין העלדזל 'מיט אַ שטומפּיק מעסער.

ג

שלום־עליכם — אַ ייד

פֿון וואַנען און פֿון וואו דאָס גוטע יאָר
האָט אָנגעבראַכט צו טראָגן דעם פּאַרשוין:
די דינע לאַנגע נאָז האָט וואַך געלעבט
געפֿלאַטערט און געצוקט מיט ברייטע פֿליגל,
געשטאַנען אויף דער וואַך, און איינגעזאַפּט
דאָס מינדסטע לופֿטל. איבערן דאַרן פּנים
אַרומגעלאָפֿן זיינען לאַנגע וואָנצן
מיט שפּיצעכדיקע עקן אין דער הויך,
וואָס האָבן אָנגעפֿירט אַן אייגן לעבן:
אָט זיצן זיי געמיטלעך אָנגעזאָטלט,
אָט רייטן זיי אויף בלוי־ראַזירטע באַקן,
און אָט פֿאַרקריכן זיי זיך ביז אין אויער
און סודען דאָרט אַריין וואָס נאָר צו לאַכן,
כאָטש נעם און פּלאַץ. די אויגן לאַכן מיט
וועלכע קאַלטע און פֿאַרשלאָסענע אין זיך,
נישט גרוי, נישט בלוי, נאָר רירעוודיק און פֿלינק.
פֿאַרברענט פֿון זון. נאָר זע אַ וואונדער גאָטס.
ס'טאַנדרעטנע בגד איבערן דינעם שטאַנגל,
די שמאָלע הויזן אויף די דינע דראָנגען,
די געל־געשנורטע שיך מיט בולהאָנס־נעזן —
ווי באַרנישט אָפּגעטראָגן פֿון דעם לאַנגן וועג,
ווי ניט אויף אים האָט שטויב און זון אַ שליטה.

He materialized among the scrap
Like a sudden snow.
Just then, "old Josh" was engrossed
In a fresh, strong, oxen hide
Which lay spread out under him
In its full length and breadth, a hairy carpet.
This had been a tremendous, healthy bull
With thick, heavy, silvery hair
Shading into green,
And frightening deeply curved horns
As sharp as spears at their tips.
On the strong thickly ringed tail
With its heavy bunches of whitish-yellowed hair
Black flies swarmed.
The hide, just barely taken from the white bull,
Still throbbed with veins and blood,
If one stared at it too long
It seemed as if the hide would come alive,
Switch its tail, buck with its horns,
And turn the barn topsy-turvy.
In the meantime, Josh walked on the hide.
With all his strength, he turned
The inside up; it glistened
With pink stripes of blood, and white stripes of snow,
Fresh fat not yet cooled.
He poured piles of coarse salt on the skin,

And the granules took on
A roguish red color.

The stranger remained standing at the door:
His nose fluttered and wrinkled.
The smells didn't please it.
The mustache caroused, blew,
Just as if it were chasing flies away.
And his cool sharp eye took in
The whole barn, lock, stock, and barrel:
The big bales of dusty rags,
The long coarse bags stuffed with wool,
The heaps of dry, yellowed bones,
The spread-out bloody skin,
And the engrossed, bent figure.
As the Jew was standing
With his head in the skin and his back to the door,
A foreign, yet familiar, voice
Assailed his ears:
"A fine skin." He straightened up,
Turned hastily towards the door,
And immediately stole a glance at the skin
As if he feared the evil eye.
The strange guest caught the look.
Immediately the mustache started its game
And crept to his ears.
Josh caught himself in time,
Picked up a rag from the ground,
Wiped the blood and salt from his hands
And, extending a smelly hand,
Came towards the slight German.*
And now the nostrils started in,
The mustache snorted, blew,
The mouth opened red and wide
And ten measures of speech poured out at once.

Words spilled out,
A mixture half German, half Yankee,
Peppered and spiced with the holy language.
It was hard to understand
How he had come to this particular place,
But one thing was clear: the German
Had come here to settle.
Most interesting and curious,
He already knew every neighbor,
He knew about everything and everyone around,
And split his sides laughing.
He knew the Jew's goods and prices,
As if it were his own business
Where nothing is secret or concealed.
Advice spilled out of him as from a barrel,
His mouth didn't stop for a minute.
When a gnat flew in from somewhere
He froze on the spot,
Stopped in the middle of a word,
His nose and mustache stock still,
His eyes on the alert.
Suddenly—smack—a slap of his hands,
The nose and mustache start to move,
They begin again with the same word
At which he had stopped an instant before.

*Schwartz uses the diminutive form of the noun, *daytchel*, pejoratively. Not only does the diminutive carry the implication of slight in size, but it reduces the stature of the man and betrays the attitude of the narrator.

ער איז אַראָפּגעפֿאַלן אין דעם ברוכוואַרג
ווי ס'פֿאַלט אַראָפּ אַ פּלוצימדיקער שניי.
דער „אַלטער דזשאָש" איז פּונקט געווען פֿאַרטיפֿט
אין אַ געזונטער פֿרישער אָקסנפֿעל
וואָס איז געלעגן אונטער אים צעשפּרייט
אין פֿולער לענג און ברייט, אַ האָריק טעפּיך.
דאָס איז געווען אַ ריזיקער געזונטער בול
מיט זילבערנעם געדיכטן שווערן האָר
וואָס האָט זיך אױש געגאָסן אין אַ גרין,
מיט מוראדיקע טיף געקאָרבטע הערנער
פֿאַרשאַרפֿטע ווי די שפּיזן ביי די שפּיצן;
אין שטאַרקן עק מיט שווערע גראָבע רינגען,
מיט שווערע בונטן ווייסלעך־געלבן האָר
אַרומגעגאַנגען זײַנען שוואַרצע פֿליגן.
די פֿעל האָט נאָך געלעבט מיט אָדערן און בלוט,
נאָר וואָס אַװעקגענומען פֿונם ווייסן בול,
און האָט מען זיך צו לאַנג אויף איר פֿאַרקוקט
האָט זיך געדאַכט, די פֿעל וועט זיך אַ נעם טאָן,
אַ שמיים טאָן מיטן עק, אַ שטויס מיט הערנער,
און אומקערן דעם שייער קאָפּ אַראָפּ.
דערווייל איז דזשאָש נאָך אומגעגאַנגען אויף דער פֿעל,
מיט אַלע זײַנע כּוחות אויסגעקערט
די לינקע זייט אַרויף, וואָס האָט געגלאַנצט
מיט ראָזע פּאַסן בלוט, און ווייסע פּאַסן שניי
פֿון פֿרישן נאָך ניט אָפּגעקילטן פֿעטס —
געשאָטן הויפֿנס גראָבן זאַלץ אין פֿעל,
און ס'האָבן זיך די קערנדלעך פֿאַרפֿאַרבט
אין שפּילעוודיקן ראָזיקן קאָליר.

דער פֿרעמדער איז געבליבן שטיין אין טיר;
די נאָז האָט זיך צעפֿלאַטערט און צעקרימט —
עס האָבן איר די ריחות ניט פֿאַרשמעקט.
די וואָנסן האָבן זיך צעשפּילט, צעבלאָזן,
גלייך ווי זיי װאָלטן פֿליגן אָפּגעטריבן;
און ס'האָט זײַן קאַלט שאַרף אויג אַרײַנגעשלונגען
דעם גאַנצן שייער ווי ער שטייט און גייט;
די גרויסע באַלן פֿון פֿאַרשטויבטער שמאַטע,
די לאַנגע גראָבע זעק געפּאַקט מיט וואָל,
די הורבעס טרוקענע פֿאַרגעלטע ביינער,
די אויסגעשפּרייטע בלוטנדיקע פֿעל,
און די פֿאַרטיפֿט־געבויגענע פֿיגור.
און ווי דער ייִד איז זיך אַזוי געשטאַנען
מיט קאָפּ אין פֿעל און רוקן צו דער טיר
איז איבער אים דאָס פֿרעמדע קול געפֿאַלן,
וואָס איז אים פֿאַרגעקומען ווי באַקאַנט:
„אַ פֿײַנע פֿעל". — ער האָט זיך אויסגעגלייכט,
און האַסטיק זיך אַ קער געטאָן צום טיר,
און באַלד דערויף געכאַפּט אַ קוק צום פֿעל
ווי ער וואָלט מורא האָבן פֿאַר בייז אויג.
דער פֿרעמדער גאַסט האָט אויפֿגעכאַפּט דעם קוק —
און באַלד האָבן די וואָנסן זיך צעשפּילט,
און אָנגעהויבן קריכן צו די אויערן.
נאָר דאָ האָט דזשאָש געכאַפּט זיך אין דער צייט,
אַ הויב געטאָן אַ שמאַטע פֿון דער ערד,
זיך אויסגעווישט די הענט פֿון בלוט און זאַלץ
און איז אַפֿער געקומען צו'ם דײַטשל,
אַרײַנגעשטעקט אַ שמעקעדיקע האַנט.
און דאָ האָבן די נאָז־פֿליגל צעשפּילט זיך,
די וואָנסן האָבן זיך צעפֿאַרשקעט, זיך צעבלאָזט,
דאָס מויל האָט זיך צעעפֿנט רויט און ברייט
און ס'האָט אַ פֿלוך געטאָן מיט צען מאָס רייד.

דאָס דײַטשל האָט גענומען שיטן ווי פֿון בוך
מיט האַלבן דײַטש, מיט האַלבן יענקי, אויסגעמישט,
געפֿעפֿערט און געווירצט מיט לשון־קודש.
ס'איז שווער געווען צו וויסן ווי אַזוי
דאָס האָט זיך ביז צום מקום דאָ דערשלאָגן —
נאָר איין זאַך איז געווען קלאָר: דאָס דײַטשל
איז דאָ געקומען אויף צו וואַלטן לאַנגער.
דאָס פֿײַנסטע און טשיקאַוועסטע איז געווען
וואָס ער האָט שוין געקענט אַ יעדן שכן,
געוואוסט פֿון אַלץ און אַלעמען אַרום,
און זיך געקאַטשעט ביי די זײַטן לאַכנדיק.
געוואוסט דעם ייִדנס סחורות און מקחים,
ווי ס'וואָלט געווען זײַן אייגענער געשעפֿט
וואו ס'איז נישטאָ פֿאַרבאָרגנס און פֿאַרהוילנס.
געשאָטן עצות ווי פֿון פֿאַס אַרויס,
און ס'מויל האָט זיך ניט צוגעמאַכט אַ רגע.
נאָר אַז אַ מוק פֿלעגט אַנפֿליען פֿון ערגעץ
פֿלעגט ער פֿאַרשטיינערט ווערן. אויפֿן פּלאַץ;
זיך אָפּגעשטעלט אין מיטן פֿליסיק וואָרט
די נאָז און וואָנסן שטייען ווי פֿאַרפֿרירט.
די אויגן אויסגעפֿורירן אויף דער וואַך —
און פּלוצים — טראַסק — אַ פּלעטשע מיט די הענט,
די נאָז און וואָנסן הויבן אָן צו גיין,
זיי הויבן אָן צוריק פֿון רעכטן וואָרט
וואו ער האָט מיט אַ רגע פֿריער אויסגעלאָזט.

Later, the German ate with the family.
A countryman is a countryman. But the woman
Was very bewildered by him:
A savage, he talks and talks.
He's not human, but mercury.
Better nothing than such a Jew.
A bum, his mouth is on wheels,
And he is shameless before God and man.
She thinks he wouldn't even be afraid
Of eating pork.
On the contrary, he'd say, "it's very good."
He doesn't like the scrap in the yard,
It is not to his taste. He likes, he says, business
Which does not assail the nose so,
And where one can see the cash
Every day. He has
Thought of another sort of business, a fine business.
The matter is simple: the Blacks
Will have to start buying pants,
Because the pants that he once
Received from his rich white master
Are all frayed and falling apart.
Furthermore, the landowners have an abundance
Of old pants, jackets and top hats.
He will buy these at a good price
And sell them at a good price.
"Why not?" He stuck his hands in his pockets
And jingled handfuls of silver.

Later, after the guest took his leave
The house was finally quiet.
In fact, their ears were relieved.
It was as if an annoying, loud drum
Had played for three hours by the clock,
Drumming loudly, madly, stubbornly
And suddenly the drum split.
The Jew was left worn out,
The woman spat three times,
And opened wide the door
As if she wanted to ventilate the house.

Four

A. The City

The community started to grow
And step by step turned into a city.
Structures of red brick
Rose on high.
Large gold lettered signs
Glittered on the main street,
And windows of thick polished glass
Sparkled with gold and silver,
Highly polished furniture, porcelain and glass,
Heavy velvet and thin silk.
The wooden courthouse disappeared,
And in its place proudly stood
A large solid three-storied building,
Of heavy gray stone blocks
With dozens of marble steps
Ascending to the height of justice.

On the building proudly fluttered
The stars and stripes.
The broad square around it was covered
With find green grass cut short,
Leggy young hydrangea bushes,
With large white, pink, and blue heads,
Bloomed throughout the summer.

Later the main street was covered
With smooth gray asphalt.
The small frisky ponies
Harnessed to light, small baskets on two wheels
Pranced on short legs,
The dance beat of hooves
Echoed, cheerful and gay.
Silvery, shiny new rails
Stretched in long white stripes,
Joining the settlement to the city;
New red and yellow-colored cars
Squeaked and grated loudly,
Their shining little windows alive
With eager, unfamiliar faces.

דאָס דײַטשל האָט דערנאָך מיט זיי געגעסן;
אַ לאַנדסמאַן איז אַ לאַנדסמאַן. נאָר די ײדענע
האָט זיך אויף אים געחידושט זייער שטאַרק:
אַ פּרא־אדם, נאָר דאָס מױל און מױל.
ס'איז גאָר קיין מענטש ניט; נאָר אַ קוועקזילבער —
און אײדער אַזאַ ייִד איז בעסער גאָרניט.
אַ הפֿקר־יונג, דאָס מײַלכל גייט אויף רעדלעך,
און האָט קיין בושה ניט פֿאַר גאָט און לײַט.
ווי זי פֿאַרשטייט, וואָלט ער זיך ניט דערשראָקן
אַפֿילו פֿאַר דעם גוטן „בשר־קויטש" אַליין —
פֿאַרקערט נאָך, זייער אָנגעלייגט, און ביסטע שיין.
דאָס ברוכוואַרג אויפֿן הויף געפֿעלט אים ניט —
ס'איז ניט זײַן גוסט. ער ליבט, זאָגט ער, געשעפֿט
וואָס זאָל ניט אַזוי צופּן בײַ דער נאָז,
און וואו מען זאָל זיך אָנזען מיטן מינץ
אַ יעדן טאָג פֿון גאָט. ער האָט, זאָגט ער,
פֿאַרטראַכט אַן אַנדער מין געשעפֿט, אַ פֿײַן געשעפֿט.
דער עסק איז פּשוטער: דער נעגער
וועט מוזן אָנהייבן צו קויפֿן הויזן,
ווײַל יענע הויזן וואָס ער האָט אַמאָל
באַקומען פֿון זײַן רײַכן ווײַסן פּריץ
זײַנען שוין צעדריבלט און צעפֿאַלן.
דערצו איז בײַ די פּריצים דאָ אַ שלל
מיט אַלטע הויזן, שטאַנעק און צילינדערס.
וועט ער עס אָפּקויפֿן אין רעכטן מקח
און וועט פֿאַרקויפֿן מיטן רעכטן מקח.
וואָס, ניין? — געשטעקט די הענט אין קעשענעס,
געקלונגען האָרט מיט הויפֿנס זילבערמינץ.

אַז ס'האָט דער אורח שפּעטער זיך צעזעגנט
איז פּלוצים שטיל געוואָרן אינעם הויז —
עס איז אַזש אָפּגעגאַנגען אין די אויערן.
עס איז געווען, ווי אַ ווילדע שטאַרקע פּויק
וואָלט דרײַ שעה אויפֿן זייגער זיך צעקלאַפּט,
געבאַראַבאַנעט הויך און ביז פֿאַרביסן —
און פּלוצים וואָלט דער פּויק אױפֿגעפּלאַצט.
דער ייִד איז אַ פֿאַרמאַטערטער געבליבן,
די ײדענע האָט דרײַ מאָל אויסגעשפּיגן,
און האָט צעעפֿנט ברייט און ווײַט די טיר — — — —
ווי זי וואָלט וועלן לופֿטערן דאָס הויז.

פֿערטער קאַפּיטל

א

די שטאָט

דער ישוב האָט גענומען זיך צעוואַקסן
און טריט בײַ טריט פֿאַרוואַנדלען זיך אין שטאָט;
עס האָבן זיך גענומען הייבן אין דער הייך
די גאָרנדיקע מויערן פֿון רויטן ציגל;
עס האָבן אויף דער הויפּט־גאַס זיך צעגלאַנצט
די בוכשטאַבן פֿון גאָלד אויף גרויסע שילדן,
און פֿון די פֿענצטער פֿון געשליפֿן גראָבן גלאָז
האָט אָנגעהויבן גלימצערן מיט גאָלד און זילבער,
מיט פֿײַן לאַקירטן מעבל, פּאָרצעלײַ און גלאָז,
מיט שווערן סאַמעט און מיט דינעם זייד.
דאָס הילצערן געריכטס־הויז איז פֿאַרשוואונדן,
און אויף זײַן פּלאַץ האָט שטאָלץ זיך אויפֿגעהויבן
מאַסיוו און ברייט, דרײַ־גאָרנדיק אַ בנין
פֿון שווער־געוואַקסטע פּליטן גרויען שטיין
מיט שטיגן צענדליקער געהאַקט פֿון מאַרמאָר
אַרויפֿצושטײַגן אויפֿן באַרג פֿון ריכט;
און אויפֿן בנין האָט שוין שטאָלץ געפֿלאַטערט
די ברייטע פֿאָן פֿון „שטערן און פֿון שטרײַפֿן".
דער ברייטער סקווער אַרום דעם הויז, באַדעקט
מיט פֿײַנעם גרינעם קורץ־געשוירן גראָז,
מיט הויכע בוימלעך פֿרישע שניי־קוגלען
האָט בליען דורכן גאַנצן זומער־לאַנג
מיט ווײַסע, ראָזע, בלויע, גרויסע קעפּ.

דערנאָך האָט זיך די הויפּט־גאַס אײַנגעדעקט
מיט גלאַטן גרויען אויסגעפֿלאַסטערטן אַספֿאַלט.
און אַז די פֿרײלעכע און קליינע פּאָניס
צעלויפֿן זיך אויף אַלע קורצע פֿיסלעך
געשפּאַנט צו לײַכטע קערבלעך אויף צוויי רעדלעך —
האָט נאָר געקלונגען אויפֿגעלייגט און הימלען
דער פֿלינקער טענצלדיקער קלאַפּ פֿון קלאָפּען.
עס האָבן זילבערדיק און וואַרעם זיך געשטרעקט
אין ווײַטע פּאַסן נײַע ווײַסע רעלסן —
דאָס האָט דער ישוב זיך באַהעפֿט מיט שטאָט;
עס האָט גענומען גרילצן הויך און נײַ
מיט פֿרישע רויט־און־געל געפֿאַרבטע קאַרס
מיט לעבעדיקע גלאַנצנדיקע פֿענצטערלעך,
מיט נײַגעריקע אומבאַקאַנטע פּנימער.

On the broad, smooth market place
Arose, massive and heavy,
The proud knightly statue
Of brave Lee: the General sits
Gray, dusty, sedate.
And the horse remains frozen under him
On powerful dancing legs,
Muscles stiff, nostrils flared.
Lee sits and looks down on the market
From the high, gray, stony pedestal.
People and horses are like toys below him.
Multitudes of airy colored spots—
Purple, white, and blue pigeons—
Rise up circling above
The powerful proud horse-and-rider.

Half a city was still immersed
In stretches of sparse green woods.
Old oaks of giant proportion,
Wide and thick, still stood.
Here and there green kitchen gardens
Were neatly laid out in rows.
Fat, curly heads of cabbage,
Screaming red heads of poppies,
Tall, leafy corn,
Long, heavy, greenish-black watermelons.
Sweet peas in yellowed pods
Climbed on the fences.
A block or two from the dressed-up main street
Was a labyrinth
Of narrow, dirty, crowded little streets
With clapboard cottages like lanterns,
Without windows, without chimneys—only doors.
The cats dig up the dirt,
And naked children, black like the earth,
With round faces and red eyes,
Play with all kinds of dogs.
But the nights are festive:
Each house a shining lantern,
Fires lit on the street.
Poverty dresses in purple
And with a faint, seething laughter
Strums, tinkles, and dances.
Something distant and exotic blows in
From the hot swamp of a savage African forest.

Life drew one into the market:
On the old, silent, dreamy walls
Of proud Shelby's and Saint Clare's
And in their quiet stone cellars
Hung, rusted and neglected,
The chains and tongs of torture.
They shake in the air,
In the rude, alien, strong winds.
Old fathers with gray beards
Warmed their old age
Around young well-bred daughters
Who brought with them the scent
Of distant convents and finishing schools,
The fragrance of yellowed pages
And flowers pressed in albums.
The faint old scents,
Mixed with the reviving
New smell of young fresh blood,
And cool-glossy starch
From pressed white linen dresses.
In the dim white parlors they
Swayed over the piano,
Their fingers long, pink, quick;
Immersed themselves in the polished
Essays of Carlyle and Emerson;
Fantasized their tender white maidenhood
In the melodious poetry
Of young Keats and old Browning.
The sons were now strangers to them:
They had taken off their dress coats,
Cut off their curls and sideburns,
Discarded the knotted cravats,
And carried away by new, coarse fashions,
They went off to the raw world of business
Taking with them the coarse smells
Of oxen, oil, and tobacco leaves.

און אויפֿן ברייטן גלאַטן פּלאַץ פֿון מאַרק
האָט שטאָלץ און ריטערלעך זיך אויפֿגעהויבן,
מאַסיוו און שווער געגאָסן, די סטאַטוע
פֿון בראַוון לי; עס זיצט דער גענעראַל
אַ גרויער, אַ פֿאַרשטויבטער, אַ געלאַסענער,
און ס׳איז דאָס פֿערד פֿאַרקילט געבליבן אונטער אים
מיט שטייפֿע מוסקולן, צעיאָגטע נאָזלעכער,
אויף זײַנע מעכטיק־טאַנצנדיקע פֿיס.
ער זיצט און קוקט אַרונטער אויפֿן מאַרק
פֿון הויכן גרויען שטיינערנעם געשטעל —
און מענטש און פֿערד ווי שפּילצייג אונטער אים.
און מחנות לופֿטיקע קאָלירטע פֿלעקן
פֿון פּורפּורנע און ווײַסע, בלויע טויבן
זיי הויבן זיך אַרויף, און קרייזן אום
דעם מעכטיקן און שטאָלצן פֿערד־און־רײַטער.

האַלב־שטאָט איז נאָך דערווײַל געווען פֿאַרטרונקען
אין שטרעקן שיטערלעכן גרינעם וואַלד;
עס האָבן נאָך געלעבט די אַלטע דעמבן
פֿון ריזיקן פֿאַרנעם אין ברייט און גרעב.
און דאָ און דאָרט האָט נאָך געלויכטן גרין
מיט היימישע צעלעגטע שנורן גערטנער,
מיט וויקלדיקע ברייטע הייפּטלעך קרויט,
מיט רויטע שרײַענדיקע קעפּ פֿון מאָן,
מיט הויכע בלעטערדיקע קוקורוזע,
מיט לאַנגע שווערע גרינלעך־שוואַרצע קאַוונעס.
און אויף די פּלויטן האָבן זיך געפּרענזלט
די זיסע אַרבעס אין פֿאַרגעלטע שויטן.
אין סקווער, צי צוויי, פֿון דער באַפּוצטער הויפּט־גאַס
איז מען פֿאַרקראָכן אין אַ לאַבירינט
פֿון ענגע, שמוציקע, געדיכטע געסלעך,
מיט ברעטלדיקע הײַזלעך ווי לאַמטערנס,
אָן פֿענצטער און אָן קוימענס — בלויז מיט טירן.
די קעץ געגראָבן האָבן זיך אין מיסט,
און קינדער נאַקעטע און שוואַרצע ווי די ערד
מיט קײַלעכדיקע קעפּ און רויטע אויגן,
זיי האָבן זיך מיט כּל־המינים הינט געשפּילט.
נאָר אין די נעכט פֿלעגט ווערן יום־טובֿדיק;
ס׳האָט איטלעך הויז געלויכט ווי אַ לאַמטערן,
און פֿײַערן זײַנען געווען צעלייגט אין גאַס.
די אָרימקייט האָט זיך באַקליידט אין פּורפּור
און ס׳האָט געקלימפּערט און געקלינגלט און געטאַנצט,
מיט אַ פֿאַרשמאַכטן ווריקן געלעכטער —
עס האָט געווייט מיט עפּעס ווײַטס און פֿרעמדס,
מיט הייסן זומפּ פֿון אַפֿריקאַנער ווילדוואַלד.

דאָס לעבן האָט געשלעפּט אין מאַרק אַרײַן;
די אַלטע שווײַגנדיקע, חלומדיקע ווענט
פֿון יחוסדיקע שעלבים און סײַנט קלעירס
מיט שווײַגנדיקע קעלערן פֿון שטיין
וואו ס׳האָבן אויף די ווענט געזשאַווערט יתומדיק
די קייטן און די צוואַנגען פֿון טאָרטורן
זיי האָבן זיך גענומען שאָקלען אין דער לופֿט
פֿון גראָבע פֿרעמדע טרייסלדיקע ווינטן.
די אַלטע טאַטעס מיט די גרויע בערד
זיי האָבן נאָך געוואָרעמט זייער עלטער
אַרום די יונגע איידלצאַרטע טעכטער
וואָס האָבן מיטגעבראַכט מיט זיך דעם דופֿט
פֿון ווײַטע פּאַנסיאָנען און קאָנווענטן,
די ריחות פֿון פֿאַרגעלבטע פֿאָליאַנטן,
און בלומען אײַנגעפּרעסטע אין אַלבאָמען.
און פֿון דעם בלאַסן שטראָם פֿון אַלטע דופֿטן
האָט מונטערדיק און העל זיך דורכגעריסן
דער נײַער דופֿט פֿון יונגן פֿרישן בלוט
מיט ריחות פֿון קיל־גלאַנצנדיקן קראָכמאַל
אויף די געפּרעסטע ווײַסע לײַוונט־קליידער.
זיי פֿלעגן אין די ווײַסע טונקלע זאַלן
פֿאַרחיבן זיך אַריבערן קלאַוויר
מיט לאַנגע ראָזיקע און פֿלינקע פֿינגער;
פֿאַרטיפֿן זיך אין די געשליפֿענע און פֿײַנע
עסייען פֿון קאַרלײַל און עמערסאָן;
פֿאַרחלומען די צאַרטע ווײַסע מיידלשאַפֿט
אין זינגענדיקע קלאָרע טיפֿע פֿערזן
פֿון יונגן צאַרטן קיטס און אַלטן בראַונינג.
די זין זײַנען געווען שוין פֿרעמד פֿון זיי;
זיי האָבן אויסגעטאָן פֿון זיך די פֿראַק־
אַראָפּגעשוירן לאָקן, באַקנבערד,
פֿאַרוואַרפֿן די צעפֿלאָכטענע קראַוואַטן,
פֿאַרטראָגן מיט דעם נײַעם גראָבן שטראָם —
אַוועק צום רויען האַנדל אויף דער וועלט,
און אָנגעבראַכט מיט זיך די גראָבע ריחות
פֿון סטאַדעס אָקסן, אייל, און טאַבאַק־בלעטער.

A grating whistle
Suddenly pierced the new pregnant air:
A noisy new mill
Joyfully blared out its message.
From high, smooth, white walls
Came a constant clatter, day and night,
And sounds of flat, heavy wagons
Loaded high with white heaps
Of rich plump fragrant wheat,
And ripe yellow corn.
They delivered, tested, weighed on the scale.
Horses and donkeys tangled,
And whitened Negroes bent,
Groaning beneath fragrant bags.
Inside the wheels banged,
And on the gray asphalt street
A film spread, white and thin,
Of fresh cool flour like white snow.
Three times during the day: in the early light
Of the morning, fresh with dew,
In the burning heat of the noon hour,
In the soft light of the glowing evening,
The sound of the sharp whistle
Spread over the city streets,
And dissipated on the far hills
Bordered by thick green woods.

B. Kin

The yard expanded and grew.
Whatever scrap was available,
Whatever old rags and dead horses,
All found their way there.
The old scale groaned,
As people packed, weighed, loaded.
Heavy mules with wool hides
Moved as if lashed together.
The Jew trained new Negroes,
Breaking them into the heavy work.
From early till late wagons groaned and creaked,
Moving scrap in the yard.
The old wreck of a house was dressed
In smooth new fragrant boards.
Every spring, when the shining sun
Dries the damp earth of the yard,
The old door of the house opens
And out spills a spanking new creature
With new and curious eyes
And a loud squealing voice.
It gets in everyone's way,
Creeping, scrambling everywhere
Among the iron and the bones.
First they allow themselves to get stepped on,
And then they start to scream.

Later, kinsmen arrive,
Relatives from home
With shrewd heads and sharp eyes,
Fleshy, twitching noses,
Heavy bodies, good-natured bellies,
And jingling chains on vests.
These people had already traveled a world:
They had dragged themselves across Germany, Holland, Belgium,
Breathed the air of all the harbor cities,
Hamburg, Bremen, Amsterdam and Rotterdam,
Sailed the seas for months on end,
On well-known ships,
And, at the brink of life, faced the angel of death.
When the green turbulent sea
Yawned, opening white mouths,
Churning ship and sail in foam,
Then, along with the mice, they
Crept into a black, stifling hole

And recited aloud the long confession,
Tears in their blue eyes.
All this time, they were careful
Not to eat unkosher food, promised
To become good and pious toward people and God.
But as soon as their feet touched
The safe secure ground,

און פּלוצים האָט אין נייער שווינגערדיקער לופֿט
אַ הילך געטאָן מיט גרילציקן געפּיף;
דאָס האָט די נייע בראָזגעדיקע מיל
פֿון הויכע גלאַטע ווייסע ווענט אַרויס
אַרויסגעשריען פֿריידיק איר געשריי.
אַרום דער מיל האָט טאָג ווי נאַכט געבריזט
געקלאַפּט מיט שווערע פֿלאַכע וועגענער
באַלאָדענע מיט הויכע ווייסע בערג
פֿון רייכן פֿעטן שמעקעדיקן ווייץ,
מיט געלבן אָנגערייטן קוקורוז.

מען האָט געפֿירט, פּרובירט, געוואויגן אויפֿן וואָג,
עס האָבן זיך געפּלאָנטערט פֿערד און אייזל,
און ווייסע נעגערס האָבן זיך געבויגן,
געקרעכצט אונטער די שמעקעדיקע זעק.
די רעדער האָבן אינעווייניק געקלאַפּט,
און אויף דעם גרויען גאַסיקן אַספֿאַלט
האָט זיך געשפּרייט אַ הייטל — ווייס און דין —
פֿון פֿרישן קילן מעל ווי ווייסער שניי.
און דריי מאָל דורכן טאָג: אין פֿרישן ליכט
פֿון נייעם טויאיקן פֿרימאָרגן,
אין הייסן ברען פֿון מיטאָגדיקער שעה,
אין צאַרטן שיין פֿון גליאיקע פֿאַרנאַכטן —
האָט מונטער, רייצנדיק, דער שאַרפֿער פֿייף
געוואָרפֿן זיך אַריבער שטאָט און גאַסן,
און זיך צעשלאָגן אָן די ווייסע בערג
באַזוימט מיט גרינעם און געדיכטן וואַלד.

ב

משפּחה

דער הויף האָט זיך צעוואַקסן אין דער ברייט —
און וויפֿיל ברזלאיון ס'איז נאָר פֿאַראַן,
און וויפֿיל אַלטע שמאַטעס, טויטע פֿערד,
געהאַלטן האָבן אין איין אָנקומען אַהין.
די אַלטע וואָג האָט קרעכצנדיק געאַרבעט,
מען האָט געפּאַקט, געוואויגן און געלאָדן
און שווערע אייזלען מיט די פֿעל פֿון וואָליק
געגאַנגען זײַנען ווי צופּאַסעוועט אין שטיק,
דער ייד האָט שוין געקנעלט מיט נייע נעגערס,
זיי אײַנגעבראַכן אין דער שווערער אַרבעט,
פֿון פֿרי ביז שפּעט האָט עס געקרעכצט, געבראָזגעט
מיט פֿורן און מיט ברזלאָרג אויפֿן הויף.
די אַלטע חורבה האָט זיך פֿריש באַקלאַפּט
מיט נייע גלאַטע שמעקעדיקע ברעטער;
מיט יעדן פֿרילינג, אַז די זון שײַנט אויף
און טריקנט אויס די פֿײַכטע ערד פֿון הויף
צעעפֿנט זיך די אַלטע טיר פֿון הויז
און שיט אַרויס אַ שפּאָגל־נייעם נפֿש
מיט נייע און משיקאַווע פֿרישע אויגלעך
מיט הילכיק־קוויטשעדיקע נייע קולכלעך,
זיי פּלאָנטערן זיך אום צווישן פֿיס,
און קלימפּערן מיט אײַזנס און מיט ביינער
און קריכן, דראַפּען זיך אויף גלײַכע ווענט;
וואָס לאָזן פֿריער זיך אָפּטרעטן אַ פֿוס,
און נאָכדעם מאַכן זיי די גרויסע קולות.

דערנאָך האָבן גענומען זיך באַווייזן
די קרובֿים און משפּחות פֿון דער היים
מיט אויסגעמאַכטע קעפּ און שאַרפֿע אויגן,
מיט פֿליישיקע און צוקנדיקע נעז,
מיט שווערע גופֿים, גוטמוטיקע בײַכער,
און קלימפּערדיקע קײטלעך אויף די וועסטן.
די מענטשן זײַנען אויסגעווען אַ וועלט;
געשלעפּט זיך איבער דײַטשלאַנד, האָלאַנד, בעלגיען,
געלופֿטערט זיך אין אַלע האַוונשטעט,
אין האַמבורג, ברעמען, אַמסטערדאַם און ראָטערדאַם,
געריטן אויפֿן ים חדשים לאַנג
אויף די באַרימטע גוטע וועגל־שיפֿן
און אָנגעקוקט דעם מלאך המות פֿאַרן לעבן.
און אַז דער גרינער ים פֿלעגט זיך צעשפּילן,
און זיך צעגענעצן מיט ווייסע מײַלער,
און שיף און וועגל אָפּקאָכן מיט שוים —
דאַן פֿלעגן זיי צוזאַמען מיט די מײַז
פֿאַרשטיקן זיך אין שוואַרצן און פֿאַרדעמפּטן לאָך
און אָפּזאָגן דעם לאַנגן ווידוי אויפֿן קול
מיט עכטע טרערן אויף די בלויע אויגן.
זיי האָבן דורך דער צײַט זיך אָפּגעהיט
פֿון עסן טרפֿות, אָנגעמאַכט בײַ זיך
צו ווערן גוט און פֿרום צו גאָט און לײַטן.
נאָר ווי עס האָט נאָר זייער פֿוס דערטאַפּט
דעם זיכערן ניט־וואַקלדיקן באָדן —

They mocked themselves
And joked about the journey.
Afterward, with their packs,
They measured Columbus's country step by step:
New England received them well,
Fed them potatoes and pork,
Let them sleep in the barns and stalls,
And bought toys for the children from them.
In Pennsylvania it was worse:
The fellow German was not at all happy.
As soon as he saw the nose and the pack,
Familiar from the old country,
He set watchdogs on them.
At last, they arrived—but barely—
In the sunny, far South,
At the home of a distant friend.
The smell of the boat followed them,
The smell of stale tar and rotting mice,
Mixed now with the smell of new barns.
But the eyes smiled free,
Bellies shook cheerfully,
And brass watch chains jingled
With every step of thick heavy feet.

They all spoke German now,
And drank beer in a big way,
Smoked thick, smelly cigars,
And delighted in themselves,
In a cheerful and well-disposed way.
Remembering something from the distant *kheder*,
They made the word *mazuma* famous.
After them came fat wives
With goiter-like folded chins
Big breasts and hefty hips,
Like round barrels on fat feet,
Wearing patterned Turkish shawls.

Their fat lips shone,
They chattered and gabbled like geese,
And believed strongly in eating.
They came for a week, or two,
To the Jew in the smelly scrap,
And filled the house with their fat.
No great pleasures for them there:
The Jew's room and board didn't please them.
A dryness reigned in the house.
They jabbered and shouted.
When at last the Germans went away,
The house at once seemed more spacious.

The Germans later dispersed
Over the length and breadth of the South:
One German however settled on the spot
And opened a pork butcher shop.
He stands in a white shiny apron,
White belly smeared with pink blood,
Eyes smiling guiltless and innocent,
He cuts the grainy pink pork
With a shiny, broad sharp knife.
On the main street, another opened
A small business with all kinds of linen
In clean pretty boxes on shelves
On which no speck of dust is allowed.
The storekeeper polished his window,
Painted his floor a bright color
And went around with a clean rag
Dusting shelves and boxes.
Or he stood, smiling in the doorway,
Hair parted and a pencil in his ear,
He greeted the passers by with a good-morning.
A third carried on a business in the hills
Near the cold black coal mines
Where Poles,
Thin Italians, and Slovaks worked.
Delivering all sorts of merchandise on installment
To the distant hick towns,
The Germans spread out.

Meanwhile, as year followed year
And the city grew higher and wider,
The old yard quietly grew.
The little children got taller,
Black heads and blond heads
Among the iron, horse bones, and rags.

באַלד האָבן זיי פֿון זיך אַליין געחוזקט
און אָנגענומען די געשיכטע פֿאַר אַ שפּאַס.
דערנאָכדעם האָבן זיי געמאָסטן שפּאַן ביי שפּאַן
קאָלאָמבוסעס מדינה מיט די פּעק;
ניי־ענגלאַנד האָט זיי אויפֿגענומען פֿיין,
געקאָרמעט זיי מיט בולבעס און מיט חזיר,
געלאָזט זיי שלאָפֿן אין די שייערן און שטאַלן,
געקויפֿט ביי זיי אַ שפּילצייג פֿאַר די קינדער.
אין פּענסילווייניע איז געווען ערגער;
דער ברודער־דייטש האָט געגרינט זיך דערפֿרייט,
ווי נאָר ער פֿלעגט דערזען די נאָז און פּאַק —
באַקאַנטע נאָך פֿון אַלטער ווייטער היים —
האָט ער געלאָזט אויף זיי די גוטע הינט.
און אַז זיי האָבן זיך צום סוף דערשלעפּט
צום זוניקן און ווייטן דרום־לאַנד,
דערוועגלט זיך צום ווייטן גוטן ברודער —
האָט נאָך די ועגלשיף געשמעקט פֿון זיי
מיט טוכלע סמאָלע און פֿאַרדומפּטע מייז
מיט אַ געמישעכץ פֿון די נייע שטאַלן —
דערפֿאַר האָבן די אויגן פֿריי געשמייכלט,
און בייכער גוטמוטיק געשאָקלט זיך,
און ס'האָט דאָס מעש פֿון קייטלעך צוגעקלונגען
מיט יעדן טראָט פֿון שווערע גראָבע פֿיס.

די אַלע האָבן שוין גערעדט אויף דייטש,
און ביר געטרונקען אויפֿן גרויסן שטייגער,
גערויכערט גראָבע שטינקענדע ציגאַרן,
און אָנגעקוואָלן שטאַרק פֿון זיך אַליין
אויף אַ געלאַסענעם און גוטמוטיקן אופֿן.
געדיינקט נאָך עפּעס פֿונעם ווייטן חדר,
באַרימט געמאַכט דאָס וואָרט „מאַזומאַ“ ביי די פֿעלקער.
נאָך זיי זיינען געקומען שווערע ווייבער
מיט גאָידערדיקע און געפֿאַלדעוועטע מאָרדעס
מיט שווערע אָפּגעשטאָפּטע היפֿט און ברוסטן,
ווי פֿעסער קיילעכדיק אויף גראָבע פֿיס,
מיט טיכער טערקישע און ברייטע גראָטעס.
די האָבן פֿעט געבלינצלט מיט די ליפּן,
געגאָידערט און געפּלוידערט ווי די געגנדז,
און זייער שטאַרק געהאַלטן פֿון אכילה.
זיי פֿלעגן קומען אויף אַ וואָך, צי צוויי,
ביים ייִדן אויפֿן שמעקנדיקן ברוכוואַרג
און פֿול געמאַכט דאָס הויז מיט זייער גרעב.
גרויס נחת האָבן זיי דאָרט ניט געפֿונען;
דעם אידנס קעסט האָט זיי ניט אָנגעשמעקט —
עס האָט געהערשט אַ טריקעניש אין הויז.
פֿלעגט מען זיך דורכבאַרגלען געהעריק, דורכשרייען —
און אַז די דייטשן פֿלעגן זיך צעפֿאָרן —
פֿלעגט ווערן פֿריילעכער, גערוימער אינעם הויז.

די דייטשן האָבן זיך דערנאָך צעשפּרייט
אין לענג און ברייט פֿון גרויסן דרום־לאַנד;
איין דייטש האָט טאַקע אויפֿן פּלאַץ געשטעלט זיך
און אויפֿגעמאַכט אַ יאַטקע פֿון חזירים.
ער שטייט אין ווייסן שימערדיקן שירץ,
דער ווייסער בויך פֿאַרשמירט אין ראָזן בלוט,
די אויגן שמייכלען אומשולדיק און ריין,
און שניידט דעם קערנדיקן ראָזן חזיר
מיט בלישטשענדיקן ברייטן שאַרפֿן מעסער.
אַ צווייטער האָט אין הויפּט־גאַס אויפֿגעעפֿנט
אַ קליין געשעפֿט פֿון כל המינים ווייסצייג,
מיט ריינע שיינע קעסטעלעך אין רייען,
אויף וועלכע ס'טאָר קיין שטויבעלע ניט פֿאַלן.
דער קרעמל האָט זיך אויסגעפּוצט די פֿענצטער,
זיך אויסגעפֿאַרבן שפּילנדיק די דילן,
און ער גייט אום דאָרט מיטן קלאָרן טיכל,
אוןווישט דעם שטויב פֿון פּאָליצעס און קעסטלעך,
צי שטייט אַ שמייכלעדיקער אין דער טיר
דאָס האָר אין שרונט מיט בלייפֿעדער אין אויער,
און גיט אַ דעם פֿאַרבייגייער גוט־מאָרגן.
אַ דריטער פֿירט געשעפֿטן אין די בערג
אַרום די שוואַרצע קאַלטע קוילן־גריבער
וואו ס'האָבן זיך געגראָבן פּוילן
און דינע איטאַליענער און סלאָוואַקער —
געטומען צושטעלן אין ווייטן העק
פֿון כל־המינים סחורה אויסצוצאָלן.
אַזוי האָבן די דייטשן זיך פֿאַרשפּרייט.

דערווייל איז זיך געלאָפֿן יאָר נאָך יאָר;
די שטאָט האָט זיך געהויבן און געשפּרייט.
דער אַלטער הויף איז שטילערהייט געוואַקסן,
די פּיצלעך קינדער האָבן זיך געהויבן
מיט שוואַרצע קעפּלעך און מיט בלאָנדע קעפּלעך
צווישן אייזנס, פֿערדגעביין און קאָנדער;

They went to school
And brought home a new language
With new songs and new melodies.
The quiet woman wore out
Her strength doing the work.
The Jew, like the mule, worked hard,
Not knowing day or night.
The Sabbath was too short to sleep.
The old Holy books became, through time,
Old fashioned and covered with mold.
And *Reb Bakhaye* in the yellow binding,
Lonely and ashamed, nestled
Against the old forgotten set of *Mishna*.

C. Litvaks*

The last to show up were
The lively, dynamic Litvaks,
Underfed, undernourished, faces green,
Bellies sunken like greyhounds,
Eyes sad and hungry.
They spoke only with hands and eyes.
With them they brought small sewing machines,
Milliners' frames and blocks,
Shoemakers' round, hollowed benches.
Awls and hammers.
This society of craftsmen from the old country,
Settled near the canals,
On Vine Street, Water Street, Clay Street—
The streets which cut across
The gleaming train tracks,
And where convivial blacks congregate
For a glass of beer and whiskey.
The Litvaks settled in shacks
With small, dusty, broken windows.
The tailor hung out
A pair of patched, pressed pants
Which puffed up in the wind
And slapped passersby in the face.
The shoemaker threw into the window
A heap of twisted, crooked shoes,
Moved his bench to the window,
His shoulders higher than his head,
And with much diligence and zeal,
Banged nails into old boots.
The hatmaker put into his window
The round block—on whose top,
Pressed and festive, rested
An old hat, spanking new.
They settled in the holes. That was that.
Eating in the thick dust,
Drinking in the thick dust,
Sleeping in the thick dust,
They collected their pennies and saved
For ship tickets to send for wives and children.

Down from the old country poured
Green, thin, undernourished wives,
Thick blue veins on their coarse hands,
Eyes glittering like wolverines,
And with them, little children like green peas,
One smaller than the other,
Their ears and noses running—a proper entourage.
They arrived at the husband's business
With large packs of old bedding,
Two brass candlesticks, pudding-pans,
Bulging yellow samovars.
They unpacked the big, heavy bags,
Set up two or three small old beds,
Closed off the back of the shop
With red and green partitions—
And enough. They were finished with setting up house.
Mornings, when the children awoke,
The shouting started,
And the pinching, hair pulling,
Punching and scratching.
The mother jumps into the midst of the living heap
Of wounded bleeding devils.
Her small blue mouth becomes unhinged.
She thunders curses,
And before she knows it—aha—the husband.
Now she takes him to task
Together with Columbus,
And puts them both through the wringer.
The merchant of old pants stands,
Scratches the nape of his neck and gapes:
A sharp tongue, she forgets nothing.

*Jews from Lithuania are called Litvaks. Non-Jews are Lithuanians.

דערנאך איז מען געגאנגען אין די שולן
און אנגעבראכט אין הויז דעם נייעם לשון
מיט נייע לידער און מיט ניי־געזאנג.
די שטילע יידענע האט זיך אויסגעשלאגן
פון אירע כוחות, טוענדיק איר ארבעט.
דער ייד האט ווי דער אייזל שווער געהארעוועט
ניט וויסנדיק פון טאג און ניט פון נאכט, —
דער שבת איז געווען צו קורץ צום שלאפן.
די אלטע ספרים האבן דורך דער צייט
פארעלטערט זיך, און זיך באדעקט מיט שימל,
און רב בחיי אין דעם געלן איינבאנד
האט עלנט און פארשעמט געטוליעט זיך
צום אלטן גאנג פארגעסענע משניותן.

ג

ליטוואקעס

צום סוף האבן געקומען זיך באווייזן
די לעבעדיקע רירעוודיקע ליטוואקעס
וואס האבן בלויז גערעדט מיט הענט און אויגן.
פארמארעט, אויסגעצערט, מיט גרינע פנימער,
מיט בייכער איינגעפאלענע, ווי כארטן;
מיט אומעטיקע הונגעריקע אויגן.
די האבן שוין געבראכט די ניי־מאשינדלעך,
די רעמלעך און דעם בלאק פון היטלמאכער,
די קיילעכדיקע אויסגעהוילטע ביינקלעך
מיט נאלן און מיט העמערלעך פון שוסטער —
די חברה בעל־מלאכות פון דער היים.
זיי האבן זיך באזעצט ביי די קאנאלן,
אויף ווייַן־גאס, און אויף וואסער־גאס, און ליים־גאס,
די גאסן וואו עס שניידן זיך אדורך
די בלאנקע רעלסן פון דער אייזנבאן,
און וואו עס קומען זיך אהין פארברייַנגען
ביים גלעזל ביר און שנאפס די וואוילע שווארצע.
מען האט זיך אויסגעזעצט אין אלטע חורבות
מיט קליינע שטויביקע צעזעצטע פענצטער;
דער שניידער האט ארויסגעהאנגען דרויסן
א פאר פארלאטעטע געפרעסטע הויזן
וואס האבן אין א ווינט געבלאזן זיך
און אנגעפאטשט פארבייגייער אין פנים;
דער שוסטער האט צעווארפן אין זיין פענצטער
א בארג מיט אויסגעדרייטע קרומע שיך,
האט צוגערוקט דאס בענקעלע צום פענצטער
די פלייצעס אויפגעהויבן העכער פונם קאפ,
מיט גרויס התמדה און מיט ברען גענומען
צו שלאגן נעגל אין די אלטע שטיוול;
דער היטלמאכער האט ארייַנגעשטעלט אין שויב
דער קיילעכדיקן בלאק — וואו אויבן שפיץ
האט אויסגעפרעסט און יום־טובדיק גערוט
אן אלטער קאפעליוש — א שפאגל־נייער — .
מען האט זיך אין די לעכער אויסגעזעצט — און שוין.
מען האט געגעסן אין געדיכטן שטויב,
מען האט געטרונקען אין געדיכטן שטויב,
מען האט געקליבן סענט צו סענט — און אנגעשפארט
אויף שיפסקארטן אהיים פאר ווייב און קינדער.

עס האבן זיך אראפגעשאטן פון דער היים
די גרינע, דינע אויסגעצערטע ווייבער
מיט ברייטע הענט מיט בלויע שווערע אדערן,
מיט שימערדיקע אויגן ווי ביי וועלפיכעס,
מיט קינדערלעך ווי גרינע ארבעסלעך,
מיט רינענדיקע איערלעך און נעזלעך,
איינס קלענער פון דאס אנדערע — און גאר.
מען איז פארפארן אין דעם מאנס געשעפט
מיט גרויסע פעק פון אלטן בעטגעוואנט,
מיט מעשענע צווי לייכטער, קוגל־טעפ,
מיט בייכיקע און געלע סאמאווארן.
מען האט צעפאקט די גרויסע שווערע פעק,
אוועקגעשטעלט א צוויי־דריי אלטע בעטלעך,
פארצאמט דעם הינטערשטן חלק פון געשעפט
מיט רויטע און מיט גרינע פארהאנגען —
און פארטיק מיט דער בעל־הבית־ישקייט.
און מארגנס, אז די קינדער האבן זיך צערירט —
האט זיך עס אנגעהויבן דאס געשריי
מיט שארפע קניפן, רייסעניש פון האר,
מיט פייקלדיקע בוכנצעס און דראפן.
די מאמע פאלט אריין אין לעבעדיקן קנויל
פון די צעקרעלטע און צעלאפענע ממזרים.
דאס בלויע מיילכל גייט געשמירט אויף שרייפלעך,
און שיט מיט פעך און שוועבלדיקע קללות —
און איידער וואס און ווען — אהא, דער מאן —
די האט אים שוין גענומען אויפן צימבל
אין איין חברותא מיט קאלאמבוסן.
און מאכט פון ביידן גאר אויף אויסצודרייען.
עס שטייט דער סוחר פון די אלטע הויזן
און קראצט זיך אין פאטילניצע און גאפט;
א שארפע צונג, האט גארנישט ניט פארגעסן.

Later, the trades mixed:
The bootmaker took in pants,
The pants-stitcher took in boots,
The hatmaker modeled himself after both
And, after thinking it over a short while,
Took in both pants and boots.
And now, the others, with justice
Piled windows full
Of stale smelling, crumpled hats.
Then everyone got angry and made sour faces,
Standing in the doorways of their shops.
With faces of fighting cocks,
They waited to greet the black.
The women also took a hand in the matter
And boldly goaded their valiant husbands on.
God knows where, when, and how
They learned of each other's lineage,
On the father's side, the mother's side, and the in-laws,
To the furthest removed generation.
They ennumerated the entire pedigree
And even crept into the other's insides,
Relishing it, seasoning it with melody, with song,
With white foam on thin blue lips.
But when a celebration came,
When one of the battling women
Delivered a baby, or, God forbid, a sorrow occurred,
They stood by one another,
Inseparable and sweet,
Balm for an aching wound.
They took care of the new mother,
Fussed, baked and served,
Cooked pungent soups,
And tended the children like lords.
Meanwhile, in the city,
A thin creature with a protruding Adam's apple,
Went around in a shiny long coat smeared
With blood of fowl and drops of fat.
His task was to go
To all the small stores with a prayer book
To drone and drum into the heads
Of the Maxies, the Hymies, the Sammies,
The accented rhythm of the weekly prayer.*
The blacks greatly enjoyed,
Trying to imitate the fine melody.
In addition, every Friday morning, he presented himself
At the break of day to slaughter the fowl,
And greet the fat women with
A hearty good morning.
At sundown, the women blessed the candles,
The men said the *kidush* out loud
Over the two home-baked *ballahs*.
The wives became God-fearing and quiet
And looked with respect at their husbands.
And early Saturday the men arose,
Duly put on the *tallith*,
Rushed through the Sabbath prayers,
Snatched a bit of cold food,
Pulled up the window shade,
Opened the door wide onto the street,
And were ready. The shop was open for business.

Actually, it was to be expected:
A person preparing for America in his small town
Learned that in Columbus's country
It's not a sin to work on the Sabbath.
The Sabbath before he said good-bye
He was called to the *Torah*,
But he, as well as the whole Sabbath congregation,
Knew very well: A month or two from today,
There, in the new distant world, he would
Be dragging himself around someplace with a pack,
Or basting trousers in a factory,
Or doing something that would be
against *Shabos*-law. The joke was
That one worked on the Sabbath
Even harder than on the weekday,
Because on Saturday people got their wages.
They fitted shoes and pants on Negroes,
And talked their hearts out.
But as soon as the stars appeared,
The merchant immediately stopped his business,
Withdrew quickly behind the partition
And said the *bavdalah* out loud.

*A different part of the Torah is read each week. There is a specific chant to accompany the reading.

דערנאָך האָבן די פֿאַכן זיך צעמישט ;
דער שטיוולנייער האָט אַריינגענומען הויזן,
דער הויזנשטעפּער האָט אַריינגענומען שטיוול,
דער הוטלמאַכער האָט אויף ביידן זיך פֿאַרקוקט
און נאָך אַ קורצער איבערלייגעניש געגאַנגען,
אַריינגעשטעלט אי הויזן און אי שטיוול.
דאָ זיינען שוין די איבעריקע געווען גערעכט ;
געגאַנגען, אָנגעשאָטן פֿולע פֿענצטער
מיט טונקלע און צעדרייטע קאַפּעליושן.
דערנאָך האָט מען זיך אָנגעברוגזט, זיך פֿאַרקרימט,
צעשטעלט זיך אין די טירן פֿון די קראָמען
מיט פּנימער פֿון קריגערישע העגדלעך —
זיך אויסגעשטעלט צו וואַרטן אויפֿן נעגער.
די ווייבער האָבן אויך אַ האַנט גענומען
און אָנגעטודיט מיט מוט די בראַווע מענער.
און גאָט ווייס ווי, פֿון וואַן, און ווי אַזוי
זיי האָבן זיך דערוואוסט פֿון צווייטנס יחוס,
פֿון טאַטנס צד און מאַמעס צד, און מחותּנים
ביז צו די ווייטסטע אָפּגערוקטע דורות.
האָט מען גענומען אויסרעכענען יחוס,
פֿאַרקראָכן אַפֿילו אין יענעמס אינגעווייד,
געשמאַק, באַטעמט, מיט ניגון, מיט געזאַנג,
מיט ווייסן שוים אויף דינע בלויע ליפּן.
דערפֿאַר, אַז ס'איז געקומען צו אַ שׂמחה,
ווען ס'האָט זיך איינע פֿון די קריגערישע ווייבער
געלייגט אין קימפּעט, צי חלילה ביי אַ צער —
איז מען זיך ביי געשטאַנען איינס דאָס אַנדערע
מען איז געוואָרן צוגעקלעפּט און זיס,
כּמעט צוצולייגן צום אַ האַרטער מכּה ;
מען האָט די קימפּעטאָרין אָפּגעהיט,
געעסקט זיך, געבאַקן און געפּאָרוועט,
געקאָכט די שאַרפֿע מאַגולדיקע יויכלעך,
און אויסגעפּאַסט די קינדער ווי די שׂררות.

דערווייל איז שוין אין שטאָט אַרומגעגאַנגען
אַ דאַרער גאָט מיט אַ הויכן גאָרגל
אין גלאַנצנדיקן לאַנגן בגד, אויסגעשמירט
מיט בלוט פֿון עופֿות און מיט טראָפּן פֿעטס.
זיין עבֿודה איז געווען: אַרומצוגיין
אַריבער אַלע קרעמלעך מיטן סידור —
און קלאַפּן, אָנדולן אַ פֿולן קאָפּ
די מעקסיס מיט די הײַמיס מיט די סעמיס ;
אַריינדרעלן אין זיי די טראָפּ פֿון סדרה,
פֿון האָט די נעגערס פֿלעגן אָנקוועלן,
פּרובירן נאָכמאַכן דאָס פֿיין געזאַנג.
אויך פֿלעגט ער יעדן פֿרייטיק־פֿרי זיך מעלדן
אַ שפּרונג אויף טאָג, די עופֿות קוילענען,
און אָפּגעבן די ברייטע באַלעבאָסטעס
דעם ברייטן און דעם פֿייגעם גוטן מאָרגן.
מיט זון־פֿאַרגאַנג פֿלעגט מען דאָס בענטשן ליכט,
די מאַנסלייט מאַכן קידוש אויפֿן קול
אויף די צוויי היימישע געבאַקטע חלות ;
די ווייבער ווערן גאָטספֿאָרכטיק און שטיל
און קוקן מיט דרך־ארץ אויף די מאַנען.
און שבת־פֿרי האָט מען זיך אויפֿגעהויבן,
און אָנגעטאָן דעם טלית ווי געהעריק,
אָרויסגעכאַפּט דאָס שבתדיקע דאַווענען,
אַריינגעכאַפּט דאָס ביסל קאַלטע עסן,
אַרויפֿגעצויגן ס'פֿאָרהאַנגל פֿון פֿענצטער;
צעעפֿנט ברייט די טיר אין גאַס אַרויס, —
און שוין — ס'איז אָפֿן דאָס געשעפֿט פֿאַר האַנדל.

און אייגנטלעך איז דאָס געווען נאַטירלעך ;
אַ מענטש וואָס האָט געגרייט נאָך אין זיין שטעטל
האָט דאָרטן נאָך געוואוסט, אַז ביי קאָלאָמבוסן
איז אַרבעטן אום שבת ניט קיין זינד.
דעם שבת פֿאַרן זיך געזעגענען
האָט ער געלאָזט זיך געבן אַן עליה,
און ער, ווי אויך דער גאַנצער שבתדיקער עולם,
האָט גוט געוואוסט: אַ מאָנאַט־צוויי פֿון היינט
וועט ער דאָרט אין דער נייער ווייטער וועלט
אַרומשלעפּן זיך ערגעץ מיט אַ פּאַק,
צי סטריגעווען התחתונים אין פֿאַבריק,
צי עפּעס טאָן אַזוינס וואָס איז ניט שבתדיק.
די חכמה איז געלעגן נאָר דערין :
מען האָט געאַרבעט שבתדיקן טאָג
נאָך שווערער ווי אין וואָכעדיקע טעג,
ווייל שבת קריגן מענטשן זייער שכירות ;
געמאָסטן שיך און הויזן אויף די נעגערס,
געשמועסט מיטן גאַל און מיטן האַרצן —
נאָר האָבן זיך די שטערנדלעך באַוויזן,
פֿלעגט באַלד דער סוחר אָפּשטעלן זיין האַנדל,
אַריינכאַפּן זיך הינטער פֿאַרהאַנג
און מאַכן די הבֿדלה אויפֿן קול.

In any case, an eleventh commandment
Became engraved within them, which they accepted
And observed in its entirety as a Holy sanction.
The new commandment: "Thou shalt help thyself."
If they brought a brother from the old country,
He later repaid the money weekly
And thirty years afterwards did not forget.
They put the brother to sleep on the work bench,
And the next day escorted him out with a pack.
"Suffer also like us, and get thin and swollen."
They figured to the halfpenny,
And if one wife borrowed from another
A measure of salt, or flour, or a piece of sugar,
And forget to return it on time,
Then they had something to remember.
At the first open quarrel
They screamed about it for all to hear.
And this also was to be expected.
A person who drags a heavy pack on himself,
His feet swelling like blocks,
Dealing with dogs and angry Gentiles,
Or someone who is confined in dust
From early dawn until late at night
Banging nails in old soles,
Such a man knows what a penny means.
Monday at dawn, when a man and his pack
Marched off into the country,
He told his wife
That he would observe the Sabbath in the village.
But sometimes on Friday night,
After the candles had been blessed,
He would fall into the house.
Then the wife changed colors.
Not having expected him on the Sabbath.
He comforts her gently:
"It's all right, quiet, it'll work out somehow,
Add another dipper of water to the soup."

Thus, shriveled, pale Lithuania
Moved in and spread out
In the rich and blessed South.

D. Again Litvaks

The trees bent under the burden of cool shining red apples
And transparent pink apricots.
The forest was still a forest: braided,
Branched, knotted, clustered, twisted.
And the density smelled of decay,
With wet mushrooms, wild raspberry bushes,
Centuries-old layers of wood growth,
Where one plant choked another
And grew out of the other's belly.
In the sharp bright moonlight
Lines of deer
With forest-like, thick branched horns
Still filed to the silvery waters.
Caravans of strong wild turkeys
Their powerful wings spotted with color,
And gray legs hard as stone,
Fled into the forest to observe the night,
Settled themselves in strong black branches,
And, at the least rustle, gobbled in their sleep.
At noon-hour, the air was full
With the smell of rich, heavy,
Liquid honey, like pure gold,
And the buzzing of fat, golden bees.
The distant plain still retained
The virgin fertility of young earth
Which ejaculated and implanted seed.
The grass was rich and heavy and sprouting,
And herds of fat oxen with enormous
Broad backs and horns moved around.
Cows dragged their heavy
Filled udders of milk in the rich grass.
Innumerable flocks of white sheep,
Like white mobile spots,
Rolled in the living green,
Like white waves in a green sea.
The farmer brought his rich surplus
From field and garden into the city:
Blood-red juicy beets,
Heavy white potatoes like stones,
Green and tightly curled heads of cabbage,
He didn't measure the produce by the bushel,
But distributed it in bags for small change.
A fat hen was sold in quarters,
And roosters were added to the bargain.

דערפאר האט זיך אין זיי אריינגעקריצט
אן עלפט געבאט, וואס מען האט אנגענומען
ווי ס'שטייט און גייט, און הייליק אפגעהיט —
דאס נײַ געבאט: „וואלסט העלפן זיך אליין".
האט מען געבראכט א ברודער פון דער היים,
האט ער עס נאכדעם אפגעצאלט ביים וואך,
און דרייסיק יאר נאכדעם דאס ניט פארגעסן.
מען פלעגט דעם ברודער לייגן אויפן ווארשטאט,
און מארגנס אים ארויסבאגלייטן מיטן פאק —
קריינק אויך ווי מיר און דאר און ווער געשוואלן.
מען האט גערעכנט זיך צום האלבן סענט,
און האט איין ווייב געליען ביי דער צווייטער
א מעסטל זאלץ, צי מעל, א שטיקל צוקער,
און האט פארגעסן אפגעבן אין צייט —
האט מען געהאט דערנאך וואס צו געדענקען;
און ביי דער ערשטער אפענער מחלוקה
געשריען וועגן דעם אין אלע גאסן.
און דאס איז אויך געווען גאנץ נאטירלעך;
א מענטש וואס שלעפט אויף זיך דעם שווערן פאק
און ס'שווילן אים די פיס אזוי ווי קלעצער,
און האט צו טאן מיט הינט און בייזע גוים —
צי איינער וואס ליגט איינגעשפארט אין שטויב
פון פרי־פארטאג און ביז א שפעט אין נאכט
און שלאגט די נעגל אין די אלטע זוילן —
אזעלכע ווייסן וואס דער סענט באטייט.
און אז א מענטש פלעגט מאנטיק־פרי באגינען,
ארויסמארשירן מיטן פאק אין דארף —
פלעגט ער דער ווייב זיינער צוערשט דערציילן,
אז ער וועט שבת האלטן אויפן דארף.
און פרייטיק־באנאכט, ניט פריער ווי נאך ליכט־בענטשן
פלעגט דאס דער מענטש אריינפאלן אין הויז.
און אז די ווייב פלעגט ווערן גרין און געל;
זי האט זיך ניט געריכט לכבוד שבת —
פלעגט ער, דער מאן, זי טרייסטן אויפריכטיק;
נישקשה, שא, ס'עט רעכט זיין ווי עס איז,
גיס צו א שעפער וואסער און געניג.

אזוי האט די פארדארטע גרינע ליטע
אריינגעקליבן זיך, און זיך צעלייגט
אין פעטן און געבענטשטן דרום־לאנד.

ד
ווידער ליטוואקעס

ד׳ ביימער האבן זיך געבויגן פון דער לאסט
פון רויטע גלאנצנדיקע קילע עפל
און דורכזיכטיקע רויזע אפריקאזן.
א וואלד איז נאך געווען א וואלד: געפלאכטן,
געצווייגט, געקנופט, געקנוילט, צונויפגעדרייט,
און פון געדיכטקייט האט געשמעקט מיט פוילקייט,
מיט נאסע שוואמען, ווילדע קוסטן מאלינעס,
מיט דורות־אלטע שיכטן וואלד־געוואוקס.
וואו איין פלאנץ האט דערשטיקט א צווייטע פלאנץ,
און איז פון צווייטנס בויך ארויסגעקומען;
און אין די שארפע ליכטיקע לבנה־נעכט
נאך פלעגן ציען זיך די קייטן הירשן
מיט וואלדיקע געדיכט־געצווייגטע הערנער
צו זילבערן לבנהדיקע וואסערן.
און קאראוואנען ווילדע שטארקע אינדיקעס
מיט מעכטיקע געשפריצט־קאלירטע פליגל,
מיט פיס פון עכטן שטיין־קאליר און הארטקייט —
זיי פלעגן אנטלויפן אין וואלד צו האלטן נאכט,
באזעצן זיך אין שווארצע שטארקע צווייגן,
און כאלדערן פון שלאף ביים מינדסטן שארך.
אין מיטאג־שעה, פון ריינעם גאלד געשמאלצן,
פלעגט איבער וואלד א צי טאן מיט געשמאק
פון רייכן שווערן פליסנדיקן האניק,
מיט דעם געזשום פון גאלדיק שווערע בינען.
די ווייטע פלאך האט נאך אין זיך פארהאלטן
די ערשטע פרוכטבארקייט פון יונגער ערד
וואס האט געשאסן און געשפריצט מיט זריעה.
דאס גראז איז פעט געווען און שווער און שפראצנדיק,
און שווערע סטאדעס אקסן זיינען ארומגעגאנגען
מיט אומגעהויערע ברייטע רוקנס, הערנער,
און קי האבן געשלעפט אין פעטן גראז
די שווערע אנגעקוואלטע אייטערס מילך.
און אומגעציילטע סטאדעס ווייסע שאף,
זיי האבן זיך ווי ווייסע רירעוודיקע פלעקן
געקייקלט זיך אין לעבעדיקן גרין,
ווי ווייסע כוואליעס אין א גרינעם ים.
און אז דער פארמער פלעגט ארויסברענגען אין שטאט
זיין רייכן איבערפלוס פון פעלד און גארטן
אין בלוטיק־רויטע שפריצנדיקע בוריקעס,
אין שווערע ווייסע בולבעס ווי די שטיינער,
אין גרין און פעסט געדרייטלטע קעפ קרויט —
האט מען עס ניט געמאסטן אויפן בושל,
נאר אויסגעטיילט אין זעק פאר קליינעם זילבער.
א שווערע פעטע הון פארקויפט צו פערטלען,
און העהנער האט מען צוגעלייגט אין צוגאב.

Lithuania fell into this plenty,
In the land which flowed with milk and honey.
When she learned how to eat,
She sat down in the dust of the stores
And started sending regards
To the languishing, hungry little towns.
The letters told how well off they were:
There is meat to spare, even in the middle of the week,
And what meat at that: chickens, geese, and ducks.
They eat bread made of fine wheat flour.
Large red, sweet watermelons,
Which spurt honey-sweet juice,
Are lying around in the street.
The skinny, shriveled relatives
Who fed on black bread
And watery potatoes in the skins,
Hungrily started to dream
Of distant seas and of the rich land,
From which came pretty pictures
Of daughters with smooth faces and sons
Dressed up in shining top hats,
Thick, heavy chains on their stomachs.
And with round grandchildren, like bulldogs.
But when the thin greenhorn woman
Had stuffed the bulldogs
Of the pretty pictures to the gills
With chunks of bread and honey,
She began longing for herring.
She took it out on her husband
And gave Columbus a piece of her mind:
His bread is no bread, his meat is no meat,
Here, a chicken is not a chicken, and, for that matter,
A brother is not a brother—and that's it.

The husbands, meanwhile,
Conscientiously carried on their business:
They trudged over road and route
With heavy backbreaking packs.
The man on the road made do with bread,
With a baked potato, with an egg,
Which the farmer granted him.
They slaved day and night in the store,
Roasting by the burning iron,
Clattering on the old sewing machine,
Talking their hearts out to the black.
And it was remarkable: how soon
The people without a common language understood—
Or more clearly stated—smelled, felt,
The naked nature of the strange,
Exotic and distant race. They recognized
Every twist, move, and nuance,
The sincere innocent laughter
And the newly acquired sadness.
They felt the spirit, and the rich tropic flavor.
It was natural that the black,
On his side, also immediately sensed that these
People were somehow closer to him,
Belonging, indeed, to the white race,
But a white race of another kind.

The German brothers turned up their noses
At the skinny Jews
And called them "green beggars,"
Making fun of their customs.
Just twice a year, in the awesome days
Of *Rosh Hashana* and *Yom Kippur*, the abyss,
The brotherly abyss, closed.
They came together to pray in a *minyen*.
After that they wished each other a good year
And parted until the next year.
The only one who, in a way,
Breached that gap was
The tall thin "*shokhet*"* with his knife.
But in the cemetery encircled by alien crosses
When a thin, sickly Lithuanian or German child
Could no longer endure the dust
Of his parent's business
And pined away into a better world,
They were laid like brothers together
In the small graves of the Jewish cemetery.
Because the first to be initiated into the cemetery
Were the wan frail children.
Small hills arose
With thin white boards for headstones,
And on the boards in the fine grass
The Southern sun revealed
The strange script—four cornered and new.

*Emphasizes a pronunciation by German Jews.

אַז ליטע איז אַרײַנגעפֿאַלן אין דער שפֿע,
אין לאַנד, וואָס האָט געפֿלאָסן מילך און האָניק —
און אַז זי האָט זיך אויסגעלערנט עסן —
האָט זי זיך אויסגעזעצט אין שטויב פֿון קראָמען
און האָט גענומען שרײַבן פֿײַנע גרוסן
אין די פֿאַרשמאַכטע הונגעריקע שטעטלעך.
סע האָט דערציילט זיך ווי ס'איז גוט און וואויל,
מען וואַרפֿט זיך אום מיט פֿלייש אין מיטן וואָך,
און וואָס פֿאַר פֿלייש נאָך: הינער, גענדז, און קאַטשקעס.
און ברויט עסט מען פֿון פֿײַנעם ווײַצנמעל,
און ס'וואַלגערן זיך אום דאָרט אין די גאַסן
די גרויסע רויטע זיסע קאַװאָנעס,
וואָס שפּריצן מיט דעם האָניק־זיסן סאָק.
און די פֿאַרדאַרטע צעטריקנטע משפּחה
וואָס האָט גענערט זיך אויפֿן שוואַרצן ברויט
מיט וואַסערדיקע בולבעס אין די שאָלן
האָט אָנגעהויבן חלומען פֿאַרשמאַכט
פֿון ווײַטע ימען און פֿון פֿעטן לאַנד,
פֿון וואַנען ס'קומען אָן די פֿײַנע בילדער
פֿון טעכטער און פֿון זין מיט גלאַטע פּנימער,
פֿאַרפּוצט אין פֿײַנע גלאַנציקע צילינדערס
מיט גראָבע שווערע קייטן אויף די בײַכער,
מיט קײַלעכדיקע אייניקלעך, ווי מאָפּסן.
נאָר אַז די מאָפּסן פֿון די פֿײַנע בילדער
האָט שוין דערעסן און געקראָכן פֿונם האַלדז
די מציאה ברויט מיט אָנגעשמירטן האָניק,
און אַז די גרינע דינע באַלעבאָסטע
האָט אָנגעהויבן בענקען נאָכן הערינג —
פֿלעגט זי זיך נעמען צו דעם מאַנס געביין
און אויסלאָזן איר האַרץ צו דעם קאָלאָמבוס:
זײַן ברויט איז ניט קיין ברויט, זײַן פֿלייש איז ניט קיין פֿלייש,
אַ הון איז דאָ קיין הון ניט, און להבדיל,
אַ ברודער איז קיין ברודער ניט — און גאָר.

די מאַנען אָבער האָבן זיך דערווײַל
בשלמות אָנגעטריבן זייער מסחר:
מען האָט געשלעפּט זיך איבער וועג און שטעג
אין נייעם פֿרעמדן מוראדיקן לאַנד
מיט שווערע נאַקנברעכנדיקע פּעק.
דער מאַן אין וועג איז אָנגעקומען מיטן ברויט,
מיט אַ געבאַקטער בולבע, מיט אַן איי,
וואָס ס'האָט דער פֿאַרמער אים געשאָנקען.
מען האָט געפֿינצטערט טאָג ווי נאַכט אין קראָם,
געבראָטן זיך בײַם ברענעדיקן אײַזן,
געבראַזגעט אויף די אַלטע נײַ־מאַשינען,
אַרײַנגעטענהט מיטן האַרץ אין נעגער.
און מערקווירדיק איז עס געווען: ווי שנעל
די מענטשן אָן אַ צונג האָבן באַגריפֿן —
און קלאָרער זאָגנדיק — דערשמעקט, דערטאַפּט,
דעם נאַקעטן מהות פֿון פֿרעמדן נעגער,
פֿון דער עקזאָטישער און ווײַטער ראַסע.
מיט יעדן זייער קנייטש און ריר און דריידל,
מיט זייער אויפֿריכטיקן קינדערישן לאַכן
און מיט דעם שפּעטער אײַנגעפֿלאַנצטן אומעט.
מיט זייער גײַסט, און רײַכן טראָפּישן געשמאַק.
און ס'איז געווען נאַטירלעך, וואָס דער נעגער
האָט אויך פֿון זײַן צד באַלד דערשמעקט, אַז די —
זיי זײַנען עפּעס נענטערע מענטשן;
געהערן טאַקע צו דער ווײַסער ראַסע,
נאָר ווײַסע ראַסע פֿון אַן אַנדער מין.

די דײַטשע ברידער האָבן מיט די נעז
געקרימט זיך אויף די אויסגעדאַרטע ייִדלעך
און האָבן זיי באַטיטלט: גרינע שנאָרער,
און שפּאַס געמאַכט פֿון זייערע מנהגים.
נאָר צוויי מאָל דורכן יאָר: אין מוראדיקע טעג
פֿון ראש השנה און יום כּפּור, פֿלעגט דער תּהום,
דער ברידערלעכער תּהום באַהעפֿטן זיך —
צונויפֿגעקומען דאַווענען מיט אַ מנין.
דערנאָך פֿלעגט מען זיך ווינטשן גוטן יאָר
און זיך פֿאַנאַנדערגיין ביז קומעדיקן יאָר.
די איינציקע, וואָס פֿלעגן ווי עס איז
אַריבערשפּרינגען יענעם תּהום — געווען איז
דער לאַנגער דאַרער „שאָכעט" מיטן חלף,
און דער בית־עולם צווישן פֿרעמדע צלמים:
און אַז אַ דאַר, אַ קרענקלעך ליטוויש קינד
האָט ניט געקענט פֿאַרטראָגן מער דעם שטויב
פֿון טאַטע־מאַמעס נגידישן געשעפֿט
און האָט פֿאַרבענקט זיך נאָך אַ בעסער וועלט —
האָט מען זיי ברידערלעך געלייגט צוזאַמען
אין דעם קליינקבֿרימדיקן ייִדישן בית־עולם
ווײַל ערשטע צו באַנײַען דעם בית־עולם
געווען זײַנען די שוואַכע בלאַסע קינדער —
און ס'האָבן זיך געהויבן קליינע בערגלעך
מיט דינע ווײַסע ברעטלעך בײַ צוקאָפּנס,
און אויף די ברעטלעך אינם פֿײַנעם גראָז
האָט אויף דער דרומדיקער זון געלויכטן
פֿירעקעדיק און נײַ די פֿרעמדע שריפֿט.

Five

A. Joshua

When Josh bought old Tompkins' place,
He felt, suddenly, as if he had
Taken root deep in the earth.
All at once, his eye grew more confident,
Cheerful, sure and contented.
His firm step in the big old yard
Sounded with assurance and strength;
His face was lively, chipper,
And in the creases of his nose and lips
A playful smile lurked.

For him, a chain
Of peaceful and industrious years began.
Steeped heart and soul in his business,
He did not notice how, through time,
He became rooted in the soil,
How everything became his own.
His English tongue acquired
Every nuance and expression of the neighbors;
He had a joke for everyone,
A friendly word, a short, clever parable,
Taken from the wisdom of the *Midrash*,
Which his friendly neighbors enjoyed.
If they had to build a hospital,
Or put up a new church, they
Came to Josh for a donation.
They listened to him.
And, in perplexity, they came
To old Josh asking for advice.
If the neighbors quarreled,
Josh often helped them compromise
And make peace.
Like new best friends, they then
Wet the peace with a drink,
And were surprised at themselves:
Why in the world did they need to argue?
The matter was so clear and simple,
A child in the cradle could have understood it.
And when the cup ran over,
They cried and kissed each other enthusiastically.
"Ah, Josh, he wears a head on his shoulders."

But later, when Josh carted
Wagons of red bricks to his place,
And set out to build a warehouse for himself,
They stopped
Slapping him on the back.
A thick foundation was laid
With large blocks of heavy gray stone.
After that, walls were erected
Line after line,
With even white rows of tall windows.
When the shiny red roof of heavy tin
Was finished at last,
It comfortably protected
The new, large, roomy building,
Four stories high, of generous length and breadth,
With heavy iron doors
On both sides of the length of the building,
And large lifts to carry up the merchandise,
Bright spacious cellars built
Of iron and concrete to store skins,
With presses and packing machines.
In a large bright office
A quiet kinsman already sat,
And wrote in thick books.
When this structure representing Josh's life was finished,
His head was already streaked
With iron-gray hair, and his face,
Was baked to a light brick-red.
Deep creases around a strong mouth
Smiled with hidden security.

א

דזשאָשוע

אַז דזשאָש האָט אָפּגעקױפֿט דעם אַלטן טאָמפּקינס פּלאַץ —
האָט ער דערשפּירט זיך פּלוצים, װי ער װאָלט
געלאָזן טיפֿע װאָרצלען אין דער ערד.
זײַן בליק איז מיט אַמאָל געװאָרן זיכער,
געװאָרן גוטמוטיק און קלאָר און שמײכלענדיק;
זײַן פֿעסטער טראָט אין אַלטן ברײטן הױף
האָט אױסגעקלונגען זיכערקײט און מוט;
דאָס פּנים איז געװאָרן מונטער, אױפֿגעלײגט,
און אין די קנײטשן פֿון דער נאָז און ליפּן
האָט אָנגעהױבן שפּילן לײכט אַ שמײכל.

עס האָט פֿאַר אים זיך אָנגעהױבן ציען
אַ קײט פֿון רױקע און אַרבעטזאַמע יאָרן.
מיט לײַב און זעל פֿאַרטיפֿט אין זײַן געשעפֿט
האָט ער אַלײן גאָר נישט באַמערקט, װי דורך דער צײַט
איז ער געװאָרן אײַנגעװאָקסן אין דער ערד,
װי אַלץ איז אים געװאָרן נאָענט און אײגן.
זײַן ענגליש צונג איז אים געװאָרן פֿרײַ
מיט איטלעך בױג און אױסדרוק פֿון די שכנים;
ער האָט געהאַט אַ װיץ פֿאַר יעדן אײנעם,
אַ פֿרײַנטלעך װאָרט, אַ קלוגן קורצן משל,
גענומען פֿון אַ שכלדיקן מדרש,
פֿון װאָס די בראַװע שכנים פֿלעגן אָנקװעלן.
האָט מען באַדאַרפֿט צו בױען אַ שפּיטאָל,
צי אױפֿשטעלן אַ נײַע קירך, איז מען
געקומען צו דעם דזשאָש נאָך אַ נדבֿה.
מען האָט זיך אָנגעהױבן צוהערן צו אים.
אין אַ פֿאַרלעגנהײט, װעט מען שױן קומען
צום אַלטן דזשאָש צו האָלטן זיך אַן עצה.
און פֿלעגן שכנים קומען צון אַ סכסוך,
פֿלעגט אָפֿטמאָל דזשאָש די צדדים אױסגלײַכן
און ברענגען זײ צו שלום דורך אַ פּשרה.
און נאָכדעם װי די נײַע בעסטע פֿרײַנט
זײ האָבן שױן באַנעצט דעם שלום מיט אַ טרונק,
דאַ פֿלעגן זײ אױף זיך אַלײן זיך חידושן:
למאי מען האָט זיך גאָר באַדאַרפֿט צו קריגן?
דער עסק איז דאָך אַזױ קלאָר און פּשוט,
אַ קינד אין װיג קען דאָך אַזױנס באַנעמען.
און אַז די מאָס פֿלעגט װערן איבערפֿול,
פֿלעגט מען שױן קושן זיך דורך הײסע טרערן,
און האַלטן אין אײן טענהן מיט התפּעלות:
אײ דזשאָש, ער טראָגט אַ קאָפּ אױף זײַנע פּלײצעס!

נאָר שפּעטער, אַז ס׳האָט דזשאָש גענומען פֿירן
די פֿורן רױטע ציגל אױף זײַן פּלאַץ,
און זיך געשטעלט צו מױערן זײַן בנין —
דאַ האָט מען שױן אין גאַנצן אױפֿגעהערט
דעם אַלטן דזשאָש צו קלאַפּן אױף דער פּלײצע.
עס האָט זיך אױסגעלײגט אַ דיקער פֿונדאַמענט
פֿון גרױסע סקװערן שװערן גרױען שטײן,
און נאָכדעם האָבן זיך צעװאַקסן װענט
פֿון נײַעם רױטן ציגל, שנור און שנור,
מיט גראַדע װײַסע רײען הױכע פֿענצטער.
און אַז דער רױטער דאַך פֿון שװערן בלעך
האָט זיך צולעצט צעלײגט און זיך צעגלאַנצט —
האָט ער הרחבֿהדיק מיט זיך באַשיצט
אַ נײַעם גרױסן און גערױמען בנין,
פֿיר גאָרן הױך, פֿון אומגעהױערער ברײט און לענג,
מיט ברײטע שװערע טױערן פֿון אײַזן
אױף בײדע זײַטן פֿון דער לענג פֿון בנין,
מיט גרױסע ליפֿטס אױפֿצוציען סחורה,
מיט ליכטיקע גערױמע קעלערן — געבױט
פֿון אײַזן און קאָנקריט צו האַלטן פֿעל,
מיט פּרעסן און מאַשינען אױף צום פּאַקן,
און מיט אַ גרױסער ליכטיקער קאָנטאָר
װוּ ס׳איז אַ שטילער קרובֿ שױן געזעסן,
און זיך געגריבלט אין די דיקע ביכער.

אַז דזשאָש האָט אױפֿגעבױט זײַן לעבנס בנין —
איז שױן זײַן קאָפּ געװען דורכגעשטרײַפֿט
מיט אײַזן־גרױע פּאַסן האָר; זײַן פּנים
פֿאַרבאַקן אין אַ העלער ציגל־רױטקײט,
מיט טיפֿע קנײטשן אַרום שטאַרקן מױל —
האָט מיט באַהאַלטן זיכערקײט געשמײכלט.

The house and yard were full
Of graceful, strong, athletic sons,
And thin, Puritan daughters
In white dresses, and long braids,
With tan, chiseled features.
The old roots were now strange and distant
To them. Even he, the father,
Through time, had become estranged from everything,
Indifferent and cold to his faith.
If you give Satan just one finger,
He soon demands the whole hand; first
Josh missed one prayer, later, another,
And soon it was too hard,
So he stopped praying completely.
On Sabbath, he still closed the business
But without pleasure.
Instead of resting and looking into a holy book,
His head carried him to his business.
And the more the business grew,
The more the Sabbath became a burden.
Often, unexpectedly, on Sabbath,
He caught himself figuring with a pencil.*
For a while, he was ashamed of himself,
But soon was again deep in business.
The only one saddened by this
Was his thin tall wife.
She still prepared for Sabbath as before,
Blessed the Sabbath candles and said prayers,
And longed for the old times.
The radiance of the blessed candles
Could not drive away the workday atmosphere.
The heartfelt plea of the woman's prayer
Fell ashamed and superfluous
On the ears of indifferent foreign-born sons,
And on aloof
Slender daughters with their foreign tongues,
Who read unintelligible, alien books
By the Sabbath lights.

At the same time, the name of the Jew
Sounded far and wide over the land:
From Kentucky, Tennessee, Ohio, and Indiana,
To Illinois and Kansas City on one side,
And to the furthest Northern states
On the other. Now they all
Traded and respected
The Jew's word, deed, and punctuality.
His word was a word: considered,
Dependable, and as severe to himself as to others.
His motto: "Mine is mine and yours is yours."
The business spread, branched out.
His volume and potential
Grew larger. It was
A wonderful, exciting game
In heavy thousands, in wits and nerves.
And Josh, the head, the achiever of this,
Stood quietly at the helm
And drove on to the wished-for goal.
Like all the strong and energetic
He did not like to stop and talk
Of the distant, lonely past.
When a neighbor who remembered him—
From that other time with the heavy pack—
Would sometimes say to him, "Josh, by God,
Some building that you built.
Ay, ay, heavy was the load
Which you brought into these parts..."
Josh mumbled something in answer
Until the Gentile, gabbing away,
Jumped to another topic.

They still lived in the old house,
Opposite the new, gaudy building.
It stood out because of its age.
The daughters were unhappy
But lacked the courage to speak out
In the presence of their father. But the mother
Was satisfied with the old house:
She loved every corner,
Every stone of the yard.
The old, crooked, propped walls
Were close to her heart.
Sometimes she recalled the dead child
Who was the sacrifice for all this.

*Against the Sabbath laws.

דאָס הויז און הויף געווען זיינען פֿול
מיט שלאַנקע און אַטלעטיש־שטאַרקע זין,
און יונגע דינע פּוריטאַנער טעכטער
אין ווייסע קליידער און מיט לאַנגע צעפּ.
מיט ריין געשניצטע ברוינע פּנימער.
נאָר די זיינען געווען שוין פֿרעמד און ווייט
פֿון אַלטן שטאַם; אַפֿילו ער, דער טאַטע,
איז דורך דער צייט געוואָרן פֿרעמד צו אַלעס,
געוואָרן גלייכגילטיק און קאַלט צום גלויבן.
דעם שטן, אַז דו גיסט נאָר אָפּ איין פֿינגער,
פֿאַרלאַנגט ער באַלד די גאַנצע האַנט; צוערשט
האָט ער פֿאַרפֿעלט אַ דאַווענען, שפּעטער נאָך איינעם,
און באַלד איז אים אין גאַנצן שווער געוואָרן,
ביז ער האָט אויפֿגעהערט אין גאַנצן דאַווענען.
דעם שבת פֿלעגט ער האַלטן נאָך געשלאָסן —
נאָר איינגיין איז עס אים ניט איינגעגאַנגען.
אַנשטאָט צו רוען און אַריינקוקן אין ספֿר
האָט אים דער קאָפּ געטראָגן אין געשעפֿט.
און וואָס מער דאָס געשעפֿט האָט זיך צעוואַקסן,
איז אַלץ דער שבת מער צו לאַסט געפֿאַלן.
און אָפֿטמאָל פֿלעגט ער שבת, אומגעריכטערהייט,
זיך כאַפּן אַז ער חשבונט מיט אַ בלייפֿעדער —
ער פֿלעגט אַ וויל פֿאַר זיך אַליין זיך שעמען,
נאָר באַלד זיך ווידער אין געשעפֿט פֿאַרטיפֿן.
די איינציקע וואָס האָט האָט אויף דעם געזיפֿצט,
איז בלויז געווען די דינע הויכע ווייב;
זי פֿלעגט נאָך מאַכן שבת־קודש ווי אַמאָל,
און בענטשן שבת־ליכט און זאָגן תּחינות,
און בייַנקען נאָך די אַלטע גוטע צייטן.
דער שיין פֿון די געבענטשטע ליכט האָט אָבער
פֿאַרטרייבן ניט געקענט די פֿרעמדע וואָכיקייט,
און ס'האַרציקע געבעט פֿון אַלטע תּחינות
געפֿאַלן איז פֿאַרשעמט און איבעריק
אין ווייטע אויערן פֿון פֿרעמדלאַנד זין,
און אָפּגעפֿרעמדטן אייגן פֿלייש און בלוט
פֿון שלאַנקע טעכטער מיט אַ פֿרעמדן לשון
וואָס קוקן ביי די שבת־ליכט אַריין
אין אומפֿאַרשטענדלעכע און ווייטע ספֿרים.

און דאַן האָט שוין דער נאָמען פֿון דעם ייִד
געקלונגען הויך און ווייט איבערן לאַנד:
קענטאַקי, טענעסי, אָהייאָ און אינדיאַנאַ,
ביז אילינאָי און קענזעס־סיטי פֿון איין זייט,
און ביז די ווייסטע צפֿונדיקע שטאַטן
פֿון צווייטער זייט — די אַלע האָבן שוין
געשיקט אים זייער האַנדל און געגלויבט
אין ייִדנס וואָרט און טאַט און פּינקטלעכקייט.
אַ וואָרט זיינס איז געווען אַ וואָרט: באַרעכנט,
ראַיעל, און שטרייַנג צו זיך ווי צו דעם צווייטן.
זיין שלאַגוואָרט: „מיינס איז מיינס, און דיינס איז דיינס“.
און דאָס געשעפֿט האָט זיך צעשפּרייט, צעצווייגט,
און גרעסער איז געוואָרן זיין פֿאַרנעם.
און זיינע מעגלעכקייטן. ס'איז געווען
אַ וואונדערבאַרער אויפֿרעגנדער שפּיל
אין שווערע טויזנטער און מאַרך און נערוון,
און דזשאָש, דער קאָפּ, דער אויפֿטוער פֿון דעם,
איז שטיל געשטאַנען פֿון דעם אַלץ ביים רודער
און האָט געטריבן צום געוואונטשטן ציל.
און פּונקט ווי אַלע שטאַרק ענערגישע נאַטורן
האָט ער נישט ליב געהאַט זיך אָפּשטעלן און ריידן
פֿון ווייטער עלנטער פֿאַרגאַנגענהייט.
און אַז אַ שכן וואָס האָט אים געדענקט
פֿון יענע צייטן מיטן שווערן פּאַק
פֿלעגט אים אַמאָל אַ זאָג טאָן: „דזשאָש, ביי גאָט,
אַ בנין האָסטו זיך דאָס אויסגעבויט,
אײַ־אײַ, אַ שווערער פּאַק געווען דיין פּאַק
וואָס דו האָסט דאָ געבראַכט אין די מקומות...“
פֿלעגט דזשאָש אים געבן ענטפֿער מיטן האַלבן מויל,
ביז וואַן דער גוי פֿלעגט זיך פֿאַרפּלוידערן,
און איבערשפּרינגען אויף אַ צווייטן ענין.

געוואוינט האָט מען נאָך אַלץ אין אַלטן הויז,
וואָס האָט זיך מיט זיין אַלטקייט אויסגעטיילט
אַנטקעגן נייעם שרייענדיקן בנין.
די טעכטער זיינען נישט געווען צופֿרידן
נאָר ריידן הויך אין אַנגעזיכט פֿון פֿאָטער
האָט זיי פֿאַרפֿעלט דער מוט. דערפֿאַר די מאַמע
איז מיט דעם אַלטן הויז געווען צופֿרידן;
עס איז איר ליב געווען איטלעכס ווינקל,
די אַלטע אויסגעדרייטע בייגעדיקע ווענט,
און יעדער שטיין פֿון הויף איז איר געווען נאָענט.
אַמאָל פֿלעגט זי דערמאָנען זיך אָן טויטן קינד
וואָס איז געווען דער קרבן פֿאַר דעם אַלעם.

And then, venomous and bitter,
She looked reproachfully at the yard
Where the four-storied building was rising,
Red, solid, and loud.
Although Josh, the head, leader, provider,
Seemed far removed,
Steeped heart and soul in business,
His sharp eye took in everything.
His intuition perceived
The needs and wishes of everyone.
From time to time, he said something
To one of his sons or daughters,
Which made them blush.
How does a father know that
Which has not been spoken.

He went around quietly now,
Disappearing from the yard for hours on end.
When he came back home at night,
A smile, which barely hid in his whiskers,
Played around his lips.
His gray youthful eyes
Followed the smoke
From his thick black, fragrant cigar
As it spread above young heads
Of daughters bent over sewing
And sons engrossed in books.
But cheerfully and significantly, he kept quiet.
He had secretly bought a home,
And was busy every day with the renovation:
Workers whitewashed, painted, papered;
The house smelled of new paint and paste,
And pine boards, fresh and smooth from the plane;
The hammer and saw banged
And the plane hummed.
From the windows of the remodeled house
Stretched fresh green fields,
Wide lawns and distant woods.
And on the fresh pine floor
Covered with warm sunlight,
Leaf shadows, jagged and pointed,
From thick heavy oaks
Danced in the gold and green.
It was hard for Josh to tear himself away
From the big secret which filled him
Like sweet intoxicating wine.
Often, looking at the wide field,
There came to his mind:
"Then God increased us,
And we spread out in the land."

B. Home

When Josh led the family into
Their new spacious house,
They opened their eyes wide.
The new furniture sparkled:
Soft deep chairs of thick plush,
Shiny mahogony tables,
Tall, heavy, silvery mirrors,
An upright piano for the daughters,
And floors covered with soft carpets.
A dressed-up black woman was
Already at work in the kitchen,
Feeling at home and beaming with joy,
Her face shining,
Her eyes large and radiant,
Her teeth white and shimmering.
She was smiling from ear to ear.

The children stormed through the house,
Eyes flashing, faces flushed,
Up the smooth steps
Into the fresh sunny upstairs rooms,
With new iron beds painted white,
And small rocking chairs.
The house rang and sang
From top to bottom with young footsteps.
Cheerful sounds of young voices

און דאַן פֿלעגט זי אַ גיפֿטיגע, פֿאַרביסענע,
מיט גרינע אויגן קוקן צום הויף
וואו ס'האָט זיך רויט און פֿעסט און שרייענדיק
געהויבן דער פֿירגאָרנדיקער בנין.
און דזשאָש, דער קאָפּ, דער פֿירער און פֿאַרזאָרגער
ער איז, דאַכט זיך, געווען ווייט פֿון אַלעס.
האָט מיט זיין שאַרפֿן אויג באַנומען אַלץ —
פֿאַרטאָן מיט לייב און זעל אין די געשעפֿטן.
דאָך האָט ער מיט זיין חוש דערטאַפּט און דורכגעפֿילט
די נויט און דעם פֿאַרלאַנג פֿון יעדן איינעם.
פֿלעגט צייטנווייז אַרויסוואַרפֿן אַ וואָרט
צו איינעם פֿון די זין צי פֿון די טעכטער,
פֿון וואָס זיי פֿלעגן ווערן רויט־פֿאַרשטוינט:
פֿון וואַנען ווייס דער פֿאָטער גאָר אַזוינס
וואָס מען האָט קיינמאָל אויף די ליפּן נישט געבראַכט?

די לעצטע צייט פֿלעגט ער אַרומגיין שטיל,
פֿאַרשווינדן פֿונעם הויף אויף שטונדן לאַנג
און אַז ער קומט צוריק אַהיים ביינאַכט
פֿלעגט שפּילן אויפֿן מויל ביי אים אַ שמייכל,
וואָס טוט זיך קיים פֿאַרבאַרגן אין די וואָנסן
און אין די גרויע יוגנטלעכע אויגן;
פֿלעגט נאָכקוקן דעם זילבער־גרויען רויך
פֿון דיקן שוואַרצן שמעקנדן ציגאַר
וואָס טוט זיך שפּרייטן איבער יונגע קעפּ
פֿון טעכטער איינגעבויגענע אויף דאָס גענײ,
און זין פֿאַרטונקענע אַריבער ביכלעך —
און שווייגן פֿלעגט ער היימלעך און פּילנאַגנדיק.
דאָס האָט ער שטילערהייט געקויפֿט אַ הויז,
געווען פֿאַרנומען יעדן טאָג מיטן רעמאָנט:
מען האָט געקאַלכט, געפֿאַרבט, געקלעפּט פּאַפּיר
און ס'האָט געשמעקט מיט פֿרישן פֿאַרב און פּאַפּ,
און סאָסנע־ברעטער פֿריש און גלאַט פֿון הובל;
עס האָט געקלאַפּט דער האַמער און די זעג,
און ס'האָט דער הובל פֿריש און ניי געזונגען.
און דורך די פֿענצטער פֿון באַנייטן הויז
האָט זיך געשטרעקט די גרינע פֿרישע פֿלאַך
פֿון ברייטע לאָנקעס און פֿון ווייטן וואַלד;
און אויפֿן סאָסניקן און פֿרישן דיל
באַגאָסן מיט אַ זוניק־וואַרעם ליכט
אין גאָלד און גרין האָבן זיך אומגעוויגט
געצאַקטע און געשפּיצטע בלעטער־שאָטנס
פֿון שווערע גראָבע און אַלט־נייע דעמבן.
און דזשאָשן פֿלעגט זיין שווער זיך אָפּרייסן
פֿון גרויסן סוד וואָס האָט אים אָנגעפֿילט
ווי מיט באַרוישנדיקן זיסן ווייַן
און אָפֿט באַקוקנדיק די ברייטע פֿלאַך
פֿלעגט אויפֿן זינען אים אַרויסשווימען:
„דען גאָט האָט אונדז אויסגעברייט,
און מירן זיך צעשפּרייטן אינם לאַנד".

ב
הײם

אַז דזשאָש האָט ס'הויזגעזינט אַריינגעפֿירט
אין נייעם ברייטן און גערוימען הויז —
דאָ האָבן זיי צעעפֿנט ברייט די אויגן;
עס האָט אַ בלאַנק געטאָן דאָס פֿרישע מעבל
מיט ווייכע טיפֿע שטולן שווערן פּליוש,
מיט גלאַנצנדיקע טישן פֿון מאַהאָגאַני,
מיט זילבערדיקע הויכע שווערע שפּיגלען,
און מיט אַ הויכער פּיאַנאָ פֿאַר די טעכטער,
די דילן אויסגעבעט מיט ווייכע טעפּיכער —
און אין דער קיך האָט שוין אַרומגעפּאַדיעט
אַן אויפֿגעפּוצטע גלאַנצנדיקע נעגערטע,
געפֿילט זיך היימיש און געשטראַלט פֿאַר שמחה,
דאָס גלאַנציק פּנים ווייט ביז צו די אויערן
פֿאַרדיסן אין אַ ברייטן טרייען שמייכל,
מיט שטראַלנדיקע גרויסע אויגן־ווייסלען
און שימערדיקע רייען ווייסע ציין.

די קינדער האָבן דורכגעשטורעמט ס'הויז
מיט בליצן אין די אויגן, פֿלאַם אין פּנים;
אַרויפֿגעשטורעמט אויף די גלאַטע טרעפּ
אין זוניקע און פֿרישע איבער־שטובן,
מיט פֿרישע אייזן־בעטן ווייס געפֿאַרבן
מיט נידעריקע לייכטע וויג־שטולן.
עס האָט געקלונגען און געזונגען אינם הויז
פֿון אויבן ביז אַראָפּ מיט יונגע טריט,
און ס'האָט געענטפֿערט פֿונעם ווייטן באַלקן
דאָס הילכיקע געקלאַנג פֿון יונגע שטימען.

Bounced off the white ceiling.
Then the turbulent young storm
Tore back down the stairs
To pour out its joy on the father
But stopped, silent.
The mother sat in the deep soft chair,
Her old gray head bowed,
Large tears streamed silently down,
And the father stood bent over her
Patting her head with consoling hands,
And talking quietly, as to a child.

Life proceeded in the house
With joy and certainty.
The young quickly grew accustomed
To the lordly new surroundings.
Their movements and their lively singing speech
Showed their new ease.
Mingled with this comfort was
The charm of the old, distant East
Which shone in their young eyes,
Something sad, yet ablaze.
In the long, cold, winter evenings,
The fire of red glowing coals
Crackled cheerfully in the fireplace
And seemed to twist itself
Into the soft blond and brown braids
As if kissed by flashing sparks;
The fire tossed flames on tanned cheeks
And was reflected in young eyes.
On quiet Sunday nights of rest
The piano beat out romances
And the front room was full:
Blond-haired, blue-eyed girl friends
And young lords carelessly dressed
In old-fashioned Southern costumes,
Hands, thin and white, nails pink,
Cravats, wide and artistic,
And hair in soft, large curls.
They sang in quiet voices
And recited old songs and ballads
With noble gestures and courtesy.

Then the lords bowed,
Invited the ladies to dance,
And young couples with flushed faces
Were enthusiastically carried away
By the rhythms of the soft, old dances.
Looking down from the walls were
Pictures of Southern generals
Made famous in the Civil War,
Wearing formal black coats and grayish uniforms.
They had long narrow faces,
Short, French-cut beards,
And feigned sternness in their eyes.
And from the library shone
The backs of the immortal Shakespeare, of Milton,
And Walter Scott's and Thackeray's novels,
Bound in gold and red, in black and white.
(The grandmothers and grandfathers of the old walls
Together with the old *Reb Bakhaye*,
Finally were laid to rest
Among the other old things,
Somewhere in a remote alcove,
In the neighborhood of the roof.)

On free evenings
The house was always full.
Here people came to have a good time,
To chat over a pipe and red tea,
To ask advice about business,
Or even to get a bit of a loan.
Sometimes, the good-natured pastor came,
Now gray, with wrinkles on his face,
But more alert than ever,
Still loving discussions
And arguments about "the son and the father."
But now the Jew answers back,
Calm, free, cool, and smiling.
He lets the smoke of the fragrant cigar curl,
As he maneuvers very cleverly with the holy verses,
Which aggravates the pastor to death
Until he runs to the young to ease his heart.
The woman goes around dressed
In black silk, with pearls around her neck.
When they settled into the large new house,
Josh, her husband, took her by the hand,

נאָר אָט דער יונגער קאָכעדיקער שטורעם
האָט זיך אַראָפּגעריסן פֿון די טרעפּ צוריק
זיך פֿריידיק אויסצוגיסן אויפֿן פֿאָטער —
דאָ זיינען זיי געבליבן שטיין אַנטשוויגן;
די מוטער זיצט אין טיפֿן ווייכן שטול,
דעם אַלטן גרויען קאָפּ אַראָפּגעלאָזט,
באַגיסט זיך שווייַגנדיק מיט גרויסע טרערן,
און ס'שטייט דער פֿאָטער איבער איר געבויגן
און גלעט איר קאָפּ מיט טרייסטנדיקע הענט,
און רעדט מיט שטילע רייד, ווי צו אַ קינד.

דאָס לעבן האָט גענומען גיין אין הויז
מיט פֿריילעכע, מיט זיכערע און ברייטע טריט;
דאָס יונגוואַרג איז אַרייַנגעוואַקסן באַלד
אין נייַער פּריציש־ברייטער אומגעבונג,
און זיך געשפּירט אין זייערע באַוועגונגען,
אין זייער זינגענדיקער העלער שפּראַך.
און אין דעם חן האָט זיך אַ צווייטס געפֿלאָכטן;
דאָס אַלטע חן פֿון אַלטן ווייטן מזרח
וואָס האָט געלויכטן אין די יונגע אויגן,
מיט עפּעס אומעטיקס און ברענענדיקס בייַנאַנד.
און אין די לאַנגע קאַלטע ווינטער־אָוונטן
האָט הייס און פֿריילעך שוין געקנאַקט דאָס פֿייַער,
פֿון רויטע גליענדיקע קוילן אין קאַמין,
געפֿלאָכטן זיך, געקושט מיט בליצן־פֿונקען
אין בלאָנדע און אין ברוינע ווייכע צעפּ,
געשפּילט מיט פֿייַערלעך אויף ברוינע באַקן,
און זיך געשפּיגלט אין די יונגע אויגן.
אין זונטיקדיקע שטילע נעכט פֿון רו
האָט דער קלאַוויר שוין אויסגעקלאַפּט ראָמאַנסן

און ס'איז דאָס פֿראָנט־צימער געווען פֿול
בלאָנדהאָריקע, בלויאויגיקע פֿרייַנדינען
און יונגע פּריצים נאָכלעסיק פֿאַרפּוצט
אין דרומשע אַלטמאָדישע קאָסטיומען,
מיט ווייסע דינע הענט און ראָזע נעגל,
מיט ברייטע קינסטלערישע האַלדזטיכער,
און ווייכגעלאָקטע האָר אין גרויסע רינגען.
זיי פֿלעגן זינגען אויף אַ צאַרטן קול
און אַלטע לידער און באַלאַדן רעציטירן
מיט אַדעליקן זשעסט און העפֿלעכקייט.
דערנאָך פֿלעגן די הערן זיך פֿאַרנייגן
און אייַנלאַדן די דאַמען צום טאַנץ,
און יונגע פּאָרלעך מיט פֿאַרפֿלאַמטע פּנימער
זיי פֿלעגן זיך באַגייסטערטע פֿאַרטיפֿן
אין ריטמישע און ווייכע אַלטע טענץ.
און פֿון די ווענט האָבן אַראָפּגעקוקט
די בילדער פֿון די דרום־גענעראַלן
באַרימט געוואָרענע אין בירגער־קריג,
מיט לענגלעכע און שמאָלע פּנימער,
מיט קורצע בערד געשווירענע פֿראַנצויזיש
אין שוואַרצע פֿראַק און גרוילעכע מונדירן
און מיט געמאַכטער שטרענגקייט אין די אויגן.
און פֿון דעם ביכער־שאַנק האָבן געגלאַנצט
אין גאָלד און רויט, אין שוואַרץ און ווייס, די רוקנס
פֿון אומשטערבלעכן שעקספּיר, און פֿון מילטאָן,
און וואָלטער סקאָטס און טעקערייס ראָמאַנען.
(די באָבעס מיט די זיידעס פֿון די חורבה־ווענט
זיי זיינען ענדלעך צו דער רו געקומען
צוזאַמען מיטן אַלטן רב בחיי,
און מיטן רומל איבעריקן אַלטוואַרג,
העט, ערגעץ אין אַן אָפּגעלייגטן אַלקער,
אין שכנות מיטן דאַך).

אין פֿרייַע אָוונטן
איז תמיד פֿול געווען דאָס הויז מיט מענטשן.
דאָ פֿלעגן שכנים קומען זיך פֿאַרברענגען,
אַ שמועס טאָן ביים פֿייַף און רויטן טיי
מכּוח מסחר האַלטן זיך אַן עצה,
צי באָרגן גאָר אַ שטיקל גמילות־חסד.
אַמאָל קומט אָן דער גוטמוטיקער פּאַסטאָר —
אַצינד שוין גרוי, מיט קנייטשן אויפֿן פּנים,
נאָר לעבעדיקער, פֿרישער ווי געווען —
ער האָט נאָך ליב אַרייַנגיין אין ויכּוחים,
אַרגומענטירן וועגן „זון און פֿאָטער" —
נאָר איצטער ענטפֿערט שוין דער ייִד צוריק
געלאַסן, פֿריי און קיל, און שמייכלענדיק,
לאָזט קרײַלן רויך פֿון שמעקנדן ציגאַר,
און מאַנעווריט גאָר קונציק מיט די פּסוקים,
פֿון וואָס דער פּאַסטאָר ערגערט זיך צום טויט
און לויפֿט זיך אויסריידן דאָס האַרץ צום יונגוואַרג.
די ייִדענע איז אומגעגאַנגען אָנגעטאָן
אין שוואַרצן זייד, מיט פּערל אַרום האַלדז.
באַזעצט זיך אין דעם נייַעם גרויסן הויז —
האָט דזשאָש, דער מאַן, זי אָנגענומען ביי דער האַנט.

By the red, work-worn calloused hand,
And said to her: "Mother, from today on
You won't do a thing,
You have a maid, you can tell her what to do."
Now, not allowed to work,
She doesn't know what to do with her hands.
They are superfluous and strange.
She can't find the words
To ask the black maid to do something.
She wonders at her young daughters
Who order the shining black woman
Around so easily and freely,
And at the maid who is happy to carry out their commands.
It seems as if the black monkey
Makes fun of her, and laughs behind her back,
And laughing, bares her teeth.
The poor thing, it was hard for her
To sit idle after a lifetime of work.
On a free day, at lunch time,
When the household was sitting around the table
And someone needed something while eating,
She hastily jumped up from her place
And made a movement as if to run.
Sometimes she caught herself in time,
Blushing and standing ashamed.
Often, her husband stopped her
With his steady hand:
"Wait, mother, the maid will bring it."

She sat through the long days,
The summer on the sunny veranda,
The winter by the burning fireplace,
Fretfully counting the stitches she knitted.
The ball of wool danced in her lap,
From right to left, and back again.
She shook "no" with her gray head.
She had enough to think about:
Her husband was somehow not the same,
Preoccupied day and night with the business.
Their sons, born here in this country,
Were strange to her, she cannot understand them.
Still worse, their young daughters,
Cold, proud, and conceited,
Were stranger yet than strange. Busy with themselves,
They were far from everything concerning *Yiddishkayt*.
What good can come of this?
The house if always full of young lords.
To the daughters, the old *Goy*, the pastor,
Is more important than their mother.
And wherever there is a *Goyish* celebration,
They are the first to arrive.
A tea-party in the church: they are getting ready,
They busy themselves baking cakes,
Preparing as if for a wedding.
And what will be the end of it. Do they ask for her opinion?
At this rate, the girls will become Christians.
And he, her husband, nothing bothers him,
It is not his concern. When she complains,
He shrugs it off with a smile:
"Well, what are you talking about: they are young children,
Later, they'll come to their senses."
While she is thinking, and knitting,
The socks and sweaters of thick,
Heavy, colored wool multiply—
Piling up in the chest, piece by piece.
It does not befit the ladies to wear
Their mother's warm and heavy socks.

But sometimes one of the children
Stopped beside her, paused awhile,
Kissed her old, gray head,
Talked with the sureness and tone
That an older person uses to a child.
He would pat her work-worn hands
Until her heart settled down.
That one was Jake.

ביי רויטער, אויסגעאַרבעטער און האַרטער האַנט,
און האָט געזאָגט איר: „מוטער פֿון היינט אָן
„וועלסט קיין האַנט אַרײַנטאָן אין קאַלט וואַסער,
„דו האָסט אַ דינסט, און מעגסט זיך מיט איר שאַפֿן".
נאָר איצט ווען מען האָט ניט געלאָזט זי אַרבעטן
פֿלעגט זי נישט וויסן וואָס צו טאָן מיט אירע הענט.
זיי זײַנען איר געווען ווי איבעריק און פֿרעמד,
און בעטן עפּעס ביי דער שוואַרצער דינסט
האָט זיך די צונג אין מויל ווי ניט געקערט.
זי פֿלעגט באַוואונדערן די יונגע טעכטער
וואָס שאַפֿן זיך אַזוי הרחבהדיק און פֿריי,
און וואָס די שוואַרצע גלימצערדיקע דינסט
איז גליקלעך אויסצופֿאָלגן זייער וואָרט,
בעת איר דאַכט זיך, אַז די שוואַרצע מאַלפּע
מאַכט חוזק, און לאַכט אָפּ הינטער איר רוקן,
און שטשירעט מיטן מויל ביז צו די אויערן.
די אָרעמע, ס'איז שווער געווען פֿאַר איר
צו זיצן ליידיק נאָך אַ לעבן אַרבעט.
און אין אַ פֿרייען טאָג ביים מיטאָג־עסן,
ווען ס'זיצט דאָס הויזגעזינט אַרום דעם טיש
און עמעצן פֿעלט עפּעס אויס ביים עסן —
פֿלעגט זי זיך האַסטיק אויפֿכאַפּן פֿון פּלאַץ
און מאַכן אַ באַוועגונג ווי צום לויפֿן —.
אַמאָל פֿלעגט זי אַליין אין צייט זיך כאַפּן,
פֿלעגט ווערן רויט און בלײַבן אַ פֿאַרשעמטע,
און אָפֿטמאָל פֿלעגט דער מאַן זי אָפּשטעלן
מיט זײַנס אַ זיכערער און ברייטער האַנט:
וואַרט, מוטער, ס'וועט די דינסט דערלאַנגען.

פֿלעגט זי אַדורכזיצן די לאַנגע טעג,
דורך זומער אויף דער זוניקער וועראַנדע,
דורך ווינטער ביי דעם ברענענדיקן קאַמין,
און צעלנדיק פֿאַרזאָרגט די אויגן, שטריקן,
און ס'האָט דאָס קנײַלכל וואָל געטאַנצט אין שויס,
פֿון רעכטס אויף לינקס, און ווידער אויף צוריק.
געשאָקלט מיטן גרויען קאָפּ אויף ניין.
זי האָט געהאַט אויף וואָס זיך צו פֿאַרטראַכטן:
אַז ער, דער מאַן, איז עפּעס נישט דער אייגענער,
פֿאַרהאָרעוועט טאָג ווי נאַכט אין די געשעפֿטן.
און אַז די זין, געבוירן דאָ אין לאַנד,
זיי זײַנען פֿרעמד צו איר און אומפֿאַרשטענדלעך.
נאָך ערגער שטייט עס מיט די יונגע טעכטער:
די זײַנען קאַלט און שטאָלץ און גאווהדיק
און פֿרעמדער נאָך ווי פֿרעמד. פֿאַרטאָן מיט זיך,
און ווייט פֿון אַלץ וואָס שמעקט מיט ידישקייט.
און וואָס פֿאַר גוטס קען שוין אַרויסקומען:
אַז ס'הויז איז תמיד פֿול מיט יונגע פּריצים,
אַז ס'איז ביי זיי דער אַלטער גוי, דער פּאַסטאָר,
אַ גרעסערער מיוחס ווי די מאַמע.
אַז וואו אַ שמחה ערגעץ ביי די גויים,
איז זײַנען זיי די ערשטע מחותנים.
אַ טיי־פּאַרטי אין קירך: איז גרייט מען זיך.
איז באַקט מען טאָרטן און מען עסקט זיך,
מען גרייט זיך ווי להבדיל צו אַ חתונה —
און שוין. מען פֿרעגט דען איר אַ דעה?
די מיידלעך וועלן נאָך אַרײַנוואַקסן אין שמד.
און ער, דער מאַן, עס וואָל אים עפּעס אַרן,
ס'איז נישט זיין דאגה. קלאָגט זי זיך אַמאָל,
איז שאָקלט ער זיך אָפּ גאָר מיט אַ שמייכל:
„נו, ווייס איך וואָס דו רעדסט דאָרט: יונגע קינדער,
„זיי וועלן שפּעטער קומען צו אַ שכל".
און טראַכטנדיק, און שטריקנדיק אַזוי
פֿאַרמערן זיך די זאָקן מיט די לייבלעך
פֿון פֿאַרביקן און שווערן גראָבן וואָל,
ווייל זיי, די פּריצטעס, שטייט ניט אָן צו טראָגן
דער מאַמעס וואַרעמע און שווערע זאָקן —
איז קלייבט זיך עס אין קאַסטן פֿאַר נאָך פֿאַר.

נאָר איינער איז געווען, וואָס פֿלעגט אַמאָל
זיך אָפּשטעלן ביי איר, פֿאַרהאַלטן זיך,
איר קושן אויפֿן אַלטן גרויען קאָפּ
און ריידן מיט דעם טאָן און זיכערקייט
ווי ס'טוט אַ גרעסער ריידן צו אַ קינד.
ער פֿלעגט איר גלעטן אויף דער האַרטער האַנט,
ביז ס'פֿלעגט צו מאָל איר אָפּגיין פֿונעם האַרצן —
דער איינער איז געווען: דזשייק.

C. Unity

In the meantime, Lithuania began to merge with America,
Put a bit of flesh
On its thin pointed bones.
The narrow face filled out,
The eye became confident, brighter.
Litvaks still argued among themselves
But now with refinement.
They no longer thought
That a piece of bread was everything.
On free Sunday evenings,
When relatives gathered
Over a glass of tea and a cigarette,
Children in their arms, they said
That actually it was only right
To think about building a synagogue.
The children, getting bigger, were growing estranged
From Jewishness and the Jewish word.
The community, thank God, had grown,
But the Jews roamed around like gypsies
Every Friday night and Saturday morning
Looking each time for another place
Where they could pray together.
The talk about the synagogue was especially
Intense before those awesome days
When a man reflects on his purpose.
So they talked, talked, and put it off,
Forgot for a bit of time, and again
Started talking about it anew,
And again put it off for a time.

The discussion dragged on
Until Josh became involved.
The German brothers who were
At that time already on their feet
Could not bring themselves to join
The green, skinny beggars.
The German also started
Thinking of building—a temple—
But it was too soon to go it alone.
So Josh talked here, talked there,
Pulled strings in both camps,
Until he brought them together
At his house. The Germans
Put on airs in gloomy silence,
Smoked heavy round cigars,
And scowled. The lively Litvaks
At first felt lost
But later retaliated.

They rolled their own cigarettes,
And started talking slowly,
Solemnly, in half tones.
When they warmed up,
They talked with their hands excited and quick,
Until the Germans caught the spirit
And revived, as if out of a heavy lethargy.
When the tea was brought to the table,
They were all animated and at ease:
The Germans, with assurance,
Casually spoke a heavy English.
And the Litvaks countered:
Speaking quickly and freely, in German.
The German who cut the pink pork
Had a great deal to say,
And wanting to dig the beggars a little,
He called out: "Ja, but the synagogue,
It must be very massive, built of stone,
If not, the synagogue will float away
When it comes to—wait, how do you call it—
Ja, Ja, to the *Oleynu** . . ." That started
A big storm in the house;
The Litvaks became so outraged
They could have torn him apart like a herring.
The German was really frightened,
But then, the nimble Max jumped in:
"Yonder head," said he, "should not throb, because
This can, *javohl*, very easily get fixed.

*The last prayer of the service before the mourner's *kaddish*, *Oleynu* contains imprecations against idolatry. Traditional Jews spit rather than mention idols in their prayers. The German Jews, who modified the prayer and abandoned the spitting, are mocking the passion of the Litvaks. For a discussion of the practice of spitting during *Oleynu*, see Max Weinreich, *Geshikhte fun der yidisher shprakh*, Vol. III, *Notes* (New York: Yivo Institute for Jewish Research, 1972) p. 231.

ג

אחדות

דערווײַל האָט ליטע זיך גענומען אויסגרינגען,
גענומען צוקריגן אַ ביסל פֿלייש
אויף אירע שפּיציקע און דינע קנאָכן.
דאָס דאַרע פּנים האָט זיך אויסגעפֿילט,
דאָס אויג איז פֿרייער, ליכטיקער געוואָרן.
מען האָט נאָך אַלץ זיך אומגעריסן צווישן זיך
נאָר אויף אַן אָנשטענדיקן פֿיינעם אופֿן.
מען האָט שוין אָנגעהויבן זיך פֿאַרטראַכטן,
אַז ס'שטיקל ברויט אַליין איז נאָך נים אַלץ,
און אין די פֿרייע זונטיקדיקע אָוונטן,
אַז די משפּחות קומען זיך צונויף,
פֿלעגט מען ביים גלעזל טיי און סיגאַרעט,
מיט קינדער אויף די הענט, צערייסן זיך,
אַז אייגנטלעך וואָלט גאָר געווען אַ יושר,
אַ טראַכט טאָן וועגן אויפֿבויען אַ שול.
די קהילה, אַן עין־הרע, איז געוואַקסן,
די קינדער ווערן גרעסער, וואַקסן פֿרעמד
פֿון ייִדישקייט און ייִדיש וואָרט; און סתם,
ווי וואַרפֿט מען זיך דאָס אום ווי די ציגיינער
אַ יעדן פֿרייטיק־נאַכטס און שבת־פֿרי
צו זוכן איטלעך מאָל אַן אַנדער פּלאַץ
וואו מען זאָל מתפּלל זיין בציבור.
דערהויפּט פֿלעגט זיך דער שמועס וועגן שול
פֿאַרשטאַרקן ערב מוראדיקע טעג
ווען ס'נעמט אַ מענטש פֿאַרטראַכטן זיך פֿון תּכלית.
האָט מען גערעדט, גערעדט, און אָפּגעלייגט,
פֿאַרגעסן אויף אַ שטיקל צייט, און ווידער
גענומען רעדן וועגן דעם פֿון ס'ניי,
און ווידער נאָכגעלאָזן אויף אַ צייט.

האָט זיך די זאַך אַזוי געצויגן און געשלעפּט —
ביז דזשאָש האָט זיך אין דעם אַריינגעלייגט.
די דייטשע ברידער וועלכע זיינען שוין
ביי יענער צייט געשטאַנען אויף די פֿיס,
איז ווייט נים אָנגעשטאַנען גיין צוזאַמען
אַט מיט די גרינע און צעדאַרטע שנאָרער;
זיי האָבן אויך שוין אומגעטראָגן זיך
מיט דעם געדאַנק פֿון אויפֿבויען — אַ טעמפּל —
נאָר גיין אַליין איז נאָך געווען פֿרי.
האָט דזשאָש גערעדט אַהער, גערעדט אַהין,
געצויגן דראָטן צווישן ביידע לאַגערן,
ביז ער האָט איינמאָל זיי צונויפֿגעפֿירט
ביי זיך אין הויז. די דייטשן האָבן זיך
צוערשט געבלאָזן און געכמורעט שווייגנדיק
געריכערט שווערע בייכיקע ציגאַרן
און זיך געקרימט; די לעבעדיקע ליטוואַקעס,
די האָבן זיך צוערשט געהאַט פֿאַרלוירן
נאָר שפּעטער זיינען זיי צו זיך געקומען;
געדרייט די סיגאַרעטלעך פֿונם טאַבאַק,
און אָנגעהויבן שמועסן געמיטלעך.
צוערשט געלאַסן, אויפֿן האַלבן קול,
וואָס ווייטער אָבער האָט מען זיך צעוואַרעמט,
נערוועז און פֿלינק געוואָרפֿן מיט די הענט;
ביז ס'האָבן זיך די דייטשן אָנגעשטעקט,
ווי אויפֿגעלעבט פֿון שווערן הינערפּלעפּ.
און אַז מען האָט דערלאַנגט דעם טיי צום טיש
איז שוין געווען היימיש אויפֿגעלעבט;
די דייטשן האָבן מיטן פֿולן מויל
געלאַסן, ברייט און שווער גערעדט אויף ענגליש,
און ס'האָבן זיך די ליטוואַקעס געפֿלייסט
און פֿליסנדיק און פֿריי גערעדט אויף דייטש.
דער דייטש וואָס האָט געשניטן ס'ראָזע חזיר
האָט זייער פֿיל געהאַט וואָס אויסצוזעצן,
און וועלנדיק אַ שטעכל טאָן די שנאָרער
האָט ער זיך אָנגערופֿן: „יאַ, אָבער די שול,
„די מוס זיין היפּש מאַסיוו, געבויט פֿון שטיין,
„ווען ניכט וועט נאָך די שול אַוועקשווימען
„ווען עס וועט קומען — וואַרטן זי, ווי רופֿט מען עס —
„יאַ, יאַ ביי דעם עלינו...״ האָט זיך אויפֿגעהויבן
אַ גרויסער שטורעם אינעם גאַנצן הויז,
די ליטוואַקעס זיינען געוואָרן פֿול רציחה,
קאַפּאַבל אים צערייסן ווי אַ הערינג —
אַזוי אַז ס'האָט דער דייטש זיך אַזש דערשראָקן.
דאָ איז דער פֿלינקער מעקס אַריינגעשפּרונגען;
„זאָל אייערס קאָפּ״, זאָגט ער, „ניכט שמערצען, מחמת,
„דאָס קען יאָ וואָהל, גאַנץ לייכט געפֿיקסט ווערדן.

When the prayer will come to *Oleynu*—
Then you must open your mouth."
He puffed up like a red turkey
And didn't talk anymore. Finally they quieted down,
And again approached the subject.
But immediately a second German got up,
Took the floor, and naively began

From Aleph: "Yet, but how is it possible,
A temple without an organ and a girl's choir."
Here the Litvaks completely
Lost their patience: they
Did not allow him to open his mouth again.
And this time, in a clear, fine Yiddish:
"Listen to him: organ—gorgan."
"Hey, who knows what that Austrian is jabbering about."
A smelly cloud of tobacco smoke
Hung over the whole house.
The Germans and Litvaks agrued, wrangled, screamed.
And people became hoarse.
Now the Germans felt very much insulted,
Indeed, they got up to go home.
And now the Litvaks were offended.
Josh worked hard to keep them together
And cleverly struck a balance between both sides.
It was late at night
When the storm was over,
The silent hostess
Brought something spicy and light to the table.
In front of the host lay
A long sheet of white paper,
And pen and ink were nearby.
The Germans and the Litvaks toasted *lekhayim*.
The red faces were sweating,
Wet hair pasted to the head,
And eyes were filmed
With clouds of sorrow and joy.
Glasses clinked softly
And a load dropped from their hearts.
Even the German of the pork store
Clinked with the nimble Max.
And when the crowd at last departed,
Josh sat for a long time at the table
His head bent over the large sheet
On which were written numbers and names.

D. The Synagogue

Standing on a quiet street
Was an old church of red brick,
With long narrow windows of stained glass,
Which ended in an arch
Close to the cornice. A lawn
Of fine grass cut short,
And shady old trees,
Surrounded the church.
Thick, deeply carved ivy
With vines like young trees,
Climbed up to the coping
And filled the cavity of the windows.
Over the tall, narrow, arched doors
A plate of black marble
Was engraved with gold letters
In Gothic script: "You are Peter
And on this rock will I build my church."
It was cool inside
Like a cellar, even in the middle of summer.
The black polished
Benches extended, row after row,
To the high altar of the priest;
And in the deep, hollowed niche,
Lit by a red oil lamp,
Lonely and tortured, stood
The suffering figure of the pallid Jesus,
A crown of thorns piercing his head
And red drops of blood like beads.
On the right side of the wall, near that holiness
In the half darkness, were
The thick black undulating pipes of an organ.

„ווען ס'גאָטסדינסט וועט האַלטן ביי עלינו —
„דאַן ברויכן זי צעפּענען איר מונד".
דאָ איז דער דייטש געוואָרן רויט און טויט,
זיך אָנגעבלאָזן ווי דער רויטער אינדיק
און מער שוין ניט גערעדט. האָט מען זיך איינגעשטילט,
און ווידער צוגעטראָטן צונם ענין
איז אויפֿגעקומען באַלד אַ צווייטער דייטש
דאָס וואָרט גענומען, אָנגעהויבן תמימותדיק
צוריק פֿון אַלף: „יאָ, אָבער ווי שיקט זיך דאָס,
אין טעמפּל אָן אַ מיידלך־כאָר און אָרגל" —
און דאָ זיינען די ליטוואַקעס אין גאַנצן
אַרויסגעשפּרונגען פֿון געדולד: מען האָט
דעם דייטש נישט צוגעלאָזט צו עפֿענען דאָס מויל.
און דאָס מאָל אין אַ קלאָרן פֿיינעם יידיש:
„— איר הערט אַ ביסל ווערטער: אָרגל־גאָרגל".
„— עס, ווייס איך וואָס ער פּלוידערט דאָרט דער קירע".
מען האָט געטאַמפּערט זיך, געשריען און געליאַרעמט,
און ס'איז אין גאַנצן הויז אַרומגעשוואומען
אַ שטינקנדיקער וואָלקן טאַבאַק־רויך.
די קינדער זיינען אויש פֿון הויז צעלאָפֿן
און מענטשן זיינען הייזעריק געוואָרן.
דאָ האָבן זיך די דייטשן שטאַרק באַליידיקט,
זיך אויפֿגעהויבן גאָר צו גיין אַהיים;
און דאָ האָבן די ליטוואַקעס זיך אָנגעברוגזט.
און דזשאָש האָט שווער געאַרבעט ויי צו האַלטן,
און קונציק באַלאַנסירט מיט ביידע צדדים.
ערשט ווען ס'איז שוין געווען אַ שטיק אין נאַכט,
און אַז די שווייגנדיקע באַלעבאָסטע
האָט עפּעס שאַרפֿס און לייכטס דערלאַנגט צום טיש —
איז דאַן דער שטורם שוין געווען אַריבער:
און פֿאַרן באַלעבאָס איז שוין געלעגן
אַ לאַנגער ברייטער בויגן וויס־פּאַפּיר,
און ס'איז געשטאַנען גרייט דאָס טינט־און־פּעדער.
מען האָט געמאַכט „לחיים" יידישלעך,
די רויטע פּנימער האָבן געשוויצט.

דאָס נאַסע האָר האָט זיך געקלעפּט צום קאָפּ,
און ס'האָבן זיך די אויגן איבערצויגן
מיט לייכטע וואָלקנדלעך פֿון צער און פֿרייד.
די גלעזלעך האָבן צעקלונגען וויך
און עס איז ממש אָפּגעגאַנגען פֿון די הערצער.
דער דייטש אַפֿילו פֿון דער חזיר־יאַטקע
האָט מיט דעם פֿלינקן מעקס זיך צוגעקלונגען.
און אַז דער עולם איז צום סוף צעגאַנגען
איז דזשאָש נאָך לאַנג געזעסן ביי דעם טיש
דעם קאָפּ געבויגן איבערן גרויסן בויגן
פֿאַרשריבן מיט די ציפֿערן און נעמען.

ד
די שול

עס איז געשטאַנען אויף אַ שטילער גאַס
אַ הויכע אַלטע קירך פֿון רויטן ציגל,
מיט לאַנגע שמאָלע פֿענצטער פֿון קאָלירטן גלאָז,
וואָס האָבן זיך געענדיקט קיילעכדיק
גאָר נאָענט צום קאָרניז. אַרום דער קירך
האָט זיך געשטרעקט אַ ברייטע פֿיינע פֿלאַך
פֿון קורצגעשוירן גראָז, און ס'זיינען ברייט
און שאָטנדיק געשטאַנען אַלטע ביימער
מיט ברייטע שווערע טיף־געקאַרבטע קאַמבלען,
מיט צווייגן דיקע ווי די יונגע ביימער,
וואָס האָבן אָנגעשפּאַרט ביז צום געזימס
און אָנגעפֿילט דעם חלל פֿון די פֿענצטער.
די טירן הויך און שמאָל און קיילעכדיק
און איבער זיי אַ פּלאַט פֿון שוואַרצן מאַרמאָר
מיט איינגעקריצטע בוכשטאַבן פֿון גאָלד
אין שריפֿט אין גאָטישער: „דו ביסט פּעטער
און אויף דעם פֿעלז וועל איך בויען מיין קירך".
און איז מען אינעווייניק אַריין — האָט עס

אַ הויך געטאָן מיט קעלט אין מיטן זומער,
ווי פֿון אַ קעלער. ס'האָבן זיך געצויגן טיף
די בענק די שוואַרצפּאָלירטע ריי נאָך ריי,
ביז צו דער הויכער בימה פֿון דעם פּאַסטאָר;
און אין דער טיפֿער אויסגעהוילטער נישע
באַלויכטן מיט אַ רויטן לעמפּל אויל
האָט עלנט און געפּייניקט זיך געבליכט
די ליידנדע פֿיגור פֿון בלאַסן ישו,
דער דערנער־קראַנץ אין קאָפּ אַריינגעשטאָכן
מיט רויטע טראָפּן בלוט ווי די קאָרעלן.
די רעכטע זייט פֿון וואַנט האָט ביי דער הייליקייט
אין האַלבער טונקלקייט געבוואַליעט זיך
מיט דיקע שוואַרצע רערן פֿון אַן אָרגל.

Across the round smooth ceiling flew
Children and angels
With transparent shirts, pink wings,
And small yellow haloes around their heads.

The church dozed for long years
Engrossed in itself.
From eternity, it dreamt of eternity
Until the dinning noise of the screaming street
Reached it.
Businesses sprang up near the church,
Crowds of blacks milled around it,
An Irishman opened a tavern at the corner,
And nights became festive

With lively shouts and banjo tunes.
Later, small stores with displays
Of flapping pants and top hats appeared;
And then, a large lively chicken market,
Cropped up, noisy, tumultuous.
The nights screamed and crowed
With chickens from the whole country.
Geese and ganders gabbed angrily
And fat turkeys gobbled.
A shrewd Greek opened
A smelly restaurant; an Italian
Displayed the finest greens and fruit;
And Lee Hu-Tchung, with long stiff braids,
In a black blouse with tassels,
Installed himself in the white window
And day and night he stood with a small iron,
Pressing linens. Meanwhile, the church
Stood removed from everything,
Preoccupied with itself in the shadow of the trees.
Yet, every now and then, a sound
Separated itself from the tumultuous world,
Invaded the quiet nest,
Interrupting its thinking.
The elders
Of the church conferred once, and a second time,
Thought and thought, called together
The rich patrons to search out remedies.
But remedies, they could not find.
As it is written in the holy verses:
"Your destroyers and despoilers
Come from your own midst." Many
Of these patrons
Were themselves the owners
Of the noisy screaming trades
Which interfered with the quietness of the church,
But they could not help themselves:
Business is business, and church is church.
And now to the satisfaction of both,
Josh came along just in time.
He bought the church for a synagogue.

Of course, the synagogue had faults.
They stemmed from this: when

The church was built long ago
No one had anticipated that
It would be transformed into a synagogue.
Thus, it emerged with three faults:
The first: instead
Of the ark facing the east,
As is the law, it was placed
In the northern wall—but it couldn't be helped
Because the building was narrow and deep.
Second, there was no altar in the middle,
So that when someone went up to read the Torah
He had to go to the niche
From which the minister used to deliver his sermons.
And for *bakofes* one had to go around the benches.
The third fault was there was no
Separate place for the women.
That was the way of the Gentiles.

The synagogue was finally remodeled and
Covered from top to bottom
With fresh, fragrant whitewash.
The Father's Torah in its satin mantle
With a gold embroidered Star of David,

אויף דעם סופֿיט דעם קײַלעכדיקן גלאַטן
געפֿלויגן זײַנען קינדער און מלאכים
מיט דורכזיכטיקע העמדער, ראָזע פֿליגל,
מיט געלע רײַפֿלעך שוין אַרום די קעפּ.

איז זיך די קירך געשטאַנען לאַנגע יאָר
פֿאַרטיפֿט און דרימלענדיק אין זיך אַליין,
פֿון אייביקייט אין אייביקייט געחלומט,
ביז ס'האָט זיך אָנגעהויבן צו דערטראָגן
דער רעש פֿון פּילדערדיקער שרײַענדיקער גאַס;
געשעפֿטן האָט ביז אַהין פֿאַרקליבן זיך
געשווירבלט און געגריבלט דאָרט מיט שוואַרצע.
אַן אירלענדער האָט אויפֿן ראָג אַ שענק געעפֿנט,
און אין די נעכט איז שוין געוואָרן הײַמלעך
פֿון לוסטיקע געשרײַען און פֿון באַנדזשאָס.
דערנאָך זײַנען באַלד נאָכגעקומען קרעמלעך
פֿון פֿלאַטערדיקע הויזן און צילינדערס;
דערנאָך האָט זיך צעעפֿנט ראַשיק, טומלדיק,
אַ גרויסער לעבעדיקער הינערמאַרק;
און אין די נעכט האָט עס געשריִען און געקרייט
מיט גאָר די הינער פֿונעם גאַנצן לאַנד,
די גענדז און גאַנערס האָבן בייז געליאַרעמט.

און שווערע אינדיקעס האָבן געכאָלדערט.
אַ פֿלינקער גריך האָט אויפֿגעעפֿנט באַלד
אַ שמעקעדיקן רעסטאָראַן; אַן איטאַליענער
האָט אויסגעלייגט די פֿײַנסטע גרינס און פֿרוכטן;
און ליִ־הו־טשונג, מיט לאַנגע האַרטע צעפּ,
האָט אין זײַן שוואַרצער בלוזע מיט די טראָלדן,
אַרײַנגעשטעלט זיך אין דעם ווײַסן פֿענצטער
און טאָג ווי נאַכט געשטאַנען בײַ דעם פּרעסל,
געגלעט דאָס וועש־צײַג. אמת, ס'איז די קירך
דערווײַל געשטאַנען אָפּגערוקט פֿון אַלעם,
פֿאַרטיפֿט אין זיך און שאָטן פֿון די ביימער —
דאָך האָט זיך יעדע ווײַל אַן אַנדער קלאַנג
זיך אָפּגעריסן פֿון דער דרויסנדיקער וועלט,
און ביז איר שטילן נעסט אַרײַנגעדרונגען,
און איר געשטערט צו טראַכטן.
האָבן די גבאים
פֿון קירך, זיך איינמאָל און אַ צווייטן מאָל באַראָטן,
געקלערט אַהער, געקלערט אַהין, פֿאַררופֿן
די רײַכע באַלעבאַטים זוכן מיטלען —
די מיטלען אָבער האָט מען נישט געפֿונען.
ווי שטייט געשריבן אינעם אַלטן פּסוק;
„אַז די צעשטערער דײַנע און פֿאַרניכטער
זיי נעמען זיך פֿון דיר אַליין". ווײַל פֿיל
פֿון יענע באַלעבאַטים פֿון דער שכונה
זײַנען די אייגנטימער פֿון דער שכונה
פֿון ליאַרעמדיקן שרײַענדיקן מסחר
וואָס האָט געשטערט די רואיקייט פֿון קירך.
זיך העלפֿן אָבער האָט מען נישט געקענט;
געשעפֿט איז געשעפֿט, און קירך איז קירך.
און דאָ איז דזשאָש געקומען אין דער צײַט
צו דער צופֿרידנקייט פֿון ביידע צדדים:
די קירך געקויפֿט צו מאַכן פֿאַר אַ שול.

די שול האָט דווקא יאָ געהאַט חסרונות.
גענומען האָט זיך עס דערפֿון: וואָס בעת
מען האָט די קירך מיט יאָרן לאַנג צוריק
אויפֿגעשטעלט, האָט מען זיך נישט געריכט
זי זאָל מגולגל ווערן אין אַ שול.
דערפֿון איז זי אַרויס מיט דרײַ חסרונות;
דער ערשטער פֿעלער איז געווען: אַנשטאָט
דער ארון קודש זאָל אַרויסקומען צו מזרח,
ווי ס'איז דער דין, איז גאָר געווען זײַן פּלאַץ
אין צפֿון־וואַנט — און העלפֿן האָט מען נישט געקאָנט
ווײַל ס'איז דער בנין שמאָל געווען און טיף.
אויך איז אין מיטן נישט געווען קיין בימה,
און ווען מען דאַרף אַרויפֿגיין צו דער תּורה
ווען מען באַדאַרפֿן קומען צו דער נישע,
וואו ס'פֿלעגט דער גײַסטלעכער טאָן פּרעדיקן,
און צו הקפֿות ווען מען גיין אַרום די בענק.
דער דריטער פֿעלער איז געווען; — ס'האָט אויסגעפֿעלט
אַן אָפּגעצאַמטער פּלאַץ פֿאַר די ווײַבער —
בײַ זיי, די גוים, איז געווען רעכט אַזוי.

נאָר אַז די שול האָט זיך צולעצט באַנײַט,
זיך אויסגעווײַסט פֿון אויבן ביז אַראָפּ
מיט פֿרישן קלאָרן שמעקעדיקן קאַלך
און אין דער נישע פֿון נישט־לאַנג געוועזענעם זון
האָט זיך געטוליעט פֿײַערלעך און שטיל
דעם פֿאָטערס תּורה אין אַ סאַמעט־מאַנטל,
מיט אַ פּרוכת פֿון דעם פֿײַנסטן סאַמעט
מיט אויסגענייטן גאָלדענעם מגן־דוד;

Nestled, solemnly and quietly,
In the niche of the recently departed Son.
And a large seven-branched Menorah
Of heavy brass with lions and stags
Stood by the Ark.
A quiet warmth and pious charm
Came from the remodeled synagogue.

It was the first night of Chanuka
When they celebrated the opening of the synagogue.
The small congregation of Jews, young and old,
The women with children in their arms,
Gathered for the celebration.
The synagogue sparkled,
Every lamp and every Menorah lit.
First, the people said the evening prayer.
The shadows of ecstatic worshippers
Swayed on the white walls.
When the cantor from the large city
Began to bless the Chanuka candles,

Accompanied by fresh, young children's voices,
The song reached the ceiling,
And solemnly bounced off
The clear white walls, a silver song
Which filled the house. He sang
The festive Chanuka songs:
"These Candles" and "Rock of Ages."
Later everyone sang the "Hymn of Dedication"
And then declared an intermission.
They immediately brought in a table
Laden with good things, enough to gladden the heart.
The women had baked for the holiday
Fragrant cakes,
And all kinds of sugar cookies.
They made chopped herring sprinkled
With the yolk and white of hard boiled eggs,
And fresh, fragrant chicken liver.
And in a happy holiday mood,
Flasks of brandy and fragile glasses sparkled.
When the women started serving,
The congregation made a hearty toast,
And everyone was delightfully cheerful.
The little ones unrestrained, played,
The women chattered loudly and
Dipped the brown honey-cake into brandy;
The Germans joined in the merriment,
Drank and ate and praised
The Lithuanian delicacies. Having eaten,
They all again became earnest,
But faces beamed with joy.
And eyes sparkled brightly.

When the cantor went up to the altar,
He started the singing for opening the Ark, and
It became like *Simkhas Torah* in the synagogue.
The men made *hakofes* with the Torah
And the cantor portioned out the honors.*
And every time the Torah scrolls
Passed the women, they bowed
And kissed the scrolls, holding children in their arms.

The bells of the Torah crown tinkled,
And over the whole synagogue spread
Great happiness and peace and joy.
And after that the cantor began again:
"Guardian of Israel, oh, Guardian of Israel."
And the men, in one voice,
Joined with him,
And throughout the whole house spread
The happy sad defiant melody
Accompanied by humming and snapping of fingers:
"Let not Israel perish."
Suddenly, Max,
With great spirit and fire in his voice,
Jumped up to the new altar,
And started the familiar Yiddish song:
"Whatever we are, we are,
But Jews are we,"
And immediately the whole crowd joined in,
Old and young, women and children.
The stiff Germans also
Caught the ecstasy.
The song persisted,
Determined and strong, with faith and power.
The flames of the candles flickered,
Curling and stretching patterns
Overhead, like a deep fog,

*Various tasks in connection with the handling and reading of the Torah scrolls.

און ס'האָט זיך אויפֿגעשטעלט ביים ארון־קודש
אַ שווערע גרויסע זיבנרעריקע מנורה
פֿון שווערן מעש מיט לייבן און מיט הירשן —
דאָן האָט אין דער באַנייטער שול צעגאָסן זיך
אַ שטילע וואַרעמקייט און צנועהדיקער חן.

געווען איז עס דאָס ערשטע ליכטל חנוכה
ווען מען האָט פֿייערלעך באַנייט די שול;
די קליינע עדה ייִדן, יונג און אַלט,
די ווייבער מיט די קינדער אויף די הענט,
איז זיך צונויפֿגעקומען אויף דער שמחה.
די שול האָט העל און יום־טובדיק געלויכטן
אויף אַלע בליך־לאָמפּן און אַלע מנורות.
צו אַלער ערשט האָט מען געדאַוונט מעריב,
און אויף די ווייסע ווענט האָבן געוויגט זיך
די שאָטנס פֿון התלהבותדיקע דאַווענער.
און אַז דער חזן פֿון דער גרויסער שטאָט
האָט זיך געשטעלט די חנוכה־ליכט בענטשן,
באַגלייט פֿון פֿרישע יונגע קינדער־שטימען,
האָט דאָס געזאַנג אַ שלאַג געטאָן צום באַלקן,
און פֿייערלעך און הויך צעשאָטן זיך
פֿון קלאָרע ווייסע ווענט, אַ זילבער האַגל,
און אָנגעפֿילט דאָס הויז. — ער האָט געזונגען
די פֿייערלעכע חנוכה פּזמונות —
„די ליכט די דאָזיקע" און „שטאַרקער פֿעלז".
דערנאָך האָט מען געזונגען „מזמור שיר חנוכת"
און דאַ האָט מען געמאַכט שוין אַ הפֿסקה,
און באַלד האָט מען אַריינגעבראַכט אַ טיש
מיט אַלעם גוטס אויף אָפּצוכאַפּן ס'האַרץ;
די ווייבער האָבן זיך געגרייט צום יום־טוב
און אָנגעבאַקן שמעקעדיקע לעקעכער,
מיט כל המינים צוקערדיקע קיכלעך,
מיט איינגעהאַקטן הערינג, אָנגעבראַקט
מיט געלב און ווייס פֿון אָפּגעקאָכטע אייער
און פֿרישע שמעקנדיקע לעבערלעך.
און ס'האָבן פֿריילעך־פֿייערדיק געגלאַנצט
די פֿלעשער בראָנפֿן און די דינע כּוסות.
די ווייבער האָבן באַלד גענומען סערווירן,
מען האָט געמאַכט דעם האַרציקן „שהכל"
און מ'איז געוואָרן אויפֿגעראַמט, אַ חיות.
דאָס קליינוואַרג האָט זיך האָפֿערדיק געשפּילט,
די ווייבער האָבן אויפֿן קול געפּלוידערט,
געטונקט דעם געלן לעקעך אינעם בראָנפֿן,
געטרונקען און פֿאַרביסן און געלויבט
די ליטווישע מאכלים. איבערגעכאַפּט ס'האַרץ
איז מען צוריק געוואָרן ערנסטער —
נאָר פּנימער האָבן געשטראַלט פֿון פֿרייד,
און אויגן האָבן בליצנדיק געלויכטן.

און אַז דער חזן איז אַרויף צוריק צום בימה,
און אָנגעהויבן זינגען ווי צום אויסנעמען —
איז ערשט געוואָרן שמחת־תורהדיק אין שול.
מען האָט געמאַכט הקפֿות מיט דער תורה
און ס'האָט דער חזן איינגעטיילט כּבֿודים.
און יעדעס מאָל ווען ס'איז די ספֿר תורה
פֿאַרביי די ווייבער, האָבן זיי געבויגן זיך,
געקושט די ריינקייט מיט קינדער אויף די הענט.
די גלעקלעך פֿון דעם כּתר האָבן צוגעקלונגען,
און ס'האָט זיך אויף דער גאַנצער שול געלייגט
אַ גרויסע פֿריילעכקייט און חן און גדולה.
און נאָכדעם האָט דער חזן ווידער אָנגעהויבן:
„שומר ישׂראל, אוי שומר ישׂראל" —
און דאָ איז שוין דער עולם מאַנסבילן
אַריינגעפֿאַלן מיטן חזן אין אין טאָן,
און ס'האָט איבערן גאַנצן הויז געשטראָמט
דער פֿריילעך־אומעטיקער טראָצעדיקער נגון
מיט צובאָמקען און צוקנאַקן פֿון פֿינגער:
„ואל יאבד ישׂראל — — — "
און פּלוצים איז דער מעקס אַרויסגעשפּרונגען
מיט גרויס באַגייסטערונג און פֿלאַם אין שטים
אַרויפֿגעשפּרונגען אויף דער נייער בימה,
און האָט פֿאַרצויגן דעם באַקאַנטן נגון:
„וואָס מיר זיינען זיינען מיר
„אָבער ייִדן זיינען מיר — — —"
און באַלד האָט זיך דער גאַנצער עולם אָנגערופֿן
מיט אַלט און יונג מיט ווייבער און מיט קינדער.
די קאַלטע דייטשן זיינען אויך געוואָרן
פֿון גרויסן און התלהבֿותדיקן שטראָם פֿאַרשלעפּט.
און ס'האָט געשטראָמט עקשנותדיק און שטאַרק
דאָס ייִדיש ליד מיט גלויבן און מיט כּח.
עס האָבן זיך געוויגט די פֿלעמלעך פֿון די ליכט
און איבער קעפּ האָט ווי אַ טיפֿער נעפּל
געקרייזט זיך און געצויגן אין דער לופֿט.

Rising up to the high vaulted ceiling,
Which was no longer strange, but familiar and trustworthy.
High, fervent, and strong the words rang out:
"What we are, we are—
But Jews are we
What we do, we do—
But candles we bless!"

Six

A. Jacob

Clean-cut, firmly built, supple,
Tall, broad-shouldered, a strong chest,
His sturdy, muscular limbs
Clearly outlined beneath his immaculate clothing
Which fit as if poured.
Soft, black, shining hair
Falling in curls on his forehead,
The lips firm, resolute, and aggressive,
The eyes gray, sharp as his father's,
But young and laughing and free of sorrow,
Proud, full of self-assurance and self-worth.
These were the eyes
Of a strong, dominating character,
Which bends everything to its will
Without need of words.

He grew up in the new air
And was nurtured by another wind.
He did not know old complaints,
Ancient sorrows were not his.
He grew free, fresh, and handsome
With eyes open to a new life,
And ears avidly picking up
And absorbing the new sounds

Which were carried like a current,
Colorful, strong, gaudy, ringing,
Now tender, soothing, and caressing like silk,
Now sharp and raw, brutal and piercing.
The youth saw life face to face:
The red display of wild passion,
The atrocious, red fires,
The expression of man's hate,
Heard the hoof-beats of infuriated horses,
The frightening retort of distant guns,
And nightly drawn-out laments
Of women's voices, which pierce
The heart like sharp thin spears.
He saw the expression of the wild mob
On the accused black man:
The white rope around the black neck,
The black face gone gray, the mouth clenched,
The body convulsed in dread of death,
A small yellow fire smoldering at his feet,
The air filled with the smell and fumes of burnt flesh,
The yellowed white of the eyes rolling,
And blue lips pleading: "A bullet, a bullet,
Have pity. Shoot me!"
And he also saw the peace and tranquillity
Of the secure and strong young nation:
The great splendor of the summer market,
Which drowns in a sea of living flowers
And dots the face of field and garden with opulence.
The hot horses of the hot South,
And women's hot glances which, penetrating
The thin transparent veil
Of youthful modesty, say, "take me, take me."
As the seashell holds the sound of the sea,
His ears held the vibrations
Of sound and song and laughter,
Of friendly conversations and of angry words,
The cooing of doves overhead,
The strumming of big-bellied banjoes,
The trembling of soft mandolins,
The praise and glory to "Jesus-Lincoln"
Carried in ecstatic songs of old Negroes
Who still carried the marks
Of whips and chains, and gray brands
Burnt into the black skin as on horses.
The youth absorbed the sounds,
Color, and smell of the vast South
With its animals, people, fields, and woods:

און צו דעם הויך־געוועלבטן, ביז איצט פרעמדן,
און איצטער נאענטן און פארטרויטן, באלקן —
האט הויך און ברענענדיק און שטארק געקלונגען:
„וואס מיר זיינען מיר —
„אבער יידן זיינען מיר;
„וואס מיר טוען טוען מיר —
„אבער ליכטלעך בענטשן מיר!"

זעקסטער קאפיטל

א

דזשייקאב

ריין, פעסט געבויט, אטלעטיש בויגעוודיק,
הויך, ברייט אין שולטערן און פעסט אין ברוסט;
די קליידער נעט און ריין ווי אויסבעגאסן
פון וועלכע ס'צייכענען בולט זיך ארויס
די שטארקע שטייפע מוסקולדיקע גלידער.
מיט שווארצע ווייכע גלאנצנדיקע האר
וואס פאלן אין די רינגען אויפן שטערן.
די ליפן פעסט און שארף און אגרעסיוו.
די אויגן גרויע, מיט זיין פאטערס שארפקייט —
נאר יונג און לאכעדיק און פריי פון פיין.
שטאלץ, פול מיט אינערלעכער זיכערקייט און ווערט.
די זיינען שוין געווען פרייע אויגן
פון הערשערישע, שטארקע כאראקטערן.
וואס בייגן אלעס צו דעם ווילן זייערן.
נישט דארפנדיק באפעלן מיטן מויל.

ער איז שוין אויסגעוואקסן אין דער נייער לופט
און איז באוויסט געווארן פון אן אנדער ווינט.
דער אלטער קרעכץ האט אים שוין אויסגעווייכט.
און ס'האט דער אלטער טרויער אים געמיידט.
ער איז געוואקסן פריי און פריש און שלאנק
מיט אויגן אפענע אין נייעם לעבן,
און אויערן, וואס האבן גיריק אויפגעכאפט.
און איינגעזאפט אין זיך די נייע קלאנגען,
וואס האבן זיך געטראגן שטראמענווייז.

קאלירט און שטארק און בונט און קלינגענדיק —
אט צארט, באַרויקנד און גלעטנדיק ווי זייד,
אט שארף און רוי, ברוטאל און שרייענדיק.
דער יונג האט אויג אויף אויג דערזען דאס לעבן;
דערזען דאס רויטע שפיל פון ווילדער ליידנשאפט,
געזען די גרויזאמע, די רויטע פייערן —
דעם רויטן אויסדרוק פון דעם מענטשנס האס —
געהערט דאס טראמפלען פון צעררייצטע פערד,
דעם מוראדיקן בראזג פון ווייטע ביקסן,
און נאכטיק אויסגעצויגענעם געיאמער
פון פרויען־שטימען, וועלכע שטעכן זיך אריין
ווי שארפע דינע שפיזן אינעם הארצן.
געזען דעם אויסדרוק פון דעם ווילדן „מאב"
אויף דעם פארשולדיקטן, דעם שווארצן מאן:
די ווייסע שטריק ארום דעם שווארצן האלדז,
דאס שווארצע פנים — גרוי, דאס מויל פארשטשירעט,
דער קערפער קאנוואולסירט אין אנגסט פון טויט,
עס ושיפעט געלב א פייערל צופוסנס,
עס שמעקט און טשאדעט מיט געבראטן פלייש
עס ראלן זיך די געלע־אויגן־ווייסלעך;
די בלויע ליפן יאמערן: א קויל, א קויל,
האט מיטלייד, גוטע מענטשן, גיט א קויל!"
און אויך האט ער געזען די רו און שלווה
פון זיכערן און שטארקן יונגן פאלק;
די גרויסע פראכט פון זומערדיקן מארק,
וואס טרינקט זיך אין א ים פון לעבעדיקע בלומען
און שפריצט מיט שפע פונם פעלד און גארטן.
די הייסע פערד פון הייסן דרום־לאנד.
און הייסע פרויען־בליקן וועלכע עגבערן
אדורך דעם דינעם דורכזיכטיקן שלייער
פון יונגשאפטלעכער צניעות: נעם מיך, נעם מיך.
און דורכן אויער איז געגאנגען דאס געדויש
ווי ס'גייט דאס רויש פון וואכן מעער־קאפ —
פון קלאנג און פון געזאנג און פון געלעכטער,
פון פריינטלעכן געשמועס און פון בייזן ווארט,
דאס וואָרקען פון די טויבן איבער קעפ,
דאס קלימפערן פון בייכיקע באנדזשאס,
דאס ציטערן פון צארטע מאנדאלינען,
עקסטאטישן געזאנג פון אלטע נעגערס —
וואס האבן נאך אויף זיך געהאט סמנים
פון בייטשן און פון צוואנג, מיט גרויע חתימות
אריינגעברענט אין שווארצע לייבער ווי אויף פערד —
מיט לויב און רום צו „דזשיזוס"־לינקאלן.
דער יונג האט איינגעזאפט אין זיך די קלאנגען,
קאליר און ריח פון דעם ברייטן דרום־לאנד
מיט זיינע חיות, מענטשן, פעלד און וואלד;

The sweet juicy fragrant smell
Of the marvelous rich blue-grass,
The sweaty odor of lamb's wool
Packed in heavy bales after shearing,
The heat of summer days,
The coolness of dew drenched nights,
The mating calls of many birds,
And the pink tinged early morning stillness
On the distant furrowed tobacco fields,
The frosty winter mornings
With thick frozen chunks of ice,
When the whole city seems dipped
In the sharp, bittersweet smell
Of yellowed aging tobacco leaves
Loaded heavily on large flat wagons.

These, and thousands of other colors,
Sounds, and smells of the new fields
Filled the boy's heart and soul
With magical power,
Washed away the impressions of earliest childhood,
And suddenly, overnight, everything became new,
As if the old never existed.
The fresh impressions grew,
Rooted and strengthened in school,
And secured in the new ground.
The home soon lost its influence.
At first, his father still battled quietly,
Pitting himself against the new wind,
But later, gave up,
Becoming indifferent to everything except business.
Jake grew free and surrendered
To the instincts of a young heart.
He did very well in school,
Revealing a sharp clear mind,
He was part and parcel of his group,
Involved in physical play,
Taking pleasure in clever maneuvers.
But outside of school,
Books no longer interested him.
There was something too dead and frozen there.
Hot passion consumed him
And a burning desire for action and power.
When the young blood of friends
Heated by the Southern sun,
Began to surge,
With painful glowing desire,
They started secretly meeting
Blond, trembling, Gentile girls.
But something kept Jake back from this.
It was the ingrown feeling
Of a pure blood line, centuries old,
Which tamed the fire of his young blood
And guided him to expend himself
In other realms.
When he
Went right from school into his father's yard
It was with the full energy
Of a bubbling young body and soul.
He grew and matured in the yard.
He knew the value of every bit
Of raw leather and root and metal.
The pen served him: his head
Was quick, sharp, and receptive to business.
The respect which his father earned
After long, hard, strenuous years,
Came to him, the son, easily, effortlessly,
As naturally as if it belonged to him.
The neighbors held him in esteem,
Called him by his first name, attentively
Listened to young Jacob's word,
And secretly made a comparison
Between him and their own sons.
Something began to gnaw at them:
It was the dark feeling,
The heavy nebulous feeling, of one
Who had deluded himself,
But does not know how or where,
And can find no one to blame.
The Negroes, on the other hand, Sam, Tom, Humphrey,
And all the others who worked
In the yard, pulling, packing,
Sorting from early until late at night,

דעם זיסן זאַפֿטיקן געשמאַקן ריח
פֿון וואונדערבאַרן פֿעטן בלויען גראָז,
דעם שווייסיקן געשמאַק פֿון שעפּסנוואָל,
געפּאַקט אין שווערע באַלן נאָכן שערן,
דעם הייסן ברען פֿון זומערדיקע טעג,
די נאַכטיקע פֿון טוי באַשפּריצטע קילקייט;
דאָס איבערדרופֿן זיך פֿון פֿילע פֿייגלען,
און די ראָז־פֿלאַמיקע פֿרימאָרגן שטילקייט
אויף ווייטע אויסגעשנורטע פֿעלדער טאַבאַק,
די ווינטערדיקע פֿראָסטיקע פֿרימאָרגנס
מיט צוגעפֿרירטע גרודעס גראָבן אייז,
מיט גרויסע פֿלאַכע וועגענער באַלאָדן שווער
מיט געלבלעך גרינעם ברוינלעכן טאַבעקאַ,
ווען ס'שטייט די גאַנצע שטאָט ווי אײַנגעטונקט
אין זיסלעך־ביטערלעכן שאַרפֿן ריח.

אָט די, און טויזנט אַנדערע קאָלירן
מיט קלאַנג, מיט ריח פֿון דעם נײַעם פֿעלד —
זיי האָבן אין דעם ייִנגלס האַרץ און זעל
אַרײַנגעדרונגען מיט באַצױבערנדער מאַכט.
פֿאַרשווענקט די אײַנדרוקן פֿון פֿריסטער קינדהייט,
און פּלוצים, איבער נאַכט, איז אַלץ געוואָרן נײַ,
ווי ס'וואָלט דאָס אַלטע קיינמאָל נישט געווען.
די פֿרישע אײַנדרוקן זײַנען געוואַקסן,

די שול האָט זיי פֿאַרוואָרצלט און פֿאַרשטאַרקט
און ס'האָט דער נײַער באָדן זיי באַפֿעסטיקט.
די שטוב האָט באַלד פֿאַרלוירן איר השפּעה —
צוערשט האָט נאָך דער פֿאָטער שטיל געקעמפֿט,
זיך אײַנגעשטעלט אַנטקעגן נײַעם ווינט —
נאָר שפּעטער האָט דער פֿאָטער נאָכגעלאָזט, אַליין
געוואָרן גלײַכגילטיק צו אַלץ, חוץ דעם געשעפֿט —
איז דזשייק געוואַקסן פֿרײַ און אָפּגעגעבן
צום אייגענעם אינסטינקט פֿון יונגן האַרצן.
האָט ווײַטער וואויל זיך אויסגעצייכנט אין דער שול
אַרויסגעצייגט אַ שאַרפֿן קלאָרן שכל,
געווען לײַב און זעל מיט די חברים,
פֿאַרקאָכט אין שפּיל פֿון קערפּערלעכער איבונג,
געהאַט הנאה פֿון אַ קלוגן שפּיצל.
נאָר ווײַטער פֿון דער שול איז ניט געגאַנגען —
די ביכער האָבן אים שוין ניט געצויגן,
ס'איז עפּעס דאָרט געווען צו טויט און געליווערדיק —
אים האָט געצויגן פֿיבעריש די הייסע לײַדנשאַפֿטן
און קאָכיקער באַגער נאָך טעטיקייט און קראַפֿט.
און ווען די יונגע בלוטן פֿון חברים
זיי האָבן אָנגעהויבן פֿײַנלעך־זיס צו קאָכן,
זיך אָנהיצן פֿון הייסער דרומדיקער זון
מיט פֿײַנלעכע און גליאיקע באַגערן —
גענומען טרעפֿן זיך פֿאַרשמאַכטע, אין געהיים,
מיט ציטערדיקע זוניק־האָריקע שיקסלעך —
האָט דזשייקן פֿון דעריין וואָס אָפּגעהאַלטן.
עס איז געווען דאָס אײַנגעוואָרצלטע געפֿיל
פֿון דורות־לאַנגע ריינע קייטן בלוט,
וואָס האָט דעם ברען פֿון יונגן בלוט געצאַמט
און אים געקירעוועט זיך אויסצוגיסן
אויף אַנדערע געביטן.
אַז ער איז
באַלד פֿון דער שול אַרײַן אין טאַטנס הויף —
איז עס געווען מיטן פֿולן אימפּעט
פֿון קאָכעדיקן יונגן לײַב־און־זעל.

געוואַקסן און דערצויגן אויפֿן הויף —
האָט ער געוואוסט דעם ווערט פֿון יעדן פּיצל
פֿון רויען לעדערוואַרג, און וואָרצלען און מעטאַל.
די פּען האָט אים געדינט, און ס'איז דער קאָפּ
געווען פֿלינק און שאַרף און אָפֿן פֿאַר געשעפֿט.
און דער רעספּעקט וואָס ס'האָט זײַן פֿאָטער זיך דערוואָרבן
נאָך לאַנגע שווערע אָנגעשטרענגטע יאָרן —
איז אים, דעם זון, געקומען גרינג און לײַכט,
אַזוי נאַטירלעך, גלײַך ווי אײַנגעבוירן.
די שכנים האָבן שוין פֿון אים געהאַלטן,
גערופֿן אים בײַם ערשטן נאָמען, אויפֿמערקזאַם
זיך צוגעהערט צום יונגן דזשייקאָבס וואָרט,
און שטילערהייט געמאַכט פֿאַרגלײַכונגען
צווישן אים און זייערע יונגע זין —
און עפּעס איז געווען זיי פֿאַרדראָסיק,
עס איז געווען דאָס טונקעלע געפֿיל,
דאָס שווער און נעבלדיק געפֿיל פֿון איינעם
וואָס ווייסט אַליין נישט וואו און ווי אַזוי
ער האָט זיך אָפּגענאַרט, און האָט פֿאַרדרוס,
און קען דאָך נישט צו קיינעם האָבן טענות.
די ניגערס ווידער, סעם און טאָם און האַמפֿרי,
און אַלע אַנדערע וואָס האָבן אויפֿן הויף
געאַרבעט, שלעפּנדיק און פּאַקנדיק,
סאָרטירנדיק פֿון פֿרי ביז שפּעט אין נאַכט —

Accepted Jake's rule
Without questions and without misgivings.
They already recognized the master in him.
One look from Jacob was enough,
One word spoken, kindly but firmly,
Sent them scurrying into the corners
In the very middle of shrieking laughter.
Sam, who had a knack for breaking into a dance,
Remained standing, frozen in the middle
Of a lively number, smiling guiltily,
His eyes large, immobile, white,
Whenever Jake found him dancing
In the middle of work.
At home,
Jacob was looked up to as a leader.
Quiet, careful with words,
But with a friendly fatherly smile,
He seemed much older than the other children.
They deferred to him,
Felt in awe of him, listened
To his every word, and were elated
When they pleased their brother.
On Sunday evening, when
The young folk gathered in the house,
Jacob, friendly and gracious, entertained
His sister's friends and his own.
His tongue became free and sharp
And his tan face flamed
When, affectionately, he drew
His sister's blushing friend to him.
The father blew smelly clouds of smoke
From a black cigar,
And followed his son out of the corner of his eye
With pride and satisfaction.
Sometimes he would think: It's time
For him, the son, to build himself a home.
He would think of all the Germans
Who would be happy to have Jacob.
Recently, rich Hyman, winking, said
"He really gets things done, that Jake."
When the father, full of fatherly pride,
Kept quiet, the coarse Hyman

Gave Josh a nudge with his elbow,
And laughing, with devilish eyes,
Continued: "Okay, but what do you think
About my Flossie; she has a nice figure,
A good prudent housekeeper.
Ha-ha . . . What do you think?"
Thus
Jacob grew and matured,
But his heart was still free
And not touched by real passion for a woman
Until Vivian came into his life.

B. Vivian

The first pioneers who
Cut their dreadful way through
The western side of Virginia and reached
The fertile region of the blue grass
Were truly heroes.
It was the striving of human nature,
The eagerness to discover new land,
Which drove the pioneers on
Cutting through the huge spiral mountains,
Stretching for hundreds of miles, covered
With dry, scrubby trees.
The pioneers did not know
About the wealth under their feet.
In the bowels of the yellow mountains
Were many rich treasures
Of hard, heavy, sparkling coal
And rich veins of black iron.
They looked for grass for their cattle,
And flat land to plow and sow.

The first to see the land of blue grass
For himself was Daniel Boone, the powerful, bold hunter.*

*Schwartz is taking poetic license. Boone was surely not the first to see Kentucky.

זיי האָבן אָנגענומען דזשייקס ממשלה
אָן קשיות און אָן פֿאָרגעפֿילן — נאָר
זיי האָבן שוין אין אים דערקענט דעם מייסטער.
און ס'איז גענוג געווען דזשייקאָבס איין קוק,
איין וואָרט, געלאַסן, קיל, אַרויסגערעדט,
אַז זיי זאָלן צופֿאַלן אין די ווינקלען
אין סאַמע מיט פֿון קוויטשיקן געלעכטער;
און סעם, אַ מזיק אויף צו גיין אַ דזשיג,
פֿלעגט בלייבן שטיין פֿאַרגליווערט אין דער מיט
פֿון ברענענדיקן דזשיג, פֿלעגט שמייכלען שולדיק,
מיט גרויסע אויסגעפֿרוירענע און ווייסע אויגן

ווען דזשייק פֿלעגט אים דערטאַפּן דזשיגענדיק
אין מיטן אַרבעט.
אין דער היים, האָט מען
אויף דזשייקאָבן געקוקט ווי אויפֿן פֿירער:
אַ שטילער, קאַרג אויף איבעריקע ווערטער,
נאָר מיט אַ פֿריינטלעך־פֿאָטערלעכן שמייכל —
אַזוי פֿיל עלטער פֿון די איבעריקע קינדער.
האָבן די קינדער צו'ם ברודער זיך געבויגן,
געהאַט פֿאַר אים גרויס בושה, און געפֿאָלגט
זיין איטלעך וואָרט, און זיך געפֿילט געשמייכלט
ווען זיי האָבן ביים ברודער אויסגענומען.
אין זונטיקדיקע אָוונטן, ווען ס'פֿלעגט
דאָס יונגוואַרג זיך צונויפֿקומען אין הויז —
פֿלעגט דזשייקאָב גוטמוטיק און פֿריינטלעך אויפֿנעמען
די שוועסטערס חברטעס און זיינע פֿריינט.
זיין צונג פֿלעגט ווערן פֿריי און בליציק,
און ס'ברוינע פּנים האָט געברענט מיט פֿייער,
ווען ער פֿלעגט וואַרעם־היימיש צוטוליען צו זיך
אַ שוועסטערס חברטע צעפֿלאַמט און בויגיק.
דער פֿאָטער, מיטן שוואַרצן דופֿטנדן ציגאַר,
פֿלעגט נאָכפֿאָלגן דעם זון פֿון ווינקל־אויג
דורך שמעקעדיקע רינגענדיקע נעבלען —
מיט שטאָלץ און נחת אויפֿן יונגן זון.
אַמאָל פֿלעגט ער פֿאַרטראַכטן זיך: ס'איז צייט
פֿאַר אים, דעם זון, צו בויען זיך אַ היים;
פֿלעגט דורכוואַרפֿן אין זין די אַלע דייטשן
וואָס וואָלטן גליקלעך זיין צו האָבן דזשייקאָבן.
אַנומלט מאַכט צו אים דער רייכער היימאַן:
„אַין טיכטיק־בראַווער קערל איז דער דזשייק" —
און האָט דערביי אים צוגעוואונקען מיטן אויג.
און ווען דער טאַטע האָט מיט פֿאָטערלעכן שטאָלץ
אויף דעם פֿאַרשוויגן — האָט דער גראָבער היימאַן
אַ שטורך געגעבן דזשאָשן מיטן עלנבויגן,
און לאַכנדיק, מיט ממזרישע אויגן,
נים נאָכגעלאָזט: „נו יאָ, אָבער וואָס דענקען זי

„פֿאָן פֿלאָסין מיינער, זי איזט היבש געוואַקסן,
„איזט יאָ איין גראָסע ווירטין אונד פֿערנינפֿטיג.
„העהע... וואָס דענקען זי צומאָל?"...
אַזוי
איז דזשייקאָב אויסגעוואַקסן, און געוואָרן רייף
נאָר ס'איז זיין האַרץ נאָך אַלץ געווען פֿריי
און נישט באַרירט פֿון פֿרויענטלעכן פֿייער —
ביז וויוויאַן איז אויפֿגעקומען אין זיין לעבן.

ב
וויוויאַן

די ערשטע פּיאָנערן וועלכע האָבן
אַדורכגעשניטן זייער שוידערלעכן וועג
דורך מערבֿ־זייט ווירדזשיניאַ, און דערגרייכט
דעם פֿרוכטבאַרן רעגיאָן פֿון בלויען גראָז —
די זיינען אמתדיק געווען העלדן.
עס איז געווען דער דראַנג פֿון מענטשלעכער נאַטור,
די נייגיר צו אַנטפּלעקן נייעם לאַנד,
וואָס האָט די פּיאָנערן אָנגעטריבן
צו דורכשניידן די ריזיקע ספּיראַלע בערג,
וואָס ציען זיך אויף מיילן הונדערטער, באַדעקט
מיט טרוקענע צעדאַרטע בוימלעך־קאַרליקעס. —
די פּיאָנערן האָבן נישט געוואוסט
אויף וואָס פֿאַר רייכטימער עס טרעטן זייערע פֿיס.
אַז אין די נירן פֿון די געלע בערג
באַהאַלטן זיך אַזוי פֿיל רייכע אוצרות
פֿון שווערן האַרטן גלאַנצנדיקן קויל
און רייכע אָדערן פֿון שוואַרצן אייזן:
זיי האָבן גראָז געזוכט פֿאַר זייערע בהמות,
און פֿלאַכלאַנד אויף צו אַקערן און זייען.

אַז דעניעל בון, דער מעכטיקער געוואַגטער יעגער,
דער ערשטער צו דערזען פֿאַר זיך דאָס לאַנד

When Boone discovered
The rich soil of Kentucky,
He immediately sent a messenger to his brother
And all his relatives with the words:
"I discovered land, the grass is green and rich,
The plain is broad and wide, the water sweet,
Come. Let's settle this paradise."
And caravans started to move,
With oxen harnessed to covered wagons:
In the wagons
Children with thin pinched faces,
And open, eager eyes played.
With them were muscular, melancholy women,
Hardened in battle, like men.
They cut through mountains, and
After months of hardship, settled
Facing wind and cold, hunger and thirst,
And worst of all, the wild fury
Of battling tribes of Indians,
Who stalked them like wolves.
Sensing the beginning of the end,
The red man blocked their paths.
In his rage he spared no one,
Decorated himself with the scalps of the men,
Women, and children. The lucky ones who
Finally struggled through to the fertile land
Carried on their shoulders the burden
Of the needs and dangers of the new settlement:
Unsuccessful crops,
The frequent attacks of the enemy
With bows and arrows, tomahawks and fires.

The second generation was more relaxed.
The bloody wars stopped
And people worked in peace and freedom.
Flocks of sheep increased
And the plow glistened in the sun.
The women, still working like men
Among sheep and field,
Carried, nursed, buried,
And put the new generation on its feet.
They still looked like men,
With broad hands and feet and red faces,
But the stubborn gloom
Was gone and sometimes
Their mouths broke into a smile.
The women of the later generations
Were even softer and more feminine,
The fire of lust and desire in their blood
And in their clear worry-free eyes.
Careless laughter was on their lips.
The white males, masters
Of the fields, used whips
On the black man from hot Africa
Who poured his sweat into the rich earth.
A new nobility grew up
Of powerful, rich landowners
With tens and hundreds of servants.
A constant stream
Of luxuries from the whole world
Came into their fabulous castles and palaces:
Furs from Alaska and Siberia,
Wonderful, original satin and silk dresses
From Paris, the finest jewelry
Fashioned and engraved by goldsmiths,
Aged, bubbling champagnes,
The most expensive cigars from Havana,
White ostrich feathers from Africa.
Through time, the men
Became soft and effeminate like the women,
Their hands and faces white and languid,
Their lips made only for kissing.
They dressed in designer suits,
With fluttering ascots and wraps,
And like patricians from birth, devoted themselves
To art, to song, to Bacchus and Amor.

פֿון בלויען גראָז — אַז בון האָט אויסגעפֿונען
דעם פֿעטן באָדן פֿון קענטאַקי־לאַנד,
האָט ער געשיקט באַלד אַ שליח צו זיין ברודער
און אַלע זיינע קרובים מיט די ווערטער:
„ב׳האָב לאַנד אַנטדעקט, דאָס גראָז איז גרין און פֿעט,
„די פּלאַך איז ברייט און ווייט, דאָס וואַסער זיס.
„קומט, לאָמיר דאָ באַזעצן דעם גן־עדן".
און ס׳האָבן זיך גענומען ציען קאַראַוואַנען,
מיט אָקסן איינגעשפּאַנט צו בוידלער־וועגענער;
און אין די בוידלען האָבן זיך געהוידעט
די קינדער מיט צעדאַרטע דינע פּנימער,
מיט אָפֿענע און נייגעריקע אויגלעך;
מיט מוסקולדיקע מרה־שחורהדיקע ווייבער,
פֿאַרהאַרטעוועט אין קאַמף, ווי האַלבע מאַנסביל.
זיי האָבן זיך געשניטן דורך די בערג,
מאָנאַטן לאַנג געשלעפּט זיך, אויסגעזעצט
צום ווינט און קעלט, צו הונגער און צו דאָרשט.
און ערגער נאָך פֿון אַלץ, צום ווילדן צאָרן
פֿון קריגערישע שבטים אינדיאַנער,
וואָס האָבן ווי די וועלף אויף זיי געלויערט.
דער רויטער מאַן האָט זיך געשטעלט אין וועג,
דערשפּירט דעם אָנהייב פֿון זיין אונטערגאַנג —
האָט ער, אין צאָרן, קיינעם ניט געשוינט;
זיך אויסגעפּוצט מיט סקאַלפּן פֿון די מענער,
פֿון פֿרוי און קינד. די גליקלעכע וואָס האָבן
צום סוף דערשלעפּט זיך צו דעם גוטן לאַנד —
די האָבן אויסגעטראָגן אויף די פּלייצעס
די נויט און די געפֿאַר פֿון נייעם ישוב,
ניט איינגעגעבענע גערעטעכישן,
די אָפֿטע איבערפֿאַלן פֿונם שונא
מיט פֿיילנבויגן, טאָמאַהאָק און פֿייער.

דער צווייטער דור האָט אָפּגעאָטעמט פֿרייער
עס האָבן אויפֿגעהערט די בלוטיקע מלחמות,
און מענטשן האָבן פֿרידלעך, פֿריי געאַרבעט.
עס האָבן זיך געמערט די סטאַדעס שאָף
און ס׳האָט געגלאַנצט דער אַקער אויף דער זון.
די ווייבער האָבן נאָך געאַרבעט ווי די מענער
אַרומגעגאַנגען אַרום פֿעלד און שאָף,
געטראָגן און געזויגן און באַגראָבן,
און אויף די פֿיס געשטעלט אַ נייעם דור.
זיי האָבן אַלץ נאָך אויסגעזען ווי מאַנסביל
מיט ברייטע הענט און פֿיס און רויטע פּנימער —
נאָר די עקשנותדיקע מרה־שחורה
איז שוין געווען אַוועק; און ס׳פֿלעגט צומאָל
אַ שמייכל אויפֿשפּאַלטן די ברייטע מיילער.
די פֿרויען פֿון די שפּעטערדיקע דורות
די זיינען שוין געווען פֿאַרצערטלט, ווייך,
מיט פֿייערן פֿון ווייבלעכקייט און לוסט אין בלוט
און אין די קלאָרע אויסגערוטע אויגן,
מיט זאָרגלאָזן געלעכטער אויף די ליפּן —
ווייל אויף די פֿעלדער פֿון די מאַנען־האַרן
האָט שוין דער שוואַרצער מאַן פֿון הייסער אַפֿריקע —
געטריבן מיט דער בייטש פֿון ווייסן הערשער —
געגאָסן מיט זיין שווייס אין פֿעטער ערד.
עס האָט זיך אויפֿגעבויט אַ נייער אַדל
פֿון מעכטיקע און רייכע גוטבאַזיצער
אין וואונדערבאַרע שלעסער און פּאַלאַצן
מיט צענדליקער און הונדערטער באַדינער.
און אין די וואונדערבאַרע שלעסער און פּאַלאַצן
האָט עס געהאַלטן אין איין שטראָמען
מיט גאָר דעם לוקסוס פֿון דער גאַנצער וועלט;
אַלאַסקע און סיביר מיט פֿוטערוואַרג,
פּאַריז מיט זעלטענע און וואונדערלעכע קליידער
פֿון סאַמעט און פֿון זייד; די פֿיינסטע צירונג
געהאַמערט און געפֿיילט פֿון קינסטלער־שמידן,
מיט אַלטן פּערלדיקן ווייַן שאַמפּאַניער.
האַוואַנאַ מיט די טייערסטע ציגאַרן,
און אַפֿריקע מיט ווייסע פֿעדערן פֿון שטרויסן.
די מענער זיינען דורך דער צייט געוואָרן

פֿאַראיידלט און פֿאַרצערטלט ווי די ווייבער,
די הענט און פּנימער — פֿאַרבלאַסט און איידל,
די ליפּן אויסגעכאַליעט בלויז צום קושן,
פֿאַרקליידט אין קינסטלערישע אָנצוגן,
מיט פֿלאַטערדיקע האַלדזטיכער און הילעס,
און ווי פּאַטריציער פֿון געבורט, זיך אָפּגעגעבן
צו קונסט, געזאַנג, צו באַקכוס און אַמאָר.

When the tough hewn plebian Lincoln arose,
Waving his sharp ax
With which, as a youth, he split wood
In the forests of his Kentucky home,
And when the ax undercut
The roots of their life,
The unruly, dispersed slaves
Guzzled the champagne
From their masters' cool cellars
And paraded on naked black feet
In their mistresses sable furs,
White ostrich feathers on black heads.
The younger, stronger ones awakened
And faced a new life
Under new circumstances. The weaker,
Under stress, lost their heads,
Gave up rich, fertile plantations,
Sold out their castles and estates,
For whatever they could get, headed
Towards wherever their eyes led them.
Still others went to their rest
In poor squalid quarters
Of London and Paris, died beggars,
Drunk on cheap absinthe.
Years later, many dragged themselves
Back home, so that their spent bodies
Could be laid in their native, faithful earth.

From one of these very families,
Vivian was conceived.
She just barely remembered her parents
As if in a distant faded dream.
Yet some memory remained
In her mind, like a pale golden beam.
The child was raised by her uncle,
An aristocratic, small landowner.
She grew, a young seedling,
Eyes bright like cornflowers,
Golden-red curls of soft hair,
Slender, shapely, supple limbs.
And this girl was
A mixture and synthesis of all the generations:
The strength and determination of the pioneers,
The sunniness, tenderness, and exuberance
Of generations raised in serenity.
When the girl started coming
To the Jew's house, a friend
Of his daughters, the whole house
Came alive, and alive with Vivian.
The girls seemed as if under a spell,
The elder Josh delighted in the fresh
Silvery, sparkling laughter.
It made him younger.
Even the old woman smiled,
The creases on her face happily
Dissolving. And Jacob couldn't
Take his eyes off the girl.

At first, he didn't dare
Get close to Vivian, but later
He felt more comfortable with her.
He invited her to the Sunday evening dances,
And his heart beat with a painful sweetness, beat
When he nervously drew her to him.
Under the tan skin of his face
His blood throbbed hot with desire.

With time the friendship grew,
The differences between them an attraction,
Something new, fresh, and exciting.
As the fresh spring earth absorbs
The first fragrant spring rain,
Their young desirous hearts
Absorbed the fresh stream
Of bubbling, rushing feelings.
Before their hearts
Understood where they were drifting,
The two were already dreaming,
Carried on a stream of pink waves,
Charmed, lulled, by the tender feelings
Which occupied and spun their lives.

Thus some time passed,
Until, one fine day, the pair
Went to the old, good-natured pastor
And married.

אַז דער פּלעבייער לינקאָלן איז אויפֿגעשטאַנען —
געפֿאָכט זיך מיט זײַן ברייטער שאַרפֿער האַק
מיט וועלכע ער האָט ייִנגלווײַז געשפּאָלטן האָלץ
אין די געצווייגטע וועלדער פֿון קענטאָקי־היים —
און אַז זײַן שאַרפֿע האַק האָט אָפּגעשניטן
די וואָרצלען פֿון דעם בוים פֿון זייער לעבן —
און אַז די ווילדע און צעיאָגטע שקלאַפֿן
זיי האָבן זיך באַזויפֿט מיטן שאַמפּאַניער
פֿון זייער הערשערס קאַלטע קעלערן
און פּאַראַדירט מיט באָרוועסע און שוואַרצע פֿיס
אין זייער באַלעבאָסטעס סייבל־פֿוטער,
מיט ווײַסע שטרויס־פֿעדער אויף שוואַרצע קעפּ —
האָבן די אינגערע, די שטאַרקערע, דערוואַכט
און זיך גענומען צופּאַסן צום נײַעם לעבן
און נײַע אומשטענדן; די שוואַכערע
זיי האָבן אין דער היץ די קעפּ פֿאַרלוירן,
און אויספֿאַרקויפֿט די שלעסער און די גיטער,
פֿאַרשאַנקען רײַכע פֿרוכטבאַרע פּלאַנטאַציעס
פֿאַרוויפֿל נאָר מען האָט געגעבן, זיך געלאָזט
וואוהין די אויגן האָבן זיי געטראָגן.
נאָך פֿילע האָבן צוגעמאַכט די אויגן
אין אָרעמע און שמוציקע קוואַרטאַלן
פֿון לאָנדאָן און פּאַריז; געשטאָרבן בעטלענדיק,
פֿאַרשכורט מיטן ביליקן אַבסינט.
פֿיל האָבן זיך דערשלעפּט מיט יאָרן שפּעטער
צוריק אַהיים, די אויסגעשעפּטע גלידער
צו לייגן אין דער היימישער און טרייער ערד.

פֿון איינער פֿון די דאָזיקע משפּחות
איז וויוויאַן געקומען אויף דער ערד;
די עלטערן האָט זי שוין קוים געדיינקט,
ווי אין אַ ווײַטן אויסגעווישטן חלום.
נאָר עפּעס איז אַ ליכטיקייט געבליבן
ווי פֿון אַ גאָלדיק בלאַסן שטראַל אין מוח.
דאָס קינד איז אויסגעוואַקסן בײַ איר אָנקל —
אַ יחוסדיקן קליינעם באַלעבאָס —
האָט זי געהויבן זיך — אַ יונגע שפּראָצלינג —
מיט אויגן ליכטיקע ווי קאָרן־בלומען,
מיט גאָלדיק־רויטע רינגען ווייכע האָר,
מיט לײַכטע, בייגיקע, גראַציעזע גלידער.
און עפּעס איז געווען אין דעם מיידל
אַן אויסמיש און סינטעז פֿון אַלע דורות;
די קראַפֿט און ווילן פֿון די פּיאָנערן
און זוניקייט און צערטלעכקייט און לוסט
פֿון דורות אײַנגעוואָרצלטע אין שלוה.
און אַז דאָס מיידל האָט גענומען אײַנגיין
בײַם ייִדן אינעם הויז, באַפֿרײַנדעט זיך
מיט זײַנע מיידלעך, איז דאָס גאַנצע הויז
געוואָרן פֿול און פֿול מיט וויוויאַן.
די מיידלעך זײַנען ווי געווען באַצויבערט,
דער עלטער דזשאָש פֿלעגט שטאַרק הנאה האָבן
און ווערן ייִנגער פֿון דעם פֿרישן שטראָם
פֿון זילבערדיקן שפּריציקן געלעכטער.
די אַלטע פֿלעגט אַפֿילו זיך צעשמייכלען
די קנייטשן אויף איר פּנים פֿלעגן גוטמוטיק
זיך אויסגלעטן — און דזשייקאָב פֿלעגט באַהאַלטן
די אויגן ניט אַראָפּנעמען פֿון מיידל.
ער האָט צום ערשטן ניט געוואָגט, זיך נענטער
מיט וויוויאַן צונויפֿצוגיין — נאָר שפּעטער
איז ער געוואָרן היימישער מיט איר;
זי אײַנגעלאַדן צו די זונטיק־אָוונט טענץ,
און ס'האַרץ האָט פּײַנלעך־זיס געקלאַפּט, געקלאַפּט

ווען ער פֿלעגט ציטערלעך זי צוטוליען צו זיך,
און אונטער דער פֿאַרברוינטער הויט פֿון פּנים
האָט הייס און לעכצנדיק געברויזט דאָס בלוט.

וואָס ווײַטער האָט די פֿרײַנטשאַפֿט זיך צעוואַקסן;
די פֿרעמדקייט פֿון די ראַסן האָט געצויגן,
געווען עפּעס נײַ און פֿריש און אָנרעגנד.
און ווי די פֿרישע פֿרילינגדיקע ערד זאַפּט אײַן
דעם ערשטן שמעקעדיקן פֿרילינג־רעגן,
אַזוי האָבן די יונגע לעכצנדיקע הערצער
פֿאַרײַנגעזאַפּט אין זיך דעם פֿרישן שטראָם
פֿון קאָכיקן באַרוישנדן געפֿיל,
און איידער נאָך דער אימפּולס פֿון די הערצער
האָט קלאָר געפֿילט וואוהין ער ווערט געשטויסן —
איז האָבן שוין די צוויי פֿאַר זיך געחלומט,
געטראָגן אויף אַ פֿלוס פֿון ראָזע כוואַליעס
פֿאַרוויגט, פֿאַרצויבערט פֿון ליכטיקן געפֿיל
וואָס האָט פֿאַרנומען און פֿאַרשפּונען זייער לעבן.

אַזוי האָט זיך אַ שטיקל צײַט געצויגן —
ביז ס'איז דאָס פּאָרל אין אַ פֿײַנעם טאָג
אַוועק צום אַלטן גוטמוטיקן פּאַסטאָר,
און זיך פֿאַרהײַראַט.

C. In-Laws

Old Josh, with a cigar in his mouth,
Sat quietly and controlled,
His eyes smarting from the smoke,
His gray head sunk into his shoulders.
He heard and didn't hear the old neighbor
With the pointed tremulous beard
And the small beady blue eyes.
The neighbor spoke sedately, quietly,
Let the smoke from the black pipe curl,
Tried to look into the Jew's eyes.
But the Jew squinted because of the smoke,

And it was impossible for the neighbor
To see and to understand the Jew's mind,
Which worried the neighbor greatly.
The "Uncle Sam" beard nervously trembled,
And the sparse gray hairs
Of the old head fluttered.
The old woman in the black silk dress
Sat stiff and straight in her chair,
In one and the same pose, as if frozen,
Her eyes veiled, lifeless, heavy.
The lamp over the table burned brightly,
Reflecting thin clear flames
In the glasses of strong tea which no one
Even touched to his lips.
Ashamed, the tea, cooled,
Raising thin wreaths of steam.
And the wall clock ticked, ticked,
And spread gloom within the house.

The neighbor finally ran out of patience
And from a thinly disguised tone
Came bitterness and gall.
Hostility blazed in his eyes,
His thin blood in
The old skull with the sparse hair
Spread a dismal redness
Under the wrinkled parchment skin.
He banged the table with all his strength
So that the old woman jumped, startled.
His voice became sharp and cutting,
And looking hard into the Jew's face
He spoke grimly: "Josh," he said,
"When the girl came and said
That she married your son,
I couldn't believe my ears.
My brother's daughter, and the Jew? A fine pair.
If my brother Howard were alive
It probably wouldn't have come to this.
I've been going around the last few months confused.
I am ashamed to raise my eyes.
So what do I find out? You are angry.
You drove your son out of the business.
And who can we complain to. To live to see this!"

Quietly and coolly the Jew responded
"And I? I was certainly not looking for such lineage."
"Is that so!" The neighbor became more incensed.
"I didn't even want to come here.
I can't expect any respect from you.
But I like the way you, Josh, are so arrogant.
I'd only like, Josh, to know the secret
Of your great and noble lineage.
Is it in the fact that your forefathers
Nineteen hundred years ago
Crucified Jesus?"
The Jew didn't answer:
The cigar in his hand went dead.
With his other hand, he covered
His weary eyes, as if he were asleep.
Each angry, harsh word
Hit him like a sharp stone
And his skin smarted with pain.
Lost in thought and suffering intensely
In the large, deep chair, he kept silent.

The neighbor waited for an answer,
Struck matches to light his pipe,

ג

מחותנים

דער אַלטער דזשאָש מיטן ציגאַר אין מויל
איז זיך געזעסן שטיל און איינגעהאַלטן,
די אויגן שטאַרק פֿאַרזשמורעט פֿונם רויך,
דער גרויער קאָפּ פֿאַרזונקען אין די פּלייצעס;
געהערט און ניט געהערט דעם אַלטן שכן
מיטן פֿאַרשפּיצטן טרייסלדיקן בערדל
און קליינע שפּיציקע און בלויע אויגן.

דער שכן האָט גערעדט געלאַסן, שטיל,
געבלאָזן קנוילן רויך פֿון שוואַרצער ליולקע,
געפּרוּווט אַרייַנקוקן אין אידנס אויגן.
נאָר ס'האָט דער ייִד געזשמורעט זיי פֿון רויך,
און ס'איז געווען אוממעגלעך פֿאַרן שכן
צו זען און צו פֿאַרשטיין דעם ייִדנס מיין,
פֿון וואָס דער שכן האָט זיך שטאַרק געערגערט;
די „אַנקל סעם באָרד" האָט נערוועז געטרייסלט זיך,
און ס'האָבן זיך די שיטערע און גרויע האָר
פֿון אַלטן קאָפּ געבלאָזן און געפֿלאַטערט;
די אַלטע אינם קלייד פֿון שוואַרצן זייד,
איז שטייף און גראָד געזעסן אין איר שטול,
אין איין און זעלבער פּאָזע, ווי פֿאַרשטאַרט,
מיט מוטנע לעבלאָזע און שווערע אויגן.
דער לאָמפּ איבערן טיש האָט העל געברענט,
געשפּיגלט זיך מיט קלאָרע דינע פֿייערלעך
אין גלעזער שטאַרקן טיי וואָס קיינער האָט
צומאָל אַפֿילו זיך ניט צוגערירט צו זיי.
און ס'האָט דער טיי פֿאַרשעמט געקילט זיך,
געבלאָזט מיט דינע קרייזלדיקע רייכלעך.
און ס'האָט דער וואַנט־זייגער געקלאַפּט, געקלאַפּט
און אָנגעיאָגט אַן אומעט אינם הויז.

ביז ס'איז דער שכן פֿון געדולד אַרויס,
און פֿון דעם וועייכן פֿאַרמאַסקירטן טאָן
איז ער אַרויס מיט ביטערניש און גאַל;
דער האַס האָט אים געבלעזלט אין די אויגן,
און ס'ביסל אַלט דין בלוט האָט אָנגעשפּאַרט
צום אַלטן שאַרבן מיט די דינע האָר
און זיך געגאָסן מיט אַ טריבער רויטקייט
פֿון אונטער דער צעקנייטשטער פּאַרמעט־הויט.
אַ פּאַטש געטאָן אין טיש מיט אַלע כּוחות,
און ס'האָט די אַלטע אויש אַ שפּרונג געטאָן.
דאָס קול איז אים געוואָרן שאַרף און שניידנדיק,
און קוקנדיק דעם ייִדן האַרט אין פּנים

גערעדט פֿאַרביסן: „דזשאָש" — האָט ער גערעדט —
„אַז ס'מיידל איז געקומען און געזאָגט
„אַז זי האָט זיך פֿאַרהייראַט מיט דיין זון
„האָב איך גאָר גלויבן ניט געקענט מיינע אויערן.
„מיין ברודערס טאָכטער — און דער ייִד? אַ פֿיינע פּאָר.
„ווען ס'וואָלט מיין ברודער האַוואַרד איצט געלעבט
„וואָלט עס מסתּמא ניט דערצו געקומען.
„איך גיי אַרום די לעצטע פּאָר מאָנאַטן דול
„איך שעם זיך אויפֿצוהייבן מיינע אויגן.
„דערוויס איך זיך, אַז דו ביסט גאָר פֿלאַם־פֿייער,
„אַרויסגעטריבן פֿון געשעפֿט דעם זון,
„און צו וועמען האָב טענות. נו, דערלעבט זיך צייטן"...
— „און איך, האָב גאָר יחוס ניט געזוכט" —
האָט שטיל און קיל דער ייִד אַרייַנגעשטעלט.
— „אַזוי ?" — האָט זיך דער שכן מער נאָך אָנגעצונדן —
„איך האָב אַפֿילו נישט געוואָלט דאָ קומען,
„קיין כּבֿוד האָב איך ניט פֿון דיר צו וואַרטן,
„נאָר מיר געפֿעלט, ווי דו, דזשאָש, ברעקלסט זיך,
„איך וואָלט גאָר, דזשאָש, געוואָלט דערגיין דעם סוד
„פֿון דיין געוואַלדיקן און גרויסן יחוס.
„צי שטעקט ס'אין דעם, וואָס דיינע אַלטע אָבֿות
„ווי האָבן נייַנצן הונדערט יאָר צוריק
„געקרייציקט דזשיזוסן ?"

דער ייִד האָט ניט געענטפֿערט:
ס'איז דער ציגאַר אין האַנט געוואָרן טויט,
האָט מיט דער צווייטער האַנט זיך צוגעדעקט
די מידע אויגן, ווי ער וואָלט געשלאָפֿן;
די אויפֿגערעגטע האַרבע שווערע רייד
זיי האָבן אים געשלאָגן ווי מיט שטיינער.
און ס'האָט זיין לייב געקוואַרטשעט זיך פֿון פּיין —
האָט ער פֿאַרלוירן און בעפּייניקט זיך געדריקט
אין טיפֿן גרויסן שטול און שטיל געשוויגן.

דער שכן האָט געוואַרט צו הערן ענטפֿער —
געריבן שוועבעלעך צו אָנצינדן די ליולקע,

But the matches broke
And he angrily put the pipe away.
When he could wait no longer
He began to talk again,
"Well, Josh,
Do you, at least, remember how you came here?
A beggar, a gypsy, tattered,
Who wandered down all the roads,
Thin, emaciated, with a load on your back.
And now you are fat, Josh, and smooth,
With houses and warehouses and money."
(Regards the house with pointed looks,
Spreads his hands, and storms anew:)
"Established yourself a bit, with silk and satin,
Silver and gold, with all good things.
Half of the city belongs to you already.
I would say that you, at least, should be appreciative.
Should be thankful for your good fortune.
But no. You're ungrateful and withdrawn.
My brother's daughter is not good enough for you.
What does it say in your Old Testament?
When Jeshurun waxed fat, he kicked."
The old woman sat the whole time,
Sat stiff and quiet and as if frozen,
But silent tears welled up
In her red eyes.
They ran down her pale face,
Coursing past her nose and lifeless lips,
And from the lips they fell onto her heart.
Throughout this time, she didn't move,
Didn't wipe her running eyes.
Didn't speak, didn't sob, didn't stir.
She just drenched herself with silent tears.
When the neighbor finally finished
Josh took his hand away from his face.
(His face was distorted with sorrow
And his eyes blazed angrily.)
He straightened himself in his chair, and said:
"Did you say everything that's on your chest, neighbor?
If you were not my daughter-in-law's uncle
I would not put up with your crudeness.
Out of respect for her I spared you.
You throw up to me my plight of long ago,
And to this day you don't approve of me.
No doubt, this is green-eyed jealousy.
Poverty, people say, is no shame.
And if now half the city belongs to me,
As you wish to have it, I struggled and worked
Long years for all of it.
But this isn't what I want to tell you:
You mentioned in passing before
The old sin of my ancient forefathers,
That they crucified your God. That
Was perhaps the first reason
Why I did not want your brother's daughter.
It's possible, years from now, that when
The heat of young passion will cool,
That he, my son, will hear the same
From the mouth of his own wife, his flesh and blood,
And that would be too horrible. But, furthermore,
You needn't worry about Jacob.
Jake will take care of himself.
Good night, neighbor."

נאָר ס'האָבן זיך די שוועבעלעך געבראָכן,
האָט ער מיט כּעס די ליולקע אָפּגעלייגט —
נאָר אַז ער האָט זיך ניט געקאָנט דערוואַרטן,
האָט ער גענומען רעדן פֿון דאָס ניי:
„נו, דזשאָש" — האָט ער געזאָגט — „אַ וועלט, אַ וועלט,
„געדיינקסט כאָטש ווי די ביסט אַהער געקומען?
„אַ בעטלער, אַ ציגיינער, אָפּגעריסן,
„וואָס האָט זיך אומגעשלעפּט איף אַלע וועגן
„צעדאַרט, צעקוואַרט, מיט משא אויף די פּלייצעס.
„איצט ביסטו פֿעט געוואָרן, דזשאָש, און גלאַט
„מיט הייזער און מיט ברייזער און מזומן —
(באַטראַכט דאָס הויז מיט שטעכעדיקע בליקן,
צעפֿירט די הענט, און האַגלט פֿון דאָס ניי:)
„אַביסל זיך פֿאַרפֿונדעוועט, מיט זייד און סאַמעט,
„מיט זילבער און מיט גאָלד, מיט אַלעם גוטן.
„אַ העלפֿט שטאָט געהערט דאָך שוין צו דיר.
„איך וואָלט געזאָגט כאָטש, אַז דו שאַצסט עס אָפּ.
„אַז דו ביסט דאַנקבאַר פֿאַר דיין גוטן מזל —
„איז ניין — דו ברעקלסט זיך און שליידערסט זיך,
„און דיר שטייט נאָך ניט אָן מיין ברודערס טאָכטער.
„ווי שטייט דאָרט אין דיין אַלטן טעסטאַמענט:
„אַז ס'ווערט ישורון פֿעט, איז בריקעט ער".

די אַלטע איז געזעסן דורך דער צייט,
געזעסן שטייף און שטיל און ווי פֿאַרשטאַרט,
נאָר פֿון די רויטע אויגן האָט געפֿלאָסן
מיט ווייסע שטומע שווייגנדיקע טרערן.
עס האָט געפֿלאָסן איבער בלאַסן פּנים,
אַרומגעקרייזט די נאָז און טויטע ליפּן,
און פֿון די ליפּן אויף איר האַרץ געפֿאַלן.
און זי האָט דורך דער צייט זיך ניט באַוועגט,
ניט אָפּגעווישט די רינעדיקע אויגן.
האָט ניט גערעדט, האָט ניט געשלוכצט, זיך ניט באַוועגט,
האָט בלויז באַגאָסן זיך מיט טויטע טרערן.
נאָר אַז דער שכן האָט צום סוף געענדיקט
האָט דזשאָש אַראָפּגענומען זיין האַנט פֿון פּנים —
(זיין פּנים איז געווען צעקרימט פֿאַר צער
און זיינע אויגן האָבן ביין געגליכטן)
זיך אויסגעגלייכט אין שטול, און האָט געזאָגט:
„האָסט אַלץ אַרויסגערעדט וואָס ס'דריקט דיך, שכן?
„ווען דו וואָלסט ניט געווען מיין שנורס אַן אָנקל
„וואָלט איך פֿון דיר דיין גראָבקייט ניט גענומען.
„דאָס האָב איך פֿון איר כּבֿוד וועגן דיך געשוינט.
„דו וואַרפֿסט מיר פֿאַר מיין עלנט פֿון אַמאָל,
„און האָסט פֿון מיר קיין נחת ניט אויך היינט —
„מסתּמא איז עס גרויס דיר אין די אויגן.
„נאָר אָרימקייט, זאָגט מען, איז ניט קיין שאַנד,
און אויב אַצינד געהערט אַ העלבע שטאָט צו מיר,
„ווי דו ווילסט האָבן — איז האָב איך אויף דעם
„געשוויצט און געאַרבעט יאָרן לאַנג.
„ניט דאָס אָבער וויל איך דאָ אויסברייגגען:
„האָסט פֿריער דאָ פֿאַרבייגייענד דערמאָנט
„דעם אַלטן חטא פֿון מיינע עלטער־אָבות,
„וואָס זיי האָבן דיין גאָט געקרייציקט — דאָס
„איז אפֿשר גאָר געווען די ערשטע סבה
„פֿאַרוואָס כ'האָב נישט געוואָלט דיין ברודערס טאָכטער.
„קען זיין, מיט יאָרן שפּעטער, אַז עס וועט
„דער פֿלאַם פֿון יונגן בלוט זיך אָפּקילן,
„וועט ער, מיין זון, דאָס אייגענע דערהערן
„פֿון מויל פֿון אייגן ווייב, זיין פֿלייש און בלוט,
„און דאָס וואָלט זיין צו שרעקלעך. ווייטער אָבער
„דאַרפֿסטו זיך וועגן דזשייקאָבן ניט זאָרגן:
„ער וועט שוין, דזשייק, אַליין באַשטיין זיין שטעטל.
„אַ גוטע נאַכט דיר, שכן".

Seven

A. Children

These are the names of the children
Of old Josh and Sarah, his wife:
Jacob, Lionel, Edwin and Willard—the sons,
Dorothy, Diana, and Ethel—the daughters.
Except for Jacob, the foreign born,
None of them needed
To be Americanized. They were born
Into the new world as citizens, proud, free,
And conducted themselves as such.

Lionel:

Lionel grew up a law abiding man,
Fat, sedate, peaceful.
He pushed through school with difficulty;
And his father put him to work
In the big red warehouse next to the old scale:
He stood there and supervised the weighing,
Making sure the balance did not tip
This way or that; he weighed rags,
Bales of wool, feathers, horsebones,
Rusty old gray iron,
And fresh hot bloody skins.
Lionel had a right to brag
Because he never made a mistake.
He stood by the scale
Until he grew into a young man
Slightly round shouldered
From so much bending and bowing towards the scale.
When Jacob, consulting no one,
Married Vivian,
Josh brought together
Lionel and Flossie, Hyman's girl.
The pair "courted" a little while.
And then had a large wedding
With much fanfare: the rich, stingy Hyman
Grunted, groaned, bargained,
But his devices didn't work.
He lavishly supplied a house
With furniture, carpets, and a piano.
At dawn, the day after the wedding,
Lionel came into the yard
And took up his usual place near the scale.

Edwin:

After Lionel, came the brother Edwin.
This Edwin was a youth in perpetual motion:
Handsome, bright, nervous and quick.
But there was something in his nature
Which prevented him from adapting himself
To anything useful. He was a devil,
He managed ball games spiritedly
And high-handedly; still a boy,
He carried on with lively Gentile girls
For nights on end. His father punished him,
His mother begged and cried,
But none of the arguments helped:
That mischief-maker was on fire, and that was that.
He became a compulsive gambler:
Gambled on cards, gambled on dice,
Gambled on horses in hot races.
When the horses left the city,
Edwin was not too lazy to follow
This splendid amusement wherever it occurred:
Louisville, Atlanta, New Orleans.
His mother called him "quicksilver,"
And his father called him worse.
Once, when Josh was not cautious enough,
Edwin took advantage of the opportunity
To lay his hands on a large sum of money.
No one saw him again.
Occasionally regards came
From green gambling tables
Or sunny, blossoming Florida, or
From distant San Francisco.
The last word they had of him
Was from white, snow-covered Alaska,
Where Edwin went, joining the stream of prospectors
To look for gold among the ice and snow.

זיבעטער קאַפּיטל

א

קינדער

און דאָס זײַנען די נעמען פֿון די קינדער
פֿון אַלטן דזשאָש, און סערע, זײַן ווײַב:
דזשייקאָב, לײַאָנעל, עדווין און ווילאַרד — די זין,
דאָראָטי, דײַאַנאַ און עטעל — די טעכטער.
די אַלע, אויסער דזשייקאָבן דעם פֿרעמדגעבאָרענעם
זיי האָבן שוין אין גאַנצן נישט באַדאַרפֿט
זיך אויסגרינען; זיי זײַנען שוין געקומען
אין נײַער וועלט אַלס שטאָלצע פֿרײַע בירגער,
און ווי אַזעלכע האָבן זיי געווירקט:

לײַאָנעל:

איז אויסגעוואָקסן אַ געזעץ־ליבענדער מאַן,
אַ שווערער, אַ געלאַסענער, אַ רואיקער,
מיט שווערקייט אַדורכגעשטופּט די שול —
האָט אים דער טאַטע באַלד אָנגעשטעלט
אין גרויסן רויטן הויז בײַם אַלטן וואָג:
איז ער געשטאַנען און געהיט ס'געוויכט,
דאָס צינגל זאָל נישט ציען נישט אַהער
און נישט אַהין; האָט ער געוואויגן קאָדער,
און באַלן וואָל און פֿעדערן און פֿערדנביין
און זשאַווערדיקן אַלטן גרויען אײַזן,
און פֿרישע הייסע בלוטנדיקע פֿעלן.
דער לײַאָנעל האָט זיך געמאָגט באַרימען,
אַז ער האָט קיינמאָל נישט געמאַכט קיין טעות.
איז ער אַזוי געשטאַנען בײַ דער וואָג
ביז ער איז אויסגעוואָקסן אין אַ יונגן מאַן
מיט ברייטע עפּעס אײַנגעבויגענע פּלייצעס
פֿון פֿילן בויגן זיך און נייגן זיך צום וואָג.
דערנאָך, אַז דזשייקאָב האָט בײַ קיינעם ניט געפֿרעגט
און האָט אַליין פֿאַרשדכנט זיך מיט וויוויאַן —
איז דזשאָש געגאַנגען און צונויפֿגעפֿירט
דעם לײַאָנעל מיט פֿלאָסין, הײַמאַנס מיידל.
דאָס פּאָרל איז אַביסל „אויסגעגאַנגען",
דערנאָך האָט מען געמאַכט אַ גרויסע חתונה
מיט גרויס פֿאַראַד: דער רײַכער קאַרגער הײַמאַן
האָט געבעך שטאַרק געקרעכצט, געדונגען זיך,
נאָר ס'האָבן אים קיין קונצן ניט געהאָלפֿן:
האָט אויסגעשטאַט אַ הויז כּיד המלך
מיט מעבל און מיט טעפּיכער און מיט אַ פּיאַנאָ.
צו מאָרגנס נאָך דער חתונה באַגינען,
איז לײַאָנעל געקומען אויפֿן הויף
און זיך אָנגעשטעלט צוריק בײַם וואָג.

עדווין:

נאָך לײַאָנעלן קומט דער ברודער עדווין.
דער עדווין איז געווען אַ יונג אַ ברען:
אַ שיינער, אַ געראָטענער, נערוועז און פֿלינק.
נאָר עפּעס איז געלעגן אין נאַטור זײַנער
וואָס ער האָט ניט געקענט זיך צופּאַסן
צו עפּעס ניצליכעס. דאָס איז געווען אַ מזיק,
פֿלעגט אָנפֿירן דעם באָל־שפּיל פֿײַערדיק
מיט הויכער האַנט; אַ ייִנגל נאָך, און שוין
זיך אומגעפֿירט מיט לעבעדיקע שיקסלעך
דורך גאַנצע נעכט. דער טאַטע האָט געשטראָפֿט,
די מאַמע האָט געבעטן און געוויינט —
נאָר ס'האָבן אַלע טענות נישט געהאָלפֿן:
דער מזיק האָט געברענט אַ וועלט — דאָס גאַר.
ער איז געוואָרן אַ פֿאַרקאַכטער שפּילער:
געשפּילט אין קאָרטן, און געשפּילט אין ווערפֿלען,
געשפּילט אויף פֿערדלעך אין די קאָכעדיקע רייסעס,
און אַז די פֿערדלעך פֿלעגן אָפּפֿאָרן פֿון שטאָט
פֿלעגט עדווין זיך ניט פֿוילן נאָכפֿאָרן
וווּ נאָר דאָס גרויסע פֿײַנע שפּיל פֿלעגט אָנגיין,
נאָך לואיסוויל, אַטלאַנטאַ, ניו־אָרלינס.
האָט אים די מאַמע אָנגערופֿן: קוועקזילבער,
און ס'האָט דער אַלטער אים גערופֿן: נאָך ערגער..
ביז איינמאָל, ווען דזשאָש איז ניט פֿאָרזיכטיק געווען,
האָט עדווין זיך באַנוצט מיט דער געלעגנהייט
צו לייגן אויף אַ היבשער סומע געלט זײַן האַנט —
און מער האָט מען שוין עדווינען ניט אָנגעזען.
נאָר זעלטן ווען פֿלעגט צוקומען אַ גרוס,
אַ ווײַטער גרוס פֿון גרינע שפּיל־טישן
פֿון זוניקער פֿאַרבליטער פֿלאָרידאַ,
נאָך שפּעטער, פֿון דעם ווײַטן סאַן־פֿראַנציסקאָ.
דאָס לעצטע וואָס מען האָט פֿון אים געהערט
געקומען איז פֿון ווײַסער שנייאיקער אַלאַסקאַ,
וווּ עדווין האָט געלאָזט זיך מיטן שטראָם פֿון זוכער
צו זוכן גאָלד צווישן אײַז און שניי.

Willard:

This brother, Willard, did not like
The scrap business. Willard was
Withdrawn, quiet by nature.
He diligently went through school and high school,
And then his old father, Josh,
Allowed him to study in the large city.
Willard studied medicine
And came back home a doctor.
He was held in high esteem by the neighbors,
And they greeted him from a distance
With "Good morning, Doc!" Willingly
The sick came to him to be cured.
The neighbors had an expression:
"Just as the father is lucky,
So is the son."
Later, he brought home a wife from the distant city.
She lived apart from everyone,
Did not become too friendly with anyone,
As is fitting for a young doctor's wife.
Once she came into the junkyard.
The old man showed her around,
Trying to point out and explain things to her.
But she was squeamish, held a perfumed
Handkerchief tightly to her nose. They could
Never again entice her to set foot there.

Dorothy:

The oldest of the daughters: tall and slender,
A good student, like all daughters,
Read much and played the piano,
Possessed spirit and a quick mind,
Was the life of her circle.
When the incident with Jacob occurred,
The elder Josh sent her away
To a relative in Chicago:
Let the girl mingle with Jews there.
She married a man in Chicago,
And, according to the gossip in town,
Lived like a princess.
Several years later, Dorothy
Came back to her father's house
In black, in mourning, tall and slim,
Her face pale and transparent, like a Madonna's,
With blue rings around her deep eyes.
She brought with her little David,
With thin hands and feet
And a radiant expression in his large eyes.
The town talked, told stories
Of big speculations in the city,
And of a final bullet in the head.
But they were never able to verify it.
Dorothy loyally observed widowhood.
For years she did not touch the piano,
Became religious, and Friday nights
Her pair of candles burned opposite her mother's.
Into the house of old Josh
Came new books
Of Jewish history, and religion,
The poems of the gentle Emma Lazarus
And others. In the town, the talk was
That Dorothy wanted to be a rabbi:
She studied the holy language from the *Khumesh*.

Diana:

When Dorothy came back home,
Diana left:
She married a rich merchant
From a new, nearby community.
Her life was full, quiet, and peaceful
And each time that she came home
She had something new to show:
A diamond ring, a locket, or earrings.
Her fat face shone with well-being.
And she never tired of telling
About Herman's generosity and courtesy,
And how her Herman would
Risk his life for her.

Ethel:

Capricious like a small spoiled child,
With long, thin and nervous fingers,

ווילארד:

דעם ברודער ווילארד האָט שוין ניט געצויגן
צום ברוכוואַרג און צום האַנדל. ווילארד איז געווען
צוריקגעצויגן, שטיל פֿון דער נאַטור.
האָט פֿלייסיק דורכגעמאַכט די שול און הייכשול,
דערנאָך האָט אים דער אַלטער פֿאָטער דזשאָש
געלאָזט שטודירן אין דער גרויסער שטאָט.
האָט ווילארד אויסגעשטודירט מעדיצין
און איז צוריקגעקומען אין דער היים.
האָט ער געהאַט גרויס אָנזען ביי די שכנים,
זיי פֿלעגן שוין דעם „גוטן מאָרגן, דאָק!"
אים טראָגן פֿון דערווייטן. קראַנקע ווײַנען
צרין אים געקומען גערן זיך קורירן.
די שכנים האָבן זיך געהאַט אַ ווערטל:
„אַזוי ווי ס'איז דער פֿאָטער מזלדיק,
„אַזוי איז אויך דער זון". דערנאָך האָט ער
אַראָפּגעבראַכט פֿון ווייטער שטאָט אַ ווייב.
האָט זי געלעבט מיט אַלעמען פֿון ווייטן,
מיט קיינעם ניט געפֿריינדלט זיך צו שטאַרק,
ווי ס'פּאַסט זיך פֿאַר אַ יונגן דאָקטאָרס ווייב.
איינמאָל איז זי געקומען אויפֿן ברוכוואַרג:
האָט זי דער אַלטער אומגעפֿירט אין הויף,
געפּרופֿט איר ווייזן און דערקלערן זאַכן —
נאָר זי האָט זיך געקרימט, געהאַלטן פֿעסט צום נאָז
אַ פּאַרפֿומירטן טיכל. מער האָלט מען
דאָס ווייבל נישט געקאָנט אַהין פֿאַרנאַרן.

דאָראָטי:

די עלטסטע פֿון די טעכטער: הויך און שלאַנק,
האָט גוט געלערנט זיך, ווי אַלע טעכטער,
האָט פֿיל געלייענט און געשפּילט די פּיאַנאָ,
באַזעסן מוט און פֿלינקייט פֿון געדאַנק,
געווען די נשמה פֿון איר קרייז.
ווען ס'האָט מיט דזשייקאָבן געמאַכט זיך די געשיכטע
האָט זי דער אַלטער דזשאָש אַוועקגעשיקט
צו זיינעם אַ פֿאַרוואַנדטן אין שיקאַגאָ:
דאָס מיידל זאָל פֿאַרקערן דאָרט מיט יידן.
האָט זי געהייראַט אין שיקאַגאָ מיט אַ מאַן,
און ווי מען האָט דערציילט ביי אונדז אין שטאָט
האָט זיך געלעבט איר דאָרט ווי אַ פּרינצעסין.
מיט אייניקע יאָר שפּעטער, האָט זיך דאָראָטי
צוריקגעקערט צום טאַטן אינעם הויז
אין שוואַרצן און געדיכטן טרויער, הויך און שלאַנק,
דאָס פּנים בלאַס און דורכזיכטיק, ווי ביי מאַדאָנאַס,
מיט רינגען בלוי אַרום די טיפֿע אויגן.
געבראַכט האָט זי מיט זיך דעם קליינעם דייוויד,
מיט דינע און געשניצטע הענט און פֿיס
מיט שטראַלנדיקן בליק פֿון גרויסע אויגן.
אין שטאָט האָט מען גערעדט, דערציילט זיך מעשׂות
פֿון גרויסע ספּעקולאַציעס אין דעם גרויסן כּרך,
און פֿון דעם ענדלעכן געטרייען קויל אין קאָפּ —
נאָר קלאָר איז מען עס קיינמאָל ניט דערגאַנגען.
נאָר זי האָט אָפּגעהיט אַלמנהשאַפֿט געטריי,
פֿאַר יאָרן זיך נישט צוגערירט צום פּיאַנאָ;
געוואָרן רעליגיעז געשטימט, און פֿרייטיק־נאַכטס
פֿלעגט ברענען איר פּאָר ליכט אַנטקעגן מאַמעס.
עס האָבן אינעם הויז פֿון אַלטן דזשאָש
אַריינקומען גענומען נייע ביכער
פֿון יידישער געשיכטע, און רעליגיע —
די לידער פֿון דער צאַרטער עמאַ לאַזאַרוס,
און אַנדערע. אין שטאָט האָט מען גערעדט,
אַז דאָראָטין האָט זיך פֿאַרגלוסט צו זיין אַ רב:
זי לערנט לשון־קודש פֿון דעם חומש.

דייאַנאַ:

ווען דאָראָטי האָט זיך צוריקגעקערט אַהיים —
איז זי, דייאַנאַ, פֿון דער היים אַוועק:
האָט זיך פֿאַרהייראַט צו אַ רייכן סוחר
פֿון אַ דערנעבנדיקן נייעם ישוב.
האָט זיך געלעבט איר זאַט און שטיל און רואיק
און איטלעך מאָל ווען זי פֿלעגט קומען אין דער היים
האָט זי געהאַט וואָס נייעס צו באַווייזן:
אַ דימענט־רינג, אַ לאָקעטיר, צי אוירינגען.
דאָס פּנים האָט געגלאַנצירט פֿון פֿעטס און וואוילטיק,
און איז ניט מיד געוואָרן צו דערציילן
פֿון הערמאַנס גוטסקייט און זיין איידלקייט,
און ווי אַזוי איר הערמאַן וואָלט פֿאַר איר
דאָס לעבן איינגעשטעלט.

עטעל:

קאַפּריזנע, ווי אַ קליין פֿאַרצערטלט קינד,
מיט לאַנגע, דינע און נערוועזע פֿינגער,

She would dream her days away at the piano.
Once, when raw life touched her,
Her young being shut, closed
Like a sleeping flower closes
When oncoming night starts to fall.
In town there was talk of tragic love.
The household attended her
As one attends a delicate, sickly child,
Fulfilling her smallest wish, her least desire.
In the pink evening, she went for a drive
Outside of town, in a small carriage
Harnessed to a frisky pony.
When she came back home
Her whole young being was fragrant
With wild field flowers, dew, and summernight.
In her soft wandering glance
Flickered something strange and distant,
Incomprehensible and other worldly.
When Dorothy came home
Bringing her son, the little David,
Ethel awoke, as from a sleep.
The house rang with the sound
Of her melodious, lovely, strong young voice.
She never left the side of the child
And was like a mother to him.
Both sisters, tall and thin and shapely,
One in black, the other in white,
Attended the child like two mothers.

B. Death

Meanwhile life continued
Like the old clock on the wall.
And everyone was occupied
With his own worries, experiences, dreams.
Young grandchildren were born,
And on a holiday
The house was full of sons and daughters,
Dressed up little boys and girls
With brown, blond, and black heads,
Sleepy heavy faces,
And happy impish faces.
Now, the old woman often did not know
Whose child was around her legs,
Or what his name was.
Old age weighed her down.
She distributed candy and cookies among them,
But seldom ran her hand
Over the soft hair of young heads.

She died as she lived:
Quiet, becalmed, without complaints.
Sons and daughters encircled her,
But in the last quiver of agony
She fixed her dismal look
On her husband, and turned away no more.
Long after she expired,
He was still under the burden
Of her heavy, dismal glassy look.

Later, the house filled with quiet,
Smells of death, yellow candles,
And heavy, overwhelming bouquets of flowers.
The old woman lay in the coffin
Dressed up in a full, black silk dress.
Under the thick black veil
Her gray hair looked like silver.
The yellow death candle was reflected
In the old, golden wedding ring
On her thin dead hand.
The whole city milled around the house:
The old gray neighbors who still
Remembered this Josh from other times,
The younger who traded with him
In the businesses and banks,
The sisters' friends and acquaintances,
The same old pastor with the mild face,
The busy harried Litvaks
With wives and children, who didn't know
What to do with their hats—
Whether or not to take them off.

פלעגט זי פֿארחלומען איר טאג בײם פּיאנא.
אז ס׳רויע לעבן האט זי אײנמאל אנגערירט
האט זיך איר יונגעס וועזן אײנגעשרומפּט
ווי ס׳שליסט זיך אײן די שלאפֿנדיקע בלום
ווען ס׳פֿאלט אויף איר די אנקומענדע נאכט.
אין שטאט האט מען גערעדט פֿון אומגליקלעכער ליבע.
דאס גאנצע הויז איז אומגעגאנגען ארום איר
ווי מען גײט אום א צערטלעך קרײנקלעך קינד:
דערפֿילט איר קלענסטן וואונטש, איר מינדסט באגער.
זי פֿלעגט ארויספֿארן אין ראזיקע פֿארנאכטן
שפּאצירן אויסער שטאט אין קערבל־וועגל
געשפּאנט צום טאנצנדיקן פּאני־פֿערדל.
און אז זי פֿלעגט צוריקקומען אהײם
פֿלעגט שמעקן פֿון דעם גאנצן יונגן וועזן
מיט ווילדע פֿעלד־בלומען און טוי און זומערנאכט.
און אינם פֿײכטן בלאנדזשעדיקן בליק
איז עפּעס אומבאשװאוטען פֿרעמדס און ווײטס
און אומפֿארשטענדלעכס. פֿון אן אנדער וועלט.
ווען דאראטי האט זיך צוריקגעקערט
און מיטגעבראכט איר זון, דעם קלײנעם דײוויד —
האט עטל ווי פֿון שלאף זיך אויפֿגעכאפּט:
ס׳האט אנגעהויבן קלינגען אינם הויז
מעלאדיש, שײן און שטארק איר יונגע שטים.
זי האט שוין מער פֿון קינד נישט אפּגעטראטן
און איז צו אים געווארן ווי א מאמע.
און בײדע שוועסטער, הויך און דין און שלאנק,
אין שווארצן טרויער די, אין ווײס די צווײטע,
די פֿלעגן אומגײן ווי צווײ מאמעס ארום קינד.

ב
טויט

דאס לעבן איז דערווײל געגאנגען פֿאריס
ווי ס׳גײט דער אלטער זײגער אויפֿן וואנט.
און יעדער איז געווען מיט זיך פֿארנומען
מיט זײנע דאגות, איבערלעבונגען, חלומות.
עס האבן זיך געהויבן יונגע אײניקלעך —
און אין א יום־טובדיקן טאג פֿון רוּ
איז פֿול געווען דאס הויז מיט זין און טעכטער,
מיט אויסגעפּוצטע ייִנגלעך און מיט מײדלעך
מיט ברוינע און מיט בלאנדע און מיט שווארצע קעפּלעך
מיט אנגעכמורעטע און שווערע פּנימלעך,
מיט לוסטיקע און ממזרישע פּנימלעך.
די אלטע פֿלעגט שוין אפֿט אלײן נישט וויסן
ווער וועמעס קינד סע פּלאנטערט זיך ארום
צווישן אירע פֿיס, און וואס זײן נאמען איז.
דאס האט די עלטער זי גענומען בויגן:
די פֿלעגט זײ טײלן צוקערלעך און קיכלעך,
און זעלטן ווען א פֿיר טאן מיט דער האנט
אריבער ווײכן האר פֿון יונגע קעפּלעך.

זי איז געשטארבן ווי זי האט געלעבט:
א שטילע, א בארואיקטע, זיך נישט געקלאגט.
עס האבן זי ארומגערינגלט זין און טעכטער,
נאר אין דעם לעצטן ציטער פֿון איר גסיסה
האט זי איר טריבן בליק ארויקגעשטעלט
אויף אים, דעם מאן, און מער נישט אפּגעווענדט.
און לאנג נאכדעם ווי זי האט אויסגעהויכט איר אטעם
איז ער נאך אלץ געווען אונטער דער משא
פֿון שווערן טריבן און פֿארגלאזטן בליק.

דערנאך איז פֿול געווארן ס׳הויז מיט שטילקײט,
מיט ריחות פֿונם טויט און געלע ליכט,
און שווערע איבערפֿליסיקע בוקעטן־בלומען.
די אלטע איז געלעגן אין דעם ארון,
פֿארפּוצט אין שווארצן ברײטן זײדנקלײד:
פֿון אונטער דעם געדיכטן שווארצן שלײער
האט זיך דאס גרויע האר פֿון קאפּ געזילבערט,
און אויף דער געלער דינער טויטער האנט
האט זיך דאס געלבע טויטנליכט געשפּיגלט
אין גאלדענעם און אלטן חופּה־רינג.
די גאנצע שטאט האט זיך אין הויז געקערט:
די אלטע גרויע שכנים, וועלכע האבן נאך
געקענט דעם דזשאש פֿון יענע אלטע צײטן,
די אינגערע, וואס האבן שוין פֿארקערט
מיט אים אין די געשעפֿטן און די באנקן,
די שוועסטערס חברטעס און די באקאנטע,
דער אלטער פּאסטאר מיטן מילדן פּנים.
די אײלנדיקע און צעיאגטע ליטוואקעס
מיט ווײב און קינד, וואס האבן נישט געוואוסט
ווי צו באגײן זיך מיט די הײטלען זײערע:
ארונטערנעמען דאס היטל, אדער נײן?

To Litvaks the whole ceremony
Of the prayer seemed peculiarly foreign.
The young, thin rabbi, dressed in black,
Stiffly buttoned up to the neck,
His face smooth shaven, his head bare,
Glistening glasses on his eyes,
Read in an appropriate tone.
Smooth polished words
From a thin, black-bound Book of Psalms
Fell like jewels:
Familiar words, but in a new tongue,
Which disturbed all hearts.
"God, our Master, how great is Thy name
Over the world:
Who hast shown Thy splendor
In the heavens.
When I see Thy heavens,
The work of Thy fingers,
Moon and stars which Thou hadst secured,
What is man that Thou art mindful of him,
And the son of man, that Thou should's't remember him?"
He paused, quiet for a few moments.
In the quiet strained house
The leafing of thin pages was heard.
He began reciting anew
The prayer of Moses, the Godly man:
"... Even before the hills were born,
And before Thou hadst created earth and world,
Thou wast already God, forever and forever."
And further:
"Like withered grass... which sprouts in the dawn
And dries and withers in the evening.
All our days disappear in Thy wrath..."

The old man heard and didn't hear:
Time and motion stopped
As in a hazy, convoluted dream,
And everything was mixed with that dismal look:
The sons and daughters and the dead face,
The unreal light of the yellow candles,
The heavy odor of the flower wreaths,
The face of the young, unfamiliar rabbi,
Who sadly drew out monotones.
Minutes stretched to eternity,
And the whole of life lasted a moment.
In another moment, the past
Disappeared and dissolved like smoke.
So he tried to listen to the voice.
He was able to recognize familiar words.
Familiar, but yet estranged.
He went back to the past,
To the thought which did not let go,
The ancient thought, from the beginning of time,
Since the first man started to think:
What is the purpose and the sense of it all?
Then the nightmare began again:
The familiar streets of the city
Were now unfamiliar and strange,
The fields, the grass, and then the tombstones,
And fresh graves covered with flowers.
So many white marble figures—
And crosses, crosses, crosses everywhere.
A large, red, fiery sun was
Motionless in the sky.
He woke at the edge of the grave
Which smelled of fresh, cool earth,
And he came to himself, as from a dream:
The coffin had been lowered into the grave
And the rabbi bowed over it
Reading again from the little black book.
But here, in the open field,
In the presence of quiet eternal life,
The voice sounded sorrowful, lost.
The rabbi threw white flowers in the grave,
Bending over it, saying:
"Dust thou art, to dust returnest."
And when the earth started to fall
With heavy thumping sounds on the cover of the coffin,
Josh remembered another winter day,
When he and she, now in her grave,
Had chopped open a grave
For their young dead child.

און ס'איז ווי אויסגעקומען מאָדנע פֿרעמד
די גאַנצע צערעמאָניע פֿון דער גאָטעסדינסט;
דער יונגער דינער ראַבײַ שוואַרץ געקליידט,
פֿאַרשפּיליעט שטײַף אויף אַלע קנעפּ צום האַלדז,
דאָס פּנים גלאַט ראַזירט, מיט בלויזן קאָפּ,
מיט גלימצערדיקע גלעזער אויף די אויגן.
ער האָט געלייענט אין אַ דיקן טאָן,
געצויגן די געשליפֿענע געפּיילטע ווערטער
אַרויס פֿון דינעם שוואַרצגעבונדענעם תהילים.
עס זײַנען פּערלדיק געפֿאַלן ווערטער,
באַקאַנטע ווערטער, נאָר אין נײַעם לשון,
וואָס האָבן אָנגעשלאָגן אַלע הערצער:
„גאָט, אונדזער האַר, ווי גרויס איז דײַן נאָמען
„איבער דער וועלט!
„וואָס דו האָסט געטאָן דײַן פּראַכט
„אויף די הימלען.
„ווען איך זע דײַנע הימלען,
„די אַרבעט פֿון דײַנע פֿינגער,
„לבנה און שטערן וואָס דו האָסט פֿעסטגעזעצט.
„...וואָס איז דער מענטש ,דו זאָלסט אים דערמאָנען,
„און דער זון פֿון דער ערד, דו זאָלסט אים געדענקען?...‟
זיך אָפּגעשטעלט אויף אייניקע מינוטן שטיל. —
אין שטילן אָנגעשטריינגטן הויז האָט-זיך געהערט
דאָס איבערמישן פֿון די דינע בלעטלעך. —
און אָנגעהויבן זאָגן פֿון דאָס נײַ:
דאָס געבעט פֿון משה, דעם געטלעכן מאַן:
„... נאָך אײדער די בערג זײַנען געווען געבוירן,
„און אײדער דו האָסט באַשאַפֿן ערד און וועלט —
ביסטו פֿון אייביק און פֿון אייביק שוין געווען גאָט‟.
און ווייטער:
„ווי וועלקעס גראָז... וואָס שפּראָצט אויס באַגינען
„און ווערט צעטריקנט און פֿאַרוועלקט אין אָוונט.
„דען אַלע אונדזערע טעג שווינדן אין דײַן צאָרן...

דער אַלטער האָט געהערט און נישט געהערט;
עס האָט זיך אָפּגעשטעלט די צײַט און די באַוועגונג,
ווי אין אַ נעבלדיקן פּלאָנטערדיקן חלום.
און אַלץ האָט זיך געמישט אין טריבן בליק;
די זין און טעכטער און דאָס טויטע פּנים
דער ניט־רעאַלער שײַן פֿון געלע ליכט,
דער שווערער ריח פֿון די בלומענקרענץ,
דאָס פּנים פֿון דעם פֿרעמדן יונגן ראַבײַ
וואָס האָט געצויגן מאָנאָטאָן אין אייביקייטן,
און ס'גאַנצע לעבן האָט געדויערט איין מינוט.
אין צווייטער רגע איז דאָס פֿריערדיקע
פֿאַרשוווּנדן און צערונען ווי אַ רויך —
האָט ער געפּרוּווט זיך צוהערן צום קול
האָט ער יאָ אויפֿגעכאַפּט באַקאַנטע ווערטער,
באַקאַנטע אָבער דאָך פֿאַרפֿרעמדטע ווערטער,
איז ער אַריבער צו דאָס פֿריערדיקע,
צו דעם געדאַנק וואָס האָט נישט נאָכגעלאָזט,
וואָס איז שוין אַלט דאָך נײַ זינט וועלט איז וועלט,
און זינט דער ערשטער מענטש האָט אָנגעהויבן טראַכטן:
וואו איז דער תּכלית און דער זין פֿון אַלעס?

דערנאָך האָט ווידער זיך געצויגן דער קאָשמאַר:
די גאַסן די באַקאַנטע פֿון דער שטאָט
זיי זײַנען דאָס מאָל אומבאַקאַנט און פֿרעמד,
דאָס פֿרײַע פֿעלד, דאָס גראָז, דערנאָך מצבֿות,
און פֿרישע קבֿרים צוגעדעקט מיט בלומען.
אַזוי פֿיל ווײַסע מאַרמאָרנע פֿיגורן —
און צלמים, צלמים, צלמים איבעראַל.
עס איז געשטאַנען אינם הימל אומבאַוועגלעך
אַ גרויסע רויטע פֿײַערדיקע זון.
ער האָט זיך אויפֿגעכאַפּט בײַם ראַנד פֿון גרוב
וואָס האָט געשמעקט מיט פֿרישער קילער ערד,
און האָט זיך אויסגעניכטערט ווי פֿון חלום:
דער אָרון איז געווען אַראָפּגעלאָזט אין גרוב
און ס'האָט דער ראַבײַ זיך געבויגן איבערן גרוב,
געלייענט ווידער פֿונם שוואַרצן ביכל
נאָר דאָ, אין אָפֿענעם און פֿרײַען פֿעלד,
האָט ס'קול געקלונגען לײַדנדיק, פֿאַרלוירן,
אין אָנגעזיכטס פֿון אייביק־שטילן לעבן.
ער האָט געשאָטן ווײַסע בלומען אין דעם גרוב,
געבויגן זיך דאַריבער און גערעדט:
„דען ערד ביסטו, און צו דער ערד קערסטו זיך צוריק‟.
און אַז די ערד האָט אָנגעהויבן פֿאַלן
מיט דומפּן שווערן קלאַנג אַן דעק פֿון אָרון,
האָט ער דערמאָנט זיך יענעם טאָג אין ווינטער.
ווען ער און זי, די איצט פֿאַרשאָטענע אין גרוב,
זיי האָבן אויפֿגעהאַקט דעם אַלטן קבֿר
פֿאַר זייער קליין און אומגעקומען קינד.

Falling on top of the little mound
Which was now green and peaceful,
Covered with grass and wild field flowers,
He wanted to cry to their child
That she, the mother, had joined her.

But he could not speak.
As he lay upon the grave, his well
Of hot tears opened.
And he sobbed out loud
Like a small and helpless child.

C. Evening Shadows

Over the mother's sick bed,
Father and son had made their peace.
From the first day, Josh had missed his son.
Yet, too proud to show his feelings,
He had remained silent. And so had his son.
But by the mother's bed, and later on at the funeral,
It was easy to say friendly words
Which came honestly from the heart:
The business needed young blood;
Strong competitors had sprung up;
And old Josh felt that it was
Too hard for him, that his strength was
Not up to carrying the heavy burden alone.
He knew very well that Lionel
Would not go far: although good at the scale,
He could not be depended upon for more.
One day, without mincing words,
He asked Jacob to come back to the place,
And Jacob didn't take long to decide.
He immediately accepted his father's proposition.
And on the sign near the large old house
"And Son" was added.

Life continued
On its daily, prescribed route.
Busy from early morning till late at night
With trade and merchandise and litigations,
Profits and losses, the old man
Now often found business hard
And tedious. He yearned
To withdraw from the whole thing
And to dream somewhere quietly.
He tried to remain in the house,
But the quiet of the house did not agree with him.
He once even searched out
Old *Reb Bakhye* from the dust,
But *Reb Bakhye* now left him cold:
It was not what he wanted. He returned to the place
And harnessed himself again to the yoke,
Even though he knew that it was unnecessary,
That Jacob could manage very well without him.
But to be superfluous in God's world
Was not his nature. So, again,
With heart and soul, he threw himself
Into his business and remained thus
Occupied, concerned. The only ones who
Now lightened his heavy gloom were
Vivian, his daughter-in-law,
His melancholy daughters at home,
And the fragile child David.

Vivian often came into the place
Bringing her little girl:
Slight, gentle, laughing,
Charming dimples in her face.
She carried a new fragrance into the place
Entrancing him with her fresh youth.
She kissed the old man on the forehead,
And childishly carefree, snuggled close to him.
He loved taking her around,
Showing her the place, and explaining things to her.
She listened earnestly to him,
Chattering childishly,
Something of her freshness remained
Long after she had left the place,
A bunch of fresh, blue-violet lilacs,
Or crisp wild roses at summer's end.

האָט ער אַ פֿאַל געטאָן צום קליינעם בערגל,
וואָס האָט געגרוט איצט אַזוי גרין און פֿרידלעך
באַדעקט מיט גראָז און ווילדע פֿעלד־בלומען.
ער האָט געוואָלט אַריינשרייען צום קינד
אַז זי, די מאַמע, איז צו איר געקומען —
נאָר ריידן האָט ער נישט געקאָנט — האָט ער
געבויגן זיך צום קבר, און דער קוואַל
פֿון הייסע טרערן האָט זיך איר געעפֿנט,
האָט ער געכליפּעט אויפֿן הויכן קול,
ווי ס'וויינט אַ קליין און אומבאַהאָלפֿן קינד.

ג

אָוונט־שאָטנס

בײַם מוטערס קראַנקענבעט זײַנען דער פֿאָטער
און זון געוואָרן שלום. ס'האָט געבענקט האָט אים
געצויגן צום זון פֿון ערשטן טאָג —
צו שטאָלץ אָבער צו ווײַזן זײַן געפֿיל
האָט ער געשוויגן. ס'אײַגענע דער זון.
בײַם מוטערס בעט — דערנאָך בײַ דער לויה
איז לײַכט געווען צו ריידן גוטע רייד
וואָס זײַנען אמתדיק געקומען פֿונעם האַרצן.

ס'געשעפֿט האָט שוין געפֿאָדערט יונגעס בלוט;
ס'איז אויסגעוואַקסן שטאַרקע קאָנקורענץ,
און ס'האָט דער אַלטער דזשאָש געשפּירט, אַז ס'איז
צו שווער פֿאַר אים, און ניט פֿאַר זײַנע כּוחות
אַליין, אויף זיך, די משׂא אויסצוטראָגן.
מיט ליאָנעלן האָט ער גוט געוואוסט,
אַז ווײַט וועט ער ניט גיין; איז גוט צום וואָג,
און ווײַטער איז ניטאָ זיך צו פֿאַרלאָזן.
האָט ער אײן טאָג, אָן ווײַטיקע הקדמות,
געבעטן דזשייקאָבן צוריקקומען אין פּלאַץ.
און דזשייקאָב האָט זיך אויך נישט לאַנג געקנייטשט,
און אָנגענומען באַלד דעם טאַטנס פֿאָרשלאָג.
און אויפֿן שילד פֿון אַלטן גרויסן הויז
איז צוגעקומען נאָך איין וואָרט: „און זון".

דאָס לעבן האָט גענומען ווידער גיין
זײַן אָנגעצייכנטן טאָגטעגלעכן מאַרשרוט.
פֿאַרנומען פֿון דער פֿרי ביז שפּעט אין נאַכט
מיט האַנדל און מיט סחורה און מיט לאָדעניש,
פֿאַרדינסטן און פֿאַרלוסטן — און דעם אַלטן
איז אָפֿטמאָל שוין די זאַך געפֿאַלן שווער,
און איבערדריסיק. ער האָט שטיל געגאַרט
צוריק זיך ציִען פֿון דער גאַנצער משׂא,
און חלומען וואו ערגעץ שטילערהייט —
ער האָט געפּרוּווט צו אויסבלײַבן אין דער היים,
נאָר ס'איז די רו פֿון היים נישט אײַנגעגאַנגען.
ער האָט אַפֿילו אײנמאָל אויסגעזוכט
דעם אַלטן רב בחיי פֿון זײַן שטויב —
נאָר רב בחיי האָט אים שוין געלאָזן קאַלט:
נישט דאָס. האָט ער זיך אומגעקערט צום פּלאַץ
און האָט זיך אײַנגעשפּאַנט צוריק אין יאָך,
הגם ער האָט געוואוסט, אַז ס'איז נישט נייטיק,
אַז דזשייקאָב וועט גאַנץ גוט באַגיין זיך אָן אים.
נאָר זײַן אָן איבעריקער אויף גאָטס וועלט,
איז נישט געווען אין זײַן נאַטור. האָט ער
זיך ווידער מיטן לײַב און זעל אַרײַנגעטאָן
אין זײַן געשעפֿט — און איז אַזוי פֿאַרבליבן
פֿאַרטאָן, פֿאַרדאגהט. נאָר איין אײנציק שטראַל
האָט איצט באַלויכטן אים זײַן שווערן אומעט:
דאָס איז געווען וויוויאַן זײַן שנור,
די אומעטיקע טעכטער אין דער היים,
און דער פֿאַרצערטעלטער, דער קליינער דייוויד.

די וויוויאַן פֿלעגט אָפֿט אַראָפּקומען אין פּלאַץ
און מיטפֿירן מיט זיך איר קליינע טאָכטער:
אַ הויכע און אַ שלאַנקע און אַ צערטלעכע,
מיט לאַכעדיקע חן־גריבלעך אין פּנים.
פֿלעגט זי אַרײַנטראָגן אַ נײַעם דופֿט אין פּלאַץ
און אים באַשטראַלן מיט איר פֿרישער יוגנט.
זי פֿלעגט דעם אַלטן קושן אויפֿן שטערן,
און זאָרגלאָז־קינדעריש גלעטן זיך צו'ן אים.
ער האָט געליבט זי אומפֿירן אין פּלאַץ,
באַווײַזן איר און אויסדערציילן זאַכן —
און זי פֿלעגט ערנסט צוהערן צו'ן אים,
און פּלוידערן און ריידן ווי אַ קינד
און נאָכדעם ווי זי פֿלעגט פֿון פּלאַץ אַוועקגיין,
פֿלעגט לאַנג נאָך בלײַבן עפּעס פֿון איר פֿרישקייט:
אַ בינטל פֿרישן בלוי פֿיאָלעטן ליילאַקס,
צי שטײַפֿע ווילדע רויזן אין סוף זומער.

Although Josh's day was then drawing towards a close,
There was still strength in his loins,
His eye was still sharp, flashing,
And sometimes a cheerful little flame
Would glow in them. But evening shadows
Engulfed his heart.
Later, when the old woman's grave was
Overgrown with tall grass,
He would, on sunny free days,
Come to visit her. The field was
Bright and inviting;
Crosses and tombstones sparkled,
Shimmering peacefully in the hot sun.
The stillness was so large and deep,
That the very silence spoke,
With quiet joy it seeped into the weary heart.
One half of the old woman's headstone
Was already written upon, engraved
With golden letters; the other half,
Smooth, shining, and polished,
Reflecting the mixed colors
Of grass and trees, sunlight and shadows,
Waited for that unknown day
When the gravestone scribe would come
To engrave a new name into the stone.
It was peculiarly endearing and sad
At the same time: to know certainly and surely
That further than here one cannot go,
That here, just here, under this mound, is
The end of every beginning, the end of all ends.

D. Life

Youth lived its full life:
Days became weeks,
Months were linked into years;
And day, and week, and month were full
Of secret promises for the future.
Each year brought something new,
A new expectation, a new joy,
In the first flutter within a mother's body,
In the first helpless cry of the child,
In the first sweet, innocent smile,
And in the first steps
Of little babies.

At first the years
Were hard and lean. There was need in the house
And Jake could not adapt himself to anything.
It was hard for him, with his nature,
To work for someone else.
But need breaks iron. Later, with time,
He somehow became reconciled
And made peace with his lot.
Vivian intuitively understood
How to make the poverty pleasant,
How to light up every corner.
The small house was full
Of the warmth of young love.
Sometimes the girls, Jacob's sisters,
Came to visit and the house
Echoed fresh joyfulness
And young hearty laughter.
When the first child arrived
The house filled with new happiness,
Childish cries, satisfied noises,
And the young mother's voice
That lulled the baby to sleep.
In the summer the small house greened
Among trees one hundred years old,
Smelled of wild field flowers and lilacs
In early spring. Later, wild fragrant
June roses blossomed,
Climbed up the walls over the veranda
And onto the old roof. Sunflowers
On thick green stalks bloomed brightly,
Shaking heads of yellow flowers,
And revealing thick black rows
Of ripening seeds. In winter
Every fireplace in the house burned.
The large, broad field covered with snow
And trees covered with dull silver
Could be seen from the small window.

זיין טאָג האָט דאַן גענייגט זיך שוין צום אָוונט;
ס'איז נאָך געווען קראַפֿט אין זיינע לענדן,
זיין אויג איז נאָך געווען שאַרף און בליציק,
און ס'פֿלעגט צומאָל אַ לוסטיק פֿײַערל
אין זיי זיך צינדן. נאָר די אָוונט שאָטנס
זיי האָבן שוין אַרומגעכאַפּט זיין האַרץ.
נאָך שפּעטער, אַז דער אַלטערס קבר האָט גענומען
באַוואַקסן ווערן מיט אַ טיפֿן גראָז —
פֿלעגט ער אין זוניקע און פֿרייע טעג
איר קומען צו באַזוך; עס האָט זיך העל
און פֿריידלעך־זוניק זיך געשפּילט דאָס פֿעלד.
עס האָבן צלמים און מצבות העל געגלאַנצט,
געגלימערט פֿרידלעך אין דער הייסער זון.
און ס'איז די שטילקייט גרויס געווען און טיף,
אַזוי אַז ס'האָט די שטילקייט אַליין גערעדט,
געטריפֿט מיט שטילער פֿרייד אין מידן האַרצן.
אין האַלבער שטיין פֿון אַלטער ביים צוקאָפּנס
איז שוין געווען פֿאַרשריבן, אויסגעהאַקט
מיט אותיות גאָלדענע; די צווייטע העלפֿט
איז גלאַט געווען און גלאַנציק און פּאָלירט,
און פֿריילעך זיך געביטן מיט קאָליר
פֿון גראָז און ביים און זונען־ליכט און שאָטן,
און האָט געוואַרט אויף יענעם אומבאַוואוסטן טאָג
ווען ס'וועלן די מצבה קריצער קומען
און אויסהאַקן אין שטיין אַ נייעם נאָמען.
און ס'איז געווען מאָדנע ליב און טרויעריק
צו גלייכער צייט, צו וויסן זיכער און באַשטימט,
אַז ווייטער פֿון דעם קען מען ניט אַוועקגיין,
אַז דאָ, פּונקט דאָ, אונטערן בערגל, איז:
די ענד פֿון יעדן אָנהייב, סוף פֿון אַלע סופֿן.

ד לעבן

די יוגנט האָט געלעבט איר פֿולן לעבן;
עס האָבן זיך געביטן טעג און וואָכן,
מאָנאַטן האָבן זיך געקייטלט אין די יאָרן;
און טאָג און וואָך און מאָנאַט זיינען געווען פֿול
מיט סודותדיקע צוזאָגן אויף שפּעטער;
און איטלעך יאָר האָט מיטגעבראַכט אַ נייעס,
אַ ניי דערוואַרטונג און אַ נייע פֿרייד,
אין ערשטן ציטער פֿון דער מוטערס לייב,
אין ערשטן אומבאַהאָלפֿענעם געשריי פֿון קינד,
אין ערשטן אומשולדיקן זיסן שמייכל,
און אין דעם ערשטן שטעל זיך אויף די פֿיס
פֿון יונגע עופֿהלעך.

צוערשט זיינען אַוועק
די יאָרן שלעכט און מאָגער. ס'האָט געפֿעלט אין הויז
און דזשייק האָט נישט געקאָנט זיך צופּאַסן צו עפּעס;
ס'איז שווער געווען פֿאַר אים, מיט זיין נאַטור,
זיך צופּאַסן אין אַרבעט פֿאַר אַ צווייטן.
נאָר נויט ברעכט אייזן. שפּעטער מיט דער צייט
האָט ער זיך ווי ניט איז צו דעם געוואוינט
און האָט געשלאָסן שלום מיט זיין צושטאַנד.
נאָר וויוויאַן האָט מיט איר חוש פֿאַרשטאַנען
ווי נאָך די אָרעמקייט צו מאַכן ליב,
ווי צו פֿאַרשיינען איטלעך ווינקל פֿונם הויז.
און ס'איז דאָס קליינע הויז געווען פֿול
מיט וואַרעמקייט פֿון יוגנטלעכער ליבע.
אַמאָל פֿלעגן די מיידלעך, דזשייקאָבס שוועסטער,
זיי קומען צו באַזוך און ס'פֿלעגט דאָס הויז
פֿאַרקלונגען ווערן פֿון דער פֿרישער פֿריילעכקייט,
פֿון יונגן שטראָם פֿון האַרציקן געלעכטער.
אַז ס'ערשטע קינד איז איננם הויז געקומען —
איז פֿול געוואָרן ס'הויז מיט נייעם גליק,
מיט קינדערשן געוויין און זאַטן ברומען,
און מיטן יונגן מוטערלעכן קול
וואָס פֿלעגט דאָס קינד פֿאַרשלעפֿערן אין רו.
אין זומער האָט דאָס קליינע הויז געגרינט
צווישן אַלטע ביימער, הונדערטיעריקע,
געשמעקט מיט ווילדע פֿעלד־בלומען און ליילאַקס
אין פֿריען פֿרילינג. שפּעטער האָבן זיך צעבליט
די ווילדע שמעקעדיקע יוני־רויזן,
געקלעטערט אויף די ווענט, אויף דער וועראַנדע,
און ביז צום אַלטן דאַך אַרויף. די זון בלומען
אויף גראָבע גרינע שטאַקן האָבן העל געבליט,
געטרייסלט פֿון די קעפּ די געלע בליאונג,
און אָפּגעדעקט געדיכטע שוואַרצע רייען
פֿון צייטיק־ווערנדיקע קערנער. ווינטער
האָט יעדער אויוון איננם הויז געברענט
און דורך די קליינע פֿענצטער האָט געשטרעקט זיך
דאָס גרויסע ברייטע פֿעלד פֿאַרדעקט מיט שניי,
מיט ביימער בליענדע אין מאַטן זילבער.

At night, it was lovely to hear
The sad sound of the branches,
And the night howl of the wind.
Inside, the house was warm and cozy.
The infant gurgled and bubbled
Happily, in warmth and plenty,
In its crib in the corner.

Vivian who was religiously inclined
Went to church
Every Sunday and returned inspired.
With large, moist, gleaming eyes
She would quickly repeat to Jake
The pastor's new sermon,
And some sentiment which moved her.
She often reproached him: Why
Was he so indifferent to faith?
How can one live without God?
Later on, she somehow obtained
Two old brass candlesticks, and on Fridays
When Jacob came back home,
He would find two candles burning,
Fresh *hallahs* and red wine.
She would dress herself in white
And the feeling of Sabbath was in the house.
She implored him to teach her
The blessing for the lighting of the candles,
But Jacob had to confess
That he had never known it.
She became more endearing than ever to him.

Afterwards, when Jacob returned
To his old father, prosperous
Years came, not extravagant,
Modest, but there was plenty in the house,
And his head was free from worry.
Vivian, drawing closer to the old man,
Became like a daughter to him.
Often the father joked
That she, Vivian, was more Jewish
Than his daughters, that Jewishness attracted her.
True, she never missed a Sunday
At church, and made sure that the child
Went to the old pastor for Sunday school,
But Friday night she lit candles.
And on *Rosh Hashana* and *Yom Kippur* she came
To the synagogue together with old Josh,
Her husband, and her young child.
The Litvaks were astonished,
And quietly whispered to each other.
It was hard to understand such a thing.
Finally Jacob got sick of it
And started to plan a temple,
A temple with an organ and a rabbi.
The Germans immediately joined in,
And old Josh was caught up in it.
The congregation split;
The temple was built.
Every Friday, at sundown,
The organ pealed its zealous celebration,
And the choir of young girlish voices
Rang out from the high, lighted niche,
And out on the distant street
Came the incantation: *Shma-Yisroel*!

Eight

A. Years Later

When David grew up and became a man
His grandfather Josh, already old,
Was growing in the other direction,
Small, quiet, shrunken,
His face wrinkled and yellow,
His eyes cloudy, lifeless and cold,
The hair on his head and beard yellowed from age.
The Negro in a limousine
Drove him daily, morning and evening,
To and from the place.
It was sad, pitiful,
To see the shriveled old man
Nestling quietly, lost
In the deep seat of the large limousine.

ס'איז ליב געווען צו הערן אין די נעכט
דאָס אומעטיקע קלינגען פֿון די צווייגן,
און דעם ביינאַכטיקן געשריי פֿון ווינט
ווען אינעם הויז איז ליב געווען און וואַרעם.
און פֿונעם ווינקל, פֿון דער וויכער וויג
האָט אַ צופֿרידענע, אין וואַרעמקייט און זעט,
דאָס קליינע עופֿהלע געפּלאָפּלט און געגערדט.

זי איז געווען רעליגיעז געשטימט,
און יעדן זונטיק פֿרי פֿלעגט זי אַוועק
אין קירך אַריין — און קומענדיק צוריק
מיט פֿייכטע גרויסע גלאַנצנדיקע אויגן
פֿלעגט זי אים איבערגעבן שנעל, באַגייסטערט,
דעם פּאַסטאָרס פֿרישע רעדע אין דער קירך,
און ווי זי איז גערירט געווען פֿון אַ געדאַנק.
זי פֿלעגט אים מוסרן גאַנץ אָפֿט, למאַי
ער איז צום גלויבן אַזוי גלייכגילטיק;
ווי קען אַ מענטש דען לעבן אָן אַ גאָט?
נאָך שפּעטער האָט זי ערגעץ־וואו געקראָגן
צוויי אַלטע לייכטער מעשענע, און פֿרייטיק
ווען דזשייקאָב פֿלעגט צוריקקומען אַהיים,
פֿלעגט ער געפֿינען ברענענדיקע צוויי ליכט,
מיט פֿרישע חלות און מיט רויטן ווײַן.
אַליין פֿלעגט זי אָרומגיין אָנגעטאָן אין ווײַס
און ס'האָט דער שבת זיך געשפּירט אין הויז.
זי האָט געבעטן, אַז ער זאָל זי אויסלערנען
די ברכות וואָס מען זאָגט ביים צינדן ליכט —
נאָר דזשייקאָב האָט געמוזט זיך מודה זיין,
אַז ער האָט קיינמאָל נישט געוואוסט. זינט דאַן
איז זי אים ליבער נאָך געווען ווי פֿריער.

דערנאָך, אַז דזשייקאָב איז צוריקגעגאַנגען
צום אַלטן פֿאָטער — זיינען אָנגעקומען
די זאַטע יאָרן. נים פֿאַרשווענדעריש,
צוריקגעהאַלטן, אָבער פֿול דאָס הויז.
און ס'איז דער קאָפּ געווען פֿריי פֿון זאָרגן.
די וויוויאַן האָט זיך געגלעט צום אַלטן,
און איז צו־ן אים געוואָרן ווי אַ טאָכטער.
און אָפֿטמאָל פֿלעגט דער אַלטער וויצלען זיך,
אַז זי, די וויוויאַן, איז מערער יידיש קינד
פֿון זיינע טעכטער, אַז איר ציט צו יידישקייט.
זי פֿלעגט טאַקע קיין זונטיק נים פֿאַרפֿעלן
צו גיין אין קירך, האָט אָפּגעהיט דאָס קינד
זאָל זונטיק גיין אין שול צום אַלטן פּאַסטאָר —
נאָר פֿרייטיק־נאָכטס האָט זי געצונדן ליכט.
און ראש השנה און יום כפור פֿלעגט זי קומען
צוזאַמען מיטן אַלטן דזשאָש און מאַן
און יונגן קינד אין סינאַגאָג אַריין.
און ס'האָבן זיך די ליטוואַקעס געחדושט.
מען האָט זיך שטיל געסודעט אויפֿן אויער —
ס'איז שווער געווען אַזינס נאָך צו באַנעמען.
ביז ס'האָט אים, דזשייקאָבן, די זאַך דערעסן,
און האָט גענומען פּלאַנעווען: אַ טעמפּל —
אַ טעמפּל, מיט אַן אָרגל, מיט אַ ראַביי.
די דייטשן האָבן באַלד זיך אָפּגערופֿן,
דער אַלטער דזשאָש איז מיטגעשלעפּט געוואָרן,
און ס'האָט זיך די געמיינדע דאַן צעשפּאָלטן.
עס האָט זיך אויפֿגעשטעלט אַ נייער טעמפּל,
און יעדן פֿרייטיק מיטן זון־פֿאַרגאַנג
האָט ערנסט פֿייערלעך געברומט דער אָרגל,
און ס'האָט דער כאָר פֿון יונגע מיידל־קולכלעך
געפֿלאָסן אין באַלויכטענעם און הויכן חלל
און ביז אין פֿרייער ווייטער גאַס אַרויס
דער פֿייערלעכער שפּרוך: שמע־יִיס־ראָ־על!

אַכטער קאַפּיטל

א

יאָרן שפּעטער

אַז דייוו איז אויסגעוואַקסן און געוואָרן גרויס,
איז שוין דער זיידע דזשאָש געווען אַלט,
איז שוין דער אַלטער דזשאָש געוואַקסן אויף צוריק.
איז קליין געוואָרן, שטיל און איינגעשרומפּן,
געקנייטשט און געל איז שוין געווען זיין פּנים.
די אויגן טונקע, לעבלאָזע און קאַלטע,
דאָס האָר פֿון קאָפּ און באָרד פֿאַרגעלט פֿון אַלטקייט.
דער נעגער אין דעם גוטן לימוזין
פֿלעגט טעגלעך, אין די מאָרגנס און די אָוונטס,
דעם אַלטן ברענגען און אָוועקפֿירן פֿון פּלאַץ.
און ס'איז געווען אַ צער און אַ רחמנות
צו זען דעם קליינעם איינגעשרומפּטן אַלטן,
זיך טוליענדיק, אַ שטילער, אַ פֿאַרלוירענער,
אין טיפֿן זיץ פֿון גרויסן לימוזין.

Half in earnest, half in jest, the old man
Would say: The day on which I don't appear
At this place will be my last.
He even came on the stormy days
Of cold winter, when earth and sky
Twisted and merged,
And in the heat of summer,
When a fiery sun baked the earth
From a burning, glowing sky,

In the bright clear days of spring,
And in the darkened, weeping autumn days.
For all appearances, he still came to work,
But in winter he slept away the day
By the warmth of the glowing coal stove,
And in summer, when the Southern sun burned,
He baked at the south wall
Of the large red building, sighing out loud,
And puffing on an old black pipe.
In his heart, the old man knew
That he really needn't come,
Anymore. He was in the way.
And it would have been more sensible to go home,
To sleep, to rest, and maybe
Even to look, sometimes, into a holy book.
But the red building lured him,
Had complete power over him.
As an old, retired dog
Comes home to lie on his master's threshold
So did Josh, in his second childhood,
Return to the security of his building.

Time passed, monotonously and quietly.
It really made no difference
How one killed it.
He was warmed by the sun in summer,
And in winter, the burning stove warmed him.
But what then? In summer one was freer.
A man can hide outdoors
And smoke his pipe in private.
Indoors, in the big red house,
He no longer felt free.
He was somehow superfluous. Outdoors, occasionally,
An old, retired neighbor came along.
And they would sit, comfortable in the hot sun,
Talking over the good old times
When the world was better,
The sun shone more brightly,
And life had a different flavor.
And if no neighbor came, it didn't matter.
There was always old Sam,
The first Negro
To work for him in the old days.
Sam was also retired, but for appearances' sake,
Still earned his bread.
Sam was all bones, never still,
His shining lively face
Fitted into a white frame,
A thick, grizzly white beard which
Made the black face look younger.
It was as if Sam, performing a childish trick,
Had whitewashed his beard,
Or had crept out of a sack
Of fresh white flour. They sat for days
And told each other all kinds of stories.
When Sam was in high spirits, he sang
Church spirituals,
Told Josh stories of slavery,
Fairy tales, a whole "Thousand and One Nights."
The old man shook his head in disbelief,
He sensed that not everything Sam told
Had to be accepted as the pure truth;
He intuitively felt that now and then Sam
Peppered and salted with a liberal hand.
Yet he fell under Sam's spell:
Winked slyly with one eye while the other sparkled
With the wisdom of age.
He stroked his old yellowed white beard,
And with relish began to tell a story himself.
But Sam could not be fooled either.

דער אַלטער פֿלעגט נאָך האַלב אין ערנסט, האַלב אין וויץ,
אַזוי זאָגן: דער טאָג וואָס כ'וועל זיך נישט באַווייזן
אין פּלאַץ אַריין — וועט זיין פֿאַר מיר דער לעצטער.
פֿלעגט ער נאָך קומען אין די שטורעמדיקע טעג
פֿון קאַלטן ווינטער, ווען די ערד און הימל
זיי מישן זיך און דרייען זיך בײַנאַנד;
אין גרויסע היצן פֿון דעם ליבן זומער,
ווען ס'שטייט און ברענט אין גליענדיקן הימל
אַ פֿייערדיקע זון און באַקט די ערד;
אין ליכטיקע און קלאָרע טעג פֿון פֿרילינג,
און אין פֿאַרשוואַרצטע וויינענדיקע האַרבסט־טעג.
עס האָט געהייסן, אַז ער קומט נאָך אַרבעטן;
פֿלעגט ער אין ווינטער אָפּשלאָפֿן דעם טאָג
בײַם וואַרעמען פֿון קויל צעגליטן אויוון,
און זומער־צײַט ווען ס'ברענט די דרומדיקע זון,
פֿלעגט ער זיך באַקן בײַ דער דרום־וואַנט
פֿון גרויסן רויטן בנין, קרעכצן אויפֿן קול,
און פּיפּקען פֿון אַ שוואַרצער אַלטער ליולקע.
דער אַלטער האָט אין האַרצן גוט געוואוסט,
אַז אייגנטלעך באַדאַרף ער מער נים קומען;
נים מער, ער פּלאָנטערט זיך צווישן די פֿיס,
און גלײַכער וואָלט געווען צו גיין אַהיים,
זיך אויסשלאָפֿן, זיך אויסרוען, און אפֿשר
אַרײַנקוקן אַמאָל גאָר אין אַ ספֿר —
נאָר ס'האָט דער רויטער בנין אים געשלעפּט,
געהאַט די פֿולע שליטה איבער אים.
און ווי דער אַלטער אויסגעדינטער הונט
קומט לייגן זיך בײַם שוועל פֿון באַלעבאָס —
אַזוי האָט ער די צווייטע קינדער יאָרן
געצויגן אין דעם שאָטן פֿון זײַן בנין.

די צײַט איז זיך געלאָפֿן אײַנטאָניק און שטיל;
ס'איז אייגנטלעך קיין חילוק נישט געווען
ווי נאָך דאָס שטיקל צײַט צו פּטרן;
אַז זומער איז אים וואַרעם אויף דער זון,
און ווינטער גליט דער ברענענדיקער אויוון.
וואָס דען? אין זומער איז אַ מענטש דאָך פֿרײַער:
אַ מענטש קאָן זיך באַהאַלטן אויסן שטוב
און רויכערן זײַן ליולקע ביחידות.
דאָרט אינעווייניק, אין גרויסן רויטן הויז,
האָט ער זיך אויפֿגעהערט צו שפּירן פֿרײַ;
איז עפּעס איבעריק. אין דרויסן טרעפֿט אַמאָל,
קומט צו אַמאָל אַן אַלטער אויסגעדינטער שכן,
צוזעצט מען זיך באַקוועם אין הייסער זון,
צערעדט מען זיך פֿון גוטע אַלטע צײַטן,
ווען ס'איז די וועלט געווען אַ בעסערע,
די זון האָט עפּעס וואַרעמער געלויכטן,
דאָס לעבן האָט געהאַט אַן אַנדער טעם.
און קומט קיין שכן נישט — איז אויכעט רעכט;
איז אַלעמאָל פֿאַראַן דער אַלטער סעם,
דער ערשטער נעגער וואָס האָט אָנגעהויבן
מיט אים צו אַרבעטן אין יענע יאָרן.
איז סעם שוין אויסגעדינט. נאָר הייסן הייסט עס,
אַז אַנקל סעם פֿאַרדינט נאָך אַליין זײַן ברויט.
דער אַנקל סעם איז רירעוודיק און ביינימ,
דאָס פּנים שוואַרץ מיט לעבעדיקן גלאַנץ
און אײַנגעפֿאַסט ווי אין אַ ווייסער ראָם
מיט אַ געדיכטער גרייזלדיקער ווייסער באָרד —
פֿון וואָס דאָס שוואַרצע פּנים זעט אויס ייִנגער.
ווי סעם וואָלט אָפּגעטאָן אַ קונדס־שפּיצל,
געבאַנגען און זיך אָפּגעקאַלכט די באָרד,
צי ווי ער וואָלט אַרויסגעקראָכן פֿון אַ זאַק
מיט פֿרישע ווייסע מעל. — איז זיצט מען טעג
און מען דערציילט זיך מעשות פֿון דער וועלט.
אַז סעם איז אויפֿגעלייגט, צעזינגט ער זיך,
די פֿייערדיקע לידער פֿון דער קירך,
פֿאַרציילט אים מעשות פֿון דער שקלאַפֿערײַ,
און בבא מעשות, טויזנט און איין נאַכט;
דער אַלטער שאָקלט נאָך אומצוטרוילעך דעם קאָפּ,
ער פֿילט נאָך, אַז ניט אַלץ וואָס סעם דערציילט
באַדאַרף מען אָננעמען פֿאַר ריינעם אמת.
ער שפּירט בחוש, אַז דאָ האָט נעגער־סעם
מיט ברייטער האַנט געזאַלצן און געפֿעפֿערט —
צעשמייכלט ער זיך ברייט און האָט הנאה
און פֿאַלט אַליין אַרײַן אין טאָן פֿון אַנקל סעם;
פֿאַרשמורעט כיטרע מיט איין אויג, דאָס צווייטע גלאַנצט
מיט עלטערלעכן שכל, אויפֿגעלייגט,
און גלעט די אַלטע געלבלעך־ווייסע באָרד,
און נעמט הנאהדיק אַליין דערציילן.
נאָר אַנקל סעמען קען מען אויך ניט נאַרן;

Sam understands that old Josh tells
Him stories that are entirely untrue:
The ghosts are no ghosts,
The devils are no devils.
For some reason the old boss
Wants to enjoy a good story.
So let him. Whom does it bother? Sam pretends
That the story frightens him to death,
Rolls his large, young looking eyes,
And crosses himself in feigned fear
Until, at last, old Josh breaks out
In a satisfied cackle,
And Sam pretends that he is insulted.

Sometimes, the old boss awakens in him:
Suddenly he gets angry at the Negro,
And drives old Sam to work.
From out of thin air he learns that the business
Is going downhill without supervision.
And God only knows where
That dried-up, little, skinny ancient
Gets so much energy. Josh runs with quick small steps
From one end of the large building to the other.
He is in every corner, poking in the wool,
Rooting among the yellow bones and iron,
Chewing on a piece of ginseng.
He sees feathers spilled from a sack
Flying in the street,
He flies after them like a hen,
Calling out in a thin, squeaky voice,
And collects the feathers one by one.
The Negroes come out to help him.
They go hunting, leaving their work,
And are afraid to laugh out loud.
And Lionel, who is now fat and gray,
Runs to the office to tell Jacob
About what is going on. When Jacob arrives
He finds things topsy-turvy on the yard.
The Negroes move in circles as in a dance,
The father's anger comes out in shrieks.
Jacob smiles, talks quietly to his father,
Calms him and leads him to the office.
The old man, however, is not quieted for long;
He pitches and thrashes like a stubborn child
Until Jacob can't stand it and leaves.
Then Josh sits down to dictate letters to customers;
The girl takes her notebook and pencil
And smiling, looks at him with surprise.
The old man looks at her with angry eyes
And indulges himself in a little dig:
Flour, that is, her powder, must have
Fallen in price in the country. The girl
Bites her red, painted lips.
The old man starts to dictate, beginning quietly,
But the old boss within him starts talking louder,
Becoming eager, and banging his fist on the table.
A moment later, the fire is gone,
He forgets where he is, his look becomes blank.
The girl yawns, waits patiently,
And winks slyly to a friend.
The old man wakes from the empty dream,
And hardly has the patience to finish.
Later, when the girl brings him
The letter, typed on the office machine,
He puts his glasses on
And signs his name with a feeble hand.
Still later, when the letter is brought
To Jacob, he throws it
Into the basket under the desk. Old Sam,
Who sees everything from beginning to end,
Is aggravated
And shakes his white head,
His faithful eyes blinking.
It is not nice to do this to an old boss.

Josh's life really consisted
Of one long chain of habits
And little nothings. There was nothing
In the future which might attract him,
No bright mirage to delude
And enchant his lifeless eyes.
He lived for the moment, came
Into the old place daily, pushed through the day,

אויך סעם פֿאַרשטייט, דער אַלטער דזשאָש פֿאַרציילט
אים מעשׂות ניט געשטויגן, ניט געפֿלויגן;
די שדים זיינען ניט קיין שדים,
די רוחות זיינען ניט קיין רוחות —
נאָר סתּם אַזוי זיך, ס'ווויל דער אַלטער באַלעבאָס
הנאה האָבן פֿון אַ פֿיינער מעשׂה —
איז זאָל ער, וועמען גייט עס אָן? — פֿאַרשטעלט זיך סעם
אַז ער איז טויט צעשראָקן פֿון דער מעשׂה,
און שטשירעט אויס די יונגע גרויסע אויגן,
און צלמט זיך אין אַ געמאַכטער שרעק —
ביז ס'פּלאַצט דער אַלטער דזשאָש צולעצט אַרויס
אין אַ צופֿרידענעם און עלטערלעכן לאַכן —
און סעם פֿאַרשטעלט זיך, אַז ער איז באַליידיקט.

אַמאָל וואַכט אויף אין אים דער אַלטער באַלעבאָס;
צעבייזערט ער זיך פּלוצים אויפֿן נעגער,
און טרייבט דעם אַלטן סעמען צו דער אַרבעט.
פֿון העלער הימל דערוויסט ער זיך, אַז דאָס געשעפֿט
לויפֿט קאַפּ אַראָפּ, אָן עמעצנס השגחה;
און ווייס דאָס גאָטע יאָר, וואו נעמען זיך
צום איינגעדרייטן קליינעם דאַרן זקן
אַזוי פֿיל כּוחות; לויפֿט מיט שנעלע קליינע טריט
פֿון איין ברעג גרויסן הויז און בּיז צום צווייטן,
איז פֿול אין איטלעך ווינקל, גריבלט זיך אין וואָל,
און קלימפּערט צווישן געלע ביינער, אייזנס,
און קייט אַ שטיקל דזשינסענג מיט די ליפּן,
דערזעט ער פֿעדערן צעפֿלויגענע אין גאַס
וואָס האָבן זיך צעשאָטן פֿון אַ זאַק —
צעלויפֿט ער זיך אַרום זיי ווי אַ הון,
צעלאָזט זיך אויף אַ דין און קוויטשיק קולכל,
און קלייבט די פֿעדערן די איינצלנע צונויף.
די נעגערס גייען אים אַרויס צו הילף,
פֿאַרוואַרפֿן אַלע אַרבעטן, גייען אויף געיעג,
און האָבן מורא לאַכן אויפֿן קול.
און לייאָנעל, וואָס איז שוין גראָב און גרוי,
לויפֿט אין קאַנטאָר אַריין, דערציילן דזשייקאָבן
וואָס ס'טוט זיך אויפֿן הויף. אַז דזשייקאָב קומט,
געפֿינט ער אויפֿן הויף אַן איבערקערעניש;
די נעגערס דרייען זיך ווי אין אַ טאַנץ,
דער פֿאָטער בייזערט זיך אין דינעם קוויטש.
און דזשייקאָב שמייכלט, רעדט צום פֿאָטער שטיל,
באַרואיקט אים און פֿירט אים אין קאַנטאָר.
דער אַלטער אָבער לאָזט זיך לאַנג ניט שטילן;
ער שלײדערט זיך און וואַרפֿט זיך ווי אַ קינד,
פֿאַרעקשנט זיך, ביז דזשייקאָב מוז אַנטלויפֿן.
ער זעצט זיך צו דיקטירן בריוו צו קונדן,
דאָס מיידל נעמט דאָס ביכל מיטן בליישטיפֿט,
און קוקט אים אָן פֿאַרחידושט מיט אַ שמייכל,
דער אַלטער קוקט אויף איר מיט בייזע אויגן,
פֿאַרגינט זיך איר אַריינוואַרפֿן אַ שטאָך־וואָרט,
אַז מעל, איר פּודער, הייסט עס, איז מסתּמא
געפֿאַלן פֿונעם פּרייז אין לאַנד. דאָס מיידל
פֿאַרבייסט די רויטע אָנגעפֿאַרבטע ליפּן.
דער אַלטער נעמט דיקטירן, הייבט אָן שטיל,
דערשפּירט זיך באַלעבאָס, נעמט ריידן העכער,
באַגייסטערט זיך, און קלאַפּט אין טיש זיין פֿויסט.
אַ רגע שפּעטער ווערט ער אויסגעלאָשן,
פֿאַרגעסט זיך וואו ער האַלט, זיין בליק ווערט שטאַר,
דאָס מיידל גענעצט וואַרטנדיק געדולדיק,
און ווינקט זיך איבער מיט אַ חברטע געשייט.
דער אַלטער כאַפּט זיך אויף פֿון פּוסטן חלום,
און קוים וואָס ס'קלעקט געדולד צו ענדיקן —
און שפּעטער, אַז דאָס מיידל טראָגט אים אונטער
דעם בריוו, אָן אָפּגעקלאַפּטן אויף דער שרייבמאַשין —
איז האַלט ער דיברילן אויף דער נאָז
און צייכנט מיט אַ שוואַכער האַנט זיין נאָמען.
נאָך שפּעטער ווערט דער בריוו געבראַכט צום זון
און דזשייקאָב וואַרפֿט דעם אַלטנס בריוו אַריין
אין קאָרב אונטערן טיש. דער אַלטער סעם
וואָס זעט עס צו פֿון אָנהייב ביזן סוף
באַווייזט אַרויס זיין ערגערניש דערפֿון
און שאָקלט מיטן אַלטן ווייסן קאָפּ,
און בלינצלט מיט די טרייע אַלטע אויגן;
ניט שיין אַזוי צו טאָן אַן אַלטן באַלעבאָס.

דאָס לעבן זיינס איז אייגנטלעך באַשטאַנען
פֿון איין אַ קייט אַ לאַנגע פֿון געוואוינהייטן
און פּיצל־קלייניקייטן. עס איז ניט געווען
פֿאָרויס, אין צוקונפֿט, עפּעס וואָס זאָל ציען,
קיין ליכטיקער מיראַזש וואָס זאָל פֿאַרבלענדן
און כּשופֿן די אָפּגעלעבטע אויגן.
ער האָט געלעבט מיט דער מינוט. געקומען
אין אַלטן פּלאַץ טאָג־טעגלעך, דורכגעשטופּט דעם טאָג.

Went back to his quiet corner,
Where he felt himself to be important.
Indifferently, passively, he accepted
The care and small tendernesses
Of his two, now faded, daughters.
And it was sad, how his soul
Dried up with his body:
From the former merchant with the clear look
And a concern for many things and subjects,
He now became a very stingy old man
Who shook over every penny.
God knows where he had found
The faded, mouldy pouch
Which hung around his neck on a string.
On market-day he went out
To buy provisions for the house.
The market knew him: a bad penny.
He wandered among the wagons,
Bargained desperately with the farmers,
And, with shaking hands,
He counted the slippery coins
For the first, the second, and the third time,
Avarice and distrust flashing
In his small, sharp eyes.

Thus appeared old Josh
When he already had one foot
In that grave waiting beside his wife's.

B. Children's Children

"A tree," philosophizes Sam,
Has millions of leaves; each leaf
Is different from another and unique.
And if anyone can prove the reverse,
Sam is ready to eat the leaves."
So says Sam. And he says this
Apropos of children. In addition, Sam brings
Evidence from a verse in the Bible:
"A person is like a tree in the field."
Old Josh thinks differently, however.
He thinks that all have one face,
And all are out for his "mazuma."
In fact, he has now forgotten the number
Of his grandchildren. Jacob
Has so many and so many, Lionel so many,
The doctor and the smooth, fat daughter
Are not far behind either. He starts to count,
But he doesn't have enough fingers on his hands,
And he stops in the middle. In addition, it seems to him
That all these "rabbit eaters" have only
One thing in mind, sports and automobiles.
Somehow they grow as if on yeast
And every moment there is another celebration.
A grandchild becomes engaged and is married,
And immediately another one copies him.
Indeed, it appears to him that the whole purpose
Of these frequent celebrations is in order
To milk him, the allegedly rich grandfather.
They do it on purpose. Let the grandfather
Show up with the expensive presents.
Presents, contends old Josh,
Are indeed superfluous. In his time
Who paid attention to gold and silver?
Who cared about pianos? You want to marry?
Go buy a simple wooden bed,
Two or three chairs, a table, and a pot,
And be finished with this business. But in the end
His contentions and his arguments are of no help.
Groaning sadly, he gives, of course. What can he do?

And yet, he gets pleasure from a celebration:
A world, a world, a dressed-up world
Of sons and daughters, daughters-in-law and sons-in-law.
And grandchildren of all ages,
With new, growing, busy little ones.
It shimmers and whispers with satin and silk,
Earrings and pearls on necks glitter,
Diamonds sparkle on fingers and in hair.
A jubilant world! Josh forgets himself,
He is seated at the head table
And all woo him and are proud of him.

צוריקגעקומען אין זיין שטילן ווינקל,
וואו ער האָט זיך געפילט אַ גרויסער חשוב.
האָט אָנגענומען גלייכגילטיק, פּאַסיוו,
די אויפפּאַסונג און קליינע צערטלעכקייטן
פון זיינע ביידע שוין פאַרוועלקטע טעכטער.
און ס'איז געווען אַ צער, ווי זיין נשמה
האָט זיך ווי אויסגעטריקנט מיט זיין גוף;
פון פריערדיקן סוחר מיטן קלאָרן קוק,
און ברייטער אומפּאַסונג פון זאַכן און ענינים,
איז איצט געווען אַ גייציק־קאַרגער זקן
וואָס האָט געטרייסלט זיך אויף יעדן סענט.
און גאָט ווייס, וואו ער האָט צוריק דערטאַפּט
דעם אָפּגעקראַכענעם און שימלדיקן בייטל
וואָס איז געהאַנגען אַרום האַלדז אויף שטריקלעך.
און פלעגט ער אין אַ מאַרק־טאָג זיך אַרויסלאָזן
צו איינהאַנדלען פּראָוויזיע פאַרן הויז —
האָט אים דער מאַרק געקענט: דער בייזער שילינגער.
ער פלעגט זיך אומדרייען צווישן פורן,
זיך דינגען מיט די פּויערים פאַרצווייפלט.
דערנאָך פלעגט ער מיט ציטערדיקע הענט
די אומגעהאַרכזאַמע מטבעות ציילן
צום ערשטן און צום צווייטן און צום דריטן מאָל.
און ס'האָט די גייציקייט און אומצוטרוי געשפּראָצט
פון קליינע, שאַרפע, אויפגעלעבטע אויגן.

אַזוי האָט אויסגעזען דער אַלטער דזשאָש
ווען ער איז שוין געשטאַנען מיט איין פוס
אין וואַרטנדיקן קבר ביי זיין ווייב.

ב

קינדס קינדער

„אַ בוים" — פילאָזאָפירט דער אָנקל סעם —
„פאַרמאָגט מיליאָנען בלעטער; איטלעך בלאַט
„איז אַנדערש און פאַרשידן פונם צווייטן.
„און אויב מען וועט אים אויפווייזן פאַרקערט —
„איז ער, סעם, מוכן זיי צו עסן".
אַזוי זאָגט סעם. און ריידן רעדט ער עס
אַנטקעגן קינדער. און דערצו ברענגט סעם
אַ ראיה פון אַ פּסוק אין דער ביבל:
„דער מענטש איז ווי דער בוים אין פעלד".
דער אַלטער דזשאָש מיינט אָבער אַנדערש:
ער מיינט, אַז אַלע האָבן זיי איין פּנים,
און אַלע זיינען אויסן די „מאַזומע".
ער האָט שוין איינגעטלעך די צאָל פאַרגעסן
פון זיינע אייניקלעך. אַז דזשייקאָב האָט
אַזויפיל און אַזויפיל, לייאָנעל אַזויפיל;
דער דאָקטאָר און די גלאַטע פעטע טאָכטער
זיי שטייען אויך ניט אָפּ. און נעמט ער ציילן,
איז קלעקן ניט קיין פינגער אויף די הענט,
און בלייבט אין מיט. דערצו נאָך, דאַכט זיך אים,
אַז אַט די אַלע „האָזן פרעסער" האָבן בלויז
איין זאַך אין זינען: ספּאָרט און אויטאָמאָביל.
און עפּעס וואַקסן זיי גאָר ווי אויף הייוון
און יעדע רגע איז אַ נייע שמחה.
אַן אייניקל פאַרקנסט זיך און האָט חתונה,
און שוין האָט זיך אויף אים פאַרקוקט אַ צווייטער.
און אים קומט אויס גאָר, אַז דער גאַנצער צוועק
פון אַט די אָפטע שמחות, איז כדי
צו בלוטן אים, דעם כלומרשט־רייכן זיידן.
מען מאַכט עס מיט אַ כיון; זאָל דער גרויספאָטער
אַרויסקומען מיט טייערע פּרעזענטן.
פּרעזענטן — טענהט ער, דער אַלטער דזשאָש —
איז גאָר אַן איבעריקע זאַך. אין זיינע צייטן
ווער האָט זיך אומגעקוקט אויף גאָלד און זילבער?
וואָס פּיאַנע און ווער פּיאַנע? ס'ווילט זיך הייראַטן —
גיי קויף אַ הילצערנע, אַ פּראָסטע בעט,
אַ צוויי־דריי שטולן, מיט אַ טישל, מיט אַ טעפּל,
און פאַרטיק מיט אַן עסק. נאָר אַז ס'קומט צו וואָס,
איז העלפן ניט די טענות און די מענות —
איז קרעכצט ער געבעך און ער גיט — ווי רען?

דערפאַר האָט ער הנאה אויף אַ שמחה:
אַ וועלט, אַ וועלט, אַן אויסגעפּוצטע וועלט
פון זין און טעכטער, שניר און איידעמער,
און אייניקלעך פון כל המינים עלטער
מיט נייעם וואַקסנדיקן צאַנקנדיקן קליינוואַרג.
עס שעמערירט און שאָרכט מיט זייד און סאַמעט,
עס בלישטשען אוירינגען און פּערל אויף די העלדזער,
דימענטן שפּילן אויף די פינגער און אויף האָר.
אַ יום־טובדיקע וועלט, און דזשאָש פאַרגעסט זיך,
ער זיצט אויסגעזעצט גאָר אויבנאָן ביים טיש
און אַלע פּאַדיען אים און גריסן זיך מיט אים.

The best portion is brought to him,
And when the rabbi rises to say a word,
He invariably praises old Josh,
The wise and clever patriarch.
The old man is moved to tears,
Overwhelmed by the wine and praise.
But on the morrow the wine and praise wear off
And the distrust returns.
With a shaking hand, he writes
In a certain book especially for that purpose
How much the new celebration cost him.

The Negro sticks to his own opinion:
He says that as certain as it is that God made
Small green apples—so is it certain
That each one is a world unto himself,
With his good and bad points and inclinations.
And if the fable about the tree is not enough,
He also brings in more evidence: dogs.
(Old Sam, like his whole race,
Is a connoisseur and lover of dogs.)
He argues: If a dog is different
And by nature, distinct from another,
Then even more so a human, who walks on two legs.
And when old Josh thinks more deeply,
He admits that the Negro is right.
(Obviously, he doesn't tell him that.)
He accepts this opposite view
When he thinks with a clear head
About his two dear grandchildren.

The first is his Jacob's daughter Flora.
The best proof is that when the old man
Was in a sad mood
He needed only to see her, and immediately his face
Acquired an entirely different expression.
His eyes lit up.
She had a lot of her father's strength,
And yet much of her mother's womanliness and charm.
She was religious and quiet,
As is usual for sensitive children
Of Jewish-Christian marriages.
She went regularly to church,
But would also visit the synagogue
On Fridays and on Jewish holidays.
And both religions were good.
Nor did one interfere with the other.
Of course, the Christian legends
Had a greater influence on the girl at first,
But later the old God Jehovah
Was helped along by the young rabbi.
The young rabbi with the ascetic face
Honestly, enthusiastically, believed in
Israel's mission among the nations.
He taught Flora Jewish history
And the basic tenets of the old faith.
He put his soul into his faith,
Read her mystical-religious poems
From the passionate, yearning *Ben Gavirol,**
And his fiery words
Made her young heart tremble.
Jehovah won, together with the rabbi:
The friendship blossomed into a love,
Which led them to marriage.
As indifferent as the old man had been,
He now was joyful and eager as a child.
At the wedding, Josh was
The happiest of all the in-laws.
His old eyes shone
With a true, youthful, clear light,
His tongue moved with sharp wit.
He talked about the great good fortune when blood
Is not estranged from its own source.
He tried to bring in evidence from Scripture,
Caressed Vivian and Jacob, his son,
And warm, quiet tears
Fell from his old eyes.
She, Flora May, was one
Of his two beloved grandchildren.
The other was the young David,
Dorothy's son.

*Leading Hebrew poet and philosopher of the Spanish period.

דער בעסטער חלק ווערט געבראַכט צו אים,
און אַז דער ראַביי הייבט זיך אויף צום וואָרט,
האָט נישט פּאַסירט נאָך ער זאָל ניט אַריינפּאַלן
אין גרויס התפּעלות פֿאַרן אַלטן דזשאָש.
דעם הייך פֿאַרשטענדיקן און קלוגן פּאַטריאַרך.
דער אַלטער ווערט גערירט ביז אַלטע טרערן,
באַרוישט פֿון ביסל ווײַן און לויבגעזאַנג.
נאָר מאָרגנס וועפּט זיך אויס דער ווײַן און לויבגעזאַנג
און ס׳קערט זיך אום זײַן אומצוטרוי צו אים.
ער שרײַבט אַרײַן מיט ציטערדיקע הענט
אין אַ געווויסן ביכל וואָס ער האָט דערפֿאַר
וויפֿיל די נײַע שמחה האָט אים אָפּגעקאָסט.

דער נעגער אָבער האַלט זיך בײַ דאָס זײַניקע:
ער זאָגט, אַז זיכער ווי ס׳האָט גאָט געמאַכט
די קליינע גרינע עפּלעך — אַזוי איז זיכער
אַז יעדער איינער איז אַ וועלט פֿאַר זיך,
מיט זײַנע מעלות און חסרונות און נטיות.
און אויב דער משל מיטן בוים איז ווייניק
איז ברענגט ער נאָך אַ ראיה פֿון די הינט:
(דער אַלטער סעם, איז ווי זײַן גאַנצע ראַסע
אַ גרויסער קענער, ליבהאָבער פֿון הינט.)
ער טענהט: מה דאָך הונט איז אַנדערש
און אונטערשיידט זיך אין נאַטור פֿון צווייטן —
אַ פּשיטא מענטש וואָס גייט אום אויף צוויי פֿיס.
און אַז דער אַלטער דזשאָש פֿאַרטראַכט זיך טיפֿער
איז ער זיך מודה אַז דער נעגער איז גערעכט,
(פֿאַרשטייט זיך, אַז ער זאָגט דאָס אים ניט אויס.)
און קומען קומט ער צו דעם קעגנזאַץ
ווען ער פֿאַרטראַכט זיך מיט אַ קלאָרן קאָפּ
מכח זײַנע צוויי באַליבטע אייניקלעך.

די ערשטע איז זײַן דזשייקאָבס טאָכטער פֿלאָראַ:
דער בעסטער סימן איז, אַז ווי דער אַלטער
זאָל ניט געווען זײַן אומעטיק געשטימט —
פֿלעגט ער זי נאָר דערזען, האָט באַלד זײַן פּנים
באַקומען גאָר אַן אַנדער לעבעדיקן אויסזען,
און ס׳פֿלעגן זײַנע אויגן אויפֿלײַכטן.
זי האָט פֿאַרמאָגט אַ סך איר פֿאָטערס שטאַרקייט,
און פֿיל גאָר פֿון איר מוטערס ווײַבלעכקייט און חן.
געוואַקסן איז זי רעליגיעז און שטיל
ווי ס׳איז דער שטייגער בײַ באַוואָרצטע קינדער
פֿון ייִדיש־קריסטלעכע געמישטע הייראַטן.
פֿלעגט רעגלמעסיק גיין אין קירך אַרײַן,
פֿלעגט אָבער אויך די סינאַגאָג באַזוכן
אין פֿרײַטיקס און אין ייִדישע יום־טובים.
און בײדע רעליגיאָנען זײַנען גוט געווען
און איינע האָט דער צווייטער ניט געשטערט.
געוויס האָט די לעגענדע גאָר צוערשט
געהאַט אַ גרעסערע השפּעה אויף דער מיידל —
נאָר שפּעטער איז דעם אַלטן גאָט דזשעהאָוואַ
דער יונגער ראַביי שטאַרק צוהילף געקומען.
דער יונגער ראַביי מיטן בלאַסן פּנים
האָט אמתדיק און פֿייערדיק געגלייבט
אין איזראַעלס מיסיאָן צווישן פֿעלקער.
האָט איר געלערנט ייִדישע געשיכטע,
און רײנע עיקרים פֿון דעם אַלטן גלויבן:
ער האָט אַרײַנגעלייגט נשמה אין זײַן גלויבן,
געלייענט איר די מיסטיש־רעליגיעזע לידער
פֿון פֿלאַמענדן און לעכצנדן בן־גבירול,
און ס׳האָבן זײַנע פֿייערדיקע ווערטער
געמאַכט איר יונגן האַרצן ציטערן.
יעהאָוואַ האָט געזיגט, מיט אים דער ראַביי:
די פֿרײַנטשאַפֿט איז צעוואַקסן אין אַ ליבע,
וואָס האָט פֿאַרענדיקט זיך דערנאָך מיט הייראַט.
דער אַלטער ווי ער איז געווען שוין גלײַכגילטיק,
האָט זיך געפֿרייט און זיך באַגייסטערט ווי אַ קינד.
און אויף דער חתונה איז־דזשאָש געווען
דער גליקלעכסטער פֿון אַלע מחותנים.
די אַלטע אויגן האָבן אויפֿגעלויכטן
מיט אמת יוגנטלעכן קלאָרן ליכט.
די צונג האָט זיך באַוועגט מיט שאַרפֿן חיין.
ער האָט גערעדט פֿון גרויסן גליק פֿון בלוט,
וואָס ווערט ניט אָפּגעפֿרעמדט פֿון אייגן שורש,
געפּרוּווט צו ברענגען ראיות פֿון אַ פּסוק —
געגלעט די וויוויאַן, און דזשייקאָבן דעם זון,
און עלטערלעכע שטילע גוטע טרערן
געפֿאַלן זײַנען פֿון די אַלטע אויגן.

זי, פֿלאָראַ מעי, איז דאָס געווען איינע
פֿון זײַנע צוויי באַליבטע אייניקלעך.
דער צווייטער איז געווען דער יונגער דייוויד,
דער זון פֿון דאָראָטין, נאָר וועגן אים באַזונדער.

C. David

The gentle little boy with the brown eyes
And fine head of curly chestnut hair
Did not grow up effeminate
Despite the soft, warm wings
Of two mothers who loved him.
They worried about him,
Demanded complete obedience from him,
Did not allow him to take a step without their knowledge.
Yet, in spite of that, the young boy
Slipped out from under their hands,
Getting lost for a day, coming
Home late. When the mothers,
Frightened and weeping,
Fell upon the child with punishment and tenderness,
He put them off with laughter.
Proud and free, with a sense of independence,
He told them where he was,
What he saw, and what he thought.
Sometimes, he would disappear beyond the city
In the open fields and woods, and come back
Dirty, scratched, torn
By brambles, white cobwebs
Twisted in his brown curls.
For the most part he was attracted to people
In the city's crowded streets.
He was an unusual being_
Who, with all his fine senses,
Smelled the air, and felt as if intoxicated
By even the gentlest breeze. Instinctively
He felt the pain and suffering of the weak,
And the helplessness of the injured.
One day he returned from the street,
His face convulsed with pain.
His brown eyes were large,
And burning feverishly with anger.
It was hard at first to find out
What had happened to him. But later,
When he somehow regained his composure,
The whole household was able to picture the market,
The tavern at the corner, the drunken Negro
Who accidentally brushed against a white man,
The murderous face of the white man,
With his raised bottle of whiskey in the air.
The sound of glass rang in their ears,
And before their eyes stood the Negro
Propping himself up against a wall, then slowly
Collapsing onto the sidewalk. They saw
The black face blue with suffering and pain,
Rivulets of blood mixing with
Rivulets of whiskey, nearby
His old hat, broken,
Stepped on and spat upon by the white.
His large eyes suddenly sobered
With the agony of a persecuted dog.
Everyone clearly heard the painful cry
From the Negro's blue lips: "Jesus, Jesus."
David's mother shook as if in fever,
His aunt Ethel put her hands to her heart,
And both, with one voice, cried out
That it was dangerous for the young boy
To be exposed to
The harmful, poisonous street.
Old Josh, however, who was younger
Then, and understood things,
Interceded for the youth,
Arguing that the evil of the street
Would not stick to the boy.
On the contrary, he thought that raw life
Would have a strengthening influence
On the delicate nature of the boy.
Knowing the difference between good and evil,
He would be able to look at life
With thoughtful independent eyes.

ג

דייוויד

דאָס צערטלעך ייִנגל מיט די ברוינע אויגן
מיט דעם גלאַטקן פֿײַנעם קאָפּ קאַשטאַנען־האָר —
האָט ניט געלאָזן זיך פֿאַרווייבערן
אונטער די וואַרעמע און ווייכע פֿליגל
פֿון זײַנע צוויי אין אים פֿאַרליבטע מאַמעס.
די מאַמעס האָבן זיך פֿון דעם געערגערט,
געפֿאָדערט פֿון אים פֿול געהאָרכזאַמקייט,
אַ טריט ניט שטעלן אָן דעם וויסן זייערן —
און ווי אויף צו להכעיס, פֿלעגט דאָס ייִנגל
זיך אויסגליטשן פֿון אונטער זייערע הענט,
פֿאַרפֿאַלן ווערן אויף אַ טאָג, און שפּעט
צוריקקומען אַהיים. און ווען די מאַמעס
צעשראָקענע און וויינענדיקע פֿלעגן
דאָס קינד מיט שטראָף און צערטלעכקייט באַפֿאַלן —
פֿלעגט ער זיך מיט געלעכטער אָפּווערן.
און שטאָלץ און פֿרײַ מיט זעלבסטשטענדיקן ווערט
דערציילן ווי וואו ער איז אַרומגעווען,
און וואָס ער האָט געזען, און וואָס ער טראַכט.
אַמאָל פֿלעגט ער פֿאַרשווינדן אויסן שטאָט
אין פֿרײַען פֿעלד און וואַלד, צוריקקומען
אָן אויסגעשמירטער, אַ צעקראַצטער, אַ צעריסענער
פֿון צווײַג און דאָרן, מיטן ווײַסן שפּינוועבס
אַרײַנגעפֿלאָכטן אין די ברוינע לאָקן —
נאָר מער האָט אים געצויגן צווישן מענטשן,
אין די געדיכטע גאַסן פֿון דער שטאָט.
עס איז געווען אַן אויסטערלישע פֿלאַנץ
וואָס האָט מיט אַלע אירע פֿײַנע חושים
געשמעקט די לופֿט, און ביז פֿאַרגעסנקייט זיך אָנגעשמעקט
מיט אײַלעך מינדסטן ווינטל. אינסטינקטיוו
געשפּירט דעם ווייטאָג און דעם פּײַן פֿון שוואַכן,
און הילפֿלאָזיקן אָנמאַכט פֿון באַליידיקטן.
איין טאָג האָט ער זיך אומגעקערט צוריק פֿון גאַס,
און ס'האָט זײַן פּנים קאָנוואַלסירט פֿון פּײַן,
די ברוינע אויגן זײַנען ברייט געווען,
און פֿיבערדיק געברענט מיט בייזן גלאַנץ.
ס'איז שווער געווען צוערשט דערגיין פֿון ייִנגל
וואָס האָט מיט אים פּאַסירט. נאָר שפּעטער,
אַז ער איז ווי עס איז צו זיך געקומען —
האָט ס'גאַנצע הויז פֿאַר זיך דערזען דעם מאַרק,
דעם שענק דאָרט אויפֿן ראָג, דעם שכּורלעכן נעגער,
וואָס האָט זיך אומגערן פֿאַרשטופּט מיטן ווײַסן,
דאָס מערדערלעכע פּנים פֿונעם ווײַסן
מיט דער פֿאַרהויבענער פֿלאַש בראָנפֿן אין דער לופֿט;
עס האָט געבראָזגעט אין די אויערן דאָס גלאָז,
און פֿאַר די אויגן איז געשטאַנען קלאָר דער נעגער
וואָס האָט זיך אָנגעשפּאַרט אָן וואַנט, און ביסלעכווײַז
אַראָפּגעלאָזט זיך אויפֿן טראָטואַר.
דאָס שוואַרצע פּנים בלוי פֿון פּײַן און ווייטאָג,
מיט ריטשקעלעך פֿון בלוט, וואָס מישן זיך
מיט ריטשקעלעך פֿון בראָנפֿן. לעבן אים
דער אַלטער האַרטער קאַפּעליוש, צעבראָכן,
צעטראָטן און באַשפּיגן פֿונעם ווײַסן.
די גרויסע אויגן פּלוצים אויסגעניכטערט
מיט די יסורים פֿון פֿאַרפֿאָלגטן הונט —
און אַלע האָבן קלאָר געהערט דעם וויי־געשריי
פֿון נעגערס בלויע ליפּן: „דזשיזוס, דזשיזוס".
דער מאַמען האָט געוואָרפֿן ווי אין פֿיבער.
דער טאַנטע עטל האָט פֿאַרכאַפּט בײַם האַרצן —
און בײדע האָבן אין איין קול געשריגן,
אַז ס'איז געפֿערלעך פֿאַרן יונגן קינד
זיך צו געפֿינען אונטער דער השפּעה
פֿון שעדלעכער און גיפֿטנדיקער גאַס.
דער אַלטער דזשאָש אָבער, וואָס איז נאָך דאַן
געווען ייִנגער, און באַגריפֿן זאַכן,
ער האָט זיך פֿאַרן ייִנגל אײַנגעשטעלט;
ער האָט געטענהט, אַז דאָס שלעכטס פֿון גאַס
וועט זיך ניט אָנקלעפּן צום יונגן ייִנגל.
פֿאַרקערט, ער מיינט גאָר, אַז דאָס רויע לעבן
וועט אויף דער איידעלער נאַטור פֿון ייִנגל
אַן אַנדער ווירקונג, אַ פֿאַרקערטע, אויסאיבן;
וועט וויסן אָפּצוטיילן שלעכטס פֿון גוטס,
און וועט אים לערנען קוקן אויפֿן לעבן
מיט ניכטערע און זעלבסטשטענדיקע אויגן.

און אײן איז געווען גערעכט דער אַלטער:
דאָס ייִנגל איז געוואַקסן פֿרײַ און שטאָלץ,
האָט מיט זײַן חוש געוואוסט ווי אָפּצוטיילן
די פּסולת פֿונעם קערן. אײַנגעבוירן שטאָלץ
האָט ניט דערלאָזן אים צו זײַן געמיין
און נידעריק אין האַנדלונגען. די שלעכטס פֿונעם הויז

And the old man was right.
The youth grew up free and brave,
Knew intuitively how to separate
The wheat from the chaff. His self-respect
Did not permit him to be mean
Or petty. The affluence of the house
Made him independent, not avaricious.
His understanding of things and events
Was clear and sharp beyond his years.
All his actions and feelings
Were dictated by one concept: justice.
Later, when the youth was grown,
The teachings and ideas of thinkers
Were no revelation to him.
With their words, they merely confirmed
The inner voice of his young heart
Which yearned for the good. The books
Helped bring out the best
And the brightest in his young being.
Since his heart was open
And his ideas ingenuous,
Learning was easy and effortless.
He often surprised the teacher
With his simple, but profound, words.
It was as if the spring of Torah
Which was dammed up by his grandfather
Was opened again by the young sapling
And began flowing freely, clearly,
With the ancient wisdom
Of generations of elders whose life was steeped
In the house of Torah.
The mother wanted
The son to be a rabbi. But the son
Was not thinking about practical things.
He studied in the large distant city,
Loved by the rabbi, professors, and friends.
When he came home
He brought light into the house.
His gray-haired uncle Jacob
Sometimes wondered, good-naturedly,
Where all the aimless subjects would lead,
And teased him, calling him a "dreamer."
But the old grandfather understood
The grandson better than Jacob did. With love
And respect, he listened and watched him.
After David came back home,
The relatives got together
For a discussion about his goals.
Uncle Jake said: This young man should
Get all that nonsense out of his head,
And all the dreams he has had till now,
Roll up his sleeves, and start
To work in our place. His head is good.
How long can a person play?
The doctor Willard thought it best
To buy the offspring a pharmacy.
He, the doctor, had confidence in its success.
The household was astounded
When David, quiet, sure, sedate,
Spoke out firmly: He would not
Accept Uncle Jacob's suggestion,
Nor would he listen to Uncle Willard's advice.
Indeed, he had something else in mind.
He has decided
To devote himself to agriculture.
His mother became like a stone.
She had other dreams for her son.
And the same was true for Aunt Ethel.
Uncle Willard picked up his hat
And left the house without a "Good-bye."
Uncle Jacob, stupefied,
Soon started to smile.
The grandfather, Josh, seated on a rocking chair,
Put his old hand up to his ear
As if he couldn't believe what he had heard.
The pipe fell out from between his teeth,
He picked himself up, out of the chair,
A living question mark: "Ey?"
Only Aunt Vivian
Was happy with David's words:
She immediately put her arms around the youth,
Pressed him to her heart and kissed him.

From where did the inspiration come to this youth,
The son of generation upon generation of tradesmen
Who were distant from and strangers to the earth,
Removed from her essence and power and smell?
Could it be that it came instinctively,

האָט אים געמאַכט אומאָפּהענגיק, ניט גייציק.
זיין אויפֿפֿאַסן פֿון זאַכן און ענינים.
איז קלאָר געווען און שאַרף, נישט נאָך די יאָרן,
ווייל אַלע זיינע מעשים און געפֿילן
זיינען דיקטירט געווען פֿון איין באַגריף: פֿון יושר.
און שפּעטער, אַז דאָס ייִנגל איז דערוואַקסן,
זיינען די לערן און געדאַנקען פֿון די דענקער
קיין איבעראַשונג ניט געווען פֿאַר אים —
זיי האָבן בלויז מיט זייער וואָרט באַשטעטיקט
דעם אינערלעכן קול פֿון יונגן האַרצן
וואָס האָט געלעכצט נאָך גוטס. די ביכער האָבן
געהאָלפֿן אים אַרויסברענגען דאָס בעסטע
און ליכטיקסטע פֿון יונגן וועזן זיינעם.
און ווייל דאָס האַרץ זיינס איז געווען אָפֿן
און זיין באַגריף איז קינדיש־אָרנטלעך געווען —
האָט זיך דאָס לערנען אים געגעבן לייכט און קלאָר.
און פֿלעגט גאַנץ אָפֿט די לערער איבעראַשן
מיט זיינע פּשוטע און טיפֿע קלאָרע רייד.
עס איז געווען, ווי ס'וואָלט דער קוואַל פֿון תורה,
וואָס האָט זיך מיט זיין זיידן אָפּגעשלאָסן —
צוריק געעפֿנט מיטן יונגן שפּראָצלינג,
און אָנגעהויבן פֿליסן ווײַער, קלאָר
מיט עלטערלעכער שטילער חכמה
פֿון דורות זקנים, וועמעס לעבן איז פֿאַרפֿלאָסן
אין דעם געצעלט פֿון תורה.
די מאַמע האָט געגאַרט
דער זון זאָל ווערן ראַבײַ, און דער זון
האָט ניט געקלערט אין גאַנצן פֿון אַ תכלית.
געלערנט אין דער גרויסער ווייטער שטאָט
באַליבט פֿון די רביים־פּראָפֿעסאָרן און חברים.
און אַז ער פֿלעגט אַראָפּקומען אַהיים,
פֿלעגט ער אַרייַנברייַנגען אַ גרויסע ליכט אין הויז.
דער אָנקל דזשייקאָב, מיטן גרויען קאָפּ,
פֿלעגט גוטמוטיק זיך וואונדערן אַמאָל
צו וואָס די צוועקלאָזע למודים וועלן פֿירן,
און האָט געהאָט פֿאַר אים אַ ווידל־ווערטל: „טרוימער".
דער אַלטער ייִדע אָבער האָט דעם אייניקל
פֿאַרשטאַנען בעסער ווי דער זון, מיט ליבשאַפֿט
און גרויס רעספּעקט אים נאָכגעקוקט און נאָכגעפֿאָלגט.

אַז דייוויד האָט צוריקגעקערט אַהיים —
און די משפּחה איז אַמאָל צונויפֿגעקומען,
און ס'איז צורייד געקומען פֿון אַ תכלית —
האָט אָנקל דזשייק געזאָגט: דער יונג זאָל איצט
אַרויסשלאָגן פֿון קאָפּ די אַלע נאַרעשקייט,
און אַלע זיינע ביזאַהעריגע חלומות,
פֿאַרקאַשערן די אַרבל, און אַריין
צו אַרבעטן אין פּלאַץ; דער קאָפּ איז גוט,
און וויפֿיל איז דער שיער זיך שפּילן!
דער דאָקטאָר ווילאַרד האָט געמיינט, דאָס גלייכסטע איז,
מען זאָל דעם קערל קויפֿן אַן אַפּטייק,
און ער, דער דאָקטאָר, איז בטוח אין דערפֿאָלג.
און ווי נבֿהלים איז דאָס הויז געוואָרן
ווען דייוו איז שטיל און זיכער און געלאַסן
אַרויס מיט פֿעסטע ווערטער, אַז ער וועט
ניט אָננעמען דעם אָנקל דזשייקאָבס פֿאַרשלאָג,
וועט אויך ניט פֿאָלגן דאָקטאָר ווילאַרדס עצה.
ער האָט גאָר עפּעס אַנדערש אינם זין.
דהיינו: ער האָט פֿעסט ביי זיך באַשלאָסן,
זיך אָפּגעבן מיט ערד־אַרבעט און פֿי־צוכט.
די מאַמע איז געבליבן ווי פֿאַרשטיינערט־
זי האָט געחלומט עפּעס אַנדערש פֿאַר איר זון,
דאָס אייגן איז געווען מיט טאַנטע עטל.
דער אָנקל ווילאַרד האָט געכאַפּט זיין הוט,
אַנטלאָפֿן אָן אַ „זיי געזונט" פֿון הויז.
דער אָנקל דזשייקאָב איז געבליבן ווי געפּלעפֿט —
נאָר באַלד צו זיך געקומען מיט אַ שמייכל.
דער ייִדע דזשאָש, געזעסן ווי ער איז, אין וויגשטול
האָט אָנגעשטעלט די אַלטע האַנט צום אויער,
ווי ער וואָלט זיינע אויערן ניט גלויבן,
די ליולקע איז אַרויסגעפֿלויגן פֿון די ציין,
האָט זיך אַרויסגעהויבן פֿון זיין שטול,
אַ לעבעדיקער פֿראַגעצייכן: אַ?
געווען איז טאַנטע וויוויאַן די איינציקע
וואָס האָט מיט דייווידס ווערטער זיך דערפֿרייט:
אַרומגעכאַפּט דעם יונג באַלד אויפֿן שטעל,
אים צוגעדריקט צום האַרצן און געקושט.

פֿון וואַנען איז דער גייסט געקומען אויפֿן יונג
דעם זון פֿון דורות און פֿון דורות הענדלער
וואָס זיינען וייט און פֿרעמד געווען פֿון ערד
און אָפּגעריסן פֿון איר וואָפֿט און קראַפֿט און ריח?
קען זיין, ס'וואָט זיך גענומען פֿון אינסטינקט.

Subconsciously, that he wanted
To revive his own strength with earth.
Could it be that it came from the simplicity
Of a proud, refreshing, energetic nature
Which set the young man against
Following in the footsteps of his fathers and grandfathers.
Or did the great thinkers
Exercise an influence over him
Which prevented his from adapting
To the easy, familiar life-styles?
Whatever, the youth succeeded.
Uncle Jacob said that they
Might have expected that from him.
He always knew that some crazy idea
Would come into the dreamer's head.
Only Vivian, and later, too, old Josh
Were steadfast as steel and iron.
When the old man wrote out a check
For the price of a good farm
He wrote it almost with pleasure.
He groaned, his hand trembled, he blew on the check.
But in his old lifeless eyes
Something shimmered, as though through tears.
The odor of earth intoxicated him,
He slapped his grandson on the back,
Winked to him with a sly smile,
Rubbed his hands with excitement:
"Oh, what good apples we'll eat."

But the good apples were a long time in coming.
They first had to endure times
Of pox and measles. It took
The strong spirited nature of the youth
To live through everything. During this time
He isolated himself from the world,
And had not time to look into a book.
He was busy with cows, chickens, and
With nursing the tobacco and the corn.
When the mothers complained
That Lizzy, Molly, or Reddy
(David's holsteins) were dearer to him than they were,
The son smiled, openly—unrestrained—
With flashing teeth and excited eyes.
When they got lonely and wanted to see him,
They had to search him out on the farm.
They came unexpectedly in the limousine,
Visited a bit, cleaned the house,
And brought a table full of goodies.
At first the women complained
And worried about his fine, tender hands
Which became hard, raw, red,
And prickly as a grater.
But later, looking at him closely,
And seeing how manly the youth became,
How power and energy seemed to sprout
From the elastic, muscular, tanned body
And the honest gentle face,
The mothers were happy,
Their faces radiant,
And like children they drew close to him.

But then, when things got tight,
David came down to the city.
The grandfather, Josh, already knew what it meant,
And immediately assumed a stern face,
Or, indeed, fell into a melancholy
From which it was hard to arouse him.
But the grandson brought him around,
And the following conversation took place:
Josh:
A guest, descended as if from heaven.
We'll have to set the table. Sam, where are you?
(He pretends to look for the black Sam,
And digs, as it were, into his pocket.)
David: (With a smile)
Thank you. Don't trouble yourself, Grandfather.

נאָר אומבאַוואוסטזיניק פֿאַר אים אַליין
צו אָפּפֿרישן מיט ערד די שוואַכע קרעפֿטן ?
קען זיין, עס איז געקומען פֿון דער איינפֿאַכקייט
פֿון כּבֿודיקער, פֿרישער און ענערגישער נאַטור
וואָס האָט ניט צוגעלאָזט דעם יונגן יינגל
צו גיין אין וועג פֿון טאַטעס און פֿון זיידעס ?
און ס'האָבן אויך געווּיס די גרויסע דענקער
זייער השפּעה אויסגעאיבט אויף אים,
וואָס ער האָט ניט געקענט זיך איינפּאַסן
אין די באַקוועמע לייכטע לעבנס־פֿאָרמען ?
נאָר ווי עס איז, דער יונג האָט אויסגעפֿירט,
דער אָנקל דזשייקאָב האָט געזאָגט, אַז וואויל
האָט מען געקענט פֿון אים אַזוינס דערוואַרטן,
ער האָט פֿון אימער אַן געוואוסט, דער טרוימער
וועט זיך אַריינעמען אַ משוגעת אין קאָפּ.
נאָר וויוויאַן, און שפּעטער אויך דער אַלטער דזשאָש,
זיי האָבן זיך געהאַלטן שטאָל און אייזן.
און אַז דער אַלטער האָט דעם טשעק געשריבן,
דעם פּרייז פֿאַר דער געקויפֿטער גוטער פֿאַרם,
האָט ער געשריבן אים כמעט מיט פֿאַרגעניגן;
געקרעכצט, געציטערט מיט דער האַנט, געבלאָזן,
און אין די אַלטע אָפּגעלעבטע אויגן
האָט עפּעס וואָס געשימערט ווי דורך טרערן.
דער ריח פֿון דער ערד האָט אים פֿאַרשכורט,
ער האָט געפּאַטשט דעם אייניקל אין פּלייצע,
געוואונקען צו אים מיט אַ כיטרען שמייכל,
און זיך די הענט געריבן פֿון התפּעלות:
אַך וועלן מיר דאָס עסן גוטע עפּל.

נאָר ביז די גוטע עפּל האָט נאָך לאַנג געזוימען;
אַ פֿריער זיינען ערשט געגאַנגען צייטן
פֿון פּאָקן און פֿון מאָזלען. ס'האָט גענומען
די שטאַרקע פֿייערדיקע נאַטור פֿון יונג
דאָס אַלץ אַדורכצוקריכן. דורך דער צייט
האָט ער זיך אָפּגעזונדערט פֿון דער וועלט,
קיין צייט געהאַט אַריינצוקוקן אין אַ בוך,
פֿאַרנומען מיט די בהמות און די הינער,
מיט האָדעווען דעם טאַבאַק און דעם קאָרן.
די מאַמעס האָבן זיך געהאַלטן אין באַקלאָגן,
אַז אים איז ליזי, מאָלי, אָדער רעדי,
(אַלץ דייווידס האָלשטיינס) טייערער פֿון זיי —
איז וואָס דער זון פֿלעגט שמייכלען ברייט און פֿריי
מיט גלימצערדיקע ציין און הייסע אויגן.
און האָבן זיי פֿאַרבייַנקט זיך אים צו זען,
איז האָבן זיי באַדאַרפֿט אים זוכן אויף דער פֿאַרם.
זיי פֿלעגן קומען אומדערוואַרט אין לימוזין,
פֿאַרזאַמען זיך אַביסל, אויפֿראַמען דאָס הויז,
און אָנברענגען אַ טיש מיט נאַשעריי.
צוערשט פֿלעגן די ווייבער זיך באַקלאָגן
און דאגהנען אויף זיינע צאַרטע פֿיינע הענט
וואָס זיינען האַרט און רוי און רויט געוואָרן,
און שטעכן ווי אַ ריבאייזן, פֿאַרגראָבט.
נאָר שפּעטער קוקנדיק אויף אים פֿון נאָענט,
ווי ס'איז דאָס יינגל מענעריש געוואָרן,
ווי ס'האָט די קראַפֿט און ענערגיע געשפּריצט
פֿון דעם עלאַסטיש־מוסקלדיקן קערפּער,
פֿון אָפֿענעם פֿאַרברוינטן מילדן פּנים —
איז זיינען זיי, די מאַמעס, געווען גליקלעך,
די פּנימער האָבן ביי זיי געלויכטן,
און ווי די קינדער זיך צון אים געגלעט.

נאָר דאַן ווען עפּעס האָט שוין צוגעדריקט
פֿלעגט דייוויד זיך אַראָפּלאָזן אין שטאָט;
דער זיידע דזשאָש האָט שוין געוואוסט וואָס ס'מיינט,
און אָנגעצויגן באַלד אַ שטרענגן פּנים,
צי גאָר אַריינגעפֿאַלן אין אַ מעלאַנכאָליע
פֿון וועלכער עס איז שווער געווען אים אויפֿוועקן.
נאָר אַז דאָס אייניקל דערמינטערט אים
קומט פֿאַר אַזאַ מין שמועס אומגעפֿער:

דזשאָש:

אַ גאַסט, אַראָפּגעפֿאַלן ווי פֿון הימל —
מ'עט דאַרפֿן שטעלן כּבֿוד. סעם, וואו ביסטו?
(ער מאַכט זיך ווכבֿדיק דעם שוואַרצן סעם,
און גריבלט כּלומרשט זיך אין קעשענע.)

דייוויד: (מיט אַ שמייכל)

אַ דאַנק, זאָל זיך דער גרויספֿאָטער ניט מיען.

Josh:
But still—oh yes, incidentally, how come
He indulges and tears himself away from the farm?
The cows will cry their eyes out there,
And who will take them for a walk today?
David:
(Bursting out with ringing, loud laughter
So that the grandfather must join
With hoarse, elderly gasps.)
It happens sometimes—better it shouldn't.

Here David becomes serious and starts to talk
As if to an older, loyal, good friend:
Thus and thus, so and so—
Here we need a stall, here we need something else,
It is absolutely necessary. The grandfather
Can see it for himself.

Josh: (Very melancholy)
So that means . . . ?
David: (Very sad)
A thousand dollars.
(The old man jumps up as if scalded,
Opens his mouth wide—a desolate field—
One yellow tooth here, another there,
Throws out his trembling hands
And groans imploringly): A thousand dollars!
David: (With an earnest, humble expression)
A thousand dollars.
Josh: (With a sly expression)
A small matter, only a thousand dollars?
And won't you take less?
David: (With his mind made up)
No.
Josh: (sedate)
And will you take more?
David:
Not more, either.
For now a thousand will be enough.
According to all the figures
A thousand dollars will be enough, enough.
Josh: (he talks now with entreaties)
It's not available. Who has so much cash?
David: (businesslike)
Well, grandfather could sign a note,
They'll give money on his signature.
Josh: (frightened)
A note?
And who will pay the interest on it?
David: (smiling)
Well, I will pay.
Josh: (almost crying)
Yes, with my money.

But later, when the business is finished,
And David kisses the grandfather's yellow hand,
The old man, already indifferent to money,
Gets up to accompany his grandson.
As he leans on David's strong arm,
His old, wrinkled face become animated,
And he is sorry that the boy is leaving.
He holds onto the lapels of David's coat,
And shakes a finger in his face,
Talking half earnestly, half playfully
Looking around to see that Jacob is not there:
He must not fall for a Gentile girl.
That is, actually, Vivian is
As dear to him as his own child,
But one in the family is enough, enough . . .
And David laughs and barely slips out
Of his grandfather's old, boney hands.

ד ז ש אָ ש:

דאָך, אָבער, יע, מחשבותן, ווי קומט עס
וואָס ער האָט זיך פֿאַרגונען אַפּרייסן פֿון פֿאַרם?
די קי דאַרט וועלן אויסוויינען די אויגן,
און ווער וועט היינט זיי נעמען אויף שפּאַציר?

ד י י וו י ד:

(צולאַכט זיך הויך און קלינגענדיק פֿאַרנאַנדער,
אַזוי אַז ס'מוז דער זיידע נאָכהאַלטן
מיט עלטערלעכן הייזעריקן קייכן.)
עס טרעפֿט אַמאָל מען מוז, זאָל עס ניט טרעפֿן, —
און דאָ ווערט דייוויד ערנסט און נעמט ריידן
ווי צו אַן אַלטן טרייען גוטן ברודער:
אַזוי און אַזוי, אַזוי און אַזוי:
דאָ דאַרף מען אויפֿשטעלן אַ שטאַל, דאָ דאַרף מען דאָס,
ס'איז נייטיק אומבאַדינגט. דער גרויספֿאָטער
קען איינזען דאָס אַליין.

ד ז ש אָ ש: (זייער מעלאַנכאָליש)

איז הייסט עס?

ד י י וו י ד: (זייער טרויעריק)

טויזנט טאָלער.
דער אַלטער טוט אַ שפּרונג ווי אָפּגעבריט,
צעעפֿנט ברייט אַ מויל, אַ וויסטע פֿעלד,
איין צאָן אַ געלבער דאָ, אַ צווייטער דאָרט,
צעפֿירט די ציטערדיקע הענט מיט אימפּעט,
און קרעכצט אַרויס תּחנונים: טויזנט טאָלער!

ד י י וו י ד: (מיט ערנסטער הכנעהדיקער מינע)

טויזנט טאָלער.

ד ז ש אָ ש: (מיט אַ כיטרע מינע)

אײן קלײניקײט, בלויז טויזנט טאָלער?
און ווייניקער וועסטו ניט נעמען?

ד ז ש אָ ש: (מיט אַנטשלאָסענער זיכערקייט)

ניין.

ד י י וו י ד: (געלאַסן)

און מערער ווילסטו אויך ניט?

ד י י וו י ד:

מערער אויך ניט.
אַצונדערט, דענקט ער, וועט אים זיין גענוג.
לויט אַלע רעכענונגען וואָס ער האָט
וועט טויזנט טאָלער זיין גענוג, גענוג.

ד ז ש אָ ש: (ער רעדט שוין מיט תּחנונים)

נישטאָ, ער האָט נישט אַזוי פֿיל מזומן.

ד י י וו י ד: (געשעפֿטלעך)

נו, זאָל דער גרויספֿאָטער דאָ צייכנען אַ פּאַפּיר,
מ'עט געבן אויף זיין אונטערשריפֿט.

ד ז ש אָ ש: (דערשראָקן)

אַ פּאַפּיר?
און ווער וועט צאָלן די פּראָצענט' דאַרויף?

ד י י וו י ד: (שמייכלענדיק)

נו, איך וועל צאָלן.

ד ז ש אָ ש: (כמעט וויינענדיק)

יע, מיט מײַנע געלט.

נאָר שפּעטער, אַז עס ווערט געשעפֿט דערלייזיקט,
און דייוויד קושט דעם זיידנס געלע האַנט —
איז שוין דער אַלטער גלייכגילטיק צום געלט,
און הייבט זיך אויף דעם אייניקל באַגלייטן.
ער שפּאַרט זיך אָן אַן דייווידס שטאַרקן אָרעם,
דאָס אַלט־צוקנייטשטע פּנים ווערט באַלעבט,
און ס'איז אים שאַד דאָס יינגל גייט אַוועק,
ער האַלט זיך אָן די לאַצן פֿון זיין בגד,
און טרייסלט מיט אַ פֿינגער אין זיין פּנים
און רעדט האַלב־ערנסט און האַלב־שטיפֿעריש.
און קוקט צו דזשייקאָב איז ניטאָ אַרום —
ער זאָל אַקאָרשט ניט פֿאַלן פֿאַר אַ שיקסל.

ס'הייסט אייגנטלעך, איז אים די וויוויאַן
אַזוי פּונקט טייער ווי אַן אייגן קינד —
נאָר איינע אין משפּחה איז גענוג, גענוג...
און דייוויד לאַכט און גליטשט זיך קוים אַרויס
פֿון זיידנס אַלטע ביינערדיקע הענט.

D. The Day

Oh! the bright wonderful days
Of our rich, golden autumn!
'It is really not autumn, but summer,
A second summer, bright, golden, red,
Mixed with dark green, bronze, copper,
And vermillion, and the deep blue of the sky.

These are days like wonderful dreams
With much fullness, warmth, and plenty.
The earth spreads out and lets itself go gently,
Tired from its heavy overflow,
Giving off heat
With ripe, full laziness, like a satisfied mother
Who has just nursed her child.
The child is full, raises its head,
And milk still drips from the full breasts.

Warm breezes blow.
The clear moving air is
Like old fragrant wine.
With every breeze, new fragrances
Intoxicate the brain.

Even richer than the day is the morning
When the fiery rim of the sun
Floats out of the blue soft darkness,
And everything takes on an unreal appearance,
Becomes an unknown world
Of unfamiliar, airy colors,
And peculiar, mysterious forms.
The gray trees emerge,
Suddenly their heads are in flames,
The flame slips down lower,
And a tree burns, a carnival of colors,
Leaves, bright red,
Yellow, and deep green,
Everything covered
With dew, the silver-gray breath of night.
The dew runs, flows, evaporates,
And the tree burns with many colors.

Later, light is added to the blue background
And, great God, what a wonder for the eye:
Curled heads of cabbage, tightly leaved,
Juicy fresh, heavy, stiff, and moist,
Long, blackish-green watermelons
With long, yellow spots on their bellies,
Wrapped in nets of yellow leaves.
Large heavy, red tomatoes,
Split from too much juice,
Drag down their plants
And lie on the earth, their mother.
Everywhere the grapevines, full and heavy,
Pour down from the fences
In heavy, overflowing, thick bunches,
Covered with gray dew.
The fever of wine climbs
And creeps everywhere, fills the air
With its sharp, sweet, hot smell.
And birds, birds, birds everywhere,
Red breasts and blue wings,
Black legs and red legs,
Each singing a different song
And warbling and twittering in its own way.

A man can live his life, busy
With his daily, enslaving work,
Carried away and dragged down by his worries,
And never even notice these wonders.
But it sometimes happened, that the same man sees
All of this from a new perspective. The familiar
Suddenly becomes new and fresh and unfamiliar,
An unknown world. The eye becomes pure,
It sees that which it had not seen.
And the man is astonished, excited, frightened.

ד

דער טאָג

עך, די ליכטיקע און וואונדערבאַרע טעג,
פֿון אונדזער רייכן, גאָלדיק־וואַרעמען הערבסט!
ס'איז אייגנטלעך קיין הערבסט ניט, נאָר אַ זומער,
אַ צווייטער זומער, ליכטיק, גאָלדיק, רויט,
געמישט מיט טיפֿן גרין, און בראָנדז, און קופּער,
און ווערמילאָן, און טיפֿן בלוי פֿון הימל. —

עס שטייען טעג ווי פֿולע ליכטיקע חלומות
אין אומגעהויער זעט, און וואַרעמקייט, און שפֿע;
די ערד האָט זיך צעלייגט און אָפּגעלאָזט פֿאַרצערטלט,
אַ מידע פֿון איר זעטיק־שווערן איבערפֿלוס,
און שלאָגט פֿון זיך מיט היץ, און שטראָמט פֿון זיך
מיט רייפֿער פֿולער פֿוילקייט, ווי אַ זאַטע מאַמע
וואָס האָט נאָר וואָס דעם קינד געגעבן זויגן;
דאָס קינד איז זאַט, האָט אָפּגענייגט דאָס קעפּל,
און ס'טריפֿן נאָך מיט מילך די פֿולע ברוסטן. —

עס ווייען פֿולע וואַרעמלעכע ווינטן,
עס גייט די קלאָרע שטראָמענדיקע לופֿט
ווי אַלטער קלאָרער שמעקעדיקער ווייַן,
מיט יעדן שטראָם דערקומען נייַע ריחות,
און שפּאַרן אָן צו די געהירן, און פֿאַרשכּורן. —

נאָך פֿולער פֿון דעם טאָג איז דער פֿרימאָרגן —
ווען פֿון דער בלויער ווייכער פֿינצטערניש
שווימט פֿייערדיק אַרויס די ראָד פֿון זון,
און אַלץ באַקומט אַ נישט־רעאַלן אויסזען,
אַן אויסזען פֿון אַ נישט־געוועזענער וועלט,
מיט אומבאַקאַנטע לופֿטיקע קאָלירן,
און מאָדנע, בייז־היימיש נישט־דערבליקטע פֿאָרמען —

צוערשט שווימען אַרויס די גרויע ביימער —
און פּלוצים ווערן זייערע קעפּ פֿאַרפֿלאַמט,
און ס'גליטשט דער פֿלאַם אַראָפּ זיך נידעריקער,
און ס'ברענט אַ בוים — קאָלירן קאַרנאַוואַל, —
מיט זייַנע רויטע צונטערדיקע בלעטער,
מיט זייַנע געלבע בלעטער, מיט די זאַפֿטיקע
נאָך טיפֿע גרינע בלעטער, אַלץ באַהויכט
מיט זילבער־גרויען הויך פֿון טוי פֿון נאַכט.
דער טוי צערינט, צעפֿליסט, ווערט אויסגעוועפּט,
און ס'ברענט דער בוים פֿילפֿאַרביק, ריין און קלאָר.

דערנאָך קומט צו דאָס ליכט צום בלויען גרונט —
און, גרויסער גאָט, וואָס פֿאַר אַ וואונדער פֿאַרן אויג;
געוויקלטע קעפּ קרויט פֿאַרפֿלאָכטן האַרט
און זאַפֿטיק־פֿריש און שווער און שטייף און פֿייכט,
און לאַנגע שוואַרצלעך־גרינע קאַוואָנעס
מיט געלע לאַנגע פֿלעקן אויף די בייכער
פֿאַרוויקלטע אין נעצן געלע בלעטער,
און אומגעהויער שווערע רויטע פּאָמידאָרן
וואָס האָבן זייער פֿלאַנץ אַראָפּגעצויגן
און ליגן אויף דער ערד מיט זייער מאַמען,
און שפּאַלטן זיך פֿון איבערפֿלוס און זאַפֿט,
און איבעראַל די שפֿע פֿון די טרויבן
וואָס שיטן זיך אַראָפּ פֿון אַלע פּלויטן
אין שווערע איבערפֿליסיקע געדיכטע הייַנגלעך,
באַהויכט מיט גרויען טוי, מאַסיוו און שווער.
עס דראַפּען זיך די פֿיבערן פֿון ווייַן
און קריכן איבעראַל, און פֿילן אָן די לופֿט
מיט זייער טערפּקן, זיסן, הייסן ריח.
און פֿייגל, פֿייגל, פֿייגל — אומעטום,
מיט רויטע ברוסטן און מיט בלויע פֿליגל,
מיט שוואַרצע פֿיסלעך און מיט רויטע פֿיסלעך,
און איטלעך זינגט אַן אַנדערן געזאַנג
און פּלוידערט און פֿאַרגייט זיך אויף זייַן שטייגער.

אַ מענטש קען אָפּלעבן זייַן וועלט — פֿאַרנומען,
פֿאַרטראָגן און פֿאַרשלעפּט מיט זייַנע דאגות,
מיט זייַנע טעגלעכע פֿאַרשקלאַפֿטע אַרבעטן —
און קיינמאָל גאָר די וואונדער ניט באַמערקן.
נאָר ס'טרעפֿט אַמאָל, דער זעלבער מענטש דערזעט
דאָס אַלץ פֿון נייעם ווינקל — דאָס געוויינטלעכע
ווערט פּלוצים ניי און פֿריש און אומגעוויינטלעך,
אַן אומבאַקאַנטע וועלט. דאָס אויג ווערט לויטער,
ער זעט אַזוינס וואָס ער האָט נישט געזען ביז דאַן —
און ס'בלייַבט דער מענטש פֿאַרגאַפֿט, באַרוישט, דערציטערט.

On a certain day, old Josh
Arose at daybreak, as was his custom,
Grumbling to the old, black maid:
How come breakfast has no taste or flavor,
As usual. He lit his pipe
And quietly slipped out into the garden,
His old body bent.
He hobbled down the stairs,
Caught his breath with difficulty,
Sat down in the old rocking chair,
Raised his lifeless eyes,
And suddenly, the miracle occurred.

It was as if a thick skin
Was peeled off of his old eyes, and his look
Became clear, sharp, and bright.
His ears, which were dull,
Suddenly began to hear. Sounds
Trembled and vibrated in the thin air.
Stream after stream of air flowed,
And every stream unique:
Here is the smell of blessed wine,
And here the fragrance of cool winter apples,
The odor of sweet cool mint follows,
And the bitter sharp scent
Of dried, yellow tobacco.

The old man's nostrils twitch
Greedily seeking the currents of air.
The eyes, seeing, take in
The surrounding countryside. Everything
Stands open, wide, and uncovered:
Each pebble, blade of grass, bush and bloom,
Each fringe of the nearby curtains
On pink windows. It is amazing
How color mixes with sound
In one harmonious and clear outpouring.

The old man felt good, he did not think,
He only felt free, spontaneous.
And his heart beat as feverishly and fast
As a youth in love. He let himself go,
Abandoning himself to his feelings.
He let himself down to the rock bottom
Of emotion, and he felt the joy
And the passionate grief of dissolution.
Blissfully, he closed his tired eyes.

From now on tangible life
Became unreal, strange, unnecessary.
The black man quietly woke him from sleep:
The car is waiting in its usual place.
Josh motioned him away with his hand
Again surrendering himself to his feelings.
... There, somewhere, in the noisy city
Is the house which he built,
And merchandise, customers, notes, money ... for what?
He shrugs his old shoulders.
It is good here. Before his old eyes
A large, blinding sun shines.
He sees in front of him familiar faces,
Which became distant, strange, as if from another world.
As if through a wall,
Familiar, yet strange, voices come to him.
He feels himself carried through the air
Over distant abysses.
Time stops. The landscape, pink,
A deep void with a large disc
Of a fantastically large red sun.
And in the large red disc, someone
Walks with a pack on his back
Walks and walks and walks.
He musters all his strength
And smiles broadly, blissfully,
And even gestures with his yellow hand.
The pinkness remains. And in his head
Swim fantasies and pictures
Which assume wonderful shapes.
Fragments of Psalms entwine
With fragments of thoughts and feelings
Without beginning, without end.
A lullaby that small girls sing,
Recorded unconsciously
In the old man's mind, repeats itself:
"Rock me to sleep in my old Kentucky home,
And cover me with Dixie's blue sky. . . . "

1921–1922

אין יענעם טאָג האָט אויך דער אַלטער דזשאָש
אַ שפּרונג אויף טאָג זיך אויפֿגעהויבן, ווי זיין שטייגער,
געמורמלט אויף דער אַלטער שוואַרצער דינסט,
למאַי דער פֿרישטיק האָט קיין טעם און ריח,
פּונקט ווי געוויינלעך. האָט פֿאַרדזיכט זיין ליולקע
און האָט זיך שטיל אַרויסגעשלייכט אין גאָרטן;
דאָס אַלט געביין האָט זיך געדרייט אין דרייען,
מיט אָנשטריינגונג אַראָפּגעקריכט די טרעפּ,
האָט אָפּגעכאַפּט מיט שוועריקייט דעם אָטעם,
אַראָפּגעזעצט זיך אין דעם אַלטן וויגשטול,
האָט אויפֿגעהויבן די פֿאַרגלאַצטע אויגן —
און פּלוצים איז געשען מיט אים דער וואונדער:

עס איז געווען, ווי ס'וואָלט אַ דיקע הויט
זיך אָפּגעשיילט פֿון אַלטנס אויגן, און זיין בליק
איז קלאָר און שאַרף און ליכטיק־העל געוואָרן;
און זיינע אויערן וואָס זיינען שווער געווען,
די האָבן פּלוצים אָנגעהויבן לעבן;
געציטערט און וויברירט אין דינער לופֿט:
עס האָט געפֿלאָסן שטראָם נאָך שטראָם פֿון לופֿט,
און יעדער שטראָם מיט זיין באַזונדער אַראָמאַט.
אָט גייט דער ריח פֿון געבענטשטן וויין.
אָט פֿליסט דער דופֿט פֿון קילע ווינטער־עפּל,
אָט יאָגט אים נאָך די זיסע קילע מענטע,
עס וויט דער ביטערלעכער שאַרפֿער ריח
פֿון צוגעטריקנטן פֿאַרגעלבטן טאַבאַק.

דעם אַלטנס נאָזפֿליגל האָבן געצוקט,
און גיריק נאָכגעשפּירט די שטראָמען לופֿט.
די אויגן האָבן זעעריש אַריינגעזאַפּט
דעם גרויסן שטח פֿון אַרום: איז אַלץ
געשטאַנען אָפֿן, ברייט און ווייט און אָפּגעדעקט
מיט איטלעך שטיינדל, גרעזל, קוסט און בלום,
מיט איטלעך פֿרענגל פֿון די נאָנטע פֿאָרהאַנגלעך
אויף ראָזע פֿענצטער. ס'איז געווען וואונדערלעך,
ווי ס'האָט קאָליר זיך אויסגעמישט מיט קלאַנג,
אין איין האַרמאָנישן און קלאָרן אויסגוס.

דעם אַלטן איז געוואָרן גוט, האָט ניט געטראַכט,
האָט בלויז געפֿילט אומומיטלבאַר, ספּאָנטאַן,
און ס'האַרץ האָט פֿיבעריש און שנעל געקלאַפּט,
ווי ביי פֿאַרליבטער יוגנט. האָט זיך אָפּגעלאָזט,
און אָפּגעגעבן זיך אין גאַנצן צום געפֿיל.
האָט זיך אַראָפּגעלאָזט צום סאַמע גרונט
פֿון דעם געפֿיל, און האָט דערשפּירט דאָס גליק
און ליידנשאַפֿטלעך גרויסן צער פֿון אויפֿלייזונג —
און גליקזעליק פֿאַרמאַכט די מידע אויגן.

פֿון איצט איז דאָס ממשותדיקע לעבן
געוואָרן נישט רעאַל און פֿרעמד, ניט נייטיק.
דער שוואַרצער האָט אים שטיל געוועקט פֿון שלאָף,
אַז די מאַשין שטייט גרייט אין פּלאַץ צו פֿאָרן —
האָט ער אים אָפּגעטריבן מיט דער האַנט,
און ווידער באַלד זיך אָפּגעגעבן צום געפֿיל.
...דאָרט ערגעץ אין דער טומלדיקער שטאָט
איז דאָ דאָס הויז וואָס ער האָט אויסגעבויט,
און סחורה, קונדן, וועקסלען, געלט ... צו וואָס?...
ער האָט אַזש אויפֿגעדריקט די אַלטע פּלייצעס.
און דאָ איז גוט. און פֿאַר די אַלטע אויגן
האָט בלענדנדיק געשיינט אַ גרויסע זון;
ער האָט געזען פֿאַר זיך באַקאַנטע פּנימער,
נאָר ווייטע, פֿרעמדע, ווי פֿון ווייטע וועלטן.
געשפּירט, ער ווערט געטראָגן אין דער לופֿט,
ווי איבער טיפֿע ווייטע אָפּגרונטן;
ווי דורך אַ וואַנט זיינען צו אים דערגאַנגען
באַקאַנטע אָבער דאָך פֿאַרפֿרעמדטע שטימען.
די צייט האָט זיך געשטעלט. ס'איז ראָז געווען —
אַ טיפֿער חלל מיט אַ גרויסן דיסק
פֿון אַ פֿאַנטאַסטיש גרויסער רויטער זון.
און אין דעם גרויסן רויטן דיסק, איז עמיץ
געגאַנגען מיט אַ פּאַק אויף זיינע פּלייצעס —
געגאַנגען און געגאַנגען און געגאַנגען.
האָט ער זיך אָנגעשטרענגט מיט אַלע כוחות —
האָט ער זיך ברייט און גליקזעליק צעשמייכלט,
און אַזש אַ מאַך געטאָן די געלע האַנט.
די ראָזקייט איז געשטאַנען — און אין קאָפּ
זיינען געשוואומען וואונגען און בילדער
און אָנגענומען וואונדערבאַרע פֿאָרמען.
עס האָבן זיך געפֿלאָכטן שטיקלעך תהילים
און אָפּגעריסענע געדאַנקען און געפֿילן
אָן אָנהייב און אָן סוף — און ס'איז ניט אָפּגעשטאַנען
אַ קינדער־לידל, וואָס די קליינע מיידלעך זינגען,
וואָס האָט זיך אומבאַוואוסטזיניק פֿאַרקריצט
אין אַלטנס מוח מיטן וואָרט און נגון:
„פֿאַרוויג מיך צום שלאָף אין מיין אַלט־קענטאַקי היים,
און דעק מיך צו מיט דיקסיס בלויען הימל"...

1921—1922.